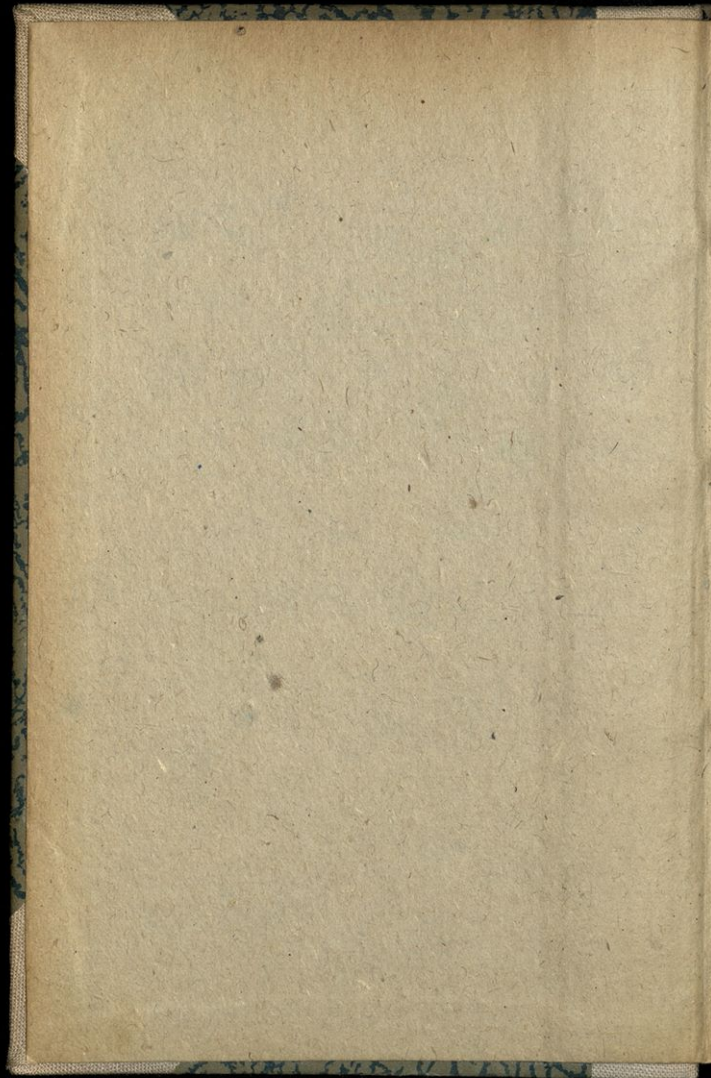

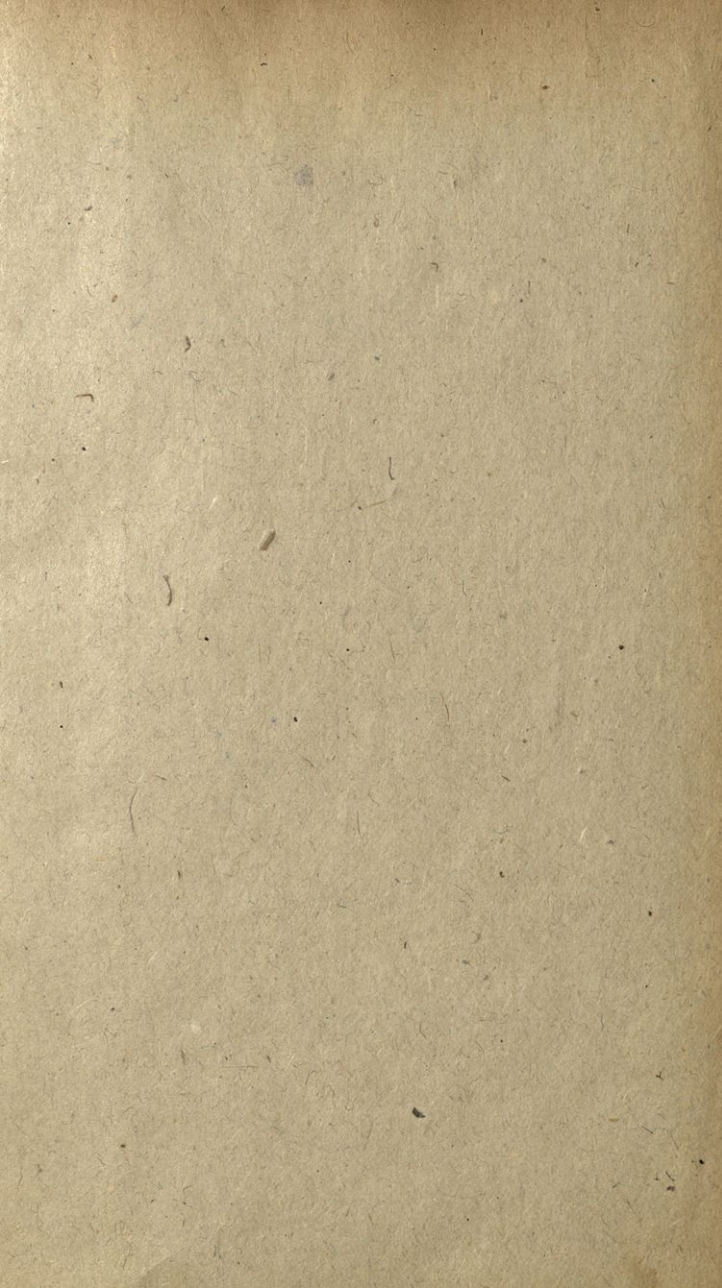
Narodna in univerzitetna knjižnica
▼ Ljubljani

45349

zic
edi
polj.
rok.

1-2

Zgledi
bogoljubnih otrok
iz vseh časov krščanstva.

~ I. del. ~

Spisal in založil
Anton Kržič.

Tretji natis.

V Ljubljani.
Tiskala Katoliška Tiskarna.
1897.

45349

45349

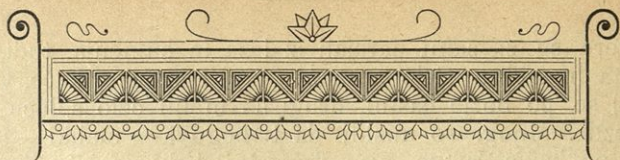
1N=030007661

OBSEG.

	Stran
Jezus in otroci	1
1. Bernardinica iz Lurda	5
2. Janez Mihael Kostello	17
3. Adelina	25
4. Pija IX. mlada leta	38
a) Pobožna mati	59
b) Pobožen otrok	41
c) V smrtni nevarnosti	43
č) V višjih šolah	44
d) Prijatelj nesrečnih	48
e) Marija pomaga	50
5. Papeža Leona XIII. mlada leta	53
a) Doma	53
b) V zavodu	55
c) V Rimu	57
č) Bogoslovec	59
6. Več Marijinih otrok	61
a) Na hribu »La Salette«	62
b) V Pontmainu	66
c) V Marpingenu	71
7. Janez Vianney	78
8. Frančiska Malvina O'Konnor	86
9. Jernejica Kapitanio	92
10. Marija Lataste	97
11. Bernard Overberg	104
12. Katarina Emerih	108
a) Njeni stariši in prva odgoja	108
b) Njeno zatajevanje	110
c) Njena vestnost	111
č) Njena ljubezen do bližnjega	112
d) Njeno prvo sv. obhajilo	113

	Stran
13. Amna, zamorska deklica	115
a) Kako je bilo Amni poprej	115
b) Škof krstijo Amno	118
c) Jozefina sprejme sv. birmo in prvo sv. obhajilo . . .	120
č) Njene čednosti	122
d) Jozefina srečno umrje	125
14. Jerica Jugovic	127
a) Predno je hodila v šolo	129
b) Šolska dōba	130
c) Po šoli	132
č) Njena pobožnost	134
d) Njene tri najljubše čednosti	137
e) Njena bolezen, smrt in pogreb	142

Jezus in otroci.

Pusto, dolgočasno in žalostno se vam zdi, kaj ne, po zimi, ko je zemlja vsa z debelim snegom pokrita, da skoraj nikamor ne morete iti izpod strehe. In ko bi tudi mogli, saj bi nič lepega ne videli, nič veselega ne slišali, nič prijetnega ne čutili. Na drevju ni videti več zelenega listja, le belo ivje se obeša po vejah; ob mejah in grmičih ni nič cvetečega, po tleh nič zelenega. Na daleč okrog, kamor sega oko, je vse z belo, tako rekoč mrtvaško obleko pokrito. Vrt se zdaj ne loči od pašnikov, voda z ledom preprežena ne od ceste s prahom posute. Po hribih se plazijo temne megle, in če proti nebu pogledate, kažejo se vam črni oblaki, kakor bi vam hoteli nagajati, in vam ravno takrat zakrivajo ljubo solnce, ko bi ga najrajše imeli. Če nastavite uho, ne slišite nič več prijetnega ptičjega petja, ne prijaznega žuborenja raznih živalij, poskritih po poljih in travnikih, po njivah in grmovju, le tenko žvižganje ostre burje in cvileče škripanje pod mrzlimi nogami vam prihaja do hladnih ušes, mraz pa do vseh udov. In če se spominjate prijetnih občutkov, ki ste jih imeli o jasnih spomladanskih dnevih, navdaja vas zdaj tako čutilo, da se kar tresete, kar trepečete.

Toda še žalostnejši, kakor pogled v najhujšo zimo, še brez mere tužniši je pogled v pretekle čase, — v daljne čase pred Kristusovim prihodom. Strašno in pretresljivo je le misliti na ta nesrečni brezbožni čas. Kolikor bolj so se namreč ljudje po Adamovem grehu razširjali po zemeljskem krogu, čimdalje hudobnejši so bili. Pozabili so jedino pravega Boga, častiti so jeli malike,

katere so si sami narejali iz lesa in kamenja, tudi iz zlata in srebra. Celó nesnažne živali (mačke, kače, voli itd.) so po božje častili, drugi so molili celó solnce in zvezde. Mnogi so mislili, da ti bogovi — maliki —, ki jih po božje častijo, niso drugačni, kakor mi ljudje, le da so večji in mogočnejši, ter v vseh rečeh, — celó v hudobijah spretnejši memo nas. Sploh so takrat ljudje menili, da je veliko bogov, in mnogi neverniki so si jih s časoma našteali do več tisoč. — Jedino pravega Boga pa niso poznali, in za dobrega Očeta v nebesih niso vedeli.

In ker niso imeli prave vere, tudi njihovo življenje ni bilo lepo, marveč hudobno, razuzdano, rekel bi, živinsko. Bili so tako rekoč le dvojni ljudje: prevzetni bogatini, obupani reveži. Bogatini so nezmérno vživali in zapravljali; reveži pa in podložni so bili zatirani hlapci in sužnji. Na trgih so jih kupovali in prodajali, kakor pri nas žival, in delati so jim morali, kakor črna živina. Marsikak bogatin je imel po več sto, na tisoče taci nakupljenih sužnjev. Kar je hotel, delal je z njimi. Neusmiljeno jih je dajal pretepati ali pa za vsaki nič umoriti, ako se mu je zljubilo. Če je takov ubog suženj ubil kako posodo, ali poškodoval kaj drugega, bil je zato brez usmiljenja pretepan, večkrat celó zato, ako je na glas zakašljaj, ali se mu je glasno kihnilo. Bogat Rimljan je ukazal svojega kuharja živega speči le zato, ker mu ni bil po všeči skuhal kosec mesa. Drugi je redil v velikem ribnjaku ribe z mesom zaklanih sužnjev. Kadar so hoteli imeti imenitneži kako veselico in kratek čas, napodili so sužnje, da so se metali in topli med seboj ali pa se borili z divjimi zvermi, da jih je po več sto h krati žalostno smrt storilo; in neverski gospodje, tudi gospe in gospodične, bili so tega veseli, smejali se in radovali po več dnij nad krvjo umirajočih sužnjev!

Veliko, veliko žalostnih rečij bi vam še lahko povedal iz onih tužnih časov, vendar prežalostno bi bilo; le to vam hočem še omeniti, kako nesrečni so bili v neverskih časih — otroci!

Ker stariši niso imeli prave vere, tudi prave ljubezni niso mogli imeti do svojih otrok. Po postavi jim je bilo dovoljeno zavreči ali pomoriti jih. In le premno-

gokrat so se trdosrčni posluževali te strašne pošastnosti ter so dali pomoriti svoje lastne otroke, kateri jim niso bili všeč. Po nekaterih krajih je bilo celó naravnost zapovedano zavreči vse slabotne in bolehave otročiče. In na tisoče in tisoče tacih sirot so pometali kar na ceste, ali poskrili po pustinjah, da so lakote pomrli, ali jih raztrgali psi in druge živali. Včasih so prišli drugi ljudje ponje, pa ne, da bi jim bili dobri in skrbeli zanje. Oslepili so jih neusmiljenci ali drugače poškodovali, da so jim potlej, kot slepi, kruljevi berači dobiček donášali. Mnoge so poprodali za sužnje. Pa to še ni vse; še nekaj grozovitnejšega imam povedati. Brez števila so jih darovali tudi malikom, včasih stariši sami prostovoljno, večkrat pa primorani, ker so menili nesrečni pagani, da njihovi maliki se dajo najrajše potolažiti s krvjo in smrtjo malih otročičev.

V velikem mestu Kartagi je stal velškansk malik iz železa, znotraj ves votel. V tem maliku so zakurili, in ko je bil dovelj razbeljen, pokladali so uboge otročiče žarečemu maliku v naročje, od koder so po razbeljenem žrelu padali na ogenj ter so umirali v neslišanih bolečinah. Dve sto malih sirotkov so nekoč jeden sam dan stariši primorani nanесли in darovali grozovitemu Molohu, potem pa so jih še prostovoljno dodali tri sto.

Tudi oni, ki so še živi ostali in rastli pri svojih stariših, niso imeli ob tistih časih nič prijetnega. Nikogar niso imeli, da bi jih bil tako lepo učil, kakor zdaj znajo skrbne katoliške matere svojim nedolžnim otročičem tako globoko vcepovati v nežno srce prelepe nauke sv. vere, katerih ne morejo, ko bi tudi hoteli, pozabiti vse žive dni. Nikogar ni bilo, da bi bil male tako okrog sebe zbiral, kakor jih zdaj zbirajo goreči duhovni takrat, ko jih pripravljajo s toliko skrbjo za prvo spoved in s toliko ljubeznijo za slovesno prvo sv. obhajilo. O to so bili mrzli, žalostni časi!

Prišel je pa Jezus Kristus na svet, in kako se je vse spremenilo povsod, kjer je bil sprejet njegov božji nauk! Srečo in blagoslov je prinesel Odrešenik za vse, posebno pa še za otroke. Ljubil, prisrčno je ljubil vse ljudi, ali posebej je ljubil nedolžno mladino! Kako ginjaivo je, kar beremo o tem v sv. evangelju!

Ves utrujen težavnega podučevanja je že bil Jezus neki večer, kar mu pripeljejo skrbne judovske matere svoje male, da bi jim jih blagoslovil dobri Jezus. Apostoli, ki niso imeli tako detinsko dobrega srca, jim branijo, češ, da Gospod potrebuje počitka, kaj bi se še zdaj vkvarjal z otroci; Jezus pa, kakor zagleda nedolžne, koj je v sredi med njimi, »pustite male k meni — tako kliče — nikar jim ne branite«; jame se ž njimi ljubeznivo pogovarjati, prav kakor otrok z otroci; v naročje jih jemlje, z velikim veseljem jih blagoslavlja ter tako pomenljivo reče: »Tacih je nebeško kraljestvo!«

Tako lepo še nikdar nobeden ni pohvalil otrok; tacega darú jim še nihče ni obljubil! O, strmite in veselite se, vsi nedolžni otroci! Jezus je pripravljen, ako ostanete nedolžni, dati vam, kar ima najdražjega, svoje kraljestvo; kar ima najlepšega, svoja nebesa! To veselo obljubo je vam Jezus še o družih prilikah ponavljal in zatrdil, kakor n. pr. takrat, ko je k sebi poklical nedolžnega otroka, ga objel in postavil pred apostole, rekoč: »Ako ne boste kakor ta otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo!« Kolika sreča za otroke zopet v teh besedah!

Le Jezusu se imate zahvaliti, da niste tako nesrečni, kakor so bili nekdej otroci nevercev in so še zdaj po vseh krajih, koder Jezusova vera ni razširjena! O, spodobilo bi se pač, da bi tudi vi tako ljubili Jezusa, kakor vas on ljubi, da bi vsaj nekoliko storili za njega, ker je on tolikanj storil za vas! Toda — oh — otroci, zatoženi ste! Od vseh strani vas tožijo! Stariši se pritožujejo, da jih nočete vselej lepo ubogati, da namesto veselja jim napravljate žalost; duhovni, ki vas v cerkvi vidijo, bi se skoro zjokali nad vami, ker nočete lepo klečati, nočete moliti ves čas, kakor se spodobi vpričo Jezusa in angeljev; in sploh se slišijo pritožbe, da niste dovelj modri, sramožljivi, mirni in prijazni, bogoljubni, marveč prevzetni, uporni, jezljivi, do Jezusa mlačni, celó mrzli, in sicer velikrat preveč surovega, divjega obnašanja, z jedno besedo, da niste nedolžni!

Povém vam, ko bi zdaj Jezus stopil med vas, nikakor bi ne bil vsem tako prijazen, kakor je bil onim otrokom; ne bi vsem klical: »Pustite male k meni!«

temveč mnogim bi resno zažugal: »Poberite se izpred mene! Kajti čeravno ste še mladi, vendar takih, kakor ste vi, niso nebesa, za take je pekel!«

Tako bi bil Jezus primoran reči mnogim izmed sedanje mladine. Mnogim, pravim, ne vsem. Zakaj čeravno se ne dá tajiti, da se nagloma širi mlačnost in isprijenost, vendar je tudi res, da jih je med malimi še, kateri so dobri — prav dobri. O da bi le ostali ves čas! In kakor se popotnik razveseli v puščavi, kadar dolgo iskaje najde tudi med trnjem in puščobnim rastlinjem lepo in dišečo cvetlico, še bolj se razveselimo mi odgojitelji, ako vidimo med spačenim svetom dobrega, blagega, nedolžnega otroka.

In ne le mladim za poduk in posnemo, temuč tudi odraslim, katerim čedalje manj pobožne mladine pride pred oči, za veselje in tolažbo, namenil sem se spisati ginljivo in neomadežano življenje mnogovrstnih nepopačenih, bogoljubnih nedolžnih otrok; najprej iz sedanjega veka, potlej pa iz preteklih bližnjih in oddaljenih časov krščanstva.

1. Bernardinica iz Lurda.

Daleč tam na jugu francoske dežele, blizu španjske meje na podnožju pirenejskega gorovja je malo mestece Lurd (Lourdes). To mestece pred nekaj leti ni bilo tako imenitno, kakor je zdaj, ko romarji skoro vsega sveta tje romajo v nešteti trumah. V tem malem mestecu je živela pred kakimi 40 leti blaga deklica, Bernardinica. Bila je prav revnih starišev najstarejša hči. Zavaljo velike revščine so jo morali dati na deželo v izrejo. Tukaj je po samotnih gričih pasla ovčice. Družčine ni imela. Pogovarjala se je z ovčicami, igrala se s cveticami ter vživala stoterno veselje, ki ga daje priprosto nedolžno otročje srce. Brati in pisati ni znala, še manj številstva in družih vednostij, ker ni bilo nikogar, da bi jo bil dal v šolo; njeni kmečki redniki so jo imeli za to, da jim je delala. Druzega ni znala, kakor očenaš, češčenamarijo in apostolsko vero in pa rožni venec, ki ga je še po-

sebeno rada molila in velikokrat ponavljala, ko se je čeda mirno pasla okrog nje.

Ljudje, pri katerih je bila, pečali so se tako malo zanjo, da še prvega sv. obhajila ni bila opravila, čeravno že štirinajst let stara. Vendar se za to pri nji ni še tako mudilo. Kajti bila je še tako majhna, tako šibke in nežne rasti, da bi ji nihče ne bil prisodil čez 10 let. Kakor po telesu, tako in še veliko bolj blaga je bila po duši. Bila je živa podoba nedolžnosti in čednosti — vsa krotka, čista in priprosta pastarica. Tudi Marija, nebeška Mati, imela je rada to dobro dete. Prikazala se ji je osemnajstkrat! O srečna deklica, ki je smela nebeški Kraljici v rajsko obličje gledati, smela se pogovarjati s premilo Materjo božjo — osemnajstkrat!

I.

Zgodilo se je pa tako-le. Stariši so jo k sebi nazaj vzeli, da bi sv. obhajilo opravila in pa jim kaj pomagala v toliki revščini. Večkrat jo kam pošljejo. Zadnji četrtek pred postom, 11. svečana leta 1858., pošljejo jo nabirat suhih odpadkov za kurjavo blizo mesta na kraj, kjer je votlina in skala Massabielle (Masabjél) imenovana. Ž njo gre tudi mlajša sestra Marica in sosedova, jednako ubožna Ivanka. Treba je bilo iti čez vodo Gâv. Oni dve gresta hitreje, Bernardinica nekoliko zastane. Že sta bili unstran vode, tudi Bernardinica si izuva čevlje, da bi prebredla — kar zasliši neko šumenje. Ozira se, pa nikjer ne zagleda ničesar, tudi listje po drevju se ne maje. »Bržkone sem se zmotila«, pravi sama pri sebi, »pa kaj bi neki bilo?« Pri tej priči sliši drugič šumenje, kakor bi potegnil mogočen veter. Ozre se na kvišku — hoče zavpiti, pa ne more — na vseh udih se trese in trepeče — kajti gospó zagleda v nebeški svitlobi, tako lepo gospó, da se ne dá popisati. Bila je srednje velikosti, mlada še kakor pri dvajsetih letih in silno krasna; nedolžno prijazna kakor otrok, brezmadežno čista, kakor devica. Modre in ljubeznive so bile njene oči. Stala je rahlo in lahkotno na skali v votlini, vsa v beli dolgi obleki, prepasana z višnjevimi pasom, ki je s koncema segal skoraj do nog. Na glavi

je imela bel pajčolan, v rokah molek iz čisto belih jagod, ki so bile nabrane na zlati verižici. Ob tej prvi prikazni Mati božja ni spregovorila nobene besede.

Bernardinica ni vedela, kdo je ta tolikanj lepa in ljubeznivo-mila gospa. Vsa osupnjena in v velikem strahu brž vzame rožni venec, ki ga je nosila vedno pri sebi, pade na kolena in začne tako prisrčno moliti, kakor je imela navado moliti, ko je še pasla. To traja nekako četrť ure in podoba — zgine.

Zdaj se popolnoma izuje, prebrede potok in dojde svoji tovarišici, ki sta že pridno drv nabirali. Videli sta jo sicer prej klečé moliti, a to se jima ni zdelo čudno, ker sta jo poznali, kako je pobožna, in tudi sicer je v tistem kraju hvale vredna navada, da otroci klečé molijo tudi zunaj na prostem.

»Ali nista ničesar videli?« ju vpraša Bernardinica, ko se jima približa.

»Ničesar«, ji odgovorita, »si li ti kaj videla? Zakaj si tako vznemirjena?«

Dolgo časa noče povedati; vendar, ko se ne dá več zakrivati, pravi: »Videla sem belo oblečeno gospó.« In jima pové vse po vrsti ter pristavi: »Nikar tega nič ne pravita.«

Pa kakor že sicer otroci nobene skrivnosti ne morejo zamolčati, tako je tudi te dve deklici nista. Ko pridejo domov, Marica precej vse pové materi. Bernardinica seveda zdaj tudi ne more drugače, kakor povedati mora vse, kakor je videla. Mati jo krega, češ, da to ni nič, da se ji je le zdelo, da je kaj videla, da so to le otročarije in pristavi: »Nikdar več mi ne smeš k skali, prepovem ti!«

Te prepovedi je bila deklica zeló žalostna, kajti silno je koprnela gospó zopet videti. Vendar molčé trpi, ker Bernardinica je bila dobra deklica, ki je mater vselej hitro in z veseljem ubogala. Tako bi morali vsi otroci. —

II.

Bernardinica ne more, ko bi tudi hotela, pozabiti lepe gospé. Vedno misli nanjo, pa matere si ne upa prositi. V nedeljo, ko je posebno lepo solnce sijalo,

vleče jo še bolj nekaj tje k skali. Po sv. maši pregovori Marico in Ivanko in še tri druge otroke, naj gredó k materi in naj lepo prosijo, da zopet dovolijo iti k skali »Massabielle«. In kako bi se mogla mati dolgo ustavljati pristrčnim prošnjam tako dobrih otrók, ki obetajo še pridnejši in ubogljivejši biti? Dá se preprositi in spet dovoli.

Otroci vsi veseli (bilo jih je 6) se takoj odpravijo. Prej pa stopijo še v cerkev nekoliko molit. S seboj vzamejo še blagoslovljene vode. »Znabiti, pravijo drugi otroci, si ti videla kaj hudega; če to, kar si videla, ni od Boga, bo bežalo pred blagoslovljeno vodo.« Ko pritečejo k skali, začetkom ne vidijo ničesar. »Molímo rožni venec!« pravi Bernardinica. Otroci pokleknejo in molijo rožni venec. Hipoma se Bernardinici obraz spremeni. »Glejte, tukaj je!« zavpije. Pa, oh! drugi otroci ne vidijo ničesar.

Bernardinica pokropí z blagoslovljeno vodo; bliščeča podoba se še bolj približa h kraju votline. Deklica poklekne in skončá pričeti rožni venec. Preljubezniva Gospá je tudi med belimi prsti prebirala jagode svojega molka, kakor bi ž njo molila. Po molitvi zopet zgine. Onih petero otrok, ki niso videli družega kakor spremenjeno obličje svoje tovarišice, obšla je groza in rekli so: »Nas ne bo nič več le-sem.«

Otroci pridejo, kakor so bili doma obljubili, še ob pravem času k večernicam nazaj. Hitro se razglasi, kar se je zgodilo. Povsod je govorjenje le o Bernardinici. Nekateri verjamejo in se čudijo, drugi nočejo verovati; vse še spreobračajo in se norčujejo. Tudi stariši presrečnega otroka ne morejo prav verjeti. Tega sicer ne mislijo, da bi se jim bila blaga hčerka zlagala, ker se jim ni še nobenkrat; temuč, da je le tako živa domišljija, da se ji le zdi, kakor bi res videla.

III.

Jeden teden je že minil od prve prikazni. Čez teden, prvi postni četrtek, gre po sveti maši Bernardinica zopet z dvema ženskama k votlini. Zopet poklekne pred skalo ter začne moliti rožni venec. Nenadno zavpije, ker velika bliščoba se prikaže in svoje ime sliši klicati ter že v tretjič zagleda prekrasno gospó. Spremljevalki

prižgeta blagoslovljeno svečo, molita in velita, naj vpraša, kdo je in kaj hoče. »Ljuba gospá«, začne deklica, »ako mi imaš kaj povedati, zapiši mi, kdo si in kaj želiš«. Veličastna gospá se nasmehljá pa pravi: »Ni potreba zapisovati, kar ti hočem povedati. Stôri mi veselje ter prihajaj vsak dan le - sem dva tedna. Obljubim ti srečo, sicer ne na tem svetu, pa v večnosti.« Bernardinica vpraša: »Ali smeta le-ti dve tudi priti?« Devica odgovori: »Obe, in še drugi smejo priti; želim prav veliko ljudij tukaj videti.« Zdaj zgine. —

V Lurdu je bil semenj in reč se je razglasila na daleč okrog ter sodili so različno; jedni prav, jedni pa tudi nasprotno. Gospod župnik se še ne odloči za nobeno stran, temuč pravi: »Prepustimo vse božji previdnosti. Ako prihaja to od Boga, nihče ne bode ubranil; ako pa ni od Boga, potihnilo bo samo.«

Drugi dan gre že prav veliko ljudij ž njo. Marija se zopet prikaže, a ljudje ne vidijo drugega kakor zamaknjeno deklico.

Še znamenitejše je bilo 21. svečana, prvo postno nedeljo. Že pred solnčnim vzhodom pričakuje več tisoč ljudij pred votlino. Bernardinica pride z materjo, ki prepričana zdaj tudi že verjame. Spoštljivo se ji ljudje umikajo. Poklekne pred votlino in nagloma se ji začne obraz spreminjati: vsa zamaknjena upira vesele oči proti votlini. »Kaj naj storim?« vpraša Devico. »Môli za grešnike!« odgovori Mati milosti božje. Pri tem postane sicer tako veselo obličje Marijino zeló tužno in žalostno. Deklica začne jokati — debele solze ji kapljejo po licih. Ljudje strmijo, ne morejo se načuditi, povsod se pogovarjajo le o novi prikazni.

Po Bernardinico pa pridejo beriči ter jo peljejo pred sodnijo, kjer jo dolgo časa izprašujejo, nazadnje pa pravijo: »Ako greš še jedenkrat k votlini, boš zaprta!« »Obljubila sem priti in oblubo hočem spolniti«, odgovori jim. Oh, pa še tudi oče ji prepove iz samega strahú rekoč: »Vendar mi ne boš nepokorna, to bi bilo prvikrat v tvojem življenju.« »Storila bom, kar morem«, odgovori in po tako veselem dnevu ima prežalosten večer.

Drugo jutro mora Bernardinica v šolo. To je bilo toliko potrebnejše, ker dozda še nikamor ni hodila v

šolo. Učiteljice ji ne verjamejo, da bi se ji bila prikazala Mati božja, zato ji niso prijazne. To je Bog pri-pustil za poskušnjo otroku. »Ti lažeš«, pravi jedna in druga reče: »O resnem postnem času pustuješ in se norčuješ, ti hudobni otrok, ti!« Tudi součenke jo zaničujejo. »Hočeš biti svetnica in vendar nisi pobožnejša od nas«; tako in jednako jo žalijo otroci 22. svečana.

Priprosti pastarici vse to britko rani nedolžno srce in milo se ji dela. Ob dvanajstih mine šola. Vse šolarice so vesele, le jedna žaluje — ljubljena Matere božje!

Ko zazvoni »angeljsko češčenje«, pobožna deklica odmoli in neka nevidljiva moč jo vleče tje proti votlini. Vkljub očetovi prepovedi gre. Pride do skale, poklekne — začne moliti rožni venec — moli dolgo — prikazni pa ni. Žalostna, s solzami v očéh, vrne se domov — ubožica!

Oče jo hudo krega, da je bila šla zoper njegovo voljo. Užaljena hčerka družega ne reče, kakor: »Neka neznana moč me je tje vlekla zoper mojo voljo.« Ker se mu še nikdar ni nič zlagala, verjame ji oče, in ne, da bi jo kaznoval, še prijazno reče: »Če je tako, dovolim ti odslej k votlini.« — Da se to pot Marija ni prikazala, razvedelo se je hitro na okrog, in deklica je bila vsled tega mnogotero zaničevana. Toda kmali je bila revica potolažena. —

IV.

V torek (23. svečana) gre zopet k votlini, kjer je bilo že pred solnčnim vzhodom veliko ljudij zbranih. Vsa žalostna ponižno poklekne in v jedni roki rožni venec, v jedni blagoslovljeno svečo drže začne moliti. Kmalu zasliši, da se kliče njeno ime s tako prijetno ljubeznivim glasom, da še nikdar ne tako. »Tukaj sem«, odgovori. »Povedati ti imam, pravi Devica, skrivnost, katera je samo zate.« Več časa se skrivnostno pogovarjata. Kaj je bil ta pogovor, pač ne moremo uganiti.

Predno nebeška Kraljica zgine, ozrè se še jedenkrat prav ljubeznivo na pobožno deklico, rekoč: »Zdaj pa pojdi in reci duhovnom, da želim, naj se mi napravi

na tem-le kraju kapelica.« — Od vseh stranij zdaj Bernardinico ljudje obsujejo ter vprašujejo, kaj ji je pravila nebeška Kraljica? Vsem na kratko odgovarja: »Jedna reč je samo za-me, druga pa za duhovne. Precej jim grem naznanit naročeno.«

S tem naročilom hití v duhovnijo k domačemu g. župniku. O tem gospodu že vemo, da je bil zelo previden mož in začetkoma s čudovitim prikazovanjem ni hotel imeti nobene zveze, vso razsodbo prepustivši prihodnosti, to je, previdnosti božji. Zatoraj prišlo deklico ostro poprijema, češ, kaj ljudi tolikanj moti in bega? Ko mu vse po vrsti razodene, kar že mi vemo, vpraša jo: »Ali veš, kako je gospej ime? Deklica odgovori: »Ne vem, ni mi še povedala, kdo je?« — Gospod župnik: »Nekateri, ki ti verjamejo, pravijo, da je presveta Devica. Ti praviš, da jo vidiš sama. Ako se lažeš, ne boš je gledala nikdar, na veke ne.« — Deklica: »Ne vem, ali je presveta Devica ali ni, govori pa ravno tako z menoj, kakor se vi, gospod, z menoj pogovarjate. Poslala me je namreč semkaj k vam, ker želi, da bi se ji postavila kapelica tam pri skali, kjer se mi prikazuje.« — Nato reče gospod župnik: »Ne vem, kdo bi utegnila biti ona gospa. Prôsi jo, naj mi pokaže svojo moč! Reci ji v mojem imenu, naj stori, da se razcvetó veje rožnega grmiča.« Deklica se poslovi.

Tam, kjer se je Marija prikazovala, bil je namreč rožni grmič, po zimi — seveda popolnoma brez listja, brez cvetja — in ta naj bi zdaj nagloma razcvetel?!

Bernardinica gre naslednji dan (t. j. 24. sveč.) po navadi k votlini in, ker se je bila razglasila župnikova terjatev, mnogo ljudij ž njo. Marija se ji prikaže kakor sicer. Ko pa deklica razodene župnikove želje, nasmeje se in pravi, naj moli za spreobrnjenje grešnikov, ter trikrat ponavlja besedo: »Pokora! pokora! pokora!« Ljudje na okrog slišijo deklico trikrat ponavljati besedo »pokora«. Nato ji pové Marija še drugo skrivnost ter zgine. Roža se ne razcvete. Deklica hitro teče v duhovnijo povedat, kaj se je zgodilo. Mnogi se ji smejejo, ker se divji rožni grm ni razcvetel; gospod župnik pa jame biti bolj zamišljen.

V.

Še lepše je bilo pri votlini 25. svečana. Brez števila ljudij je že bilo zbranih, ko pride Bernardinica. Poklekne in moli. Veliko jih poklekne ž njo in molijo. Nekako čudovito so ginjeni vsi, vsi presunjeni; kajti neprevidoma se deklica zamakne — nebeška prikazen pride. »Hčerka moja«, pravi ji, »povedala ti bom zadnjo skrivnost, ki je samo za-te. Ne pravi je nobenemu človeku, kakor onih dveh ne.« Potem še pristavi: »Zdaj pa pij in umij se v tem studencu ter uživaj zelišče, ki zraven raste!«

Bernardinica se ozira krog in krog; nikjer ne vidi nikakoršnega studenca. Le rečica Gav zraven šumljá. »Ne hodi tje, velí Devica; nisem ti rekla, da pij iz Gava. Zajemaj iz tega studenca!« Pri teh besedah stegne svojo belo roko in pokaže s prstom še suh kót na desni strani votline. Bernardinica gre po kolenih na pokazani kraj. Vira ne zapazi; jame z ročicami rahljati tla in razbrskovati prst, kar začnejo iz nepoznanih votlin kapljice vode izvirati. Pije, umije se ter užije nekaj listov onega zelišča, kakor je bilo zapovedano. — Kdo bi popisal začudenje ljudstva! Vsak je hotel videti novi studenec, vsak pokusiti!

Ako so se že prejšnja prikazovanja hitro razglasila na okrog, toliko bolj se je še čudežni studenec. Od vseh strani so hiteli romarji, in drugo jutro jih je bilo 6000, ki so hrepeneče pričakovali srečne pastarice. Ko prihaja, začne med množico šumeti: »Svetnica pride, glejte jo!« Mnogi so se dotikali njenega oblačila, tako zeló so spoštovali priprosto deklico.

In da bi se mlado srce ne prevzelo ob toliki časti, ne prikaže se tisti dan Marija. Deklica prosi zastonj; Gospé ni! Njen obraz se ne razveseli, ne spremeni, ne zamakne, kakor drugikrat, temuč vsa žalostna se vrne nazaj. Studenec pa močnejše izvira nego prejšnje dni, v potrjenje nebeške prikazni. Tudi nekateri bolniki čudovito ozdravijo pri novem studencu. Silo veliko ljudstva prihaja od vseh strani. Slednjič se prepové, da se nobeden ne smé bližati čudodelnemu studencu. Še nedolžna deklica ima veliko prestatí. Silijo jo namreč

nasprotniki, naj prekliče vse, kar je videla. Tega pa ne more. »Ko bi imela tudi življenje dati, zmiraj bom tako govorila, kakor sem videla z lastnimi očmi«, vedno stanovitno odgovarja.

Ko je preteklo odločenih 14 dnij, hodila je sicer še tje molit, pa Marija se ji ni več prikazovala. Še-le 25. sušca 1858, v praznik Marijinega oznanjenja, vidi jo zopet kakor prejšnje dni. Za ta dan — Marijin praznik — pričakovali so tudi ljudje, da se bode prikazala Mati božja. In niso se zmotili. Kakor vselej, bila je tudi zdaj neizmerno lepa. Deklica je vsa nebeško srečna. »O ljuba Gospá!« začne klicati, »bodi tako dobra in povej mi, kdo si in kako se imenuješ?« — Devica se smehljá in nič ne reče; zakliče še jedenkrat: »O ljuba Gospá, bodi vendar tako dobra, povej mi, kdo si in kako ti je ime?« Devica postane še lepša, odgovori pa ničesar ne. Še v tretje ponavlja otrok svojo prošnjo z ravno tistimi besedami. Še ni odgovora. In le še prisrčniše prosi Bernardinica. Pri zadnji prošnji razprostrè presveta Devica sklenjeni roki, nagne ju proti tlom, potem povzdigne in pobožno sklone ter pravi: »Jaz sem brezmadežno Spočetje!« Bernardinica še ni nobenkrat slišala te besede. Ljudje pa so razumeli. Le-ti so zdaj vedeli do dobrega, da se prikazuje sama Mati božja.

Po poti v jednomér ponavlja presrečna deklica: »brezmadežno Spočetje«, da bi mogla doma gospodu župniku povedati, kdo je ona gospá, ki se ji je prikazala že petnajstkrat. Vsak dan prihaja več bolnikov k čudežnemu studencu. Veliko se jih spreobrne. Spovednice so zmiraj obdane s skesanimi grešniki. Odrtniki in tatovi povračujejo krivično blago, pohujšanje prenehuje. Toliko sv. obhajil še ni bilo, kolikor to spomlad.

Še več ljudij — okrog 9000 — je bilo, ko se je 5. malega travna Devica Marija prikazala predzadnjikrat. Velik čudež se zgodi. Bernardinica poklekne z gorečo svečo, in ko vsa zamaknjena gleda nebeško Kraljico, nevedoma položi roko na gorečo svečo. Plamen gorí in šviga med prsti. Vsi se prestrašijo ter kličejo: »Opekla se bo, opekla!« Deklica pa se smeje, ostane nepremaknjena in vesela. »Čudež, čudež!« sliši se od vseh strani; tacega začudenja še ni bilo v Lurdu. Ljudstvo je bilo

tako presunjeno, da ni bilo hudodelnika več najti. Sodnija ni imela ne tožb ne kaznovanj.

Med tem je prišel čas, da se je Bernardinica pripravljala za prvo sv. obhajilo. Ljudje so mislili, ko pojde prvičrat k sv. obhajilu, da se bode gotovo prikazala Mati božja, in da bodo kaj posebnega videli.

Prvo sv. obhajilo je prejela sv. rešnjega Telesa praznik. Toda videli niso ničesar, kakor le prav pobožno ljubezni koprnečo deklico, ki je z zgledno in ginljivo pobožnostjo prvičrat prejela Gospoda nebes in zemlje.

Odslej je gostokrat pristopila k mizi Gospodovi, in sicer z veliko pobožnostjo, ki se je tudi po zunanjem razodevala, jedenkrat celo čudežno. Pri obhajilu je neko jutro župnik videl med obhajanci krog neke glave svetniško svitlobo in svitel žarek iz ciborija tje do nebeškega blisča nad glavo. Nič ne vé, katera izmed dobrih ovčic je tako srečna. Ko pride na vrsto, se prepriča, da je — Bernardinica, izvoljena hčerka Marijina!

Le še jedenkrat se ji je Marija prikazala. In ta poslednja prikazen je bila samo za-njo, izmed vseh nekako najlepša. Pa o nji se ni veliko zvedelo.

Lurd je zdaj skoraj najimenitnejša božja pot. Včasih po leti prihaja na dan po 10.000 romarjev, po 500 do 600 duhovnov iz vseh dežel svetá. V votlini je veličastna podoba Marijina iz najlepšega kararskega marmorja in okrog glave se bere v bliščečih črkah: »Je suis l'Immaculée - Conception.« (Jaz sem neomadežano Spočetje.) Nad votlino se vzdiguje veličastna cerkev, od Pija IX s posebno prednostjo obdarovana. V nji je veliko srebra in zlata, pa tudi veliko bergelj in drugih hvaležnostnih spominkov, ki kažejo, da Marija ne zapusti nikogar, ki z otroškim zaupanjem k nji pribeži v potrebi. Voda iz prečudnega studenca se razpošilja po širokem svetu, in neizmerno je število bolnikov, ki so bili čudovito ozdravljeni. Velike so bukve, v katerih so popisani čudeži, ki so se godili na prošnjo Device Marije iz Lurda. Tretjega julija 1876 je bila podoba neomadežnega Spočetja še slovesno kronana. Papež sami so poslali svojega namestnika; 35 škofov, 3000 duhovnov in do 100.000 vernih se je vdeležilo te svečanosti.

VI.

Kaj pa Bernardinica?

Takrat, ko sem prvič o nji pisal, bila je še živa, a med tem se je že preselila v boljši kraj 16. aprila 1879.

Sprejele so jo bile usmiljene sestre; toda za stalno še - le l. 1866, ko je bila preoblečena, in Sestra Marija »Bernard« imenovana. Prve obljube je naredila 30. vinotoka 1867, za ves čas pa 22. septembra 1878.

Zmiraj je ostala ljubezniva, priprosta, krotka, ponižna, nedolžna Bernardinica.

Ko je bila še šolarica, ni se v nobeni reči povzdigovala nad druge; veselo se je igrala in po otročje smejala z družimi, čeravno so jo od vseh strani obiskovale najslavniše osebe in je bila sploh blagrovana zastran svoje nebeške sreče. Zelo je hrepenela sprejeta biti v samostan, pa si v svoji ponižnosti še prositi ni upala. Rekla je: »Čemu jim pa bom? le za nadlego, ker ničesa ne znam.« A reklo se ji je: »Saj si ravnokar krompir lupila; tudi v samostanu te bodo v huhinji porabili, da boš sočivje zberala itd. In če te sprejmó, bode to za dobre sestre delo usmiljenja.« Zdaj si je upala.

Tudi v samostanu je je bila sama ponižnost. O prikaznih in posebnih milostih sama ni govorila. Če so jo tuji in romarji prišli gledat, bilo ji je to silno neprijetno in rajše se je skrila. Le kadar je prednica zapovedala, prišla je ter naravnost in ponižno pripovedovala, kakor je videla. Še celo, ko je bila na kraju prikazovanja prelepa cerkev sezidana, ni je hotela nobenkrat obiskati, da bi je romarji ne bili spoznali in častili.

Občudovanja vredna je tudi njena velika potrpežljivost. Bila je ves čas bolehná, posebno pa zadnji čas velikokrat in prav zelo bolna. Ali spominjala se je Marijine lepote in Marijinih obljub, pa je bila zopet utolažena, celo vesela. Strežnicam je bila močno hvaležna. »Saj sem bolje postrežena, kakor kaka princezinja«, rekla je nekikrat. Sestra ji odgovori: »Za princezinjo bi imela znabiti tudi toliko postrežbe, pa gotovo ne toliko srca.« »O, res se mi bolje streže, kakor princezinji«, pristavi smehljaje se, »pa saj sem nevesta Velikega Kralja.«

Ostala je ves čas kakor otrok priprosta in vesela. Nedolžnost ji je sijala iz njenega deviškega očesa v življenju, in še po smrti je odsevala na njenem obličju, da jo je hotelo vse videti.

Kako detinsko-bлаго je bilo njeno srce, vidi se tudi iz tega, ker so jo otroci tako radi imeli. — Neka gospa jo pride s svojo malo hčerko obiskat. Pa ker je bila Bernardinica v postelji, ni ji dovoljeno ž njo govoriti. Da bi bila pa gospa vsaj nekoliko potolažena, dovolijo toliko, da jo sme mala deklica iti gledat. Ko deklica zagleda Bernardinico v postelji, obstane na pragu, sklence ročici kakor pred oltarjem ali sveto podobo, veselje ji zaigra v očeh. Sestra Marija Bernard jo brž pokliče, naj pride k postelji. Potlej ji položi roko na glavo in jo prijazno božika. Deklica jo objame, potlej pa zopet roke sklence in vpraša: »Sestra, ali ste vi videli presveto Devico?« — »Sem« — »Ali je bila zelo lepa?« spet vpraša dekletce. Sestri zažari obraz veselih spominov, in s tihim pa milim glasom pravi: »Tako lepa, tako zelo lepa, da, kadar jo je kdo videl, želi umreti, da bi jo zopet videl.« — »Sestra!« pravi čez nekaj časa otrok, »jaz bi rada, da bi jo vi prosili za-me.« — »Prav rada, ljubo dete, pa ti, tudi ti jo boš za-me prosila.« Deklica še ne gre. »Sestra, mama bi tudi zelo radi, da bi vi molili za-nje.« — »Že prav, bom tudi za tvojo mater molila«, odgovori Bernardinica ginjena. In otrok gre, pa še zmiraj s sklenjenimi rokami in nazaj obrnjen, da more dlje gledati preljubljeno sestro.

Otroci! pomislite tudi vi nepopisljivo srečo tacega človeka, ki se mu Marija prikaže, ki smé z nebeško Kraljico govoriti tako, kakor se otrok pogovarja z materjo. Ohranite zmir čisto in nepokvarjeno srce, da bo tudi vas mogla ljubiti in varovati vaša nebeška Mati.

2. Janez Mihael Kostello.

Nebeško kraljestvo primérja Gospod goršičnemu zrncu. Majhno je, pa kadar začne rasti, izraste velikansko drevo. Majhna je bila začetkoma sveta katoliška Cerkev, zdaj je podobna velikanskemu drevesu, ki razteza svoje rodovitne veje čez vesoljni svet in podaje svojega nebeškega sadú slehernemu, da ga le hoče sprejemati. Ne ponuja zastonj. Po vseh delih sveta nam kaže zgodovina brez števila ljudij, ki so sprejeli nauk kraljestva božjega in živeli tako lepo in bogoljubno, da so bili bolj angeljem podobni kakor pa ljudém. Zakaj to kraljestvo je podobno tudi kvasu. Kvas tako ugodno predéla moko, s katero se zmeša, da se speče iz nje prav dober in slasten kruh; jednako se predéla, prerodi in zboljša srce, katero se je odprlo Jezusovemu nauku in njegovi milosti.

Zlasti ginljivo je videti otroka, ki Jezusu daruje vse svoje mlado srčece in Jezusu posvečuje vse svoje nežne moči. Kako lepo, kako ljubeznivo se razcvita v cvetju nedolžnosti! Zgleda imamo iz vseh časov, iz vseh krajev. Opisal vam bom ob kratkem mladeniča, ki je pred nekoliko leti v kraju, kateri je nam nasproti, unkraj zemlje — v Ameriki — zveličal svojo lepo dušo.

Janez Mihael Kostello je bil rojen l. 1846. v severni Ameriki v novem Jorku (Njújorku). Njegovi stariši so bili z Irskega. Oba, oče in mati, sta bila imenitnega rodú. Oče umrje, ko je Janez še le dve leti star. Ko spolni sedmo leto, opravi prvo sveto spoved, in v osmem ali devetem prejme prvo sv. obhajilo. Od tega časa se začne zala klíca njegovega nedolžnega srca še le prav razcvitati. Bilo mu je preljubno veselje, svet ponos, ako je smel streči pri najsvetejšem opravilu, pri sv. maši. In mislim, da malo kje se otrok tako lahko pokaže in hitro spozná, kakor če mladenički več časa strežejo pri sveti maši. Po dolgi navadi se le preradi privadijo zoperne mlačnosti, tlačanskega službovanja ter zgubé dolžno spoštovanje do Najvišjega. Res hva-

liti pa moramo mladenička, ki dolgo časa goreče, bogoljubno in vzgledno opravlja to angeljsko službo. Skušnja kaže, da se je nadejati pri takem lepe prihodnosti. Prav take hvale in zaupnosti je bil vreden naš blagi Janezek. Pri sveti maši je stregel ves čas s toliko presrečno pobožnostjo, da so se nad njim zgledovali duhoven in ljudje. To lepo, pobožno obnašanje je nekega dné tako ginilo ondajšnjega g. župnika, da pridši v zakristijo si ni mogel kaj, da bi ne bil ljubeznivo objel te blage nedolžnosti.

Z osmim letom ga dá skrbna mati v šolo tistega mesta, kjer so takrat bivali. Jednako, kakor na štapljah pred oltarjem, kaže nam še bolj mladenič že v šolskih klopéh, kaj nam je pričakovati od njega v prihodnosti. Skušeni učeniki, ki so po več let pri šolah, že naprej lahko napovedujejo osodo svojim učencem, če tudi niso preroki. Kakoršna šola, tako kaj rado tudi življenje, in smemo pristaviti — taka tudi večjidel smrt. Hudo je biti za učitelja, trd je kruh učiteljski. Jedina tolažba so učitelju večkrat le oni »nekateri«, ki med razposajeno množico ostanejo vedno stanovitni, pridni — nedolžni. Taka tolažba, veselje je bil Janko Castello svojemu učitelju. Ta tako-le piše o njem: »Komaj je začel Castello v šolo hoditi, zdelo se mi je njegovo preblago srce in pohlevno vedenje tako nenavadno, da sem ga moral rad imeti, ko bi tudi ne hotel. Zmiraj je bil prvi v svojem razredu. Njegova pokorščina in gorečnost v učenju je bila v vidnem nasprotju z razposajenim in sprijenim značajem večine premnogih součencev. Kolikor se spominjam, ni mi nikoli prelomil le jedne šolske postave.«

Pet let se je tako šolal. V 14. letu gre s svojo materjo v mesto Albany, kjer je škofov sedež. Mati ga pelje v škofijsko cerkev. Ravno tisti dan so imeli sami škof sv. opravilo. Krasota hiše Božje in lepota svetih opravil je dečku močno presunila občutljivo srce, ter domov gredé zdaj prvikrat razodene, da želi postati duhoven, ako mu dovoli.

Se ve, da je to bilo za pobožno mater neizmerno veliko veselje. Vse je pripravljena dati in storiti, da bi

le njen blagi sin mogel doseči najlepšo, najimennitnišo službo na zemlji — mašništvo. Vsak stan je sicer častit, ako se vestno spolnjujejo njegove dolžnosti, vendar najčastitljivejši je gotovo duhovski stan. Zato je žalostno, zelo žalostno, in znamenje zanikarnih časov, da marsikateri mladenič, ki je začetkoma tudi tako obetal svoji skrbni materi, pozneje zgubi vse veselje za ta sveti poklic, pridši v roke slabovernim zapeljivcem in puhlim posvetnjakom, ki mu čez mero lažnjivo hvalijo posvetno veselje, duhovskega pa še poznati nočejo. Navzét posvetnega duha, ne varuje se več greha in za službo Božjo ves omrzne. Ko pride čas odločitve, jame preišljevati svoje mlačno srce, pregledovati svojo tolikrat ranjeno vest in — svoji užaljeni materi pošlje kratko sporočilo: »Nimam poklica!« Pa kdo je kriv? Ali jih ni veliko, ki so bili poklicani, pa poslušaje zapeljivcev kačji glas so preslišali božji klic? Toda ne brez zadolženja, ker tudi tukaj utegne obveljati: »Veliko poklicanih, malo izvoljenih.«

Kako se z lepim življenjem vkljub vsem nevarnostim ohrani in utrdi poklic, kaže nam prelepo Kastello.

Njegov župnik prosi škofa, naj bi ga sprejeli v kak vstav, kjer se mladeniči pripravljajo za duhovski stan. Škof ga z veseljem sprejmejo ter pošljejo v vstav sv. Karola v državi Mariland. Kostello se neizrečeno razveseli tega naznanila ter takoj odrine 7. sept. 1863. Na poti se mu pridruži dijak iz ravno tega vstava, gredoč s počitnic. Oba sta bila jednake starosti, jednako zbujenega duha in ljubeznivega srca. Toraj sta se takoj začela rada imeti. To ni bilo nič napak. Pa ljubezen do tovarišev je kakor ogenj; če ga zadosti skrbno ne varuješ, ali se hočeš celo igrati ž njim, napravi ti veliko škodo. V toliko škodo bi bil kmalu zabredel Kostello s svojim prvim prijateljstvom.

Oni dijak, njegov novi prijatelj, se je jako lepo obnašal v prvih letih. Toda o počitnicah se je navzél sprijenega, posvetnega duha, in ta duh se je čimdalje huje jel kazati in razvijati. Postal je lahkomišljen, neubogljiv, uporen in razuzdan ter tako s svojim zgledom zelo nevaren novemu tovarišu.

Jeden učenikov, ki je spoznal lepe zmožnosti in blage lastnosti Kostellove, spoznal pa tudi nevarno prijateljstvo, ga svari pred tako nevarnostjo in polagoma izvabi izpred brezna, ki ga je imelo požreti. Tako je bila rešena njegova nedolžnost. Oni dijak pa se naveliča tihega življenja in zapusti vstav. Zapusti ga pa tudi za vselej veselje za duhovski stan.

Žalostna osoda prvega prijatelja je bila za Janeza kaj hasnovit nauk. Sprevidel je, da zvesto spolnovanje svojih dolžnostij, celo v najmanjših rečeh, in posebno natančna pokorščina je potrebno sredstvo, da se zagotovi sveti poklic.

Srečniši je bil s svojim drugim prijateljstvom. Pri tem namreč ni več gledal na zunanjo prijaznost, temveč na oni temelj, na katerem jedino zamore obstati pravo in stalno prijateljstvo — na krepostno življenje.

Ko se je namreč po počitnicah prvega leta spet peljal v Št. Karol, dobil je med potoma tovariša iz tega vstava. Skupaj se peljeta, — kar uide železnični vlak na prav nevarnem kraju s tečajev in se prevrne popolnoma. Veliko potnikov je zelo poškodovanih: le oba dijaka ostaneta brez kake škode. Takrat, ko je prišla nesreča, molil je Kostello ravno natihoma — sveti rožni venec. Kmalu potem, ko ga mine prvi strah, podá svojemu prijatelju knjigo in mu velí, naj (kar je že sam storil) moli Te Deum ter zahvali ljubega Boga za tako srečno rešenje.

Ta nesreča je bila vzrok, da mu je bil ta dijak odsihdob najljubši, pa tudi najzvestejši in najpobožnejši prijatelj. Ker sta bila v pobožnosti oba jednako goreča, v vedenju jednako modra in ker sta oba jednako želela in koprnela v čednosti rasti in napredovati, pogodila sta se med seboj, da hočeta drug družega na razne pogrške opomniti. To sta spolnovala prav natanko vsakih štirinajst dnij, ali vsake tri tedne. Dalje si tudi obljubita, da bosta vsak dan drug za družega jedno češčena-marijo obmolila za plačilo take krščanske ljubezni.

V veri je bil trden kakor skala. V Ameriki je mnogo krivovercev, ki našo sv. katoliško vero mnogo-vrstno napadajo in zaničujejo katoličane. Omahljivci se

dajo večkrat preslepiti in preplašiti, da se sramujejo očitno kazati svoje versko prepričanje. Kostello pa se je vsikdar možato potegoval za sv. reč in kaj bistro-umno odbijal nasprotno zvijače. Ako je pa videl, da je nasprotniku le za prepir in ne za prepričanje, odgovarjal je na kratko, odločno n. pr.: »Jaz sem popolnoma prepričan, da sem na pravi poti. Sodnji dan bo odločil, kdo ima resnico in kdo je v zmoti; gotov sem, da mnogi bodo objokovali svojo slepoto tedaj, ko bo že prepozno.«

Posebej omeniti moramo njegovo veliko ljubezen do Marije. Kakor po družih enakih vstavih, tako je tudi v ti hiši »Marijina družba« (kongregacija), v katero se sprejemajo le bolj zgledni in izvrstni gojenci, ki se morajo pa več časa za to pripravljati in dejansko pokazati svojo vrednost. Tudi Kostello je bil več časa na poskušnji in še le drugo leto vpisan. Od tega časa pa je imel pri vsem dejanju in nehanju le to željo, biti vreden sin Marijin. Večkrat je govoril o nji z velikim veseljem. Predstojnik te družbe mu daje spričevanje, da od prvega dne do smrti je bil jeden najgorečnejših udov.

Imeli so Marijini častilei te hiše posebno kapelico. V ti so obhajali v majniku vsak večer šmarnice. Janez je imel pri taki slovesnosti nalogo kinčati Marijin oltar. In to mu je šlo tako od rok, da so se mu vsi čudili. Noben trud, nobeno delo ni bilo pretežko za tega zvestega Marijinega otroka. Vsak čas je iznašel kaj novega, skoro vsak dan je drugače ozaljšal oltar »svoji preljubi Materi«, kakor je imenoval Marijo. Sošolci so bili vsak večer kar zavzeti, ko so videli, kako spretno in umetno je razpostavljaj cvetlice in svetila s tolikratnim spremenom. Zdaj je sestavil iz njih krasen križ, zdaj lep venec, zdaj začetne črke presv. imena Jezusa in Marije, ali pa podobo najsvetejših Src.

Toda oltar zaljšati je lahko prijetna igrača, kaj rado le tlačansko delo. Da je bilo pa pri Janezu to gola ljubezen in pobožnost, pričajo njegova druga dela.

Cvetlice in svetila, ki jih je mladi Kostello v svojem srcu razpostavil Materi božji, bile so še veliko lepše od onih, ki jih je deval na oltar.

Mlademu človeku ni mogoče dolgo časa ostati v pravi pobožnosti in nedolžnosti, ako večkrat pobožno ne prejema svetih zakramentov. Zato Marijinim otrokom to posebej velevala družbino pravilo. Kostello je prejemal, ako je bilo le mogoče, o šolskem in o počitnem času, skoraj vsak teden sv. zakramenta pokore in presv. rešnjega Telesa. Vsak dan je molil rožni venec in male dnevnice presv. Device, bral pogostoma pobožne knjige, zlasti življenje svetnikov in Matere božje in nikdar ni šel spat, da bi se še posebej ne bil priporočil prečisti Devici.

Dijaško življenje v katoliškem odgojišču daje malo priložnosti za nenavadne, rekel bi, junaške čednosti. Bolj je podobno tihemu, skritemu življenju malega Jezusa v Nazaretu. Več priložnosti pa je za one čednosti, ki jih imenuje sv. Salezij »male čednosti«. Malenkostne in tihe so take čednosti na videz, za navadno oko; pa velik je pred Bogom služabnik, kateri je v takih malih čednostih zvest in stanoviten, kajti zvestoba v malem — ta kaj velja. Gospod sam ji obeta veliko plačilo.

Za njo je bil Kostello posebno prizadeven. Toraj še o tej nekoliko.

1. Resničnost. Njegova mati je pravila sama, da v 17 letih, kar je bil pri nji, se ni nikoli vedoma zlagal. Če se je katerikrat kako tako izgovarjal, da ni bilo prav polnoma res, ni ga imel mirú, dokler ni vsega natanko po pravici poravnal.

2. Vestnost. Nekega dne obišče v veliki vročini prijatelja in prosi ga požirek vode. Dekla mu precej ponudi kupico vina. Predno pokusi, vpraša jo, ali za to vé gospodinja? Odgovori mu, da tega ni treba, da je vino za domačo potrebo. Vendar to Janezu še ne utolaži tenke vesti in ne dotakne se vina, dokler se ne sporoči gospodinji.

Drugikrat zapazi, da mu gumba manjka pri telesniku, in prosi mater, naj mu ga prišije. Mati njegova je bila takrat pri nekem misijonarju v službi. Hoče tedaj kar misijonarjevih jednega vzeti. Janez pa prosi mater, naj tega ne storijo, ker nimajo pravice tudi ne

do jednega. In to prošnjo je ponavljal tako resno, da mu mati mora obljubiti, da bode koj sporočila misijonarju, ko pride.

3. Pokorščina. Sošolec, ki je bil dve leti ž njim, pripoveduje: »Vselej je bilo spodbudljivo za me njegovo natančno spolnovanje hišnih postav in sicer tudi v takih malenkostnih rečeh, ki bi se jaz sicer še nikdar ne bil spomnil na nje. Nikoli ga nisem videl kaj storiti, kar je bilo prepovedano.« Med tovariši je bil že prigovor, da Kostello-ta v učni sobi nikdo ne pripravi, da bi se zasmel. Tako natanko je spolnoval tudi najmanjše postave.

4. Prijaznost. V hišnih postavah je bil odločen čas tudi za razvedrilo, za igranje. Tu je imel dovelj priložnosti lastno voljo zatajevati, da je mogel drugim vstreči, z razposajenimi tovariši potrpljenje imeti, vsem prijazen ostati. Dobro je vedel, da prava pobožnost ni črna, ni kaka ledenica, katera — sama mrzla — vsem, ki se bližajo, krati dobrodejno gorkoto, kakor sodijo hinavci. Kadar je prišla prosta ura, pridružil se je svojim tovarišem veselega in jasnega obraza. Znal je razveseliti še tako tužnega, pa tudi v pravo mejo zavrniti še tako prešernega. S svojim blagim, odkritim, prizanesljivim, vedno veselim srcem pridobil si je vse svoje vrstnike. Nikoli ni bilo slišati, da bi bil koga razžalil. In če se mu je kdaj zdelo, da ga je, ni imel miru, dokler ni popravil svoje dozdevne napake.

5. Krotkost in potrpežljivost. Kjer je veliko mladih ljudij, so gotovo med njimi tudi nekateri razposajeni, sitni. Taki so bili tudi med Kostellovimi tovariši. Njegovo krepotno, zgledno življenje je bilo lahkomišljenim vedno očitjanje. Zato so ga taki črtili, skrivaj celo trpinčili. Na sprehodih so kamenje nanj metali itd. Kostello pa je prenašal njihovo zaničevanje in surovost s krotkostjo, kakoršna je le lastna odličnim Jezusovim učencem.

Nekikrat pride mlad dijaški razposajenec k njemu ter pravi: »Kostello, ravnokar sem zvedel, da ti tudi večkrat krive tožbe donašaš gospodom profesorjem o

svojih součencih.« Za tako blagočuteče srce, kakor je bilo njegovo, si pač ne moremo misliti hujšega žaljenja. Do dna srca ga zbôde, kri mu zavre in kipi po licu in po čelu. Nekoliko postoji — potem pa prav mirno in krotko reče: »Kaj tacega mi v celi hiši nobeden po pravici ne more očitati.«

6. Krščanska ljubezen do bližnjega. Že prej sem omenil nesrečo na železnici. Ko se je bil Kostello spravil iz razbitega voza, zagledal je blizo žensko, katera nikakor ni mogla potolažiti svojega malega preplašenega otroka. Mati sama je na jedni roki tako ranjena, da si ž njo ne more kar nič pomagati. Janez Kostello, mladi učenček neskončno usmiljenega Zveličarja, z besedo tolaži, z rokami pa zavezuje ranjeno roko ubogi ženi; ob jednom pa še sprejme jokajoče dete v naročje ter ga tako dolgo zibka na rokah, da nedolžnost zaspi. Še več. Ubogi ženski podari mili dar od svojega imetja, celó izposodi si od tovariša, da jo preskrbi za nadaljno potovanje.

Največji dar pa, ki ga je božje usmiljenje dalo temu tako dobremu, blagemu mladeniču, bila je zgodnja smrt. Tako je bil obvarovan, da »brezbožnost ni preslepila njegovih mislij, in goljufnost ni omadeževala njegove duše«, kakor govori sv. pismo.

Že tretje leto je bival v vstavu sv. Karola. Slovesni dan sv. patrona te hiše je zadnjikrat obhajal leta 1865. Posebno lepo je opravil duhovne vaje, ki so jih imeli dijaki ob tej priložnosti. Nekoliko sklepov si je tudi zapisal, da bi jih ne pozabil ter gotovejše spolnoval. Tako-le se bere v njegovem zapisniku:

»Jaz, Janez M. Kostello, naredim te-le sklepe, ki jih hočem s pomočjo božjo in z varstvom prečiste Device zvesto spolnovati:

1. Svèt svojega dušnega vodnika hočem vedno tako sprejemati, kakor bi mi prišel od Boga.

2. Ob času molčanja se ne bom okrog oziral.

3. Pri svojem vedrilu ne bom naprej igral, brž ko zapazim, da sem jezen.

4. Vsak križ hočem potrpežljivo prenašati.

5. Vse, kar je v moji moči, bom storil v večjo čast božjo.

6. Vedno hočem imeti pristrčno ljubezen in pobožnost do presv. Device Marije.

Sv. Marija! prosi za-me grešnika Janeza M. Kostello!«

Nekoliko tednov potem ga je napadla vročinska bolezen in 16. grudna 1865 o poli devetih zvečer je sladko v Gospodu zaspal. Bilo je ravno v soboto, na dan, ki ga je cerkev posebno posvetila v čast nebeški Kraljici.

3. Adelina.

Zdaj pride na vrsto kaj mično življenje ljubeznive deklice, ki je le 15 let živela, pa si v tem kratkem času zaslužila prekrasen venec pri Bogu. Živela je na Francoskem. V popisu njenega življenja beremo le krstno ime, a kako se piše, to ni povedano, bržkone zaradi sorodnikov, ker še mnogi živé.

Rojena je bila 25. marcija 1838 in pri krstu je dobila ime Marija Adelina. Njen rojstni dan je bil tedaj Marijin praznik, in ob Marijinem prazniku so se vršili tudi drugi najimennitniši dogodki njenega kratkega življenja, kakor bi to hotelo pomeniti, kolika ljubljena Matere božje je bila Adelina.

I.

Stariši, posebno njena pobožna mati, so Adelinico zelo radi imeli. Bila je pa tudi vredna najpristrčnejshe materine ljubezni. Že precej v prvi nežni mladosti bila je nenavadno krotka, mirna in dobrosrčna, kakor bi ji bilo že vse to prirojeno. Zgodaj je pokazala veselje za delo in učenje, in pri vsem je razodevala redko razumnost. Še le pet let stara je nekega dne v kotu sedé vsa zamaknjena nekaj resnobno premišljevala. Oče to videti, jo vpraša: »Kaj ti je, dete moje, da si tako žalostna?« Nedolžnost odgovori: »Papá, na svoje grehe mislim!«

V osmem letu nevarno zboli. Vendar jo ljubi Bog še ohrani, ker volja njegova je bila, naj delj časa živi, da vsem mladim deklicam zapusti zgled Bogu in ljudem prijetnega vedenja. Po hudi bolezni je opešala in gre v drugi kraj k svoji dobri teti, da bi tam popolnoma okrevala. Med tem izve, da ji je doma mati vsled truda-polnega čuvanja in prevelikih skrbij zastran njene bolezni tudi tako zelo zbolela, da so že v cerkvi očitno molili za njo. Tedaj začne tako prisrčno pobožno moliti za bolno mater, da je teta, ki je bila priča stano-vitne otročje molitve, pozneje rekla materi: »Le molitvi svoje Adelinice se imaš zahvaliti, da si ozdravela.« Še potlej, ko je že mati okrevala, ne preneha moliti. Zvečer pred odhodom s tetinega doma je hipoma zmanjka. Povsod jo iščejo. Slednjič jo najdejo v vaški cerkvi, kjer je zopet molila za svojo ljubo mamo.

Ker je že zgodaj razodevala tako lepe zmožnosti, namenili so se stariši zaradi zanesljive vzgoje dati jo v nunski samostan. Vendar precej še ne. Prej se je imela izučiti njena starejša sestra. Tega je Adelina tako vesela, da komaj pričakuje dneva, ko bo smela tudi sama v nunsko šolo.

Ta čas pa doma vedno večje veselje dela svojim starišem. Vselej vestno uboga; nikdar se ne zlaže; natančno vselej obmoli svoje molitve ter tiho, mirno in veselo opravlja svoje otročje dolžnosti.

Vendar prava čednost ni nikomur prirojena; mora se še le pridobiti — priboriti. Tudi pri tej tako blagi deklici se je semtertje pripetila kaka napačica, katere pa modra mati ni vselej prizanesla brez kazni, če je bila še tako majhna. Pri taki priložnosti jo je dejala v malo sobico. Tu je vedno molila, da je pretekel čas kazni. In ko ji je prišla napovedat konec kazni, našla jo je na kolenih s sklenjenimi rokami — v molitvi.

Nekega dne gre mati obiskat svojo sestro, ki je bila v samostanski šoli v mestu Auxerre-u (Ogžêru). Mati in hči se posvetujeta, kaj bi kupili Adelinici, da bi jo bolj razveselili. Slednjič se odločita in kupita lep križec. Ko domov pridši mati izroči darilo v roke dobremu otroku, veselja zarudi, častitljivo poljubljuje podobno Zveličarjevo, vsede se ž njo v kotichek pri oknu in si

jo položi v naročje, pa v jednomer gleda vanjo. Stariši jo na tihem opazujejo in vidijo, kako nepremakljivo gleda Križanega, — debele solze ji kapljejo raz lica na znamenje odrešenja. Vprašajo jo, zakaj se joka. Noče precej odgovoriti; ko pa pomisli, da bi se pregrešila zoper stariše, ko bi trdovratno molčala, se premaga in pravi: »Jokam se zato, ker mislim, da je bilo pač velike hudobije treba, da so umorili ljubega Boga!« — Ne moremo skoro drugače soditi, kakor da se je hotel mili Jezus poslužiti tega materinega darila, da je zanetil v otročjem srcu plamtečo pobožnost, ki jo je ves čas imela do britkega trpljenja Gospodovega.

Nekako tisti čas so zapazili pri nji posebne vaje ponižnosti in pobožnosti, ki si jih je bila sama iznašla. Vsak večer namreč, predno je šla spat, je poljubila še tla svoje sobe. Poprašana, čemu ji je ta pobožna navada, odgovori le: »Mislim, da to ni nič greh.« Kadar je obiskala svoje tete in imela kak prost trenutek, se je takoj zgubila (kakor tudi doma) na vrtu za grmovje pa molila rožni venec ali druge molitve.

Zlasti pa je bila njena pokorščina in vbogljivost čimdalje bolj popolna. Nekega dné se gre s sestrice in z več tovarišicami v log sprehajat. Bilo pa je mladi družini doma naročeno, kako daleč le sme iti. Otroci so vse obljubili, kmalu pa spet pozabili. Prijetna pot po zelenem logu jih zapelje, da gredó dalje, kakor bi smeli. Pa glejte, ko se tako dalje drvijo lahkomišljene deklice, nenadno zapazijo, da ni Adelinice več pri njih. Brž se vrnejo in kmalu dobijo ljubljeno tovarišico, ki je klečé molila pri meji, katero prestopiti jim je bilo prepovedano. Vse deklice se jamejo čuditi po tihem in na glas, Adelina pa mirno odgovori: »Bilo je prepovedano.«

II.

Tako je rastla žlahtna cvetka ter se od dné do dné lepše razcvetala. Domači, in katerikoli so jo poznali, bili so je veseli. Pobožni stariši so jo imenovali svojega angelja, drugi pa so se čudé popraševali, kaj bode iz te deklice? Tudi v samostanu, kamor je imela pozneje iti v šolo in odgojo, bila je že naprej znana njena

pobožnost in pridnost. Starejša sestra je večkrat pravila o nji. In ko jo pride nekoč z materjo obiskat, hitelo je vse skupaj in hotelo videti najstletno deklico, katera se še ni nikoli zlagala in ni bila materi še nikoli nepokorna!

Slednjič je prišel za njo dolgo zaželeni dan. Mati jo pelje 7. svečana 1850 v mesto v Uršulinski samostan. Takrat je bila nekako 12 let stara. Materi se milo stori, ko izročuje gospém svojo ljubljeno hčerko, in z ginjaenim glasom jim reče: »Častite gospé, tukaj vam izročam svojo Adelinico, ki mi še ni bila nobenkrat nepokorna!«

Zdaj se začne za deklico novo življenje. Kmalu se privadi samostana in samostanskega reda; kajti, kar kdo sam hoče, tega se kaj hitro privadi. Tudi tukaj je bila kmalu vsem drugim v zgled, in sicer v vseh rečeh: v obnašanju, učenju in v molitvi.

V vsem vedenju je bila krotka in prijazna, priprosta in brez zvijač. Neka gospodičina, ki je dlje časa ostala v samostanu, da se je izučila za učiteljico, pravila je že po smrti pobožnega otroka, da je ni nobena reč tako kratkočasila, kakor pogled naše Adelinice. »Sedela sem, pravi, nasproti temu ljubeznivemu angeljčku in kadar sem si hotela počiti, takrat sem jo gledala in to me je razvedrilo.«

V šoli in sploh ob času učenja je bila vedno mirna, tiha, pazljiva. Vse naloge je izdelovala skrbno in natančno, navadno najboljše. In sicer ne samo za učiteljice, temveč pred vsem za Boga. Poprijela se je prelepe navade, da se je prekrizala pred vsako nalogo, da bi tako Bogu izročila vsako delo, še predno je prične.

Najbolj pazljiva pa je bila pri krščanskem nauku. Že na obrazu se ji je bralo veselje, ko je slišala govoriti o ljubem Bogu in božjih rečeh. In kako skrbno se je pripravljala za prvo sv. obhajilo! S koliko ginjaivo pobožnostjo je prvokrat sprejela Jezusa!

Tako je bila ginjena, da ni mogla na glas moliti navadne molitve, s katero so se deklice pri prvem svetem obhajilu izročevale Mariji. O tem je potlej sama pisala tako-le: »Pred blagoslovom z Najsvetejšim sem imela moliti izročilo presv. Devici, moja tovarišica pa ponoviti

krstno obljubo. Ko je rekla, da se odpove hudemu duhu in vsem njegovim delom, položile smo vse roke na sv. evangelij, v znamenje, da se tudi mé, in vsaka je odgovorila »Amen«. Potlej sem jaz pokleknila pred podobo presv. Device ter začela sem z drhtečim glasom: »Sveta Marija! ... Sveta Marija!« ... Več nisem mogla kajti obilne solze so mi zatopile glas. Potem so nam ukazali vستي se in pater, ki so imeli poprej z nami eksercicije, so nam tako zelo lepo pridigovali o pobožnosti do presv. Device, da sem se morala ves čas jokati. Ko je pridiga minula, mignili so mi, naj zdaj berem »izročilo«. Hotela sem ubogati, toda zastonj sem se trudila. Druzega nisem mogla, kakor na tihem sem se izročila Devici Mariji in sem si jo izvolila za Mater.« — Sv. Frančišek Saleški nam zagotavlja, da sv. Devica posebno ljubi one, kateri njo srčno ljubijo: s koliko radostjo je pač sprejela obljubo tega nedolžnega srca!

Od tega časa je hodila pogostoma k sv. obhajilu. Da ji je bilo le dovoljeno, nikoli ni opustila. Pa kako ginljivo lepo se je vselej pripravljala! Naložila si je v ta namen marsikako zatajevanje; bolj pogostoma je obiskovala presv. rešnje Telo; še zdatniše je delala, kakor sicer, več časa molila, revežem dajala svoje južnice, pogostoma izrekala pobožne zdihljeje; ob kratkem, vse si je prizadejala, karkoli je bilo v njeni moči, da bi srce vredno ozaljšala za prihod nebeškega Kralja.

V hiši Božji se je vselej tako lepo vedla, da so jo navadno imenovali le malo Alojzijo. Zlasti pri sveti maši je bila njena pobožnost večja, kakor je v ti starosti pričakovati. Pri sv. maši biti bila ji je med vsemi najljubša pobožnost.

Nekoč se je bila prav hudo prehladila, da je morala zjutraj dlje v postelji ostajati. Pa kako je želela zopet s tovarišicami vred vstajati! Prijateljci je rekla: »Še bi lahko nekoliko poležala, toda — sv. maša!« — Zelo je milovala svojo sestro, da več časa ni mogla k sv. maši, ko so bili ondašnji 85 letni gospod bolni. Med drugim ji piše: »Uboga sestra, kako dolge se Ti morajo nedelje zdeti! Ko bi Ti vedela, koliko in kako pristrčno se Te spominjam pri sv. maši! Kako srečna sem, da smem biti vsak dan pri sv. maši! Oh, Ti bi

bila te milosti veliko bolj vredna od mene; pa Bog mi znabiti ravno zavoljo moje slabosti deli toliko milostij. Ali ni mar to velika milost, pri sv. maši biti?»

Vsak dan je četrť ure premišljevala, najrajše trpljenje Jezusovo, smrtne britkosti na Oljski gori in grozne bolečine na križu. O postnem času je še pomnožila to pobožnost, ker je večkrat sv. križev pot opravljala, svoj kruh revežem dajala, ob suhem kruhu se postila itd.

Večkrat na dan je obiskala in počastila Jezusa v presv. rešnjem Telesu. Nobena stvar je ni mogla od tega odvrniti.

Krona njeni pobožnosti pa je bila prisrčna detinska ljubezen do Marije prečiste Device. Zelo se je razveselila, ko je bila nenavadno zgodaj, kmalu po prvem sv. obhajilu, sprejeta v Marijino družbo, v kateri se sleherni ud imenuje »Marijin otrok«. Komu bi se bilo pač bolje podalo to častito ime, kakor nji, ki se je bila že pri prvem sv. obhajilu s tako ginjenim srcem Mariji popolnoma izročila? Zvesto je poslušala in si globoko v srce vtisnila svete in nauke, ki so jih imele pobožne družabnice priložnost še posebej poslušati v nagovorih Marijine družbe. Vestno in natanko je spolnovala vsa družbina pravila. Sploh v besedi in dejanju je vedno kazala, da je res pridna hčerka najboljše Matere. V pismih, ki jih je večkrat pisala svoji ljubljeni sestri, skoro vselej kaj omeni svojo nebeško Mater, n. pr.: »Uganila si, ljuba sestra, ko praviš, da se pečam z vrtom presv. Device. Začenjam ga prekopavati in prizadevam si prav čistega ohraniti, kar mi pa ni vselej tako lahko.« V nekem drugem pismu pristavlja: »Mislim, da imaš še kaj vijolic na vrtu? Prav razveselila me boš, če mi jih nekoliko pošlješ, zakaj namestiti imam mali šopek, ki sem ga z doma prinesla za Mater božjo!«

III.

Vsi so bili zadovoljni ž njo, le sama s seboj še ni bila, ker je dobro vedela, da človek na svetu se nikoli dosti ne poboljša in nikoli ne more reči, da bi ne mogel biti še boljši, še svetejši. Kakor je klical sveti

Karol Boromej z Davidom: »Danes začnem«, tako je tudi ona vedno svoje dobre sklepe ponavljala in poživiljala; o posebnih priložnostih si jih je tudi zapisovala. O, nikar ne mislite, otroci, da je bila brez truda in prizadevanja tako dobra in pridna! Adelinica je imela večkrat hudo vojsko. Vendar nikdar ni zgubila srčnosti.

Omenim naj le samo treh rečij, v katerih se ji je zmaga najtežja zdela.

Napuha se je pred vsem bala. Pridne deklice namreč si najtežje ohranijo krotkost in priprosto ponižnost. Kajti če so v resnici pridne, takrat jih vse hvali in — kar ni prav — večkrat celo v pričo njih povikšuje. Mlado srce si dopade v svoji lepoti, božje dobrote pripisuje svojim zaslugam in skoro neprevidoma se navžije nečimernosti — lepota srca obcvete — odpade — zgine! V taki nevarnosti je bila tudi Adelina. Toda o pravem času je bila podučena in svarjena nekako s temi-le besedami: »Adelinica, Bog te ljubi in daje ti velike milosti. Nehvaležnost bi bila to tajiti ali ne pripoznati tega. Tudi presv. Devica kaže, da ima materino ljubezen do tebe, ker sprejeta si bila v njeno družbo, še predno si znala prav ceniti toliko milost. Zatorej zvesto me poslušaj in ohrani, kar ti rečem: Nečimerna in samoljubna misel, skriti napuh zastran čednosti, bi te lahko v božjih očeh spremenil v pravo zver. Varuj se tedaj, brezno imaš pred svojimi nogami!« — In varovala se je ter z Božjo in Marijno pomočjo obvarovala in si pridobila toliko ponižnost, da se je med njenimi čednostmi še najbolj odlikovala.

Zapazila je tudi, da je za nekatere reči še preveč samoglavna. Nji, ki je bila tako natančna v spolnovanju svojih dolžnostij, bilo je silno neprijetno, če je bilo treba tudi za majhne reči dovoljenja prositi. Le po stanoovitnem vojskovanju si je sama popolnoma izbila svojo trmo.

Jednako težko se je privadila natančne rednosti. Dobra mati in sestra sta jo večkrat opomnili na to. Posvarjena, seveda je brž pospravila in poravnala vse, kar je bilo njenega; toda kmalu je zopet razobesila in razmetala obleko, knjige itd. vse navskriž in povprek. Pa tudi v ti reči se je tako poboljšala, da še trpeti ni

mogla nobenega nereda. In če so ji hotele tovarišice ponagajati, razmetale so ji njene zdaj tako lepo pospravljene reči. Vendar tudi s tem je niso mogle v jezo pripraviti. In človek ne vé, ali bi se bolj čudil njeni snažnosti, ali občudoval njeno potrpljenje, ko bere to-le dogodbico, ki se je zgodila kake tri tedne pred njeno smrtjo.

V učni sobi namreč je bilo kmalu po zadnjih počitnicah nekoliko spremembe in Adelina je dobila drugo mizico. Dve razposajenki jo hočete dražiti. Ko je namreč ni bilo v sobi, izmečete vse njene knjige in zvezke iz miznice na peč, rekoč: »To je za Adelino; ona ne bo jezna!« In res, ko se vrne ter najde predale izpraznjene in vse razmetano, jame natihoma mirno pospravljati in ne kaže nobenega najmanjšega znamenja nepotrpežljivosti.

Velika škoda, ali bolj po pravici bi smel reči — velika sreča je bila, da je tako blago deklico pokosila tako zgodnja smrt! Svet je čisto nič ni okužil, šla je med angelje.

Vendar predno jo obiščemo na smrtni postelji, povedati moram še jedno dogodbo, ki nam posebno živo kaže, da je bilo njeno srce res kakor — čisto zlato.

IV.

O božičnih praznikih l. 1851 sta zagledali dve gojenki nekega večera pri vratih dimnikarčka, ki je vbo-gajme prosil. Prišel je iz Savojskega s svojo še manjšo, pa neizrečeno revno sestrice. Savojski namreč večkrat v svoji revščini pošiljajo otroke na Francosko, da bi si kaj pridobili.

Precej, ko vidijo preubogo, nesrečno deklico, pokličejo jo noter, in mladim gojenkam se tako smili, da vsaka kaj daruje za njo. Virginija, tako ji je bilo ime, je v kratkem bila umita, počesana, preoblečena. Dva meseca skrbijo za njo; toliko časa je imela ostati na Francoskem.

Ko je pa morala zopet nazaj na Savojsko, bila je močno žalostna. Jako dolgčas ji je bilo, ko je živinico pasla po planinah, in neizrekljivo se ji je tožilo po mladih dobrotnicah samostanskih. Kakor hitro prvi sneg

prežene Savojske pastirje s planin, precej hiti spet na Francosko. Po poti si kruha prosi in peš, vsa utrujena, pride 5. novembra v Auxerre (Ogžêr).

Blage gojenke se je zelo razveselijo. Pa v hudo zadrego jih pripravi, ko jim pové, da oče jim jo méni za zmiraj prepustiti. Kako bi preskrbele dvanajstletno deklico z vsem? Toda ljubezen je iznajdljiva, dobro srce si vé kmalu pomagati. Da bi je oče spet ne zavrgel, sklenejo skupno skrbeti za njo.

Pred vsemi vneta je Adelina. Za postrežbo se začetkoma ne vsiljuje, ko so še druge rade pri nji; pač pa dá svoj denar in svojo južino. Kaka dva dni potem pridejo Adelino stariši obiskat. Ko se od njih posloví in se nazaj vrača vsa objokana, sreča jo pred šolami gospa učiteljica in, kar ji je bilo že prej v mislih, razodene ji zdaj: »Ali bi ne hotela, moja draga Adelina, prevzeti skrbi za Virginijo? Dobila boš denar v roke in ti narôči, kar ji bo treba napraviti.« Ob tem veselem naznanilu se koj spremeni objokano obličje; obriše si solze; prisrčno zahvali gospo učiteljico in urno hiti, da poskrbi, česar je najbolj treba.

Od tega trenutka do svoje smrti je bila mali Savojki res kakor skrbna mati. Zjutraj, opoldne in zvečer ji je donášala jedil, kakor je najboljše mogla. Ko se je najedla, se je ž njo igrala in jo podučevala posebno v krščanskem nauku. Včasih je tako dolgo ostala pri nji, da so jo morali klicati, sicer bi še ne bila imela potrebnega počitka.

Svoji sestri je takole pisala o nji: »Veséli se z menoj, ljuba sestra, moja mala Virginija bode med nami v naši kapeli prvo sv. obhajilo opravila in tvoja sestrice je zelo vesela, da se ima ž njo katekizem učiti in jo pripravljati za to veliko opravilo. Môli za mojo malo hčerko in reci Tereziji, da jo bom imela še rajše, če se tudi tebi pridruži za to dobro delo. Ponavljam svojo prošnjo za malo Savojčico, ki mi je tolikanj ljuba, ker sem njena mala mati.« V nekem drugem listu piše: »Zahvaljujem se preljubi materi za čevlje, ki so mi jih dali; moje dekletce jih zdaj nosi in nič več je ne zebe v noge.«

V.

Zdaj smo pri koncu tega sicer kratkega, pa vendar tolikanj zaslužnega življenja.

Na praznik brezmadežnega Spočetja Device Marije, 8. decembra 1852, je bila Adelina s toliko pobožnostjo pri sv. obhajilu, da se ji je videlo to tudi na zunanjem. Med mašo so jo slišale tovarišice večkrat šepetati: »O moj Jezus, kako te ljubim!« Kar čudile so se toliki ginjenosti in tako vzvišeni ljubezni. Bog pa je gotovo hotel mlado dušico v tem sv. obhajilu, z a d n j e m v njenem življenju, pripraviti na tisto preimenitno uro, ko jo je hotel na vekomaj skleniti z Jezusom in njegovo neomadežano Materjo.

Ta praznik je bila zadnjikrat v Marijini družbi, katera se ji je bila nad vse priljubila. Drugi dan je že morala v postelji ostati zavolj hudega prehlajenja; tretji dan je prišla še v šolo in ni nič tožila, da bi ji ne bilo dobro. Zvečer je še nesla, kakor po navadi, mali deklici večerjo, je molila ž njo in, kakor je bilo zapovedano, kmalu se vrnila, da bi se s tovarišicami o prostem času poigrala in razveselila. Tu se je vsedla v senco na klopico, tako da je bila za drugimi in je učiteljica ni mogla videti. Skrbno toraj poprašuje: »Kje je pa moja Adelinica?«

»Tukaj, tukaj!« zavpijejo deklice okrog nje, in sama se prismehlja, da bi se pokazala.

Kmalu potem je zazvonilo, in Adelinica vstane ter prosi, naj ji dovolijo iti presv. rešnje Telo obiskat. Šla je zadnjikrat pred tabrnakelj; kajti ob desetih zvečer (bilo je ravno na praznik lavretanske Matere božje) nenadno hudo zboli. Vse tako kaže, da bo vročinska bo-lezen. Drugi dan pride zdravnik; skrbi se za najvarnišo postrežbo. Pa ob vsi skrbi in postrežbi je le slabše, nikar boljše. Pišejo starišem, a stariši so po naključbi zadržani, da ne morejo takoj priti. Od četrтка do nedelje popoldne je ležala v samostanu ter dajala ves čas najlepši zgled krotke potrpežljivosti in ginljive pobožnosti. Svoj rožni venec je imela vedno pri sebi in še zdaj je z navadno pobožnostjo opravljala svoje molitve. In če jo je g. učiteljica vprašala: »Ali se nočeš.

ljubo dete, zdaj popolnoma izročiti v voljo božjo, ki zdaj hoče, da si bolna?« vselej je odgovorila: »O hočem, časti vredna gospa!«

V nedeljo še le pridejo stariši in ljubeznivo bolnico vzamejo s seboj na dom. Oče, sam zdravnik, sicer prevede veliko nevarnost, pa se še tolaži in si dela upanje. Vendar pozneje je razodel sam, da tisti trenutek, ko so se odprla velika vrata samostanska za voz, na katerem se je odpeljala Adelinica, čutil je že — kar slutil, da je to mrtvaški voz, ki mu pelje dete na pokopališče. Slišal je namreč, da ta vrata se večjidel odpró samo takrat, kadar kako nuno nesó k pogrebu.

VI.

Srečno se pripeljejo domov. Bolnica celo misli, da je že zdrava, ko stopi čez domači prag, in tako tudi trdi svojemu očetu. Toda spati ne more kar nič, in kmalu zgine vse upanje, da bi ozdravela.

V ti kratki pa hudi bolezni se je še le prav v pravi luči pokazala njena pobožnost. Vedno je na tihem molila ali pa pritiskala Marijino svetinico na blede ustnice.

Najslabša zdravila je vživala z angeljsko vdanostjo in potrpežljivostjo; naj so bile bolečine še tako britke, ni je bilo pritožbe iz njenih ust.

Neko jutro ji reče mati: »Nikar toliko ne môli, ljuba moja, to te utru-di«, in — precej neha. Čez nekaj časa pa pokliče mater in pravi: »Mama, saj nočem z ustnicami več moliti; pa v srcu, samo v mislih, kaj ne, da mi dovolite?«

Neko noč je trpela silno hude bolečine. Skrbna mati bi jo rada utolažila, pa skoro ne vé, kako; vzame tegaj sv. križ, pokaže ji ga in pravi: »Le srčna bodi, ljuba hčerka! glej, koliko je ljubi Bog trpel za-te; ali ga ljubiš prav iz srca?« — »O, seveda ga ljubim«, odgovori mlada bolnica; »kaj ne, ljuba moja mati, da bom prišla kmalu v nebesa?« — Nato si pritisne sv. križ na ustnice in ga podá še očetu in materi.

Kadar ji je nekoliko odleglo, da ni bledla, kar je sicer navadno v vročinski bolezni, spominjala se je svoje

male Savojke. »Mati!« pravi. »mislim, da imam le še prav malo denarjev, da bi kupila kruha svoji hčerki; ali bi ji ne hoteli vi kaj poslati?« Mati ji precej ne le obljubi, temuč tudi spolni, kar je želela. In takoj je uto-lažena. Pa tudi kadar ni bila prav pri zavesti, govorila je največkrat o samostanu. Nekoč je zaklicala, kakor bi bila še tam: »Ljuba sestra, daj mi veliko, le prav veliko podzemljic za mojo malo Virginijo — o dobre sestre, še, le še!«

Zadnji dan jo prideta obiskat spovednik iz samostana in zdravnik iz mesta. Sestra ji natihoma pové: »Gospod oče iz samostana te pridejo obiskat!« »Gospod oče samostanski?« zakliče in njeno blede lice zopet zažari: »o kolika sreča!« — Gospod duhoven se približa postelji in popraša, če se želi spovedati? In ko prikima, drugi odstopijo, sam pa ostane pri bolnici. Bolnica se spove in dobi sv. odvezo. Še jedenkrat pokliče nazaj spovednika ter z veliko skrbjo poprašuje, bi li mogla pokoro opraviti? Gospod jo tolaži in veli jedino le to, naj se z umirajočim Jezusom sklene in reče: »Moj Bog, tvoja volja se zgôdi!«

Okoli štirih se poslovita g. duhoven in zdravnik, Na materino vprašanje, bi li ne bilo potrebno za bolnico, da prejme ss. zakramente za umirajoče, ugovarja zdravnik, da se lahko še počaka do družega dné Ravno to je bil vzrok, da deklica ni bila tako srečna, še jedenkrat sprejeti Zveličarja. Torej je bilo njeno obhajilo na praznik brezmadežnega Spočetja res zadnje v življenju, če tudi takrat še sama ni slutila kaj tacega.

Predno gospod duhovnik odide, še jedenkrat pristopi k postelji in pravi: »Z Bogom, drago dete!« »Z Bogom!« odgovori bolnica. In zdajci povzdigne svoje nedolžne oči tako nekako pomenljivo proti nebesom, da se začudi celo zdravnik: kakor bi hotela Gospodovemu služabniku pokazati prostor, katerega pridobiti ji je on pomagal.

Proti devetim zvečer je jela moliti: »Gospod Jezus! jaz umiram, usmili se me! O Marija brez madeža spočeta, prosi zame, ki k tebi pribežim!« Kmalu nato reče sestri: »Kaj ne, da ne boš name pozabila?«

O polu desetih jo še hujše napade. Videti je bilo, da se ima vojskovati s hudobnim duhom, kateri vedno, zlasti pa na zadnjo uro, skuša zapeljati tudi pravične — nedolžne, ko bi bilo mogoče. Ko ji odleže, zakliče: »O, kaj še, kaj še!« In kmalu zopet: »O, kako sem srečna, da sem prejela odvezo!« Posebno pa je skrbela prav do zadnjega za dušo svojega očeta. »O vera!« je klicala z močnim in pretresljivim glasom, »oh! pekel! vera! oče! oče!« — Trikrat so jo slišali še reči: »Moj Bog, odpusti!« Potem tako glasno zakliče, da prebudi očeta v spodnjem nadstropju, — vzdigne se na postelji, naredi sv. križ in glasno moli očenaš, češčenamarijo in vero, — položi spet glavico na zglavje in čez nekoliko minut mirno in sladko v Gospodu zaspi.

Na dan pogreba je vreme sicer ob zgodnjem jutru slabo kazalo, a ko so prinesli mladega mrlička k cerkvi, je prijazno solnce posijalo, kakor bi hotelo tudi od svoje strani pozdraviti blago deviško deklico, predno jo denejo v hladni grob. Za pogrebom so razun veliko družih ljudij šle njene vrstnice in sploh dekleta ondotnega kraja z Marijinim banderom. Tudi v samostanu je bilo veliko molitve, veliko solzâ.

Stariši so dali, kar je bilo njenega, ubogi Savojki, da je mogla sprejeta biti v zanesljivo odgojišče. O, gotovo nikdar ni pozabila osrečena deklica svoje tolikanj ljubljene nenadomestljive dobrotnice!

Spolnila se je ranjci tudi najbolj vroča zadnja želja. Tudi oče, za katerega je toliko molila, šel je kmalu za njo v večnost, in sicer previden s sv. zakramenti, prav lepo pripravljen; v potrpežljivosti in vdanosti nekako podoben svoji hčerki Adelini, katere nikakor ni mogel pozabiti, o kateri je zadnji čas najrajše govoril in z ginjenim srcem jo večkrat imenoval: svoje angeljsko dete.

Na grob so postavili križ s prav kratkim in priprostim napisom: »Naši krotki, močno ljubljene Mariji Adelini, umrli v 15. letu 16. decembra 1852.«

Kjer so jo preje poznali, je kar niso mogli in ne morejo pozabiti. Otroci! ker ste jo zdaj spoznali po

nekoliko tudi vi, nikar ne pozabite njenega lepega, svetega življenja. Ako še niste, hitro storite sklep, jednako čistiti in lepšati srce, kakor ga je blaga, srečna Adelina!

4. Pija IX. mlada leta.

Bog ima pri svojih služabnikih različne namene. Marsikateri mu služi prav natihoma. Svet ga ne pozna; še ime njegovo se daleč ne izvé. Le družina, ki biva ž njim pod jedno streho, in njegovi bližnji sosedje poznajo po nekoliko njegovo blago srce. Mnogokrat ga še le-ti ne znajo po vrednosti ceniti in večkrat je res jedini spovednik, ki vé za neprecenljivi biser take izvoljene duše, ki natihoma v svoji nedolžnosti zvesto in stanovitno služi Stvarniku v svojem tihem stanu.

Druge pa si Gospod odvoli za učeníke narodom. Le-ti pa ne morejo, pa tudi ne smejo ostati skriti. Po Jezusovih besedah imajo biti podobni mestu zidanemu na vrh hriba, katero se povsod od daleč na okrog vidi; jednaki morajo biti luči, ki se ne sme dejati pod mernik, temveč na svetilnik, da razširja po celi hiši svoje svitle žarke. In takim še posebej veljá Zveličarjeva beseda: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo nebeškega Očeta!«

Taka svitla luč, ki jo je bil prižgal Gospod za vesoljni svet — in ga je nenavadno dolgo razsvitljevala — bili so Pij IX., naš preljubljeni papež, nepozabljivi oče vseh milijonov katoliških kristijanov. Ne kar navadna luč, temveč solnce so bili, ki nam še po svojem zahodu v prijazni zariji pošilja svoje blagodejne žarke. Smem reči, da nikdar ne bo ugasnila ta zarija — blagi spomin tako blagega, svetega moža! Bili so v življenju za zgled vsem: mladim in starim, priprostim ljudem in najvišim vladarjem, veselim in žalostnim. Tudi poznejšim rodovom se bode navdušeno pripovedovalo, kakšni so bili Pij IX., in nekdo je rekel, da nas bodo celó blagrovali zato, ker smo živeli v njihovem času.

Tudi vi boste imeli še priliko veliko lepega slišati in brati o velikem, tako dobrem, tako blagem Piju IX. Tukaj vam hočem le iz mladih let nekoliko povedati, da razvidite, kako morate mladosti zlata leta prav obračati, ako hočete kdaj kaj veljati pred Bogom in pred ljudmi.

a) Pobožna mati.

Pij IX. so bili plemenitega stanú. Pisali so se Mastaj z grofovskim pridevkom Ferretti. Grofovska rodovina Mastaj-Ferretti je bila izmed tistih, ki jih imenujemo »dobre hiše«. Dobro imenujemo Mastajevo hišo ne tolikanj zato, ker je bila premožna — trdna, kakor pravijo, temuč zato, ker je bila v resnici povsem poštena. Že predniki, posebno pa Pijevi stariši, bili so blagega srca, neomahljivega značaja, čistih rok, ob kratkem: verni, krepostni, res vsega spoštovanja vredni katolikanje.

Skušnja pa uči, da v dobrih hišah so poleg drugega dobrega zlasti — dobri otroci. Učitelji to kmalu spoznamo, ko bi tudi zraven slehernega imena ne imeli zapisane hišne številke itd.

Blagor otrokom, ki imajo tako dobre stariše, kakor so jih imeli papež Pij; blagor pa tudi starišem, ki imajo tako dobre otroke, kakor so jih imeli Pijevi. Vidna sreča spremlja take že tu na zemlji. V dokaz tega blagovanja naj omenim jedino le to, da skoro vsi iz rodovine Mastajeve so učakali nenavadno visoko starost. Oče so umrli 80 let stari, mati 82, dva brata in sestra učakali so precèj čez 80 let, in tudi Pij sami umrli so v 86. letu svoje starosti. Ali ne pride takoj vsakemu na misli, da se tukaj vidno vresničuje četrte zapovedi pristavek: »da boš dolgo živel«.

Pri krstu so dobili, menda po materinih željah, ime Janez Marija in še pozneje so se radi tako imenovali poleg papeževega imena. In če je le kako ime kdaj kaj pomenilo za prihodnjost, je gotovo to dvojno ime. Ne rečem ime samo ob sebi. Sam vem, da bi bilo to prazno vedeževanje, ko bi kdo hotel že kar iz imena, ki ga otrok pri krstu dobi, sklepati, kakošna bode njegova prihodnjost; kakor so namreč nekdam nevedni Latinci

sodili, da človeka že ime izdá, rekoč: »nomen est omen«. Pri nas kristjanih je to drugače. Mi od krstnega imena smemo res kaj pričakovati, toda le tedaj kaj pridá, ako stariši skrbijo in si otrok sam prizadeva, da posnema življenje tistega, čegar ime je prejel takoj v začetku svojega življenja. In ravno to se je zgodilo pri Piju od obeh strani. Pobožna mati mu je zato odbrala ime Janez, ker je želela, da bi njen najmlajši sin bil kdaj tako blagega, milega, nedolžnega srca, kakor je bil oni srečni učenec Jezusov, katerega je Zveličar sam med vsemi najbolj ljubil, kateri je pri zadnji večerji slonel na njegovih božjih prsih, da bi se tako rekoč še za slovo navzel milobe in blaženosti Jezusovega presladkega Srca.

Marijino ime mu je izvolila, ker ni nobene reči tako želela, kakor to, da bi bil njen otrok tudi pravi ljubljeneec, otrok Marijin. Zakaj kakor je svetemu Janezu umirajoči Jezus izročil svojo Mater, Janeza pa Materi, tako si je bržkone mislila pobožna mati Katarina, naj bode tudi njen Janezek Marijin otrok in Marija naj mu bo mati; Ona naj ji pomaga izrejati ga, Ona naj ji pomaga obvarovati njegovo nedolžnost. Neki dan je klečé pred podobo žalostne Matere božje imela malega Janezka v naročju, ga je povzdignila in klicala: »O Marija, kakor si nekdaj ljubljence Gospodovega Janeza sprejela namestu Sina, tako blagovôli tudi tega tukaj vzeti za svojega sina! Tebi ga posvetim, Tebi ga izročim!«

In materine želje so se spolnile. Malo jih je bilo tako podobnih sv. Janezu; malo jih je še živelo, da bi bili za Marijino čast tako vneti, da bi bili Marijino slavo tako zdatno pospeševali, kakor pokojni Pij IX. O, da bi bila dobra mati še pri njegovi zibeli vedela to, kar mi zdaj vemo, kako bo namreč vreden obojega imena: o kako bi bila srečna!

Pod varstvom dvojne matere: skrbne zemeljske in najboljše nebeške, pač ni bilo pričakovati drugzega, kakor prav dobrega, najboljšega vspeha. V rokah tako dobre matere je moralo služiti k dobremu vse: celó hudobija tedanjega časa, tudi nesreča, še bolezen.

b) *Pobožen otrok.*

Takrat so bili žalostni časi, tužni za tedanje katoličane. Papeža Pija VI. so francoski rovarji v jetništvo odpeljali in sveta Cerkev je bila zelo zelo stiskana. Vsi dobri ljudje so žalovali in kako Mastajeva tako blaga družina ne bi? Pa Mastajeva hiša ni le žalovala, ampak tudi molila. Grofinja je vsak večer sama molila z otroki in spominjala se je v molitvah tudi sv. očeta Pija VI.

Da bi blago čutilo vzbujala v mladem srcu, pripovedovala je skrbna mati tudi večkrat Janezku velike britkosti papeževe, kolikor je že takrat mogel umeti. In miločutni sinek je obljuboval materi, da bo še pri srčnejše molil za namestnika Kristusovega, in res je sam mater vsako jutro in vsak večer opomnil na to molitev.

Neki večer ob molitvi objame grofinja sinčka, solze ji zalivajo lice, in reče mu: »Milček moj, nocoj moramo posebno goreče moliti za sv. očeta, vihar je pribučal, katerega smo se bali; oboroženi so se jih lotili, ujeti so in peljejo jih iz Rima.«

Sinek je doslej zvesto poslušal, pri teh besedah pa se jame z materjo jokati, sklene ročice in moli goreče za sv. očeta, da je videti kakor angelček.

Po molitvi vstane, solze kakor svitli biserčki mu še migljajo v nedolžnih očescih in v neki dvomljivosti reče materi: »Pa, mama, kako more ljubi Bog dopustiti, da papeža, namestnika njegovega Sina Jezusa Kristusa, zadene tako hudo? Kako more pustiti, da nje, ki so tako dobri, kakor pravite, kot hudodelnika vlečejo v sužnost?«

»Ljubo dete«, odgovori grofinja, »ravno zato, ker so papež namestnik Kristusov, dopusti Bog, da se ž njimi tako godí. Ali se ne spominjaš, kar sem ti pravila iz življenja Jezusovega, kako je Bog in Zveličar, sama čista ljubezen, vendar imel sovražnike, kako so se bili ti sovražniki njega lotili; kako prestrašno so ga trpinčili in ga naposled na križ pribili? in glej, ljubi otrok, Bog je tako hotel, da so papeži podobni trpečemu Kristusu; on tudi dopusti, da se tako godi s sv. očetom Pijem VI.«

»Ali, mama«, odgovori otrok, »tedaj so ljudje hudodelniki, ki tako neusmiljeno delajo s sv. očetom, kaj ne? In treba je Boga prositi, naj jih kaznuje.«

»Ljubi otrok«, odvrne grofinja, »nikoli ne smemo prositi, da bi Bog koga kaznoval! Spomni se, kaj je Jezus na križu storil! Molil je za svoje sovražnike, prosil je Boga, naj bi imel ž njimi usmiljenje ter naj bi k dobremu obrnil njih hudobno srce. Svesta sem si, da tudi Pij VI. ta trenutek tako molijo; mi moramo svojo molitev z njihovo molitvijo skleniti in Boga prositi, da bi razsvetlil vse one brezbožne, ki so roke stegnili po sv. očetu!«

In mladi Mastajček se skloni na kolena in ponavlja očenaš tudi še za sovražnike Pija VI.

Glejte tu prvo cvetlico, katero je zasadila pobožna mati v rahlo Janezkovo srce — angeljsko p o b o ž n o s t ! S kolikim veseljem so pač angelji iz nebes gledali to pobožno dete, kadar je bilo v molitev vse zamaknjeno! Saj še nam ljudem se skoro ne zdi nič lepšega na svetu, kakor gledati nedolžnega otroka, kadar klečé na svojih nežnih kolenih s sklenjenimi in povzdignjenimi ročicami prav vneto ponavlja svoje priproste molitvice, katere že zna! Če tudi taki vsake besedice ne razumevajo tako natanko, kakor mi odrasli, vendar sem si svest, da radostno nosijo pred božji tron take otročje molitvice angelji varuhi, o katerih posebej pravi Jezus, da vedno gledajo obličje nebeškega Očeta.

Še na obrazu se pozna večkrat taka prisrčna bogoljubnost in še za poznejša leta se nekako vraste v ljubeznivo obličje: kakor pri Mastajčku. Čista, nedolžna, deviška duša dajala je tudi njegovemu telesu neko nadzemeljsko, angeljsko lepoto. Tako lepo je bilo to plemenito dete, s čela mu je sijalo tako ljubo solnce nedolžnosti, da bi bil človek mislil, da ima angeljčka pred seboj. Kolikrat je igraje se z družimi vpričo matere kar naenkrat obstal. malo na stran šel, očesca povzdignil proti nebu, prav rahlo glavico nagnil, kakor bi slišal z višave angeljski glas šepetati: bratec moj! — Kolikrat je smuknil po jedi, ne k igračam, kakor imajo taki otroci navado, ampak skrivaj v materino kapelico, tam pokleknil in nedolžne ročice sklenil pred podobo ljubega Jezuska, katerega ljubiti in posnemati ga je mati

tako lepo učila, ali pa pred podobo nebeške Kraljice, katero mu je kot najdražji zaklad tolikokrat priporočala! Oh, otroci, ko kaj takega slišite, ali si ne boste obraza z rokami zakrili in se sramovali, da še svoje navadne vsakdanje molitve tako mlačno, oh, večkrat tako mrzlo in vnemarno opravljate!?

c) V smrtni nevarnosti.

Druga prekrasna cvetlica, ki je že prav zgodaj začela cvesti v Pijevem dobrem srcu ter do groba ni usahnila, bila je nenavadna usmiljenost do ubogih. Še ko je bil prav majhen, se mu je sleherni revček v srce smilil. Kolikor najbolj je hitro mogel, tekkel je k mami in je ganil njeno srce za ubožčka; znal je tudi izprošeni dar tako dati, da prosilca ni bilo sram. Pa o tej dobrosrčnosti njegovi hočemo še pozneje nekaj povedati, pred pa pokazati, kar je bilo zgoraj rečeno: da mu je bila tudi nesreča v korist.

Proti koncu preteklega stoletja v vinotoku l. 1797 je šla vsa družina Mastaj-Ferretti na svoje posestvo na deželo, kakih osem milj iz mesta, in petletni Janezek tudi ž njo. V tem kraju gre nekega prav lepega dne veseli deček s priprostim domačim služabnikom Dominikom Gvidom na prosto cvetlic trgat in se razveseljevat nad letajočimi pisanimi metuljčki, kar je za nedolžna otročja leta najnavadnejše radovanje in veselje. Na tem sprehodu prideta do precēj globoke vode. Deček obstoji, gleda, kako ribice plavajo ter urno semtertje švigajo; hoče jih z roko zagrabit, približa se prepadu — kajti otrok ne vidi nobene nevarnosti — pomiče se polagoma naprej po spolzkih ilovnatih tléh: kar mu spodleti, pade in skrije se pod vodo. Gotova smrt! Ali Bog, ki čuje v svoji nerazumljivi previdnosti nad tako dragim življenjem, ga reši zgodnje smrti. Pogumni služabnik priteče; še ga doseže, predno se potopi do dna, ga izvleče in privêde kakor drugega Mozesa na suho kraj vode. O koliko je bilo na tem trenutku ležeče!

Nevarnost, v katero je tako prišel mali grofovski sinek, je storila, da so ga vsi še raje imeli, kakor prej. Saj je bil tako rekoč zopet dobljeno dete; in rešitev je bila tako čudovita, da se je morala pripisovati le ne-

beški Materi Mariji: bila je očitno znamenje, da božje oko s posebno očetovsko skrbjo čuje nad njim. Njega samega pa je to silno presunilo, tako, da je obledel in po malem jel bolehati. Ali duha mu je še povzdignilo, bil je ves nekako spremenjen in bolj resnoben, kakor poprej. Mati gotovo ni zamudila te prilike ter mu je živo zatrjevala, da ta rešitev je posebna dobrota božja in znamenje prav posebne ljubezni Marijine do njega, za kar nikdar in nikakor ne more dovolj hvaležen biti.

To je pa že naravno, da ga je mati po nesreči še bolj ljubila. In obilno materino ljubezen je vedel blagi Janezek tudi obilno povračevati. Zato pravim, da tretja cvetlica v prekrasnem venčku njegovih čednostij je: njegova velika in stanovitna ljubezen do starišev, zlasti do matere.

Zares, ravnal se je deček Mastaj čedalje bolj po najsvetejšem dečku Jezusu; ne le v tem, da je rastel na modrosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudéh, temuč tudi v tem, da je po Jezusovem zgledu tako prisrčno ljubil svoje stariše, kakor malokdo drugi. Zato je pa tudi prejemal v vsem dolgem življenju blagoslov, kate-rega je Bog obljubil le pokornim, uboglјivim otrokom, kateri srčno ljubijo stariše. Kako drag mu je vedno bil zlasti spomin nepozabljive matere, nam živo kaže med drugim to-le: Ko je bil Mastaj že papež in je bila mati že davno umrla, so vsako jutro Pij IX. z velikim veseljem molili iz zastarelih bukev, ki so bile nekdaj materine in z ginljivo pobožnostjo so v njih poljubovali dve podobici, ki sta bili tudi materini. In ko je neki dan devetletni deček prosil sv. blagoslova, rekoč: »Sveti oče, dajte mi blagoslov za-me in za mojega očeta!« mu resno rečejo, predno mu položijo roko na glavo: »In za svojo mater pa ne želiš blagoslova?« Ubogi deček je bil pozabil na mater in zato je jel zdaj milo jokati. »Glej«, pravijo papež s prstom žugaje, »da mi drugič ne pozabiš na mater; poklekni, da dam blagoslov tebi, tvojemu očetu in tvoji dobri materi!«

č) V višjih šolah.

Vkljub nekaterim žalostnim prigodkom so pretekla hitro, prehitro blagemu Janezku priprosta otročja leta:

mirno in veselo, kakor krasni spomladanski čas, lepo, kakor jasni dnevi cvetočega maja. Prezgodaj — kakor že marsikateremu drugemu — prišel je tudi njemu dan, da se mu je bilo posloviti od ljubljenih starišev, ter zapustiti dragi dom, da bi začel resneje misliti in delati za prihodnost.

Ker je bil prav bistre glave, zraven pa pobožen in priden, naučil se je bil sicer začetnih in najpotrebniših rečij že pri svojih stariših, ki so mu bili preskrbeli dobrega, zanesljivega učitelja. Ko bi bil Janezek, kakor drugi otroci, kar navadnih zmožnostij in ne tako premožnih starišev, bilo bi to že zadosti. Kajti za človeka v priprostem stanu navadno ni treba posebne učenosti, pač pa zmir dobrega, blagega — srca, ako hoče srečno živeti. Mastaj pa je bil tolikih dušnih zmožnostij in stariši v takih okoliščinah, da bi bilo res napačno, ko bi se ne bil dalje šolal.

Za višje nauke pa je treba višjih šol, domača ne zadostuje. Toraj je nastalo tako važno vprašanje: kam ga poslati v višje šole? Oče in mati sta v velikih skrbéh; več časa se posvetujeta, kako in kaj bi, in prosita tudi iz nebes razsvitljenja, ker prepričana sta bila oba, da prvi vtiski v otročjem srcu so najglobočji in so potlej za vse življenje ali méd in hladilno mazilo, ali pa kis in žolč za žalostni spomin. Poslednjič se oba odločita za to, da se sinček pošlje v imenitni vstav o četov pijaristov v Volteri, vstav, ki je takrat in potlej daleč okrog slovel zastran dobrih učiteljev in modrega reda.

A to je bilo daleč. Ločitev je bila zato jako težka, prebridka za obé strani. Pa tu ni bilo vprašanja, kaj je lahko, ali kaj težko, temuč le, kaj je dobro in zveličavno. Velike reči namreč se pridobivajo večjidel le z velikim trudom. Težka ti je bila setev, vesela ti bo žetev.

In zdaj je prav za prav prišel čas, da si je Mastaj globoko zasadil četrto prekrasno cvetlico, katera mu je tudi poleg drugih tako lepo procitala do zadnjega zdihljeja, da je njeno korist in vonjavo okusil vesoljni svet: to je njegova neumorna pridnost in delavnost. Pa ravno pridnosti, veliko pridnosti mora imeti, kdor hoče veliko koristiti. Dobra glava sama brez prid-

nih rók te ne pripravi daleč. Žalostne zglede imamo bistrournih beračev, kateri so v mladosti z leno lopato zakopali svoje talente, katerih tudi pozneje nočejo odkopati in rabiti, temuč so raje drugim poštenim ljudem za nadlogo in nadlego. Kako grdo je to! In kako mora osramotiti slehernega postopača, bodisi malega ali odraslega, bliščeči zgled našega Mastaja, ki je bil vedno delaven v mladosti in starosti!

Šest let skoraj je ostal v tej šoli, daleč od svojih ljubljenih starišev, in si je marljivo nabiral višjih vednostij: učenih jezikov, zgodovine, številstva, naravoslovja, modroslovja itd. Ker je bil že po naravi lepe postave, prebrisane glave, prav krotkega srca in preljubeznivega obnašanja; ni moglo drugače biti, kakor da se je v kratkem prikupil vsem učenikom, in da je bil hitro vsem sošolcem najljubši tovariš. Že takrat si je pridobil trdni značaj, ki ga je pozneje posebno odlikoval memo družih. Bil je ves čas priden in vedno delaven, zraven pa pobožen in ostal je zmiraj posebni ljubljeneč in častilec Marijin, in čeravno je izmed vseh največ vedel, je bil vendar med vsemi najponižnejši.

V tem niso le pisatelji, ki so pisali o njegovi mladosti, vsi jedne misli, tudi njegovi sošolci in učitelji isto trdijo. Tako spričuje jeden njegovih prvih učiteljev, »da je ta njegov učenec imel posebno sijajne zmožnosti, zlasti pa kakor angelj čisto srce, in da mu ni bila nobena veda tistega časa neznana, temuč v vsaki reči se je odlikoval.« — Zopet drugi pravi: »Mastaj je bil v svojem vedenju čist ko angelj in neutrudljiv pri delu.«

Posebno zanimiv je pa ta-le prigodek. Nekoliko mesecev, predno je zapustil to šolo, pride s Francoskega višji ogleda si ogledat vstav, ker takrat so bile cerkvene dežele ravno prišle v francoske roke. Skoraj vsi so bili pred njim izpraševani. Mladi Mastaj tudi. Ali njegovemu izvrstnemu odgovarjanju, njegovi prijazni osebnosti in pohlevnemu vedenju se francoski gospod ne more dovolj načuditi; častita mu in naposled reče predstojniku: »Ta mladenič bo še daleč prišel, če mu bodo okoliščine kolikaj ugodne.« Ta pot je francoski gospod bil dober prerok, kajti res je izmed vseh še najvišje dospel blagi pridni Janko Mastaj Ferretti.

Ali Bog svojim ljubljencem ne delí že na svetu plačila, in popolna neprestana sreča in radost je le nebeščanom prihranjena. Tukaj na zemlji se vedno cvetje druží s trnjem. In sicer na korist človeštvu. Sv. pismo nas uči, zgodovina pripoveduje in skušnja spričuje, da ravno šola trpljenja, to je tista šola, v kateri so svoja izvrstna spričevala (prav v pravem pomenu spričevala zrelosti) sprejemali najbolj značajni možje, največji svetniki, najbolj blage duše. Tudi našega dijaka višjih šol, ki je do zdaj živel tako mirno in zadovoljno, čakali so še hudi dnevi, ki so pa tudi njemu čistili značajnost, kakor čisti ogenj zlato.

Že v Volteri ga jame zadnje leto (1808) božjast lomiti. Ta huda bolezen je izvirala še od tedaj, ko je bil v vodo padel in se tako močno prestrašil. Kajti prej je bil zeló trdnega zdravja in cvetoče barve, potem pa zmiraj po nekoliko bolehen in bolj bled. Pa zato se še dosti zmenil ni poprej, ker ta žalostni nasledek se ni nobenkrat tako pokazal, kakor poslednje leto, tako, da so bili že zdravniki obupali nad njim. Oj, kako žalostno! Mladenič, ki je tako izvrstno izvršil svoje učenje, in ki bi zdaj imel misliti na prihodnji stan, se zarad bolezni ne vé nikamor obrniti!

Velika žalost je bila to tudi za skrbne stariše. Zlasti se mati kar ni mogla utolažiti. Kako vesela je bila prej kdaj, ko je prihajal na počitnice: vsako leto bolj učen in olikan, vsako leto boljši in ljubeznivejši, zraven pa še precèj trdnega zdravja! Oh, kako ji je pa zdaj srce krvavelo, ko je spet prišel in še za več časa, pa ves potrť in betežen!

Jedna reč je vendar še tolažila dobro mater: da njen ljubljeni sin v tolikih stiskah ni zgubil krščanskega zaupanja. In veselilo jo je gledati, kako se v vencu že imenovanih čednostij razvija in čedalje lepše razcvita še peta žlahtna cvetlica: neomahljivo zaupanje v Boga in Marijino priprošnjo. To nenavadno zaupanje, vkoreninjeno v otroško-živi veri, je bilo tako trdno, in še pozneje v najtežavnejših okoliščinah prav do smrti tako neomahljivo, da se mu moramo kar čuditi.

V takem zaupanju je vkljub bolezni že v latinskih šolah prejel »tonzuro«, ki sicer nikogar še ne veže od-

ločno na duhovski stan, vendar pa je prva stopinja do njega. V tem zaupanju je šel v Rim bogoslovja se učiti. To zaupanje mu je dajalo pogum, da se je lotil duhovskih nauk, če tudi ga zaradi bolezni niso hoteli za stalno sprejeti v nobeno duhovščnico. To zaupanje ga tudi takrat ni zapustilo popolnoma, ko je še stric, korar Št. Peterske cerkve, njegov najljubši podpornik, moral pred Francozi bežati iz Rima. Zapustil je za nekaj časa sicer tudi on večno mesto ter šel domov k starišem; ko je bil pa zopet mir in papež zopet slovesno v Rim vpeljan, vrnil se je nazaj ter nadaljeval svoje nauke.

Ne bom vam obširno popisoval, kako priden je bil tudi v Rimu, kako skrbno se je varoval slabe družčine, napačnega prijateljstva, kako je tudi tu napredoval v bogoljubnosti, pobožnosti itd.; vendar jedne reči ne smem zamolčati, kar se pripoveduje in se bo pripovedovalo, koder koli sloví Pijevo čednostno življenje.

d) Prijatelj nesrečnih.

V Rimu namreč je sirotišnica imenovana »Tata Giovanni«, v kateri se imajo zapuščeni in zanemarjeni dečki z delom in podukom privaditi poštenega življenja. Vstanovil je to koristno napravo ubogi pa usmiljeni zidar Janez (Giovanni) Borgi, ki je umrl v začetku sedanjega stoletja. Ta pošteni delavec je silno rad imel bolnike in reveže; in če jim ni imel kaj dati, jim je vsaj stregel, kolikor je mogel. Neki večer pri procesiji neke bratovščine zapazi več razcapanih in umazanih dečkov, postopačev in potepuhov, kakoršnih se posebno po velikih mestih na ulicah nikdar ne zmanjka. V srce se mu zasmilijo. Brž jih nekoliko s seboj vzame, pripravi jim doma posteljico, jim izprosi pri dobrih ljudeh čednejše obleke in skrbi, da se privadijo kakega dela. Kmalu se mu pridruži še več družih blagodušnih dobrotnikov duhovskih in svetnih, in s pomočjo takih dobrih src je bila zagotovljena sirotišnica, katera je za zmiraj pridržala ime »Tata Giovanni«, ker je Borgi vedno imenoval te sirote svoje otroke, oni pa njega svojega očeta (laški: »tata«). Papež Pij VI. z veseljem odobrijo to napravo

ter še sami kupijo za njo veliko palačo. Borgi je sedaj zmiraj okrog hodil, in kjer je zasačil kakega zanemarnjenega otroka na ulicah ali na cesti, precej je moral z njim. Če je bil kje kak tak »zgubljeni sin«, mu je bilo treba le reči: »Tata Giovanni gre, beži!« — in koj jo je potegnil. Kajti Borgi ni odveč rahlo prijemal razposajencev; in katere je dobil v roke, morali so redno moliti, redno delati in vsak večer svoj zaslužek točno donašati, dan za dnevom. Kolikor je še časa ostajalo, se je obračal v poduk. In tako se je sto in sto sirot rešilo časnega in večnega pogina, ter taki niso zastonj imenovali blagega zidarja svojega »očeta«.

Za to napravo je zvedel dijak Mastaj. Njegovo usmiljeno srce, ki je že v otročjih letih bilo tako veselo, kadar je mogel izprositi darek za ubožce, ni mirovalo, dokler se ni pridružil onim usmiljenim, ki so po smrti nepozabljivega Borgija jednako velikodušno delali za zapuščeno mladino. Vsak dan je šel k ubožčkom v »Tata Giovanni«, če je mogel le količkaj časa odtrgati svojemu učenju. Bil je tu kmalu domači prijatelj, čedalje ljubši, v kratkem prav drugi »Tata Giovanni«.

Ker je bil imenitnega, grofovskega stanú, zeló učen in priljuden, bi se bil lahko seznanil z najimennitnejšimi in najbogatejšimi hišami, ki bi mu bile potem pripomogle k visoki časti in službi, kjer bi se bil lahko raznovrstno kratkočasil dan na dan. Pa med nesrečnimi bivati in jokajočim solze sušiti ga je bolj veselilo, kakor s srečnimi se gostiti in radovati. S tako vnemo in tolikim veseljem je podučeval in opominjal otroke, kakor bi ne imel drugega posla na svetu, in grofovski sin se je tako pristrčno igral z beraškimi otroci doma in zunaj na prostem, kakor bi mu bile gosposke dvorane in bogate palače vse zaprte. Ob nedeljah popoldne, ko se je nekoliko shladilo, je navadno zahajal na tiste travnike, koder so njegovi ljubljenski skakljali in se življenja veselili. In glejte — kako priprosto ginljivo! — tudi on gre med nje, leta ž njimi sem ter tja, se lovi in igra ž njimi in razdá vse, kar ima. Ni čudo, da so ga siroteji tako radi imeli in ljubili kakor svojega očeta.

Tako se je šolal nekaj lét. Ali tako ni moglo dolgo ostati. Že v dvaindvajsetem letu je bil, pa se še ni bil odločil za noben stan. Njegova pobožnost, se vé, ga je nagibala do cerkvene službe, ali branilo mu je negotovo slabo zdravje; sam ni vedel, kam bi se dejal. To je bilo za pobožnega, občutljivega mladeniča neizrečeno žalostno in mučno: v svetni obleki je hodil, pa bogoslovja se učil.

Kar nenadno dobí veselje do vojaščine in prosi za sprejetje med častno papeževu stražo. Ali je bilo to res nagnjenje, ali je bila to skušnjava, ne vemo; to pa vemo, da v božji previdnosti je bilo drugače odločeno. Gledé na njegovo bolehnost namreč se mu prošnja odreče. Le na besede Pija VII, ki so posebno radi imeli mladega grofa, se zapiše; toda čakati mora, da se izprazni kako častniško mesto. Pa drugače je prišlo: zanj med vojščaki ni bilo mesta. In ko še to povém, boste izprevideli, kar sem malo prej trdil: da tudi bolezen je bila v njegov prid in po njem vesoljnemu svetu na korist.

Vsak večer je hodil v »Tata Giovanni«; ali jedenkrat ga čakajo, čakajo — pa ga le ni. Ubogi siroteji so že žalostni in klaverno sedejo k večerji. Kar obstane prazna kočija pred hišo. Kočijaž brž pokliče hlapca in pravi, da je videl ležati na ulicah mladeniča, ki se je čudno zvijal in krčevito valjal po tléh. »Zavoljo konj, pristavi, mu sam nisem mogel pomagati; brž pojdite, da ga kak voz ne povozi!« Vrtar zdajci vzame svečilnico in urno teče na omenjeno mesto, — in koga dobí? — Naš Mastaj je bil, božjast ga je bila spet vrgla, in krč ga je víl neusmiljeno. Precej ga prinesó v sirotišnico in položé na ravnateljstvo posteljo. Ko siroteji zvedó, da njihov najljubši prijatelj leží nezaveden v hiši, vsi povprek prihitijo; vse ga hoče videti, mu streči, se ga dotakniti.

e) Marija pomaga.

Hitro se je po Rimu raznesla ta žalostna novica, in prijatelji njegovi so bili neizrečeno žalostni, ker so mislili, da se mu je skazila vsa prihodnjost. In res

tisti načelnik častne straže, ki ga na prvo ni hotel med svoje sprejeti, gre k Piju VII in zahteva, naj se sedaj izbriše.

Ljubeznivi sv. oče hočejo to mladeniču sami naznaniti, da bi se preveč ne prestrašil. Pokličejo ga k sebi. Ves v solzah pade papežu k nogam in zakliče: »Kaj mi je početi! Vsa pota v življenje so mi zaprta, za-me ni srečne prihodnosti, zgubljen sem!« Papež ga ljubeznivo tolažijo, rekoč, da Bog lahko k dobremu obrne to nesrečo; le njemu naj se polnoma izroči, in ga prosi, naj stori iz njega, kar hoče! Tako ga dlje časa tolažijo in k prisrčni molitvi opominjajo ter prijazno pristavijo: »Bog ni nikdar gluh za takošno molitev; Bog vas ljubi, on vas bo uslišal! On vas bo uslišal, zlasti če Marija, ki je tudi vaša mati, katere ime imate, svojo prošnjo združi z vašo! K nji se zatecite!«

Kakor prijetno hladilo so šle te besede mladeniču do srca in čutil je, kakor bi mu dve debeli kaplji na čelo kanili. V tem trenutku je imel občutke, kakor še nikdar prej ne. Spomnil se je na sv. Pavla čudoviti padec. Jel je premišljevali, če tudi njemu ni kak glas govoril, ko je bil padel na ulicah. Večkrat je Piju VII. roko poljubil in odšel potolažen, ves drugačnih mislij.

Še tisto jutro je izginil iz Rima. Nihče ni vedel, kam je šel. Še le čez nekoliko mesecev se zopet prikaže; toda ne več v svetni obleki, ampak v duhovski, kakoršno nosijo v Rimu tisti, ki se pripravljajo za duhovski stan: Mastaj se je bil svetu popolnoma odpovedal in se izročil vsega Bogu.

Kaj pravite, kako in kje se je spremenil in potolažil tako?

Besede, ki jih je slišal iz ust sv. očeta, so zopet močno obudile v njem nekdanje želje po duhovskem stanu, in zdaj je zares sklenil duhoven postati, ako mu Bog le dá zdravje. Precej zapustí Rim, gre v Sinigalijo naznanit starišem svojo odločbo. Stariši mu z veseljem dovolijo. Posebno pobožna mati je bila kaj vesela, saj se je s tem njeno upanje vresničilo. saj so se sedaj spolnile njene srčne želje in goreče molitve. Le še jedna skrb je bila — bolezen, ki je napravila sinu in materi že toliko britkostij, da bi se le še ta odstranila!

Sv. oče Pij VII so mu svetovali, naj pribeži k Devici Mariji; na Marijo ga je spominjala pobožna mati; k Mariji ga je vleklo lastno srce. Marija mu more, Marija mu hoče, Marija mu mora pomagati!

Na sv. kraju, ne daleč od svojega rojstnega mesta, kamor je že čez pet sto lét romalo več ko poldrugsto milijonov kristijanov — med njimi papeži in svetniki, kjer jih je že brez števila tolažbe in pomoči zadobilo v dušnih in telesnih potrebah, na tem sv. kraju, v sveti hišici, kjer je svoje dni stanovala Devica Marija, kjer je bil začetek največjih skrivnostij naše sv. vere: v Marijni hišici v Loreti hoče tudi on poklekniti pred svojo milostno Mater; tu hoče povzdigniti roke proti nji in jih ne prej spustiti, dokler ne bo uslišala njegove prošnje, dokler mu ne bo od svojega božjega Sina izprosila zdravja, ali kar je še več — dokler mu ne bo izprosila milosti, da bi postal vreden služabnik Gospodov!

Kar si je bil namenil blagi mladenič, je tudi spolnil. Z romarsko palico in rožnim vencem v roki se odpravi blede in upadeni, pa lepo oblečeni romar na pot. Ko pride v svetišče in zagleda čudovito podobo presv. Device Marije z Jezuškom v naročju, pade na kolena in globoko ginjen jame premišljevati: tukaj je tista hišica, kjer je živela najsvetejša družinica; zdaj sem v tisti sobici, kjer je živel sam Kralj nebés in zemlje, z Marijo in Jožefom delal in jedel; tukaj so se pogovarjali, tukaj so molili itd.

Čimdalje bolj se zamisli in jame tako prisrčno ganljivo moliti, da se ne dá izreči, ter moli dolgo — dolgo. Solze gorke so mu kapale iz oces. Tako se mu je zdelo, kakor bi mu angeljci šepetali: »Tvoja prošnja je uslišana!« Ko se še očisti v zakramentu sv. pokore in se okrepcá z angeljskim Kruhom ter vse pobožno opravi, kar gre romarju, vzame spet palico v roke in lahkega srca potuje k svojim starišem v Sinigalijo, kjer se pa kmali spet posloví ter hití nazaj v večno mesto Rim vesel — ozdravljen!

L. 1819. je že novo mašo pel, l. 1827. je bil že imenovan za škofa, l. 1832. za nadškofa, l. 1840. postal je kardinal in l. 1846. je bil izvoljen za pa-

peža. To najvišjo službo na zemlji je opravljajl skoro 32 let; noben papež prej še ne tako dolgo, in težko kateri bolj slavno. Umrl je 7. sveč. 1878. Kdaj bo dosegel še zadnjo čast: da ga bo sv. Cerkev razglasila za svetnika, še ne vemo, upamo pa, kmalu. Mnogi se že priporočajo njegovi priprošnji, nekateri so bili že čudovito uslišani, njegov spomin se po širokem svetu spoštuje, kakor kakega svetnika.

Brez skrbi se mu smete priporočati tudi vi, njemu, ki je ves čas svojega dolgega življenja tako prisrčno ljubil mladino. Zlasti pa ne pozabite posnemati prelepih čednostij njegove mladosti in sleherni izmed vas naj si spleta tudi enak venček, kakor sem ga omenil tu v popisu blage nedolžne mladosti Pija IX.

5. Papeža Leona XIII. mlada leta.

a) Domá.

Dobrih dvajset ur hoda od Rima proti jugu stoji v divjem volškem gorovju mestece Carpineto (beri Karpinéto). Nekaj nad štiri tisoč prebivalcev stanuje tukaj v nizkih jednonadstropnih hišah ob ozkih, temnih ulicah. Le dve cerkvi, mestno poslopje z ličnim zvonom in hiša sredi mesta s tremi nadstropji se odlikujejo mej drugimi stavbami. Neznatno to mesto pa vendar poznajo po vsem katoliškem svetu, saj je rojstveno mesto sv. Očeta, in prav omenjena trinadstropna hiša je rojstveni dom slavno vladajočega papeža Leona XIII., porojenega 2. marcija 1810.

Angelj varuh je razprostrl nad njegovo zibelko svoja krila, nebeška priprošnjika sv. Vincencij in sveti Joahim sta ga pa sprejela v svoje varstvo. Krstni boter Joahim mu je dal ime svojega priprošnjika, pobožna mati pa ga je izročila sv. Vincenciju, katerega je posebno častila vsa družina. Sladki imeni Jezusa in Marije sta bili prvi, ki se ju je učilo dete izgovarjati, in prva pot je bila v domačo kapelico, kjer je v pobožni

molitvi slavila vsa družina Marijo, prečisto Devico. Na prijaznem vrtu zadaj za hišo se je pa razveseljeval pri nedolžnih igrah z brati in sestrami mali Vincencij. Krasen je pogled odtod na gorovje, ki se dviga za hišo. Vrtovi, zasajeni z oljkami, in prijazne vinske gorice se polagoma umikajo gozdom. Kolikokrat je mila mati kazala naravno lepoto svoji deci! Kolikokrat je pripovedovala o Stvarniku neskončne te lepote!

Mirno bi bila tekla leta mlademu Vincenciju, da ni bilo tedaj tako živahnega gibanja po svetu. Skoro vsa Evropa se je pokorila mogočnemu Napoleonu I., vse se je balo francoskih vojakov. Najstarejši ljudje pri nas še pomnijo, kdaj so prišli in odšli Francozi, ali pa pripovedujejo, kaj so doživeli njih očetje v onih časih. Mestece Carpineto, ki je bilo v papeževi državi, zaseli so Francozi l. 1809. Papeža Pija VII. so francoski vojaki ujeli in odpeljali v Savono. Prejšnji podložniki sv. Očeta so bridko čutili tujo oblast; roparske čete so se vlačile po deželi, in slabe letine so še bolj povekšale veliko nesrečo. Vincencijevega očeta, Ludovika Peccija (beri Pečija), kot najbolj spoštovanega, najbolj imovitega moža daleč na okolu, so Francozje postavili za nadzornika mestu in okolici. Ker je bila tolika beda in revščina v deželi, trkali so pogosto reveži na vrata Peccijeve hiše. Prav prijazno je sprejemal blagi gospodar siromake, in skrbno jih je podpirala gospodinja. In kako blagodejno je vplivalo to ravnanje na mlada srca nedolžne dece!

Milo mater in resnega očeta je spoznaval Vincencij najpoprej. V hišo so pa zahajali mnogi gostje, mej njimi zlasti Vincencijev boter škof Joahim in kanoniki iz mesta Anagnija (beri Ananija). Kako spoštljivo se je bližalo dete služabnikom Božjim! Kako verno je poslušalo besede namestnikov Kristusovih! In kaj so se navadno pomenkovali v Peccijevi hiši? Žalostni so se večkrat spominjali dogodkov, ki so se vršili pred njihovimi očmi. Sveti Oče so bili že v pregnanstvu, in katoliška cerkev je zdihovala za svojim pastirjem.

Prišlo je leto 1814. Mogočni Napoleon je bil premagan, povsod po Evropi so zopet dobili prejšnji vladarji svoja cesarstva in kraljestva, in tudi papež Pij VII.

so se vrnili v Rim. Ves katoliški svet je navdajala srčna radost, in rimsko mesto je sprejelo svojega vladarja s častjo in slavo. Tudi o tem je čul naš Vincencij ter spoznal že v zornih letih zgodnje mladosti, da pač sovražniki nekaj časa nadlegujejo sveto cerkev, da pa ona potem še veseleje in slavnije praznuje svoje slavlje.

b) V zavodu.

Za veselimi otroškimi igrami je prišlo resno učenje. Mlademu Vincenciju so vcepili veselje do knjig gotovo učeni gostje, ki so hodili v Peccijevo hišo, pa tudi starejša brata, ki sta hodila v šolo. Sprva se je učil doma, a kmalu je prišel čas, da gre v šolo. Že tedaj je deček želel, naj ga pošljejo v take šole, kjer se bode pripravljaj za duhovski stan. Koliko veselje je bilo to blagima roditeljima! Poslala sta ga leta 1818. s starejšim bratom Jožefom v mesto Viterbo k očetom jezuitom, ki so ondi imeli šole in odgojevališče. Pač se je dečkoma nekoliko tožilo po domu, ko sta se bližala tujemu mestu. Zdelo se jima je, da ozidje, visoki stolpi in krasne cerkve ne bodo mogle nadomestovati prijazne domače okolice. A domotožje ju kmalu mine. Saj so ju sprejeli v svoje varstvo očetje jezuitje, ki tako prijazno odgajajo mladino.

V zavodu so se učili učenci tega, česar se navadno sedaj v latinskih šolah, najbolj torej latinskega jezika, potem zgodovine, zemljepisja in računstva. Kako veselo se je poprijel mladi Vincencij učenja. Jeden izmed njegovih tovarišev nam ga stavi v zgled s takim-le spričevanjem: »Občudoval sem njegovo spretnost, in spodbujalo me je njegovo vedenje. Poln duha in poln življenja je bil že v latinskih šolah. Dvanajstletni deček je pisal latinsko in zlagal pesmice tako spretno in lahko, da so se mu nehoté vsi čudili.«

In kaj je opeval mladi Vincencij? V mični pesmici, ki nam je še ohranjena, prosi svojega nebeškega priprošnjika, naj bi z njegovim imenom vred mogel dobiti še čednosti njegove. Tako je pel, tako molil Vincencij! Da, učil se je mladi dijak, učil, a še bolj goreče molil.

Nepopisno pobožno se je približal prvikrat Gospodovi mizi v dan sv. Alojzija leta 1821. Nekaljena sreča je cvetela Vincenciju, ki je z vstrajnim ukom združeval pobožno molitev.

Duh pa ne more vedno delovati, ampak potrebuje tudi razvedrila. Za to že sploh dobro skrbé jezuitski zavodi, o posebnih prilikah pa so gojenci še drugače poživali dušne moči s primernim počitkom. Tako je bilo l. 1821. Avstrijska vojska je zasela papeževo deželo, da bi napravila mir in red. Okolu mesta Viterbo je bilo nad 18.000 mož. To vam je bilo življenje v mestu in po okolici! Predstojniki v zavodu so napravili svojim gojencem visok oder, od koder so gledali, kako se vadijo in urijo vojaki. Nekateri vojaški častniki so pa stanovali tudi v mestu in celo v jezuitskem zavodu. Tako je Vincencij že tedaj spoznal Avstrijce.

O prostih dnevih si je ogledoval z bratom Jožefom mestne znamenitosti. Najrajša sta hodila do samostana in cerkvice sv. Roze, kjer počiva nestrohneno truplo te osemnajstletne svetnice. Včasih so šli gojenci tudi do pičlo uro oddaljene cerkve »Naše ljube Gospe pod hrastom«. Cerkev se zato tako imenuje, ker so tu našli čudodelno podobo Matere božje, visečo na hrastu. Jezuiti so imeli na tem kraju svoja posestva, kjer so bivali mej počitnicami oni gojenci, kateri niso hodili domov. Mej njimi sta bila Vincencij in Jožef. Stariši bi ju bili seveda rajši doma imeli, a od Viterba do Carpineta je dolga pot, in vožnja ni bila varna radi roparjev.

Pred podobo »Naše ljube Gospe« sta molila dečka za očeta in mater, pred Marijino podobo v domači kapeli se je pa spominjala bogoljubna mati svojih otrok. Toda prišlo je drugače! Dobra mati je jela bolehati in je morala iti v Rim, kjer je bilo lažje dobiti zdravnikov. Še srčneje sta odslej molila dečka za mater. — Nekega dne pa sta morala zapustiti zavod in iti v Rim. Mila mati je bila na smrtni postelji.

Zadnji materin blagoslov jima je poklical v spomin še jedenkrat vse lepe nauke in še lepši zgled. V svojih srcih sta pa sklenila, da se bodeta ravnala vse življenje po zlatih vodilih ljubljene matere.

c) *V Rimu.*

Po materini smrti sta se vrnila brata v zavod v Viterbo, a le za malo časa. Zakaj že jeseni istega leta 1824. sta prišla v Rim, da bi v večnem mestu nadaljevala svoje učenje. Oče bi ju bil rajši imel bliže sebe, da bi vsaj o počitnicah prebila nekaj časa v domači hiši.

V Rimu sta stanovala pri sorodniku Antonu Pecciju. Vincencij se je najpoprej učil govorništva. Prejšnji pridni učenec je bil sedaj prav vesten dijak. Njegov součenec piše o njem: »O družbah, veselicah ali igrah ni hotel ničesar slišati. Miza, pri kateri se je učil, bila je njegov svet; v raju je bil, ko se je zamislil v učenje.«

Duh mladega Vincencija pa ni deloval samo v sobi pri knjigah, prav tako, ali morda še bolj zunaj na sprehodih in na poti iz šole pa v šolo. Kako tudi ne? Saj je Rim prava šola za vsakega mislečega človeka. Ni ga skoro kamena v tem mestu, ki ne bi spominjal kakega zgodovinskega dogodka, ne ulice ali trga, ki ne bi bil pozorišče velikih zgodovinskih dogodeb. Koliko bolj kot vsaka knjiga pojasnjujejo ti spomeniki iz starodavnih dnij zgodovino! Kolikokrat se je Vincencij kot učenec govorništva zamislil v ono dôbo, ko je veliki rimski govornik Ciceron govoril tu silnim množicam! A mladenič se ni oziral toliko na spomenike iz paganske dôbe, veliko rajši je ogledoval krščanske spomenike. Kôga bi tudi veličastni cerkveni prazniki in velikanske cerkve ne navduševale za one kraje, kjer so prvi kristijani častili Boga, kjer sta sveta apostola Peter in Pavel oznanjevala Jezusov nauk?

Lahko si mislimo, kako so vse te mnogoštevilne stvari vplivale na mladeniča, in kakšne misli je razodeval v svojem govoru »Rim v paganstvu in krščanstvu«, ki ga je imel tedaj pred imenitno rimsko družbo. Koliko so naredili paganski Rimljani in kako malo obstanka je imelo proti temu, kar je storila sveta cerkev v Rimu!

Tedaj je pač premišljeval Vincencij prečudna pota božje modrosti, zlasti še, kar se je začel učiti modroslovja. Ni potreba praviti, da se je prav tako vneto, prav tako pridno, kakor vsakega učenja, poprijel zlasti

modroslovja; saj prav ta nauk podaje zdravo podlago vsem drugim vedam. In kako lepo je napredoval Vincencij v modroslovju. Jedenkrat je dobil prvo darilo, in ko je dokončal vse nauke, moral bi bil v cerkvi sv. Ignacija javno pokazati, kaj se je naučil v treh letih, da ni zbolel radi preobilega učenja. Pozneje v bogoslovju so mu izročili predniki častno službo, ki jo opravljajo le najboljši bogoslovci zadnjega leta, da je namreč ponavljal modroslovje z gojenci zavoda, Germanikum po imenu, ki vzgaja zlasti duhovnike za Avstrijo in Nemčijo, in kjer biva sedaj tudi nekaj slovenskih mladeničev.

Prezreti pa ne smemo najlepšega dogodka, ki ga je doživel Vincencij v tem času. Leta 1825. so sveti Oče Leon XII. osrečili svet z milostjo svetega leta. Pobožni romarji so od vseh krajev katoliškega sveta hiteli v Rim; mladeniči v cvetu svoje mladosti in resni starčki, plemenitniki in preprosti ljudje so hodili v večno mesto. Vincencij je tedaj spoznal zastopnike raznih narodov, spoznaval njih šege in raznovrstne noše. A tudi pobožna duša blagega mladeniča je dobivala tedaj obilo hrane. Vse cerkve svetega mesta so bile prenapolnjene, goreči pridigarji so oznanjevali besedo božjo, ljudstvo pa je zelo spodbudno sprejemalo svete zakramente in boso ter prepevaje pobožne pesmi hodilo od cerkve do cerkve. Sveti Oče sami so prišli mej romarje, delili jim živeža in umivali po pobožni šegi noge božjepotnikom.

Tudi mladeniči raznih šol so se zbirali in hodili v lepi procesiji od cerkve do cerkve, da bi dobili popolni odpustek. Kako je veselilo svetega Očeta to krščansko delo vrle mladine! Poklicali so udeležence k sebi v Vatikan. Jednega izmej njih je doletela sreča, da je smel stopiti pred svetega Očeta in jih nagovoriti. Vidno je ganil svetega Očeta mladeničev pozdrav; namignejo mu, naj se približa. Mladenič poklekne, in sveti Oče ga blagoslové in mu dajo za spomin na ta dan zlato svetinjo.

In ta mladenič, ki so ga tedaj blagoslovili sveti Oče Leon XII., bil je Vincencij Pecci, sedanji sveti Oče Leon XIII.

č) *Bogoslovec.*

Ko je Vincencij dovršil modroslovje, poprijel se je bogoslovskih nauk. Prav z mladeniškim veseljem in gorečo vnemo se je vtopil v vedo in znanost, katero zahteva oni stan, ki ga je deček v zornih letih tako spoštoval, ki ga je imel pred očmi ves čas svojega šolanja, vzvišeni duhovski stan. Naučil se je vsega, kar so zahtevali učitelji, pa storil je tudi še več. Z nekaterimi svojih tovarišev, prav tako vnetimi in pridnimi, se je dogovoril, da so se na počitnicah vsak dan sešli in ponavljali, kar so se bili naučili mej letom. Tako so jim bili bogoslovski nauki vedno bolj domači, in lahko so tudi javno pokazali, kako temeljito se ž njimi pečajo. Nadzorovali so take vaje učitelji, vendar so bogoslovci sami imeli tudi svojega predsednika ali reditelja; Vincencija je dvakrat doletela ta čast.

Ta čas je postal tudi doktor bogoslovja. Prav tedaj so mu podelili ferentinski škof štiri nižje redove in mu rekli v preroškem duhu pomenljive besede: »Sin moj, udaj se iz vsega srca Bogu; on ima posebne namene s teboj!« Znamenite so te besede, in resni bogoslovec jih je gotovo večkrat premišljeval, zlasti ko se mu je približal čas, da ga posveté v mašnika. Vincencij je tedaj tudi premišljeval, je li dovolj pripravljen za tako visoko službo? Ali ima zadostnega znanja? Je li srce tako, da se lahko popolnoma daruje Bogu? Temeljitega, jasnega znanja si je pridobil mladenič gotovo dovolj, ki ga je še popolnil zadnjih pet let v akademiji, to je v šoli, kjer so se pripravljali gojenci plemenitega rodu za državne službe v papeževi državi. In srce? — V domači kapeli v Carpinetu je deček pobožno molil pred podobo Matere božje; gotovo je že tedaj prosil nebeško Mater milosti, da bi postal vreden služabnik njenega Sina. Vestno je mislil na svoj poklic pri jezuitih v Viterbu, kjer se je prav lepo vadil v krepostih. Česar pa še ni imel, dobil je v Rimu. Kje naj se mladenič lažje pripravlja za vzvišeni svečeniški poklic, ko v večnem Rimu, v mestu, kjer biva Kristusov namestnik, kjer vse dviga duha kvišku?

Kolikor bolj se je bližal čas, da stopi pred oltar Gospodov, toliko bolj je molil mladenič in posebno častil Mater božjo. V tem času je tudi premenil svoje ime in se odslej zval le po prvem krstnem imenu Joahim, da je s tem počastil blaženo Devico, ker se je imenoval po njenem očetu, pa tudi zato, da ga niso zamenjavali z nekim drugim Vincencijem Peccijem, kanonikom v Rimu. Vedno bolj se je torej bližal dan, da daruje prvo nekrvavo daritev. Koliko veselje to za stariše! A drago mater je že dolgo krila črna zemlja, in leta 1836. je Bog poklical v boljše življenje tudi ljubega očeta.

Zadnji dan 1837. leta je prejel Joahim Pecci zakrament mašnikovega posvečevanja in drugi dan je daroval prvo sveto daritev v kapeli jezuitskega zavoda, prav tam, kjer je umrl sv. Stanislav Kostka.

19. febr. 1843. je bil posvečen za škofa in l. 1845. mu je bila izročena škofija v Perugiji (beri Perudžiji), leta 1853. je postal kardinal in 1877. kamornik rimske cerkve, kar je za papežem najimenitnejša služba v katoliški cerkvi; 20. februarja 1878 pa je bil izvoljen za papeža.

Ker nam je v tej knjigi namen le bolj na mlada leta se ozirati, ne bomo natančneje opisavali izredne delavnosti in neizmernih zaslug, ki jih imajo sveti Oče za sv. katoliško cerkev; le jednega dne ne smemo prezreti, ki je bil za rimsko mladino tolikanj pomenljiv. Ob svoji škofovski petdesetletnici leta 1893. so raznovrstne slavnosti pričeli s tem, da so 14. januarja slovesno sprejeli nad 700 rimskih otrok. Ganljiv prizor je bil v Rimu ta dan. V veliki vatikanski dvorani so čakali s svojimi stariši štiri- do desetletni dečki in deklice sv. Očeta. Princi in princesinje so bili tu poleg ubožnih dečkov. Sveti Oče pridejo, spremlja jih sedem kardinalov. Deški zbor jih pozdravi s pesmijo: »Slava svetemu Očetu!« Osemleten deček in sedemletna deklica stopita pred Leona in v daljšem dvogovoru izražata srčna voščila ob škofovski petdesetletnici, nazadnje pa pozoveta male tovariše in tovarišice, naj skupno zakličejo: »Slava svetemu Očetu!« Precej zatem pa izroči hčerka rimskega kneza sv. Očetu ukusno vezeno mošnjico s skromnim darom mladih častilcev.

Sveti Oče so hoteli, da pride vsak otrok k njim. Otroci so nato šli posamezno s svojimi stariši pred Kristusovega namestnika. Vsakemu so rekli kako prijazno besedico, vsako dete so blagoslovili, položivši mu roko na glavo. Potem so dali vsakemu srebrno svetinjico z rudečimi in višnjevimi trakovi v spomin na ta veseli dan. Dečkom so dajali podobice sv. Jožefa, deklicam pa brezmadežnega spočetja Marijinega. Pregarljivo pa je bilo, ko stopi tri in polletno dete pred svetega Očeta, poljubi jim roko in nogo ter živahno pripoveduje svoj pozdrav. Ker želé sv. Oče boljše slišati, vzdignejo je v svoje naročje, kjer ponovi mično pesmico. Nato je pritisnejo na svoje srce, blagoslové in izročé materi, kateri so lile solze veselja po licu. O da, sveti Oče kažejo v svoji izredni ljubezni do mladine, da so namestnik tistega, ki je rekel: »Pustite otročiče, da pridejo k meni! Nikar jim ne branite.« Pa so ti tudi najlepši vzor, preljuba mladina.

A. Stroj.

6. Več Marijinih otrok.

Nekateri prav radi zvedó kaj novega. In dandanes, ko imamo železnice in telegrafe, se kaj hitro lahko veliko novega izvé iz bližnjih in daljnih krajev. Pa le kaj bolj žalostnega se sliši, veselega malo. Že nekaj lét se piše in sporoča največ o strašnih vojskah, rogovilstvih, sleparstvih, prepirih itd. Za vas pa, dragi otroci, se tudi v sedanjih tužnih časih daleč na okrog pripoveduje po vsem katoliškem svetu neka jako tolažilna in silno vesela novica, namreč ta: da se najčistejša Devica Marija, nebes in zemlje Kraljica, v sedanjem veku po več krajih tako pogostoma prikazuje, kakor prej še nobenkrat ne. In prikazuje se zlasti nedolžnim otrokom; le malokrat tudi odraslim, ki so ohranili detinsko nepopačeno srce.

Da se Marija prikaže revnim zemeljskim otrokom, to je neprecenljiva sreča za dotične, vendar ni to nič tako

nenavadnega. Kdor pozna količkanj zgodovino krščansko-katoliškega življenja, vé, da se je to tudi že poprej mnogo- in mnogokrat zgodilo. Saj brezštevilne Marijine božje poti so se začele s tem, da je Marija ljudém v prikazni naznanila, naj se ji tu ali tam zida cerkev ali kapelica. In da so to potlej zares milostni kraji, kjer se je že brez števila bolnikov ozdravilo in žalostnih src prečudno potolažilo, priča v resnici zanesljiva priča: skušnja, zgodovina. Že pred 200 leti je učen in pobožen mož naštel in popisal 1200 tacih Marijinih krajev. Od tistega časa jih je gotovo še jedenkrat toliko na novo prištetih; sama Španjska ima čez 500 tacih božjih potov.

Nekateri pravijo, da to pomeni hude čase, kadar se Marija pogostokrat prikazuje, in da se takrat radi čudeži godijo, kadar vera peša in pojema. No, da je ravno sedaj enak nesrečen čas, da je ravno sedaj toliko slabovernih, mlačnih, mrzlih katoličanov, to tudi že sami veste. Marija se hoče usmiliti še nedolžnih, da bi ne bili zapeljeni od pohujšljivcev in sovražnikov svete vere, ki po vseh kotih mrgolé, temveč da bi bili čimdalje pobožniši in gorečniši: zato se sedaj bolj pogostokrat prikazuje, kakor pred kdaj.

In ravno iz tega namena, da bi tudi vi Marijo ljubili in častili, in iz ljubezni do nje vse zapovedi natančno spolnovali, vam hočem zdaj opisati po zanesljivih virih vsaj nekatere prikazni iz novejših časov.

Že sem vam pravil o blagi Bernardinici iz Lurda, kateri se je Marija osemnajstkrat prikazala. Še prej, 19. kim. 1846, se je Mati božja prikazala v saboto pred praznikom Marijinih žalostij tudi na Francoskem:

a) na hribu „La Salette“,

dvema otrokoma. Jeden se je imenoval Maksimin, najstletni deček, drugi Melanija, 14letna deklica. Tisto saboto sta gnala na omenjeni grič govedo past. Vreme je bilo prav lepo. Okoli poldne sedeta poleg studenca, ki je bil takrat suh, ter pojedsta, kar sta bila zjutraj vzela s saboj. Potlej gresta nekoliko nižje sést in oba — zaspita.

Melanija se prva prebudi. Ker svojih živinčet nikjer ne more zagledati, pokliče Maksimina. In oba hitita

živine iskat. Kmali najdeta čedo ter precej nazaj gresta, da bi vzela, kar sta tam popustila. Pri tej priči zagleda Melanija pri studentu veliko bliščobo, svitlejšo kakor solnce, pa ne take barve.

»Pojdi sem, pokliče Maksimina, in poglej! pojdi no, in poglej, kako je svitlo!«

»Kje, kje?« vpraša Maksiminček, ki takoj priteče. Melanija pokaže s prstom proti studentu. Tudi on vidi okroglo svitlobo kake 20 do 25 čevljev na široko. Ta okrogla svitloba se začne pred njima deliti in v sredi zagledata g o s p o, najprej roke, potem glavo, slednjič vso. Gospa je sedela, glava je bila naslonjena na rokah, komolci pa na kolenih, pa — jokala je. Prav blizu nje so bili žarki migljajoči, bolj proč bili so žarki mirni.

Otroka se prestrašita in Melanija zavpije: »Oh, moj Bog!« in izpusti palico. Deček pa se kaže bolj srčnega rekoč: »Le drži svojo palico, jaz bom pa svojo, in če nama bo kaj hotelo, bom hudo udaril.« — Sedaj se vzdigne Gospa in roke križem drže pravi: »Pridita bližje in nikar se ne bojta! Jaz sem tukaj, da vama povem važno naznanilo.«

Ko zaslišita ljubeznivo doneči glas, ju ni prav nič več strah. Gresta bližje in tudi gospa se jima bliža in se postavi tako blizu, da bi med njo in njima nobeden več ne imel prostora. Še zmir jo je obdajala dvojna svitloba: bližnja migljajoča in daljna nepremakljiva, ki je sedaj obsevala tudi oba otroka. Gospa je bila velika in neizmerno lepa. Njeno podolgasto obličje je bilo bliščeče belo, tako da Melanija ni mogla dolgo, deček pa še skoro nič ni mogel gledati v obraz. Glavo je imela z belim pokrito, lasé je zakrival venec iz vrtnic, imela je visoko, žareče bliščobno krono. Druga obleka je bila dolga in vsa bela z biseri nakičena, s širocimi rokavi. Tudi zavrata je bila bela in z vrtnicami obrobljena. Okrog vrata je visela zlata verižica, na kateri je bil videti križec, na desni strani s kleščami, na levi s kladvom. Predpas in nogovice so bile rumene, čevlji pa beli z raznovrstnimi cvetlicami olepšani.

Kar časa se je pogovarjala z otrokoma, se je zmir jokala, in Melanija je dobro videla, kako so ji tekale

solze, pa niso padale do tal, temveč so se v svitlobi razpršile.

V francoskem jeziku otroka takole nagovori: »Ako se moje ljudstvo noče podvreči (zapovedim božjim), spustila bom roko svojega Sina; tako je težka, da je ne morem več zadrževati. O koliko imam prestati za vas!« Nato našteje razne hudobije, s katerimi se žali njen ljubljani Sin, zlasti: oskrunjevanje nedelj, preklinjevanje in prelomljenje posta.

Potem naznani tudi kazni, ki bodo prišle nad ljudstvo zaradi grehov.

Slednjič pové še vsakemu otroku posebno skrivnost; in čeravno na glas govori, vendar Melanija ni slišala, kar je rekla Maksiminu, in ta ne, kar je povedala Melaniji. Videla sta otroka le, da so se ustnice premikale. — Oboja skrivnost je bila pozneje na škofovo povelje zapisana, zapečatená in papežu poslana.

Jedna je bila zastran Pariza in Francoske, druga za Rim in Pija IX. Oznanovali sta kazen in nesrečo, ako se svet ne spokori. Ko so Pij prebrali Maksiminovo pisanje, so rekli: »To je do čistega otročja odkritosrčnost in priprostost.« Beró pa pismo Melanijino in pomenljivo stiskajo ustnice in na obrazu se jim razodeva globoka ginjenost. »To so šibe, pravijo, ki Francoski žugajo; pa ni le sama kriva, Nemčija, Italija, vsa Evropa je kriva in zasluži šibanje. Manj se mi je bati očitne brezbožnosti, kakor mlačnosti in strahú pred ljudmi. — — Ne imenuje se cerkev zastonj vojskujoča, in tukaj — pravijo kazaje na svoje prsi, vidite, njene vojvoda.«

Presv. Devica še vpraša: »Ali tudi vedno molita, otroka moja?« — »Ne, ne veliko, Gospa«, odkritosrčno odgovori Maksimin.

»Oh, ljuba otroka, to morata vselej zvečer in jutraj! Če nimata časa, molita saj očenaš in češčena-marijo; in ko imata čas, molita več!«

Skoraj pol ure se je mudila pri njiju in predno ju zapusti, še jedenkrat naroči, naj to naznanita vsemu ljudstvu. Sedaj gre proti hribu, kjer sta otroka poprej živine iskala. Kakor bi bila na rokah nesena, se njene noge trave dotikajo, pa je kar nič ne pohodijo. Vrh

griča se začne vzdigovati više in više, ter zgine. Ko se vzdiguje, ji sicer nič več solze ne tekó, vendar ostane še žalostna. V zraku, kjer je zginila, se še nekaj časa za njo žarí. In Melanija méni: »To je znabiti kaka velika svetnica.« Maksimin pravi: »Ko bi bila midva vedela, da je velika svetnica, bi jo bila prosila, naj bi bila naju s seboj vzela.« In Melanija zdihne: »O ko bi bila le še tukaj!«

To se vé, da sta otroka povedala drugim, kar sta videla in slišala. Škof so vse natanko preiskali in 19. kim. 1851 očitno izrekli, da brez dvojbe se je na gori »La Salette« prikazala Marija, prečista Devica. Kmalu se je razglasilo ne le po Francoskem, ne le po Evropi, ampak po vsem katoliškem svetu. Prezalo cerkev so zidali na kraju, kjer je prečista Devica zginila otrokoma izpred očíj. Kmalu je postala silo imenitna božja pot, kjer se je ozdravilo brez števila dušno in telesno bolnih. Cudovito je tudi to, da se studenec, ki je bil prej velikokrat suh, odslej ni več usušil in je bilo silo veliko že ozdravljenih, ki so pili to studenčnico. In kaj bi ne? Saj je Marija sama ta studenec blagoslovila in napajala s svojimi solzami. In solze blagega srca, otroci! so dragocen dar; najdraži dar, ako so materine solze: kaj še le, ako so pritekale iz očesa Matere božje, ki je pod križem postala tudi naša Mati.

Najlepše pa je to, da so se po tistih krajih sploh ljudje vsi spremenili: nedelje in praznike so jeli posvečevati, ime božje častiti in cerkvene zapovedi spolnovati.

Francosko so pač zadele nekatere prehude kazni, ki jih je Marija napovedala; kaj še bo, ne vemo. Kaj je z Maksimom, nisem mogel pozvedeti, Melanija pa je postala v samostanu bogoljubna nuna.

Nekateri, ki to dógodbo beró, niso nič kaj ginjeni, še hladnokrvno poprašujejo: zakaj se pa prikaže Marija priprostima otrokoma, zakaj ne raji imenitnim učenim gospodom? Meni pa ravno to daje pravico zaklicati: blagor otrokom, stokrat blagor nedolžnim otrokom! Srečna otroka, ki sta Marijo videla in ž njo govorila, srečni vi, ako po njenem opominu lepo molite, nedelje posvečujete, se varujete grde kletve ter ime božje po-

veličujete, post ljubite, sploh vse zapovedi spolnujete: če tudi ne morem obljubiti, da boste Marijo videli že na tem svetu, obljubiti vam smem za trdno, da jo boste gledali v večnosti!

b) V Pontmainu.

Kar sem vam ravnokar povedal, se je zgodilo na južno-vzhodnji strani Francoske, v grenobeljski škofiji, že blizu laške meje. Sedaj vas popeljem v ravno nasprotno, severo-zahodnjo stran iste dežele, v lavalsko škofijo v vas Pontmain k neki prav dobri družini. Družina ta (v domačem jeziku imenovana Barbedette) šteje petero oseb: razun očeta in matere še tri sinove. Najstarejši je moral l. 1870 na vojsko, ko so se bili spoprijeli Francozi in Prusi; mlajša pa, Evgen in Jožek, pomagala sta starišem in sta bila sedaj še pridniša, ker so močnejšega brata za delo tolikanj pogrešali, in hotela sta jih ravno s svojo pridnostjo tolažiti, ko sta videla, kako zelo so žalostni in v vednih skrbah zanj. Oba sta bila pobožna, vbogljava, ljubezniva otroka in — za kar ju tu posebno omenjam — ljubljenca Marijina. Popisal vam bom le samo j e d e n d a n iz njunega življenja, pa kako srečen dan!

Bil je torek 17. jan. 1871. Takrat je bil Evgen najstarejši let star, Jožek pa še le deset. Čeravno še tako mlada, sta kakor po navadi že ob šestih vstala. Ko se napravita in obmolita zjutranjo molitev, gresta precej v skedenj očetu pomagat pripravljati klajo za konje. V tistih krajih namreč pokladajo konjem pomorsko bičje, katero je pa treba pred pretleči in zmehčati. Potem gresta zopet v hišo in molita glasno sv. rožni venec za brata vojaka. Po zajutruku gresta v cerkev, molita sv. križev pot in druge molitvice do sv. maše. Pri sv. maši prav pobožno strežeta in ostaneta še pri skupnih molitvah, ki so se tedaj vsak dan po sv. maši opravljale za francoske vojake v vojski. Mej tem pride čas, da gresta v šolo.

Popoldne po šoli prideta že v mraku zopet v skedenj očetu pomagat. Komaj četrť ure delata, kar se odpró mala vratica, ki so bila vdzelana v velikih vratih, in neka

žena Ivana pristopi, rekoč, da ima z očetom nekaj govoriti. Da bi se pogovor ne motil, z delom vsi trije utihnejo in Evgen, kakor je potlej pravil, gre k vratom gledat, kakšno vreme je.

Zemlja je bila s snegom pokrita, nebo je bilo čisto jasno, zelo mraz. Evgenu se zdi, da še ni nikdar videl toliko zvezd, posebno nad cesto. Ko pa pogleda nad sosedovo hišo, vidi sicer manj zvezd, toda mahoma ostrmi! — Kakih 20 čevljev nad sosedovo streho zagleda prelepo veliko gospó. Višnjevo obleko je imela z zlatimi zvezdicami okinčano, v lepih rahlih gubah je segalo dolgo krilo od vrata do nog. Čevlji so bili jednake barve z zlatimi vezmi, in rokavi precej široki. Dolg pajčolan je bil čez glavo nazaj zagrnjen. Na glavi je imela zlato krono z rudečim trakom na vrhu. Obličje je bilo tako lepo, da so otroci pravili, da še nikoli nikjer niso videli na nobeni osebi, na nobeni podobici tako lepega obraza. Roke je imela tako razpete, kakor se navadno slika brezmadežno Spočeta.

Gospa je prijazno smehlja se gledala na dečka. Od kraja je Evgen mislil, da ta prikazen pomeni smrt njegovega brata; prijazno smehljanje Gospejino pa mu je bilo takoj zagotovilo, da se ni bati hudega.

Mej tem se je Ivana dogovorila in pri vratih poslavljalala.

»Ivana!« pravi Evgen, »poglejte, kaj se vidi tam le nad hišo!«

Ivana precej pogleda tje, pa odgovori: »Dragi Evgen, jaz kar ničesar ne vidim!«

Ko oče in brat slišita, s kakim spremenjenim glasom in povdarkom je Evgen poprašal, prideta brž tudi gledat. Oče ničesar ne vidi.

»Ali ti, Jožek, kaj vidiš?« vpraša Evgen.

»O, vidim lepo veliko gospó.«

»Kako je oblečena?«

»Prav dobro jo vidim: višnjevo obleko ima, ki so zlate zvezdice po nji, in višnjeve čevlje z zlatimi vezmi.«

»Poglej, Jožek, ali ima tudi krono?«

»Natanko vidim zlato krono, ki je zgoraj širja, iz vrh srede se vzdiguje rudeč trak; tudi črn pajčolan vidim.«

»Otroka!« kliče oče, »vidva ne moreta tam nič tacega videti, sicer bi videli tudi mi drugi. Pojdita zopet na delo!« Otroka koj ubogata, odhajajoči ženi pa naroča: »Ivana! nikar nikomur nič ne pravite o tem, kar sta dečka videla; težko, da bi ljudje verjeli, in to bi le škodovalo!«

»Bodite brez skrbi!« odgovori in gre.

Prenehano delo se zopet nadaljuje. Pa kmali oče veli: »Evgen! pojdi gledat, če je še kaj videti?« Deček teče in že med vratmi zakliče: »Še, še ravno tako je, kakor poprej.« Ukaže poklicati mater, dekli pa še ne praviti.

Jožek tudi teče k vratom, da bi videl lepo gospó, in roke sklepaže zakliče: »O kako lepo, o kako je to lepo!« Mati ravno pridši ga dregne ob ramo veleč: »Kaj ne moreš molčati? glej vendar, kako nas ljudje gledajo.«

Sedaj začneta srečna otroka še materi veselo kazati gospó ter zopet od kraja popisovati. Mati ne vidi ničesar, tudi potlej ne, ko si dá očali prinesiti; vendar prepričana, da otroka ne znata lagati, jima verjame toliko raje, ker sta vse tako resnobno in strmeč pripovedovala. Jednaka je misel tudi očetova, zato veli, naj gresta in molita pet očenašev in česčenamarij k časti Matere božje, ker bi utegnila biti ona gospa Marija sama.

Čimdalje več sosedov prihaja. Na radovedno vprašanje: »Kaj je?« stariši le odgovarjajo, da »otroka se bržkone motita, ko trdita, da vidita, česar mi ne moremo videti.«

Kmali potem sta bila klicana k večerji. Ko prideta na prosto, v jedno mér obračata oči v prikazen. Lepa gospa ostane vedno na tistem mestu in se smehljaje doli ozira na srečna otroka. »Ko bi me pustili«, pravi Evgen, »zmiraj bi hotel tukaj ostati.« »Hitro večerjat!« pravi oče, in otroka ubogata, čeravno težko. Nikoli še se jima ni zdelo tako težko ubogati, kakor nocoj. Počasi gresta, skoraj nazaj obrnjena, proti lepi gospej ter večkrat zakličeta: »Oh, kako lepo! oh, kako lepo!« Pri večerji se jima tako mudi, da še sedla nista, temuč

stojé hitro pospravita svojo večerjo, da bi brž šla gledat prelepo gospó.

Mati jima naroči, naj zopet molita pet očenašev in česčenamarij. Vsa vesela nazaj pritečeta povedat, da je še ravno tako, da je gospa tako velika, kakor sestra Vitalina itd.

»Če je res prikazen, méni zdaj mati, pokličimo vajini učiteljici, sestro Vitalino in sestro Marijo Edvard; če vidva vidita, bosta gotovo tudi one videli, ker sta pobožniši od vaju.«

Najprej pride sestra Vitalina, toda nič ne more videti, če ji tudi še tako kažeta in popisujeta. Zvezde, med katerimi pravita, da je glava, pač vidi, gospe pa ne. Tudi stariši so videli pokazane zvezde, drugega pa ne in so trdili, da drugi večer tistih zvezd niso mogli več najti.

Sestra Vitalina gre domov in dvema malima učenkama pravi: »Pojdita k Barbedettovim, vama bodo mati nekaj pokazali!« Francike, 11 letne deklice, je bilo strah iti v temi, vendar za manjšo pa manj boječo Ivanka si upa. Že med potoma nekaj vidita nad hišo, pa ne moreta prav razložiti. Ko prideta do skednja, obe kakor iz jednih ust zakličeta: »O kako lepa gospa! kako lepa višnjeva obleka z zlatimi zvezdicami!« In vse tako popišeta, kakor prej dečka.

Med tem pride še sestra Marija Edvard. Ker tudi ta nič ne vidi, ji vsi štirje otroci vse zopet po vrsti razložijo.

»Ker ti otroci vidijo, pravi, moramo še manjših poklicati«, ter precej hití k neki ženski, ki je imela šest do sedem let starega otroka pri sebi. Tudi le-tá je ravno tako videl in pripovedoval, kakor oni štirje. Neka gospa prinese še le dveletnega otroka pred skedenj. Kar precej začne z ročicami ploskati in jecljati: »Jezus! Jezus!«

Pokličejo še g. župnika. Tudi ne morejo videti. Otroci zagledajo sedaj nekaj novega. Okrog lepe gospe se je naredil lep višnjev podolgast, za dlan širok obok, in na njem štiri sveče, pri nogah dve, pri ramah dve. Izmej ljudij, ki so prišli zraven, se niso vsi zadosti spoštljivo vèdli, jeden se je celó jel norčevati. In otroci

so precej povedali, da je gospa žalostna, če se pričujoči smejejo, preglasno govorijo ali dvomijo nad njeno pričujočnostjo. Gospod duhoven stopijo med nje in opominjajo, naj bodo mirni. Sestra Marija Edvard prosi, naj bi gospod župnik ogovorili presv. Devico. »Kako jo morem ogovoriti, ponižno odvrnejo, saj je ne vidim; le otroci so vredni jo gledati. Molímo!«

Vsi pokleknejo in začnejo moliti. Med molitvijo se zdi otrokom, da je gospa večja, še jedenkrat tolika, kakor sestra Vitalina; da se je obok okrog nje tudi primeroma razširil; da se je še več zvezd prikazalo, posebno na obleki se jih je lesketalo toliko, kakor bi bila čisto zlató. Pod nogami častite gospe se hipoma prikaže zeló širok in dolg bel trak. Na njem se jamejo polagoma prikazovati velike črke, besede in stavki, pa tako, da je med posameznimi preteklo več časa. Otroci se kar ne morejo načuditi. Vsako črko, ki se prikaže, veselo imenujejo; besede večkrat ponavljajo in zlagajo. V dveh vrstah se je bralo francosko, vse z velikimi črkami to-le: »P a m o l i t e, o t r o c i m o j i, B o g b o v a s u s l i š a l v k r a t k e m č a s u. M o j S i n s e d á g a n i t i.«*)

Neizrekljivo veličasten je bil vtis. Mnogi so se na glas jokali. Otroci pa so veselja kar poskakovali, z rokami ploskali in velikokrat ponavljali: »O kako lepa je! glejte, smehlja se! o kako je lepa!«

Nekateri so popraševali otroke, v čem jih hoče uslišati Bog, v kakošen namen molijo? Evgen, najstareji mej njimi, pravi: »Jaz sem molil, da bi se moj brat zdrav z vojske povrnil, da bi se mir storil, da bi bili Prusov rešeni.« Navzoči radostno kličejo: »Vojske bo konec, mir bomo imeli.« — »Bomo«, méni deček, »pa molite!« Iz tega se nekoliko razlaga, kako da se čudovito pisanje nenavadno začenja z besedico »pa«; kar se sicer v nujnih opominih, zlasti v francoščini tudi rabi. Predno zgine vsa prikazen, prikaže se še zraven Marije lep rudeč križec (akega pol metra dolg); Marija se ga

*) Mais priez, mes enfants, Dieu vous exaucera en peu de temps. Mon fils se laisse toucher.

dotakne z obema rokama, kakor bi ga držala proti otrokom.

Še le proti devetim zgine prikazen. »Sedaj«, pravijo otroci, »se vidi le še zgornji del, — le še glava, še obraz, o kolika lepota, kako nebeško smehljanje!«

Tudi to dogodbo so dali ondotni lavalski škof ostro preiskovati po zdravnikih in bogoslovcih ter so 4. februarja 1872 v škofovskem listu naznanili svojo misel, da se je 17. januarja 1871 zares štirim imenovanim otrokom prikazala prečista Devica Marija.

Meni se pa dozdeva, da v tej dogodbi tudi vas, otroci! Marija k m o l i t v i vabi. Mnogi ste za molitev preveč mrzli, in še takrat, kadar molite, je videti že na zunanje, kako tlačansko opravljate molitev. O ko bi mogel, kako rad bi tudi vam z žarečim bliskom na nebu hotel zapisati besedo: »Molite!« in z mogočnim gromom v oblakih zaklicati: »Molite vendar!«

c) *V Marpingenu.*

Marpingen je bolj samotni kraj v zahodnji Nemčiji blizu staroslavnega mesta Trevira (Trier), na južni strani. Ima okrog 1500 prebivalcev, ki so dobri katoličanje, pridni delavci, nekaj poljedelci, nekaj rudarji. Zlasti zavoljo dvojne reči so vse pohvale vredni: svojemu domačemu duhovnu so iz srca vdani in poslušni, pa do Marije imajo že od daljnih časov posebno gorečo ljubezen. Doma, na prostem in v cerkvi z velikim veseljem prepevajo mladi in odrasli prirsčne Marijine pesmi. Večkrat jih je zjutraj zgodaj, ali pa zvečer po storjenem delu, zlasti ob sobotah, videti množne trume, ki v procesiji gredó do kake kapelice Marije Device ter na glas molijo rožni venec in druge molitve. Lahko si mislimo, da prav zavoljo take vdanosti si je Marija izvolila ravno ta kraj, da se je dala tolikrat videti nedolžni mladini. Prikazovala se je namreč štirinajst mesecev. Pač srečni otroci!

Tri osemletne deklice: Marjetica Kunceva, Suzana Leistova in Katrica Hubertusova so šle 3. julija 1876 iz Marpingena v bližnji gozd jagod nabirat. Ker je bilo ta dan — sredi poletja — zelo vroče, so se odpravile

od doma bolj pozno popoldne, da bi v hladnem nabirale. Kaj prijetno se jim zdi nabiranje in hitro gre izpod rok; kmalu se jim približa hladni večer. V farni cerkvi zazvoni »Ave Marija« in precej jamejo odmevati še drugi zvonovi iz sosednjih zvonikov Marijin pozdrav. Po polju in delalnicah povsod prestane za nekaj trenutkov vsako delo. Možje in žene odložijo vsak svoje orodje, otroci pa svoje igrače ter s sklenjenimi rokami pozdravljajo nebes Kraljico z angeljevim češčenjem. Tudi naše urne nabiralke v bližnjem gozdu takoj prenehajo nabiranje, postavijo ne še polne košarice na tla, pokleknejo vsaka na svojem mestu v mehko travo in začnejo moliti »angeljevo češčenje«, ki je bilo iz tacih ust prav res angeljsko počesčenje.

Suzana, ki je bila nekoliko dalje šla, po molitvi brž vstane, zagradi košarico in hoče dalje nabirati: pa hipoma obstane kakor okamenela. Pred seboj je zagledala veliko bliščobo in v nji nepopisljivo lepo podobo, — prestrašena glasno zavpije, da še onidve pritečeta in tudi kar ostrmita. Vse preplašene bežijo in blede pritečejo domov. Z drhtečim glasom začnejo pripovedovati: da so na nekem grmu videle sedeti prečastitljivo gospó z detetom na desni roki; da je gospa imela belo obleko, bel pajčolan in bele nogavice; dete je bilo ravno tako oblečeno, le da je imelo na glavi venec iz rudečih vrtnic, ročice je držalo sklenjene, mej prsti svitel križec, in okrog vrata je bil višnjev trak.

Tako so pripovedovale doma starišem, bratom in sestram. Toda nočejo jim verjeti; le ugovarjajo jim, da so znabiti videle kako žensko v beli peči, ki je šla po listje ali drva, ali pa kaj družega. Še žugajo jim, da bodo tepene, da ne pojdejo v nebesa, ako se lažejo, da ne bodo smele več v gozd itd. Pa ne z lepa in ne z grda se ne dajo premakniti od prve trditve, da so res tako videle. Za žuganje domačih bi se toliko ne zmenile, le prelepa gospa jim je vedno v mislih. Še ko spat gredó, so plahe in zamišljene; posebno pa največja med njimi, Marjeta, kar ne more zaspiti ter veliko moli. Mati jo še po noči resno opominja, naj nikar ne laže: »Ti ne pojdeš v nebesa in ne boš nikoli Matere božje gledala, ako boš lagala; najlepšo obleko, ki se dobi v

prodajalnici, ti bom kupila, ako resnico poveš.« »Mati!« pravi otrok, »ne morem drugače govoriti, kakor to, kar sem videla; če tudi obleke ne dobim, vendar je resnica.«

Do 7. julija se je Marija prikazala vsak dan; a videli sta jo le Marjetica in Katrica, Suzana je ni videla štiri tedne in je bila tega zelo žalostna ter je veliko jokala in molila.

Na vprašanje: »Gospa, kdo ste?« je Marija odgovorila deklicama: »Jaz sem brezmadežno Spočeta«. In na vprašanje: kaj naj otroci storijo? je gospa odgovorila, da morajo moliti in ne grešiti. Vpraševali sta srečni deklici še mnogo drugega, Marija jima je prijazno odgovarjala. Najbolj je vse razveselil Marijin odgovor, da smejo bolniki k nji prihajati in se je dotakniti, da bi ozdraveli.

Sedaj je čudežno ozdravelo veliko bolnikov. Izmed mnogovrstnih čudežev naj omenim le jednega, ki se mi zdi najginljivejši. Neka sedeminpolletna deklica je imela nevarno jetiko, kakoršna se ne dá več ozdraviti. Že pol leta je ležala in že pet tednov ni ne jed ne pijača v nji ostajala in je sirota še skoro vsak dan mnogo krvi zgubila. Že belo nedeljo je bila s sv. zakramenti previdena in bližnji mizar je vsak dan pričakoval, da bodo pri njem naročili »trugo« za njo. V tolikih stiskah pristrčno prosi mater, naj jo nesó na kraj prikazovanja. Zavije jo v gorke povoje in nese na milostni kraj. S pomočjo Marijinih deklic položi ročice na nogo mogočne Device in dobi za pokoro obe molitvi: »Pridi sv. Duh« in »Pod Tvojo pomoč«. Domov prinesena po dolgem času zopet prvikrat mirno spi in drugo jutro — vstane in se sama napravi! »Zdrava sem!« teče vsa vesela materi povedat, ko gre z dela domov. Drugi dan pride tudi oče iz rudnika mislé, da dobi dete že mrtvo. Pa koliko veselje, ko mu hčerka zdrava naproti priteče, in ga veselo objema, rekoč: »Ljubi oče, kako me je Mati božja ozdravila!« Veselje in hvaležnost prevzema srce blagega moža in gorke solze mu pritečejo v strmeče oči.

Čez štiri dni se je začela zopet prikazovati Mati božja. Ta nenavadna reč se je bila že razglasila na vse strani. Silno veliko ljudstva se je zbiralo na kraju pri-

kazovanja; bolnikov je bilo toliko, da sta se deklici upehali, ko sta jim roke pokladali na noge usmiljene Matere božje.

Omeniti mi je še četvero drugih otrok, kateri so videli Mater božjo, a ne po večkrat. Prvi je bil tako srečen Teodor Klos, štirileten deček. Bil je šestnajst mesecev bolan; grozovite bolečine je trpel v hrbtu, v prsih in v životu; glava se mu je bila tako zvila, da se tilnik ni videl, bil je smrtno bled in suh. Ko se je dotaknil Marijine noge, je takoj ozdravel. Ko ga pozneje zopet prinesejo na tisti kraj, se hipoma zagleda v prostor zraven nekega slepega moža; vzame kapico z glave, sklence ročice in stoji kakor angeljček nepremakljiv. Pozneje je sam pripovedoval, da Mati božja ni bila taka, kakor doma na podobi, da je stala v beli obleki zraven slepega moža.

Drugi srečni Marijin otrok je bil Jakob Dörn, tudi štiri leta star. Njemu je bilo 11. julija prvemu dovoljeno dotakniti se sv. noge. Ko ima položiti svojo ročico, jo preplašen urno nazaj potegne. »Moraš tje položiti rokico«, ga opominjajo stariši. »Ne«, se jame braniti, »tu sedi bela gospa. O, kako ima lepega otročička na roki; in ta kako ima lepo kapico in kako lep križček gor! Pa kako je mati naredila otroku dolgo suknjico, ne morem njegovih nog videti.«

Tisti dan je prišel osemletni Peter Rektenwald s svojo materjo v gozd. Nekaj časa molita, mahoma prešine fantiča strah in zavpije: »Belo gospo vidim!« »Pojdiva, pojdiva!« reče potlej svoji materi — zatisne oči, iz katerih se mu ulijejo solze, dasiravno se ne more reči, da bi se bil jokal.

Še četrtega naj imenujem, ki je pa nekoliko pozneje videl prečisto Devico. Peter Emerih, trinajst let star, je šel z materjo v gozd molit. Ni dolgo molil, kar zakliče: »O mati, Mater božjo vidim!« Pri teh besedah omahne in kakor omedlel se zgrudi v naročje prestrašene matere. Drugi dan gre z materjo k g. župniku, pa ne more popisati lepote, ki jo je videl. Jezusa prav ni mogel videti, ker le jedenkrat je prav pogledal v Mater božjo, potlej pa zavolj bliščobe ni mogel več očesa povzdigniti. Prikazen je trajala, kakor méni, za

tri očenaše dolgo. Materi so med pripovedovanjem vedno solze tekle, in mladenček je bil ves zavzet in po svojem nedolžnem obličju videti kakor sv. Alojzij. — Ko o tacih otrocih slišimo, se pač nehoté spomnimo besedij sv. pisma: »Blagor jim, kateri so čistega srca, ker Boga bodo gledali!«

A tudi gospôska je posegla vmes in poslala krdelo vojakov, kateri so razpodili pobožne obiskovalce in bolnike ter ostali še štirinajst dnij v Marpingenu. Vojaški poveljnik je ukazal Marijin studenec zasuti in zazidati; a voda je zopet pritekla na drugem kraju nekoliko nižje. Pa tudi potlej, ko so vojaki odšli, so stražili orožniki, da bi hitro odpodili vsakega, ki bi se drznil iti na čudežni kraj. V tej deželi je namreč veliko krivo-vercev in so katoličani v manjšini; zato se je tem ostrejšje postopalo.

Kmalu potem se je začela Mati božja prikazovati tudi drugod. Otroci niso mogli k Materi v gozd, a nobena svetna moč ni mogla ubraniti, da bi ne prišla Mati božja k svojim otrokom na dom. Prične se vrsta skoro vsakdanjih prikazovanj na različnih krajih: sedaj doma, sedaj v šoli, sedaj na poti, sedaj zopet v cerkvi ali celó tam, kjer so se ljubljenske Marijine igrale in nedolžno razveseljevale.

Prikazovanje je trajalo še nekako trinajst mesecev. Še takrat, ko so deklice zarad sodnijskih preiskav nekaj časa bile na drugem kraju, jih ni zapustila zvesta Mati. Večjidel je bilo prikazovanje navadno, mnogokrat so pa videle tudi še kaj posebnega, n. pr. angelje v raznih podobah in pri raznih opravilih; prikazal se je tudi bel golob nad Jezusom in Marijo ter slišal se glas: »Ta je moj preljubi Sin, nad katerim imam dopadenje itd.«

V tacih okoliščinah se vam ne bo treba čuditi, če so deklice vedno na Marijo mislile, če je nedolžno srcece bilo vedno najraje le pri ljubljeni Materi Mariji. Še kedar so se po vrtih in travnikih svojih starišev za kratek čas kaj poigrale, kakor se otroci sploh radi razvedrujete, je bilo vse le bolj na Jezusa in Marijo obrnjeno.

Sicer pa so ostale ponižne, priproste deklice, kakor bi se jim nič ne bilo primerilo. Stariši in otroci so ostali

kakor prej tako potlej pri svojih starih kmetiških navadah. Na tisoče je prihajalo romarjev od vseh krajev, večkrat prav od daleč, nizkega pa tudi imenitnega stanú: med drugimi grofinje, baronovke, princesinje in kneginje. Prišla je imenitna gospôda, ki je imela s seboj služabnike in dekle imenitniše, kakor so v Marpingenu gospodarji in gospodinje. Pa kako priprosto vse, kako po domače! Deklice so vse jednako sprejemale: desno roko so jim podajale, kakor je tu stara poštena navada. Nek romar pripoveduje, da je bila imenitna gospa vsa ginjena in je hotela jedno izmed deklic poljubiti, pa ta ni pustila, ker podučena je bila, da sme le samo stariše svoje poljubovati! V priprostih kmetiških hišah so zadovoljno in veselo prenočevali oni, ki so vajeni po leskečih palačah vse zložne razvajenosti. Pa ravno v hišah treh izvoljenih deklic so najraje prenočevali in ž njimi molili rožni venec, tako kakor je pri poštenih kmečkih hišah navada, in mnogi so potem trdili, da tako pobožno in pristrčno ga že dolgo ali pa še nikoli niso mogli moliti. Denarja niso hotele deklice nikakoršnega sprejemati, čeravno so revne; pač pa so veselo vzele, če se jim je ponudila kaka podobica ali kak jednak spominek, pa so tudi same rade dajale podobice za spomin, ali pa so se na prinesene podobice podpisovale, dokler niso bile polnoma utrujene.

Sploh so bile videti vesele in zdrave, le Marjetica je večkrat kaj obolela in proti zadnjemu se ji je bolezzen tako nevarno povrnila, da se je bilo že bati smrti. Bržkone je bila kaka pljučna bolezen, in ker je vedno bolj pešala in hiralala, so sklenili skrbni duhoven jo prevideti. Kar v bolniški postelji jo pripravljajo za prvo sv. obhajilo; saj tacega otroka je bilo pač lahko pripraviti. Ko se je približal dan prvega sv. obhajila, je bila vsa Kunceva hiša praznično ozaljšana, zlasti pa izbica, v kateri je bila Marijina ljubljenska; postelja je bila z belim preprežena, Marjetica sama je vsa v belo oblečena ležala kakor angelj iz nebes in pričakovala svojega Jezusa, ki ga je tolikrat gledala v Marijinem naročju, sedaj pa ga imela prvokrat sprejeti. Veliko število ljudij, domačih in tujih — med njimi tudi imenitnega stanú — je klečalo v hiši in zunaj hiše, ko so

prišli z Bogom. Med sv. opravilom je videla bolnica Marijo pri nogah svoje posteljice. Tudi Katrica jo je videla, Suzane ni bilo zraven, bila je zadržana. Po obhajilu se je zboljšalo mali bolnici. Vprašala je tudi brezmadežno Devico, če bi se smela njene noge dotakniti, da bi ozdravela. Prošnja ji je bila uslišana. Sicer pa, če so jo vprašali, ali bi ne hotela umreti in za angelja v nebesih biti, se je njeno obličje razveselilo in brez skrbi je rekla: da.

Približal se je konec milostnega časa. Do 30.000 ljudij je prihajalo zadnje dni; po poldrugo uro so zadnje nedelje v cerkvi obhajali romarje. Brez števila ljudij je moralo pod milim nebom prenočiti pred zadnjim dnevom. Kar pa zadeva tri izvoljene Marijine hčerke, je popisala starejša sestra Marjete Kunceve tako-le: »V ponedeljek, 3. septembra, otroci pri sveti maši niso videli Matere božje. Ko smo to slišali, smo se res morali vsi jokati, ker menili smo, da je zginila za zmiraj. Ko je Metika prišla iz šole, smo jo z velikim hrepenenjem pričakovali in res — videla je Mater božjo v šoli. Sedaj smo imeli vendar upanje, da je še le danes zadnji dan. Popoldne so šli trije otroci v gozd s svojimi stariši in so molili. Tam so zopet videli Mater božjo in so otroci vprašali, kdaj se ima zadnjič prikazati. Za odgovor so dobili: Nocoj do osmih. Ko so otroci nazaj prišli, so šli v hišo Katrice Hubertusove in so molili, kjer so zopet videli presv. Devico in sicer v beli obleki. Ko je prišla Metika k nam, smo brž začeli moliti rožni venec in videla je Mater božjo do četrtega odstavka pri peti češčenamariji. Njene zadnje besede so bile: »Molite velik o!« In sedaj je zginila; zginila za zmiraj.

Otroci! sedaj ste videli, kako Marija ljubi one, kateri njo ljubijo; slišali ste, kako odgovarja onim, ki jo vprašajo: »kaj hočemo storiti?« Vselej jim velevala: »Molite! Nikar ne grešite!« O kako ona skrbi za sveto nedolžnost svojih otrok! Da bi si jo vedno ohranili, jih tolikrat opominja, naj molijo, naj zlasti kličejo tretjo božjo osebo, sv. Duha, za razsvitljenje, da bi mej sedanjimi zmotami spoznali pravo pot, spoznali, kako grd je greh in kako strupeno vse, kar vanj napeljuje, kako žalosten konec; spoznali pa tudi, kako lepa je čednost,

koliko plačilo je čaka v nebesih! To tudi vam velja. Ubogajte svojo nebeško mater! Varujte se greha! In da se boste obvarovali, molite, molite veliko, za-se in za vse svoje vrstnike, ki z vami hodijo v jedno šolo, v jedno cerkev!

„Vse nedolžne, o Marija Mati!
Sprejmi v milostno Sree;
Varuj, varuj, varuj njih nedolžnost,
Varuj, da je ne zgubé!“

7. Janez Vianney.

Kako različno je življenje posameznih ljudij! Skoraj dva si nista po vsem jednaka. Pa še skoro večja različnost se kaže pri smrti, pri pogrebu. Pri nekaterih je smrt tako lahka, oh, tako sladka in prijetna, pri drugih pa je ločitev tako težka, oh, tako grozovito grenka! In pogreb? Koliko se jih pokoplje kar natihoma! Nobeden se ni kaj zmenil za nje, ko so živeli; pozabljeni so, ko jih devljejo v grob; nimajo sočutnega prijatelja, ki bi jih pokropil z blagoslovljeno vodo, ki bi odkritosrčno solzico potočil za njimi.

Vse drugače je bilo pri pogrebu moža, čigar mlada leta vam hočem zdajle popisati. Dné 8. avgusta 1859 je bil blizo mesta Lijonskega na Francoskem sijajen, ginljiv, pretresljiv pogreb. Umrl je bil namreč v bližnji vasici Ars*) ondotni duhovni pastir. Komaj je oči zatislil častiti 73 letni gospod, raznesla se je kakor blisk hitro britka novica, ne le po domači fari, temveč po več ur, po več dnij na okrog. Na tisoče očij je bilo s solzami napolnjenih. Jokali so bolniki, ki so bili ozdraveli na prošnjo ranjcega; solzili so se reveži, ki so bili podpirani; ihteli so nesrečni, ki jih je nekdanj tolažil; zdihovali so mladeniči in dekleta, katere je bil obvaroval zapeljevanja; glasno so žalovali otroci, katerim je bil dober, ljubeč oče; plakali so grešniki vsake sta-

*) Če tudi francoski, bere se Ars.

rosti, katere je bil na pravo pot pripravil: ko so zvedeli, da so utihnili tista usta, iz katerih so slišali tako nebeško lepe nauke, ko so pomislili, da bo zakopano sedaj tisto srce, ki je imelo toliko usmiljenja, toliko ljubezni, in ž njim bodo zakopane vse skrivnosti, katere so mu s toliko zaupljivostjo razodevali ljudje od blizu in daleč! Okrog 6000 tujcev je bilo pri pogrebu; mej njimi so bili častniki, možje žlahtnega rodú, osebe imenitnega stanú, visoke časti, 300 duhovnov je spremljevalo častitljivega mrliča. Škof sami so ga pokopali; v pogrebem ogovoru so ranjcega imenovali »svetega župnika«.

Ta sveti župnik Arski je bil Janez Vianney (beri: Viané). Rojen je bil 8. majnika 1786 v vasi Dardilly blizu Lyona. Stariši so bili priprostega kmetiškega stanú, pa zelo bogaboječi, posebno mati.

Precej, ko se je začel le nekoliko zavedati, so že jeli obračati, kolikor je bilo mogoče, proti Bogu njegovo srčece. Ko je bil poldrugo leto star, znal je že ročice sklepati in najsvetejši imeni Jezus in Marija za materjo izgovarjati, če tudi še ne prav razločno. Kolikor bolj so se razvijale njegove moči, toliko več molitvic so ga naučili. Vsak dan je imela mati navado sama poklicati otroke, in prvo je bilo, da je ž njimi pokleknila in skupaj obmolila zjutranje molitve. Tako so se otroci brez truda navadili ljubiti molitev. Za to je bil Janez še v svojih poznejših letih zeló hvaležen.

Nekoč mu je opomnil neki duhoven, ko je bil že župnik: »Kako ste srečni, da ste že tako zgodaj imeli veselje do molitve!« Nato pravi Vianney: »Za Bogom je to delo moje matere; kako so bili dobri! Glej, Janezek moj, so mi večkrat rekli, ko bi morala videti, da Boga žališ, bi me bolj bolelo, kakor bi to storil kateri drugi mojih otrók.« Potlej še pristavi: »Čednost gre iz materinega srca v srce otrokovo, kajti otrok rad stori, kar vidi storiti.« Zato je tudi pri neki priložnosti omenil, da noben otrok bi ne smel pogledati svoje matere, katera ga je pobožno izredila, da bi se pri tem ne zjokal ljubezni in hvaležnosti.

Star šele tri leta, je že zeló rad molil. Komaj je znal po nekoliko govoriti, je že redno vstajal in z do-

mačimi opravljal vse molitve. Ko je zaslišal ob času molitve prvi vdarec zvona, precej je pokleknil, kjerkoli je bil.

Večkrat je šel doma na kak skriven kraj; in tu, kjer ga nihče ni videl, ko Bog in angelji, je klečé obmolil vse molitve, kolikor se jih je bil že navadil.

Posebno je ljubil in častil Mater božjo. Sam je pozneje pravil: »Mater božjo sem že ljubil, preden sem jo prav poznal; ta ljubezen je moje najstarejše nagnjenje. Bil sem še majhen in imel sem lep molek, sestra mi je bila nevoščljiva in bi ga bila tudi rada. To mi je bilo jako neprijetno. Vprašal sem toraj mater, kaj naj storim. Rekli so mi, naj ji dam molek iz ljubezni do Boga. Storil sem; pa stalo me je veliko solz.«

Prvo darilo, ki ga je prejel od matere, je bil majhen lesen kip presv. Device. Za Janezka ni bil kaka igrača, imel ga je v veliki časti. Če ga je le pogledal, vskipelo mu je veselje v srcu. »O, je rekel že v svojih zadnjih letih, kako sem vendar rad imel ta kip! Noč in dan se nisem mogel ločiti od njega; in še spati bi ne bil mogel, ko bi ga ne bilo blizo moje posteljice.«

Le malokrat ga je katera reč pripravila, da se je jokal; če se je pa katerikrat, je bilo zadosti mu dati molek in kako sv. podobico, in koj je bil utolažen.

Štiri leta star, se je bil nekikrat skrbni materi zgubil. Dolgo časa ga išče, nikjer ga ni. Ne more si misliti, kam bi bil šel; v velikem strahu je, da bi se mu ne bilo zgodilo kaj hudega. Slednjič ga po dolgem iskanju najde — v kotu domačega hleva kleči in pobožno moli! Mati se jako razveseli, pa veselje skriva in pokrega ga: »Otrok! zakaj si mi vendar napravil toliko skrbi? In kaj ti pač na misel pride, da se pred menoj skrivaš, kadar moliš?« Janezek je zelo žalosten, ko sliši, da je ljubo mater v veliko skrb pripravil. Oklene se je in pravi: »Mati, odpustite mi; gotovo vas nisem hotel žaliti; nikdar več ne pojdem tje! nikoli več ne pojdem!«

Pri drugi priložnosti je sosed, ki ni bil posebno pobožen, rekel Janezkovemu očetu: »Zdi se mi, da me ima vaš belolasec za 'hudega'; križ za križem dela, kadar me vidi.« Mati, v skrbah, da bi ne zašel v kake

čudne posebnosti, mu to očita; Janezek pa priprosto odgovori: »Saj še vedel nisem, da me sosed vidi; kadar pa se začne in neha moliti, takrat se vendar mora sv. križ narediti!«

Kakor sv. pismo hvali mladega Tobija, da ga že v nežni mladosti ni kaj veselilo počenjanje vrstnikov, temveč da je pridno hodil v tempelj Gospodov darovat Bogu prvino svojega srca, tako je delal tudi naš Janezek. Če je le količkaj utegnil, šel je k sv. maši; večjega veselja mu stariši niso mogli storiti, kakor če so mu v cerkev dovolili. In s toliko pobožnostjo je bil vselej pri daritvi sv. maše, da se pri otrocih njegove starosti težko kdaj vidi jednaka. Ljudje, ki so ga v cerkvi videli, so večkrat rekli starišem: »Vaš sin, morate skrbeti, da bo duhoven!«

Kadar je štel nekako sedem let, je pasel očetovo čedico. Bilo je štiri do pet krav, jeden osel in troje ovác. Prvi čas jih je moral pasti blizo doma; stariši so hoteli videti, če mali sinek res dobro opravlja svojo službo. Pozneje so mu dovolili goniti tudi na oddaljene pašnike.

Ne daleč od domače vasi je dolinica, jako prijetna in hladna; tu izvirata dva studenca in se združujeta v potok; poleg potoka stoji semtertja gosto jelševje in drugo grmovje ter dela hladno senco. Kraj je tih in miren; le brezštevilne ptičice se prijazno oglašajo od jutranje zarje do večernega mraka. Menda zato se imenuje »Kosova« dolina.

Tu blizo je imel njegov oče lep travnik in zraven lepo polje. Tje je Janezek najraje gonil čedico. Mirno je stopal za živino; v jedni roki je držal pastirsko palico, v jedni pa podobico Matere božje, katero je pri-srčno na prsi pritiskal.

Tudi drugi pastirji so radi v to stran gonili past. Janezek se je vsem kmalu tako prikupil, da so bili naj-raje pri njem ter so ga že od daleč klicali in pozdravljali. Če je katerikrat izostal, so bili žalostni.

V tem kraju je bil Janezek iznašel prijazno višino; tam je stala stara vrba. K tej vrbi je hitel, kadar je prignal, in na njo postavil svojo ljubljeno podobico Marijino. V ta namen je zložil okrog vrbe iz ruš prav

lep oltarček Marijin. Potlej je ponižno pokleknil in častil presv. Devico, ter še prosil tovariše, naj tudi tako delajo.

Radi so ga ubogali in Janezek je bil neizmerno vesel, ko so vsi pobožno klečali okrog Marijine podobe. Molil jim je angeljevo češčenje; potem je vstal in začel prav resno pridigovati otročjo pridigo Matere božje.

Ko so že drugi odšli k svojim pastirskim igračam, je on le še ostal po več ur na tem izvoljenem kraju, ves zamaknjen v otročji pobožnosti. Včasih je prosil kakega zanesljivega pastirja, naj varuje njegovo živino; potlej je šel na kak bolj oddaljen kraj, se je skrtil med gosto grmovje ter prav po željah svojega srca molil na skrivnem k nebeškemu Očetu.

Za Bogom in Marijo je najbolj ljubil reveže. Usmiljenja do ubožcev se je naučil od svojih dobrih starišev. Kadar so v slabem vremenu prišli reveži prosit prenočišča, je ukazal oče v kuhinji dobro zakuriti, da so se najprej ogreli. Potlej je rekel pristaviti velik pisker krompirja; pri večerji so sedli domači otroci in reveži k jedni mizi. Potem so skupno molili. Oče je sam peljal siromašne goste v skedenj ali pa na seño in je skrbel, da jim ni manjkalo nič potrebnega.

Janezek je imel veliko veselje, starišem pomagati pri taki postrežbi. Pripeljal je v hišo vse reveže, katere je dobil na poti; nekoč jih je bil nabral 24. Ti stradavci so imeli večkrat tudi male otročiče pri sebi; le-ti so se mu še posebno v srce smilili. Jednega za drugim je peljal k ognju, poizbral je boljše ostanke zanje, večrat si pa tudi sam kaj pritrgal pri jedi, da jim je dal. Prosil je večkrat tudi mater za kako oblačilce za te sirotiške otročaje.

Ob jednom je delil tudi duhovno miloščino. Otroke svoje starosti je učil očenaš, češčenomarijo, tri božje čednosti in najpotrebniše resnice svete vere. Opominjal jih je, naj bodo prav pridni, naj Boga prisrčno ljubijo, naj se nikar ne pritožujejo, če drugi boljše živijo, marveč naj udano in potrpežljivo prenašajo svojo revščino. Če je potem pri slovesu cela vrsta beračev ga hvalila in se zahvaljevala, je hitro proč bežal; kar je

storil, storil je zavoljo Boga, ne za pohvalo in za hvalo ljudij!

Še dve drugi lepi čednosti je imel dobri deček: pokorščino do starišev in veselje za delo.

Njegova sestra je pravila o njem: »Naša mati so vedeli, kako je bil Janez vselej ubogljiv. Če smo bili mi drugi katerikrat vnemarni, ali da nismo radi storili, kar so veleli, so zapovedali kar bratu Janezu, da nam je bil za zgled. »Le pogledjte!« so nam potlej rekli, »ali se morebiti on obotavlja? ali morebiti mrmra? Glejte! kar precej gre.« Tak zgled je potem pač vspodbudil še nas, da smo ubogali.«

Navadno je hodil z domačimi na polje delat, kadar ni šel na pašo s čedo. Tam je mirno delal, kolikor je bilo v njegovi moči. Nekoč je bil poslan s starejšim bratom Francetom v vinograd, da bi zemljo prekopavala. Janezek je menil, da mora pri kopanju ravno tako daleč naprej priti, kakor brat; pa to se mu ni hotelo sponesti. Njegov brat je bil močnejši, in mu je bil toraj zmiraj spredaj.

Zvečer Janezek materi toži, da je France tako hitro delal, da ga nikakor ni mogel dohajati. Mati na to ukaže Francetu, naj nekoliko manj dela, kadar bo Janezek ž njim delal.

Drugi dan dobi Janezek od neke nune malo podobico Matere božje v dar. To podobico vzame s seboj v vinograd. Ko zdaj spet prične delo na strani svojega urnega brata, položi nekoliko stopinj pred seboj Marijino podobico na tla in natihoma moli v srcu: ljuba Mati božja naj mu pomaga, da bo mogel toliko storiti, kakor njegov brat. Ko pride kopaje do podobice, prestavi jo za nekoliko stopinj naprej. Pomagala je molitev in misel na ljubo Mater nebeško. France pripoveduje zvečer doma na pol nejevoljen, da danes ni mogel prehiteti brata.

Pri taki vnemi za delo ni pozabil na dušo. Ko je tako z motiko prst okopaval, rekel je sam sebi: »Obdelovati moraš tudi svojo dušo; plevél, napake moraš iz nje odpravljati, obdelati jo moraš, da bo s pridoma sprejemala dobro seme, ki ga Bog s svojo milostjo seje v njo.«

Kadar je šel na polje, ali pa zvečer z dela nazaj, je na poti zmiraj molil rožni venec, ali pa druge molitve. Ako je srečaval otroke svoje starosti, privabljal jih je k sebi in gredé podučeval v katekizmu.

Ko je pa zvečer domú prišel, če tudi se je čez dan več ko preveč že utrudil na polju, je vendar še učil se katekizma, bral zgodbe svetega pisma, ali pa je molil.

Še v poznejših letih je rad v misel jemal in srečne imenoval dni svoje prve mladosti: »Ko sem bil sam na polju s svojo motiko ali lopato, sem molil na glas, ko sem bil v družčini, sem molil na tihem. Ako bi imel sedaj, ko duše vodim, še toliko časa na svojo lastno dušo misliti, kolikor sem ga imel takrat, ko sem še obdeloval njivo svojega očeta, kako srečen bi bil! Popoldne po kosilu je bil počitek; ulegel sem se po tleh, kakor drugi, delal se, kakor bi spal, pa sem molil iz polne globočine svojega srca. O prelepi čas!« — Jeden mesec pred smrtjo je še ponavljal: »Kako srečen sem bil, ko nisem imel družega preskrbovati, kakor svojega osliča, svoje tri ovčice! . . . V tistem času sem mogel moliti tako prav s polnim veseljem svojega srca! Takrat mi ni bila glava tako polna.«

Pa nikar ne mislite, da je bilo za dobrega Janezka vse to tako lahko, da je živel v pobožnem času! O le nikar; tisti čas, v katerem je Vianney preživel svoja otročja leta, je bil za Francosko zelo žalosten čas. Hudozni ljudje brez vere so bili umorili svojega pravega kralja in so vso oblast in moč v deželi sebi naklonili. Mašniki so bili preganjani, v verige devani, morjeni; cerkve so zapirali, skrunili. Nekateri duhovni so se poskrivali in tavalj okrog, kakor ubežna žival. Po skednjih in svislih so morali iskati pribežališča, da so mogli v temni noči maševati in sv. zakramente deliti. Tako je bilo tudi tam, kjer je bil Janez Vianney doma.

Mati Janezkova je vselej prihajala k takim skrivnim zbirališčem in tudi svoje ljubljeno dete jemala s seboj. Nekoč ju sreča duhoven, ki je bil v gozdu skrit. Tiha pobožna zunajnost dečkova se mu zdi kaj nenavadnega. Vpraša ga: »Koliko si star?« »Jednajst let«, odgovori Janko. »Od kdaj že nisi bil pri spovedi?« »Jaz še nisem

bil nobenkrat pri spovedi«, je odgovor. Zdaj ga mašnik nekatere reči izprašuje in kmalu sprevidi, da je blagi deček zadosti podučen, in ukaže, naj kar pride k spovedi. Zdel se mu je tudi sposoben za pripravljajanje k prvemu sv. obhajilu.

Podučevali in pripravljali sta ga dve redovnici v bližnji vasi. Janezka je bila kar sama gorečnost in pazljivost pri poduku. Slednjič pride pričakovani srečni dan prvega sv. obhajila.

Bilo je l. 1799 o košnji. V nekem skednju so postavili priprost ubožen altar. Bilo je po polnoči. Okrog oltarja so bili zbrani mladi otročiči s svojimi stariši. Sv. maša se je opravila prav natihoma. In med mašo je sprejel bogoljubni otrok z angeljsko pobožnostjo in nedolžnostjo prvo sv. obhajilo.

V osemnajstem letu se je odločil za višje šole, da bi bil duhoven. Toda dve prevažni reči sta mu bili nasproti: stariši niso privolili, bržkone, ker so se bali prevelikih stroškov, in sam ni imel dovolj zmožnosti za učenje. Prvo bi se bilo še kako poravnalo, ker ondotni g. župnik je obljubil storiti zanj, kolikor bo v njegovi moči, in drugi dobrotniki in sorodniki so tudi nekaj pripomogli; toda večja skrb, skoro nepremagljiva težava je bila druga: premajhna zmožnost. Dobra, bistra glava je dar božji, človek je ne more dati onemu, kateri je nima od Boga. A blagi Janez, ki je vedel, da je pri Bogu lažje kaj izpositi, kakor pri ljudéh, ne obupa še. Obljubo naredí, da hoče peš romati na grob svetega Frančiška Regis-a in tam se živo priporočiti svetniku, naj bi mu toliko izprosil, da bi se mogel le toliko naučiti, da bi postal vreden služabnik v vinogradu Gospodovem. Obljubljeno božjo pot opravi v velikih težavah, v britkem pomanjkanju. Še čez 50 let je sam o tem pripovedoval nekemu romarju, katerega je sam obdaroval: »Dajati je slajše, kakor jemati«, je rekel »Jedenkrat v svojem življenju sem beračil; takrat, ko sem šel k grobu svetega Frančiška, pa mi ni šlo najbolje. Imeli so me za tata in niso mi dali ne kruha, ne strehe.«

Kar je prosil tako zaupljivo, je prejel. Kakor bi odrezal, ga je minula slaba zmožnost, in kakor bi bil dobil drugo glavo, toliko lažje se je učil. Prav posebno sijajne učenosti sicer ni imel nikdar, imel je pa blago srce, polno krščanskih čednostij; če mu je znabiti manjkal jeden darček posvetne učenosti, imel je namesto njega sedem darov božje učenosti — sedem darov svetega Duha. To ga je v njegovem svetem stanu tako povzdignilo nad druge, da so od daljnih krajev raznoteri ljudje kar trumoma prihajali k njemu po svèt in tolažbo.

Poleg družih težav mu pridejo slednjič še vojaška leta s svojimi nadložnostmi. Nič ni pomagalo, moral je biti vojak, če se je še tako bal; toda po posebnih okoliščinah — kaj bi rekel drugače — po čudežu božjem, je bil še te zapreke rešen in l. 1815, že 29 let star, za mašnika posvečen. To sv. službo je opravljal 44 let s toliko vnemo in s tako sveto natančnostjo, da je slehremu duhovnu za zgled, kakor so njegova mlada leta za vsacega otroka najlepše ogledalo otročjih čednostij.

8. Frančiška Malvina O'Konnor.

Frančiška je bila iz Amerike. Rojena je bila na otoku Martinique-u (Martiniku) l. 1823. Njeni stariši so se bili preselili z Irskega in so bili bogati, zraven pa dobri in goreči v sv. veri. Le škoda, da je bil oče že umrl, ko je imela Frančiška šele 10 let, in jedno leto pozneje je umrla še mati, in deklica je bila zdaj sirota. To dvojno gorjé jo je močno bolelo; lotila se je je neka otožnost, ki je ni več popustila.

Mati je bila tako odločila, da naj se po njeni smrti otrok prepelje na Francosko, kjer so še živeli nekateri sorodniki. Ta slednja želja materina se je tudi spolnila; Frančiška je prišla v Pariz. Brž, ko se je odpočila po morskem potovanju, je bila dana v izrejo v samostan »presv. Srca«. Zdaj je bila stara dvanajst let.

V Ameriki je bila málo podučevana. V samostanu je nadomestovala zamujeno s toliko večjo pridnostjo in

gorečnostjo. Bila je tudi že po naravi nagnjena k usmiljenju. Nikomur ni mogla prošnje odreči. Sama sebi je pritrgala marsikatero reč, katera ji je bila zelo ljuba, da je mogla druge obdarovati. Posebno dobrodelna je bila za uboge in stradajoče; ni se ji škoda zdelo ne denarja ne oblačil, da jim je pomagala.

Ker ji je bilo že po naravi marsikaj dobrega, bi dejal, prirojenega, si je v samostanu toliko hitreje pridobila krščanskih čednostij. To se je zgodilo zlasti tisti čas, ko se je pripravljala za prvo sv. obhajilo. V samostanu, kjer je bila Frančiška odgojevana, je lepa navada, kolikor mogoče slovesno obhajati to sv. opravilo. Za prvo sv. obhajilo odbrane deklice se za nekoliko časa odločijo od družih; tu se še natančneje podučujejo o sv. obhajilu, o vrednem pripravljanju in opravljajo nekatere skupne pobožnosti v ta visoki namen.

Tako je bilo tudi pri Frančiški. Prvo, s čemur se je hotela vredno pripraviti za veliki in najlepši dan svojega življenja, je bilo to-le. Njene učiteljice so jo opomnile na nekatere napake in slabosti njenega srca; po naravi je bila nagnena k lenobi, k občutljivosti in nepotrpežljivosti. Na vsak način hoče odpraviti te napake in se korenito poboljšati. Vsak dan si je natanko vest izpraševala posebej o teh nagnenjih; ob koncu tedna je primerjala število sedanjih napak s prejšnjimi; tako je kmalu lahko sprevidela, je li že res boljša. Taki dobri otročji volji je Bog obilno pomagal s svojo milostjo; in tako je deklica čimdalje bolj napredovala v dobrem.

Da bi še lažje premagovala svoje grehe, rabila je za drugi pripomoček to, da se je zatajevala v malih rečeh. Ker je bila slabotnega zdravja, morala je dalje spati, kakor druge gojenke. Pa kmalu si je jela očitati zavoljo tacega priboljška. »Sicer prav rada spim«, je odkritosrčno rekla svojim učiteljicam, »pa če mislim na sveto mašo, bi vendar veliko rajše vstajala«. Ko prednica ni hotela ustreči njeni želji, prosila je svoje sorodnike v mestu, naj posredujejo, in tako je dobila dovoljenje, da sme vsak dan biti pri sv. maši. Meseca majnika je bilo za gojenke, katere so se pripravljale za prvo sveto obhajilo, pol-urno premišljevanje v na-

vadi. Frančiška si je tedaj še bolj skrajšala spanje, da je mogla tudi to koristno pobožnost opravljati z drugimi vred.

Zavoljo slabega želodca so ji zdravniki prepovedali postne jedi. »Žalost, ki jo zastran tega občutim«, je dejala, »mi več škoduje kakor jeden cel post.« Večkrat se je s katerimkoli izgovorom premagala, da ni zjutraj vžila kar ničesar. Učiteljice so slednjič spazile, kar je tako skrbno skrivala, namreč, da to dela zato, ker se tolikanj želi v čem zatajevati, in so ji naravnost prepovedale. Na to je izdihnila: »Oh, toliko grehov sem storila s sladkosnednostjo, ko sem bivala še v Ameriki; ali mi ni treba sedaj pokoriti se zanje, da bo Jezus očiščeno našel moje srce, ko si ga bo izvolil za svoje stanovanje?« Ko je sprevidela, da so nasproti njeni želji in jo še silijo zaradi bolehnosti vživati razne sladkarije, iznašla si je spet kako drugo zatajevanje.

Tretji pomoček za resnično poboljšanje in vredno pripravljanje k prvemu svetemu obhajilu ji je bila molitev. Kadar in kolikorkrat ji je čas pripustil, šla je pred altar Gospodov; tam je bila skoro nepremakljiva, kakor mrtva za svet, vsa vtopljena v pobožnost. V tacih trenutkih se ni zmenila za celi svet, kakor bi ga ne bilo, videla je le Boga; videla ga je z očmi žive vere in bolj in bolj se je vžigala njena ljubezen do njega, posebno ko se je spominjala na srečni dan prvega sv. obhajila. Še ganljivejša je bila njena plamteča pobožnost pri sv. maši. Večkrat so jo videli v solzah tisti trenutek, ko so se mašnik obrnili proti vernim, kateri so pristopili k sv. obhajilu, in izgovorili besede: »Ecce Agnus Dei« — glej jagnje Božje!

Tudi zunaj cerkve si je prizadevala ostati zbranega duha. S svojimi prijateljicami že ni skoro drugzega govorila, kakor vedno le o prvem sv. obhajilu in o presveti Devici. Kot sirota na zemlji je ménila dobra Frančiška, da ima večjo pravico Marijo imenovati »svojo Mater«. Posebno veselje je imela za njene podobe; precej denarja je izdajala za nje, kolikor namreč ji je še pripustila milodarna skrb za uboge. Z vernim prepričanjem je nosila čudodelno svetinjico Matere božje in je imela do nje detinsko zaupanje za smrtno uro.

Četrty pripomoček, katerega se je še posluževala Frančiška za zboljšanje svojega srca, je bilo srčno kesanje za prejšnje grehe in slabosti. Nekoč je bilo pri krščanskem nauku govorjenje o spovedi; rečeno je bilo, kako dobro je pred prvim sv. obhajilom opraviti dolgo spoved za vse preteklo življenje; potem se je razkladalo kesanje. Otrokom je bilo pojasnjeno, kako grd je pred Bogom vsaki greh in koliko škodo napravi na duši. Ves ta nauk je segel Frančiški globoko v srce. Žalosti ji je skoro hotelo srce počiti. Zvečer jo je slišala neka učiteljica zdihovati, šla je tedaj gledat, kaj je, in videla jo je — britko se jokati v postelji. Na vprašanje, zakaj tako žaluje, odgovori blaga deklica: »Oh, zakaj sem vendar tako pozno prišla v samostan sv. Srca! V Ameriki še nisem poznala vse nesreče, katera je v jednom samem razžaljenju ljubega Boga; tukaj šele sem začela spoznavati to hudo, in jokam se zato, ker gotovo imam manjše kesanje, kakor druge, ki so boljše podučene, kakor jaz.«

Učiteljica jo potolaži in pravi, da si more z molitvijo v kratkem času pridobiti vse milosti, katere že imajo znabiti njene starejše prijateljice, ona pa še ne. »Te ginjenosti«, je pripovedovala potem sestra redovnica, »sem se poslužila, da sem ji prigovarjala, naj popolnoma premaga vse prirojene napake. Odločno mi je obljubila, in res je bila od takrat bolj in bolj krotka, potrpežljiva in zdržljiva. Nobene priložnosti, kjer je bilo kaj potrpeti, ni zamudila, da bi si pridobila milost pravega kesanja. Naredila se ji je dolgotrajna in zelo huda bolečina na prstu; želodec je bil včasih tako slab, da ni ničesar mogla povžiti. S tem so bile njene čutnice tako vznemirjene, da ji je bilo silno težko spolnovati storjene sklepe. No, tu je pač prišla k meni in je z ginjaivo priprostostjo začela: »Oh, kako moram vendar trpeti in kako sem zelo skušana k nepotrpežljivosti!« — Prigovarjala sem ji, naj svoje trpljenje mirno prenaša in ga daruje ljubemu Bogu. »Oh res«, je potem rekla, »to hočem tudi storiti, da bom prejela milost vrednega prvega sv. obhajila in pred vsem milost pravega kesanja.«

In spolnovala je besedo. Videli so jo večkrat obledeti in jokati zbog prevelike bolečine; pa strežnice so slišale njene izdihljeje in tožbe vselej le s pristavkom: »Moj Bog, tebi darujem! Moj Bog, za te naj bo!«

Nekega dné je rekla njena součenka kar na glas: »Ni težko natanko spolnovati postave, če ima katera tako srce, kakor Francika.« Ta ni na to nič odgovorila, zvečer pa je rekla svoji učiteljici: »Ste slišali, kaj je rekla Aleksandrina; tudi vi veste, ali je res? Saj vendar tolikrat čutim nagnenje, da bi bila nepotrpežljiva, toda spomnim se na svoje sv. obhajilo!«

Šest dnij pred velikim in imenitnim dnevom so imele obhajanke tako imenovane duhovne vaje ali eksercicije. Vsak dan so slišale nekaj kratkih nagovorov, so bile pripravljane za sv. spoved in so morale skoro neprenehoma molčati. Frančiška je bila med vsemi najbolj zbrana. Zavoljo telesnih bolečin je bilo njeno prizadevanje toliko popolniše, pa tudi ravno zato toliko zaslužnejše. Zobje so jo boleli in protin jo je mučil vseh šest dnij; vendar je bila pri vseh eksercicijah, pa ob tolikih bolečinah si je naložila še kako prostovoljno zatajevanje. Ko so ji dali čašo mleka s sladkorjem, je rekla: »Saj je bilo mleko zadosti; čemu še sladkor? moram vendar Bogu darovati kako potrebo, ker zavoljo bolečin ne morem moliti.«

Gojenke so imele navado, si na kratko zapisovati, kar so v pridigah slišale, ali pa svoje misli o tem. Frančiška ni mogla veliko pisati; le nekoliko pobožnih sklepov si je s svinčnikom zaznamovala. Zapisala je: »S pomočjo milosti božje hočem ob prvem zvonovem glasu vstati, se hitro napraviti in potem nekoliko časa v to obrniti, da sestavim sklepe, dan dobro preživeti; potem hočem opraviti svojo molitev s pobešenimi očmi in kolikor moč zbrano. Gredé k sv. maši hočem misliti na pričujočnost božjo, in stopivši v cerkev, ne bom dovolila očem nobene radovednosti.«

To so bile zadnje vrstice, katere je Frančiška pisala; kajti kmalu jo je hotel Bog k sebi poklicati.

Dan pred sv. obhajilom, 31. majnika, so šli otroci k spovedi, da so prejeli sladko tolažilo, ki ga daje človeškemu srcu zagotovilo, da so odpuščeni vsi grehi.

Predno je šla Francika k spovedi, poiskala je še prej sestro redovnico, ki je vodila obhajanke. Oklene se je in vsa v solzah pravi: »Oh, odpustite mi, veliko žalega sem storila ljubemu Bogu in vam.«

V tem samostanu je navada, da deklice, ki pojdejo prvičkrat k sv. obhajilu, precej, ko so spoved opravile, ogrnejo belo tančico, v znamenje zopet dobljene obleke milosti božje. Frančiška prejme belo zagrinjalo iz roke svoje učiteljice, katera zopet vidi solze kapati, sedaj pa solze sreče in veselja.

Toda ravno tisti večer jo napade huda mrzlica, ki se je napovedovala že nekatere večere, in Francika mora iti v posteljo — ne vedoč, se bo li mogla drugo jutro pridružiti srečnim součenkam. Neizrekljivo jo je to skrbelo, pa po priprošnji Marijini je vse upala. In res, zjutraj se počuti veliko boljšo in zdravnik pravi, da že sme vstati in iti v kapelo. Ob tem veselem nannanilu zažari v nebeški radosti njen obraz in dovolj čuti moči, da se sama napravi in gré za tovarišicami.

Sv. maša se prične. Frančiška, vsa zamaknjena v Boga, pozabi svojo slabost in ostane na kolenih; večkrat so jo opomnili, naj se vsede vsaj za nekaj časa. Slednjič, slednjič pride Jezus v njeno srce! Komaj konča zahvalnico, že se povrne mrzlica in deklica je primorana zopet se vleči. Bolezen je čedalje nevarnejša, obilno krvi ji izteče iz ust in iz nosa. Frančiška zelo oslabi, komaj more še zavžiti nekoliko kapljic pomerančnega soka. Še perila niso smeli spremeniti, ne postelje prestljati, da bi ji ne prizadejali prevelicih bolečin. Pa nobene tožbe ni slišati iz njenih ust. Natihoma se je smehljala in zdaj pa zdaj polglasno molila nekatere besede.

Če so prišli sorodniki in so se sočutno jokali ž njo, prijala jih je za roko ter ljubeznivo rekla: »Zakaj ste žalostni? V nebesa grem, da bom molila za vas.« Nikoli ni zahtevala, da bi jo preložili, in če ji je sestra ponudila to malo polajšanje, je rekla: »Jezus Kristus je bil trdo pribit na križ; tedaj pač tudi jaz lahko ostanem, kakor sem.« Tistim, ki so jo vpraševali, kako ji je, je navadno odgovarjala: »Na križu sem«; in pri tem se je ozrla na križ. Že prej smo omenili, da je imela veliko ljubezen do revežev; tudi na bolniški po-

stelji je še mislila na-nje; bila je popolnoma teh mislij, da ravno reveži so, kateri odpirajo nebeška vrata. Prosila je svojo teto, naj neko svoto dajo za sirotišnico, in opomnila je pri tem: »Mar nisem sama uboga sirota?« Obleči je dala tudi nekaj ubožnih otrok.

Med tem se je bližala smrt, in naša ljuba Francika se je pripravljala za ta zadnji korak, kakor se pripravlja otrok, ko se ima povrniti v naročje svojega očeta ali matere. »Mirna sem«, je večkrat rekla, in na obrazu se ji je bral neizrekljivi mir; »moj spovednik so mi rekli: Ljuba deklica, svoje prvo sv. obhajilo si dobro opravila.«

Neko popoldne okoli štirih, ko je bila popolnoma pri zavesti, se ji je spremenil obraz in veselo je zaklicala: »Z Bogom! z Bogom! Nič več nisem za ta svet; sedaj grem v nebesa, da zopet najdem očeta in mater. O kolika sreča! Tu pride presv. Devica po me; oh, kako je lepa!« Potem se ginljivo zahvali in poslovi pri svojih sorodnikih. Šest dnij potem je bil njen smrtni dan. Vsi okrog nje so morali jokati, le sama je bila vesela. Dušiti jo je začelo; sestra ji je govorila besede: »Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.« Frančiška jih je ponovila in še tiho pristavila: »Grem v nebesa.« V tem hipu omahne glavica na sestrino roko in njena lepa, pobožna dušica zapusti našo solzno dolino. Bilo je 26. oktobra 1835.

9. Jernejica Kapitanio.

Ime Jernejica se nam nekoliko čudno dozdeva, ker pri nas še ni v navadi; a na Laškem, kjer je bila doma deklica, o kateri boste sedaj brali, ni to ime (Bartholomaea) nič nenavadnega. Sicer pa na imenu tudi ni toliko ležeče.

Jernejica je bila rojena na zgornjem Laškem v vasi Lovéri l. 1807. Bila je vroče krvi; zato je bila zelo živa in ni mogla dolgo mirno sedeti in tiho biti. Vedno je imela kaj opraviti in govoriti; vsak čas je kaj začela, pa zopet popustila, da se je lotila druge reči; vedno je hotela imeti zadnjo besedo, povsod vedeti,

zakaj to, zakaj ono. Rada se je igrala z družimi deklicami; pa tudi tu je hotela med vsemi prva biti in le to, kar je ona rekla, se je moralo igrati.

Imela je prav dobro glavo, vsega se je lahko naučila, branja in ročnih del. Za čast ji je bilo mnogo mar; a vsled tega je bila zelo natančna, urna za uboganje in poslušna za vsako povelje svojih višjih.

Tak že po navadi bolj živ otrok se ima navadno veliko vojskovati z mnogovrstnimi napakami in marsikako prirojeno slabostjo, če hoče biti priden. Največja sreča za deklico je bila izvrstna odgoja, katero so ji preskrbeli dobri stariši. Ko je bila namreč dvanajst let stara, so jo izročili nunam v ondajšnji samostan. Tu je ostala štiri leta in kmalu prekosila vse součenke, ne le v učenju, ampak tudi v čednostih.

Da se ji je pa to posrečilo in je tako lepo napredovala v dobrem, pomagal je Bog ter se poslužil v ta namen zlasti dveh rečij, kateri sta videti sami na sebi mali in priprosti.

Ko je prišla Jernejica v odgojišče, so v samostanu ravno brale gojenkam pri duhovnih vajah življenje angeljskega mladeniča Alojzija. Komaj je slišala dobra deklica to branje, koj se je vnela v nji velika ljubezen do prelepih čednostij tega svetnika. Pazno je vse poslušala; kar je slišala, si je dobro zapomnila in večkrat rada o tem govorila s tovarišicami. Kmalu je tudi sama od doma dobila ono knjigo. Sedaj je kaj pridno prebirala; pa kar je brala, je tudi dobro premislila, da bi prav razumela in znala tudi sama posnemati. Povsod je nosila to knjigo pri sebi; znala jo je že skoro na pamet, tolikrat jo je vso zopet od kraja prebrala.

Nekdaj je bila vprašana, zakaj ima vendar tako rada to knjigo? Na to je odgovorila: »To življenje me tako zelo mika, da si hočem prizadevati, kolikor bom mogla, ga posnemati; kajti ta svetnik mi je nad vse všeč. Njegove čednosti se mi zdé prav pripravne, da bi se morale posnemati.«

Kakor je govorila blaga deklica, tako je tudi delala. Prav resno je začela sv. Alojzija za zgled imeti in posnemati njegove čednosti.

Prvo je bilo, da si je prizadevala ga posnemati v njegovi nedolžnosti in potem v njegovi pokori.

Brala je v življenju sv. Alojzija, kako je že v otročjih letih storil obljubo, da hoče v samskem stanu deviško čistost ves čas brezmadežno ohraniti. Taka obljuba je resna in velika reč; treba je pri tem velike previdnosti in skušnje, predno se naredi. Otroci naj se nikar sami ne odločujejo za njo; vprašajo naj prej svojega spovednika ali kacega družega duhovnika za svèt, in brez njegovega dovoljenja naj nikar ne delajo ne te, ne kake druge obljube.

Po tem pravilu se je ravnala Jernejica. Hotela je posnemati sv. Alojzija v sv. čistosti. Zato je vprašala svojega spovednika, bi li smela storiti jednako obljubo? Mašnik ji dovoli v začetku le za kratek čas; za zmiraj pa šele potem, ko je bila spolnila šestnajsto leto.

Do takrat je bila takorekoč v poskušnji, če bi mogla vedno zvesta ostati.

Začela je tedaj, kakor sv. Alojzij, skrbno varovati najlepšo angeljsko čednost s tem, da je ljubila samoto, ogibala se vsake količkaj nevarne družčine, ter je strogo varovala svoje telesne počutke. Zatajevala je svoje oči in skoro vedno sramežljivo jih takorekoč imela ograjene; govorila je malo in nikdar nobene spodtakljive besedice. Če so se jele njene učenke pogovarjati o nečimernih oblačilih in novih nošah, znala je tako govorjenje spretno ustaviti in napeljati na druge stvari, ali pa jih je še celó ljubeznivo in prizanesljivo pokarala. Njena hoja je bila modra in dostojna, smejanje nikdar preširno, vse vedenje spodbudno.

Pri vsem tem pa je bila vendar vedno vesela in prijazna z vsemi, in polna spoštovanja do učiteljic, tako, da jo je vse rado imelo ter hotelo le okrog nje biti.

Da bi sv. Alojzija posnemala v p o k o r i, začela se je najprej vojskovati zoper poželjivost do jedi, katera je pri nedoraslih otrocih večkrat prav velika.

Dobivala je od doma sadja in družih sladkarij. Pa ni jih jedla, večkrat še pokusila ne; razdelila je vse med revne součenke. Kadar je prišla njena najljubša jed na mizo, si jo je prej kakorkoli neokusno naredila in šele potem jedla, ali pa jo kar prepustila svojim

tovarišicam; nasproti se je znala prisiliti, da je vživala jedila, ki so ji bila zoprna.

Večkrat se ji je to težko zdelo. Učiteljica to zapazi in jo posvari. Deklica odgovori: »Dovolite to malo zatajevanje; slišala sem, da požrešnost zamori pobožnost; in brala sem, da tudi sv. Alojzij ni nikdar jedel iz poželjivosti.«

Ko so prišli dnevi posebne pobožnosti, n. pr. prazniki Matere božje, tedaj je bila še zlasti iznajdljiva v malih zatajevanjih. Pri molitvi se ni naslanjala; pri delu se je vsedla ali vstopila tako, kakor je bilo manj zložno; devala si je male kamenčke v obutalo, pila ni razven ob odločenem času pri jedi.

Pa še bolj je Jernejica zatirala lastno voljo. Kajti taka pokorila si je nakladala le tedaj, ko je prej poprašala svojega spovednika. Natanko ga je ubogala na vsak migljaj. Tudi učiteljicam je bila na prvo besedo pokorna; še njih želje si je prizadevala zvedeti, in kar je spoznala, da jim je všeč, je takoj izpolnila. Tudi domače postave (kakor jih imajo sploh po takih ustavih) je natanko spolnovala. Kadar je bilo treba molčati, ni besedice izpregovorila. Da je imela kak opravek še tako rada, precej ga je popustila, ko je bilo kaj družega ukazano.

Kakor sv. Alojzij, je bila tudi ona že po naravi zelo občutljiva, dražljiva. Pa vedno je čula nad svojim srcem in najmanjšo nevoljo je koj zatrla; to ji je bilo večkrat tako težko, da se ji je premagovanje lahko bralo že na obrazu.

Druga skušnjava so ji bile njene izvrstne dušne zmožnosti in srečen uspeh pri učenju. To bi jo bilo lahko zapeljalo v napuh in nečimerno samoljubnost. Toda Jernejica je znala zatirati take skušnjave z molitvijo in čuječnostjo. Včasih je pokleknila pred svojo učiteljico in prosila, naj ji pové njene napake in naj ji naloži pokoro za-nje.

Tudi svoje součenke je prosila, naj molijo za-njo, da bi ji Bog dodelil milost prave spokornosti; klečé jih je prosila za odpuščanje, kadar se ji je zdelo, da jim v kaki reči ne bi bila dala dobrega zgleda.

Če je bila zaradi kake napake kdaj posvarjena, se ni nikdar nič izgovarjala, temveč še zahvalila se je ter obljubila moliti za one, ki so ji storili to dobroto.

Druga prilika, katere se je Bog poslužil v povikšanje njene bogoljubnosti, je bila ta-le:

Nekega dné se je učiteljica z otroci prav po domače prijazno pogovarjala in jih z detinsko priprosto besedo spodbujala k lepemu vedenju; pazljivo so poslušale vsako besedico nedolžne dušice okrog nje. Nazadnje jim zastavi še priprosto vprašanje: »Katera izmed vas bi bila rada svetnica?« — Dobra volja se pri otrocih navadno ne pogreša, zato se zapored oglašé: »jaz, jaz!« — »Že prav«, pravi učiteljica, »katera bo pa prva izmed vas svetnica?« Tudi sedaj hoče vsaka biti prva; zato učiteljica zopet ne vé, pri čem da je. Sedaj ji pride otročja misel, po vadjanju dovršiti to nedolžno igračico.

Vzame tedaj slamnatih bilk različne dolgosti in jih tako v pést zakrije, da se jednaki konci ven vidijo: tista bode prva svetnica, katera bo potegnila najdaljšo bilko. Vse prav tesno obstopijo učiteljico in željno pričakujejo, katero bo zadela sreča. Sedaj vlečejo, in glej — najdaljšo bilko je potegnila Jernejica.

Deklica se je na tihem zeló veselila tega; kajti med tem je bila zmolila v srcu nekaj češčenamarij k presv. Devici, da bi od nje prejela to milost, in ji je bila obljubila, vse si prizadejati, da bo svetnica. Ko vidi, kako je bila uslišana njena molitev, čuti v sebi veselo srčnost, da bo sklep tudi izvršila. Od tega časa je imela posebno gorečo ljubezen in detinsko zaupanje do Marije.

Jernejica je pripovedovala pozneje to prigodbo pobožne igrače svoji prijateljici, katera je imela otroke v odgoji; opominjala jo je, naj se tudi ona rada poslužuje taci in enaci pri pomočkov. »Ne veš«, ji je rekla, »kako je koristno to za otroke, in koliko moč imajo do otročjega srca kratki pogovori o pobožnosti ali dobra vodila, ki se povedó kakor memogredé, ali spretna budila k dobremu, ki so kratkočasna in četudi šaljiva. To sem skusila sama po sebi.« In rada je pravila dogodbo, kako ji je najdaljša slamnata bilka pomagala spolnovati njene dobre sklepe.

Šest let je ostala v samostanu. Zadnji dve leti je bila že sama za pomožno učiteljico. Nekako osemnajst let stara se je zopet vrnila k svojim starišem domov.

Začela je sama šolo in napravila dobrodelni ustav za deklice, pa je že l. 1853. umrla, šele 26 let stara.

V njeni domovini je še sedaj ne morejo pozabiti. Gotovo se veselo ozira iz nebes tudi na vas, ki ste čitali njene lepe čednosti, ter želi, da bi branje lepih knjig še vam toliko pripomoglo k čednosti, kakor nji, in da bi lepi nauki, ki jih slišite, ne bili pri vas zastonj.

10. Marija Lataste.

Vasica Mimbaste v samotnem kraju južne Francoske, je rojstni kraj Marije Latastove. Stariši so bili kmečki, priprosti, pobožni. Imeli so malo posestvo, katero so ljudje tistega kraja sploh imenovali »Pri velikem hrastu«. Posebno sijajne odgoje svojim otrokom niso mogli nakloniti; mati jim je bila jedina učiteljica, pa še materina učenost ni bila veliko več, kot branje in pisanje. Za dom se je deklica zgodaj naučila presti in šivati; mati jo je k temu ostro priganjala, zato da ni bila nikdar brez dela. Še več grenkega truda si je prizadejala mati, da bi jo naučila najimenitnejših resnic sv. krščanskega nauka. Kajti Marički je bila prirojena velika živost; nepokojna, svojeglavna je bila, in krščanskega nauka se nikakor ni hotela učiti. Tudi starejša sestra si je z vso gorečnostjo prizadevala podučiti svojo mlajšo sestrnico. Včasih se ji je pač posrečilo, navadno pa se je naglo pozabilo vse njeno opominjevanje.

Dobra mati je zaradi tega mnogokrat zdihovala in velikrat žalovala. Pa molila je veliko za svoje dete in trdno zaupala, da Gospod bode pomagal. In Gospod je res pomagal.

Ko je Marica šla v deveto leto, je začela nenadno biti vsa drugačna. Kolikor bolj so se razvijale njene dušne moči, toliko resnobnejša je bila, včasih celó mračna. Škoda le, da vzrok take spremembe ni bil hvale vreden. Sama je potem vse to odkritosrčno popisala svojemu gospodu župniku v priprostem pismu tako-le:

»Od svoje otročje mladosti sem se zmiraj čutila za kaj večjega in višjega, vse več, kakor bi bila smela

po pravici pričakovati. Nikakor mi ni hotelo iti v glavo, da sem za to rojena, naj bi skrito živela v tako majhni vasici, kakor je Mimbaste. Kolikrat sem si želela biti iz bogate in imenitne hiše, da bi bila imela sijajno odgojo in tako lažjo pot do odličnosti! Če sem videla druge, da so bile obdarovane s prednostmi, kakoršne svet čisla in ljubi, bila bi rada tudi jaz taka; in ker nisem mogla biti, sem žalovala; poskušala sem sicer jim biti jednaka, pa mi ni bilo mogoče. Vendar sem vse to skrivala na dnu svojega srca in nisem nikomur razodevala svojih mislij. Skrivala sem take domišljije, pa trpela sem zato, ker jih nisem mogla uresničiti.«

Od tod je tedaj bila tolika sprememba, tolika resnost, molčeča zamišljenost. Vsacemu se je čudno zdelo tako vedenje; kajti dobremu otroku se poda le jasen, vesel obraz, nič mu tako slabo ne stoji, kakor čmerno mračno lice in neodkritosrčen pogled. Njena sestra se je z materjo še več prizadejala, še gorečnejše sta obe molili.

Molitev ni bila zastonj. Bog se je usmilil tužno-zamišljene deklice in ji odvzel njeno nečimerno žalost. Prvo sv. obhajilo je to storilo. Ko je bila v dvanajstem letu, jo je odločil duhovni pastir, da se ima z družimi otroci pripravljati za prvo sveto obhajilo. To se ji je zdelo silno imenitno. Toraj sklene, da hoče prav lepo se pripravljati za tisti dan, ki je najlepši v človeškem življenju. Prav resno se poprime katekizma: pridno se začne učiti in pri razlaganju se kar ne premakne, tako je pazljiva. To je imelo nenadno srečen vspeh. Milost božja je storila, da ji prelepi, pretresljivi nauki naše sv. vere niso šli samo v glavo, temuč globoko so ji segli v njeno otroško srce. Začela je resno pre-mišljevati svoje napake in prizadevala si je tudi po-boljšati se jih. Postala je pokorna, pridna in molitvena; pri molitvi je jela čutiti toliko srčno veselje, kakor še nikoli poprej ne. Ni bilo dolgo, in prikazalo se je na njenem čelu tisto veselje in v njenih očeh tista ne-dolžna odkritosrčnost, s katero se nam na prvi pogled prikupijo blagi otroci, da jih moramo radi imeti.

In ko je prišel veseli dan, da je prvikrat prejela Jezusa, ji je dobri Zveličar preobilno poplačal njeno goreče pripravljajanje. Živo je čutila njegovo pričujočnost v srcu, čutila pa tudi prej neznano tolažbo, veliko veselje in večkrat je ponavljala: »O kako sladko je, Jezusa sprejeti in njega imeti v srcu!« — »Prav praviš«, reče ji mati; »le glej, da boš zanaprej zmiraj tako pridna in tako živela, da zaslužiš srečo, večkrat iti k sv. obhajilu!«

Zvesto je spolnovala ta materin svet, in v sv. zakramentu pokrepčana je stanovitno spolnovala svoj trdni sklep.

Kmalu potem je šla tudi k sveti birmi. In zdaj se je jelo njeno poboljšanje še vidnejše kazati; lepe krščanske čednosti so se začele razcvitati iz njenega srca, kakor krasne cvetke v spomladi, ko so prenehali zimski viharji. Kakor večjidel vsak spokornik, imela je veliko hudih skušnjav, pa z božjo pomočjo jih je hrabro premagovala: bila je pohlevna, čista, postrežljiva, natančna, vbogljava, potrpežljiva, celo v trpljenju vesela; zlasti je bila pri molitvi vsa zbrana, velikrat zamaknjena.

Do bližnjega je bila zdaj vsa drugačna, kakor nekdanj. Mati in sestra, videti tako spremembo, hočeta deklico v dobrem še bolj potrditi, in ji včasih darujeta denarja. Marija ga je skrbno hranila.

Nekega dne gre z materjo iz cerkve domov. Na poti srečata ubožčka, ki je prosil vbogajme. Mati ni ravno imela nič pri sebi in že je hotela žalostno dalje iti. Tu vzame Marija svojo mošnjico iz žepa in da materi, rekoč: »Vi nimate nič, mati, nate, dajte za-me!«

Mati vzame in odpre mošnjček, pa pravi: »Saj nimaš nič drobiža v njem.« — »Nič ne dé«, odgovori otrok, »kar večji denar mu dajte; bom že pridna in si bom spet kaj zaslužila.«

»Prav tako«, pravi mati, »le sama mu daj, prineslo ti bo blagoslova za tvoje poboljšanje.«

Ne dá si dvakrat veleti; brž vzame pol franka in pomoli ga revežu, rekoč: »Molíte za-me, naj bi mi Bog dal, da bom boljša.« Potem priteče spet k materi

in veselo zakliče: »Res, mati, gotovo se bom poboljšala, ljubi Bog mi bode gotovo povrnil moj mali denar!«

Kadar je imela kaj časa, se ji je zdelo naj prijetnejše vedrilo, da je okrog sebe zbirala male otročiče, kateri še niso v šolo hodili in niso znali brati. Učila jih je najpotrebniše resnice sv. vere. Zlasti zvečer jih je vabila k sebi in se je veliko trudila, da bi jih naučila, kar je v malem katekizmu. Med temi otročaji je bil deček, ki si ni mogel prav nič zapomniti. Čez leto in dan je znal ravno toliko, kakor od začetka. Komaj, da je bil v glavi obdržal očenaš in češčenamarijo.

Zato neki dan pravi mati: »Res potrebuješ veliko potrpežljivosti, če hočeš še dalje učiti tega otroka.«

»O moj Bog!« odgovori deklica, »vi, ljuba mati, ste morali imeti z menoj ne veliko manje potrpljenje. Mene veseli, da more malo potrpljenje, ki ga imam s tem ubožnim otrokom, popravljati mojo takratno zlobno voljo. Boste že videli, z božjo pomočjo se bo mali polagoma naučil vse potrebno, in ko pojde prvikrat k sv. obhajilu, bo gotovo molil za-me!«

Neko nedeljo popoldne je šla Marija v cerkev k večernicam. Pride pred cerkvena vrata, kar se prismejata in privreščita dve deklici iz cerkve. Tako nespodobno obnašanje v hiši božji je zelo žalilo pobožno deklico. Pa takrat precej jima nič ne reče. Nekaj dni pozneje sreča jedno onih deklic. S krotko besedo ji pravi: »Jaz se še zmiraj z veseljem spominjam, kako sva šli obe skupaj prvikrat k sv. obhajilu; zato te imam prav rada, in danes bi ti rada pokazala, kako te ljubim. Pa ne upam si; bojim se, da bi ti napak ne razumela znamenja mojega prijateljstva.«

»Nikar naj te to ne skrbi, vse bom z veseljem sprejela; kar povej!«

Nato začne Marija: »Ali se še spominjaš, kaj se je zgodilo nedeljo pred večernicami?«

Lahkomišljena deklica je bila že pozabila; pa Marija jo z vso prizanesljivostjo spomni na to.

»Aha«, pravi slednjič, »že vem, kaj misliš; pohujšala sem te. Vredna sem, da me okregaš; saj sem se že hotela sama opravičiti pri tebi zastran tega.«

»Ne«, odgovori Marija, »nikakor ni moja volja, ti očitati, in pri meni se ti ni treba opravičevati; to moraš poravnati pri ljubem Bogu. Cerkev ni daleč od naju; pojdiva tje Boga prosit za odpusčanje.«

»Rada, in ker me nočeš kregati, boš saj molila za-me!«

»Naj bo«, reče Marija, »in če jaz ne bom pametna, mi boš povrnila.« — In obe hitita molit v cerkev.

Neko drugo nedeljo se je bilo po večernicah več kmečkih deklic zbralo pri Mariji. Jedna med njimi je bila nenavadno vesela. Ko jo druge vprašajo, zakaj se tako veseli, začne pripovedovati:

»O, moj oče so se s sosedovimi pravdali: ko bi bili naš oče zgubili, prišli bi bili v velike zadrege; vendar po sreči je naša pravica zmagala in zato sem danes bolj vesela, kakor sicer. Prav iz srca sem danes zahvalila ljubega Boga za to, in ga prosila, naj nam v vseh rečeh dá srečo, naj nam blagoslovi žetev, naj nam pomnoži malo premoženje in imetje.«

Ko Marija Latastova sliši to priprosto pripovedovanje, se najprej nasmehlja; ker pa nobena druga noče nič odgovoriti, poprime sama besedo in pravi:

»Ti bi bila rada bogata, kaj ne, ljuba moja? — Ko bi z bogastvom mogla več v čast božjo storiti in bolj uspešno rasti v popolnosti, bi se moje želje tudi strinjale s tvojimi; toda vselej ni tako in prav velikokrat bi Zveličarjeve besede v današnjem evangeliju lahko nase obračale: »Ne veste, česa prosite.« — Odkritosrčno vam povem, bil je čas in ni še tako daleč — imenujem ga čas svojih slepil in nespametnih sanjarij — ko sem tudi jaz želela biti bogata, prebrisana, učena, gladko olikana; želela bi si bila imeti več tolarjev, kakor bom kdaj imela vinarjev, in bi bila rada govorila v lepši, čistejši besedi, kot je tukajšna naša domača. Moje želje so se tako narastle, da nisem mogla ne spati ne jesti, in nikjer mi ni bilo všeč, kjer so bili manj imenitni od mene. Zares sama nisem vedela, kaj sem hotela, toda — Bogu bodi hvala, to ni dolgo trajalo; zdaj si želim le j e d n o: namreč biti dobra kri-

stijana ter tukaj v vaški samoti biti vaša tovarišica. V osmih dnéh boš tudi ti tako mislila, kaj ne?»

Marijina tovarišica zardí; toda ravno kar prejeti nauk je bil s toliko ljubeznivostjo dan, da se je kar precej pokazal zaželeni vspeh.

»V osmih dnéh?» zakliče deklica, »to bi bilo prepozno; jaz že zdaj tako mislim in že zdaj popolnoma dobro sprevidim, da nisem vedela, zakaj sem molila; nikdar več ne mislim na to.«

Kako lepo je znala podučiti in kako ljubeznivo je vedela izgovarjati tudi napake bližnjega, kaže ta-le dogodek.

V sosednji vasi je bil 40 leten mož nevarno zbolel. Že več let ni prejemal sv. zakramentov in bati se je bilo, da bo v nespokornosti umrl. Dve ali tri Marijine prijateljice so se nekđaj o njem pogovarjale in jedna je zaničljivo rekla: »To je brezbožen človek; umrl bo, kakor je živel.«

»O«, jo zavrne Marija, »raje ga milujmo, nikar ne zaničujmo. Ko bi imel le nekoliko teh milostij, ktere me zanemarjamo, bil bi znabiti svetnik. Boljše bi storile, če molimo zanj in Boga prosimo za njegovo spokorjenje. Znabiti Bog le čaka koga, ki bi ga prosil, da reši to dušo. Molimo vsak večer vsaj ,Spomni se, o premila Devica!« Deklice so spolnile ta svét in res je bolnik kmalu potlej prejel z odkritosrčnim kesanjem sv. zakramente za umirajoče.

In če je že tako ljubila svojega bližnjega, kako šele Boga! Res, da je le bolj sama vedela za to, vendar popolnoma se ni dala skrivati njena pobožnost. Odkar se je bila tako poboljšala, videli so jo v cerkvi zmiraj le klečati, nepremaknjeno s sklenjenimi rokami in z očmi vedno na tabernakelj ali oltar uprtimi. Kadar je šla v cerkev, je bilo njeno veselje tako veliko, da se ji je bralo že na obrazu, in iz cerkve gredé je kazala še večje veselje.

Neka prijateljica jo nekoč opomni ter pravi: »Marička, zdiš se mi nenavadno srečna, kadar stopiš v cerkev, ali kadar iz nje greš!« »Ne vém«, odgovori pobožno dekle, »če se mi to pozna tudi na zunanje; pa odkritosrčno ti povem, da v srcu je tako. Saj sem

lahko vesela: cerkev je hiša Gospodova; kadar vanjo stopim, se mi zdi, kakor bi bila bližje Boga, bližje Zveličarja, bližje presvete Device, angeljev in svetnikov. Kadar spet grem, sem srečna, da sem se mogla bližati Bogu, Zveličarju, presv. Devici, angeljem in svetnikom; pa še posebno zato, da sem se smela nekoliko trenutkov pogovarjati z njimi. Veliko jim ne vem povedati, pa rečem jim, kolikor vem. Tukaj na zemlji je šele šola za nebesa, tam bomo boljše znali govoriti, kakor na zemlji. Tukaj znam le jecljati, pa to delam z velikim veseljem.«

Da bi mogla vsak dan natanko in zvesto opraviti svoje pobožnosti, odločila si je svojemu nizkemu stanu primeren dnevni red. Vstajala je prav zgodaj in njeno prvo opravilo je bilo, da se je v duhu postavila pred tabernakelj in je Jezusu darovala svoje srce in vsa dela novega dneva; potlej je opravila jutranjo molitev in pol ure je premišljevala. Njene druge pobožnosti so še bile: sv. maša, če je le mogla pri nji biti; rožni venec; molitve raznih bratovščin; pobožno branje; spravevanje vesti za posamezne čednosti; večerna molitev. Posebno rada se je pogostokrat z Jezusom sklenila v duhovnem obhajilu.

Tako je bilo njeno življenje že v mladih letih podlaga še večje svetosti njenih poznejših let. Vse jo je spoštovalo in ljubilo; znala je tako krotko svariti, tako mirno učiti, tako lepo prositi, da vse, karkoli je rekla »Marija od velikega hrasta« — tako so jo tam imenovali — vse je obveljalo, vse bilo dobro sprejeto. Mimbaščani, njeni rojaki, je ne morejo pozabiti. Celo gosposka jo je spoštovala, kadar je namesto svojih staršev nesla davek plačat. Dobri kmetje, ki so bili priča take nenavadne časti, so se med seboj čudili: »Uradniki so vstajali in odkrivali se pred njo!« — Častitljiv starček iz njene vasi ji daje tole spričevalo: »Pač ga ni mladega dekleta, da bi se o njem kaj ne govorilo, ali po pravici ali po krivici; Mariji Latastovi pa nihče od tukaj ne bo mogel reči družega, kakor le hvalo, in to od njenih prvih let.«

Kolika pa je bila šele njena hvala v nebesih! Gospod Jezus ji je delil nenavadne milosti, velikokrat

se ji je prikazal, jo sam podučeval, kako naj moli, pre-mišluje, skušnjave premaguje, mu zvesto služi itd. Take pogovore je na povelje svojega spovednika zapisovala; cela knjiga jih je. Pa o tem boste lahko kje druge brali; moj namen je bil, tukaj vam pokazati le njena mlada leta, ker želim, da bi še vi spoznali svoje napake in se jih tako poboljšali ter tako angeljsko lepo jeli živeti kakor ona; kajti le tako smete po pregovoru: »kakoršna mladost, taka starost«, pričakovati sladke smrti, kakoršna je bila smrt angeljske služabnice Marije Latastove, ki je umrla v duhu svetosti 1847. leta kot redovnica »presv. Srca«. stara 25 let.

11. Bernard Overberg.

Navadno ljudje menijo, da je treba veliko denarja in prav dobre glave vsakemu, kateri hoče kaj več biti in zdatno delovati za občni blagor človeški. Vendar to ni vselej res. Zgodovina nam kaže obilno slavnih mož, ki so bili od revnega stanu, ubožnih starišev, pa so dospeli do visoke stopinje časti v javnem življenju, ter so mnogo mnogo koristili; kaže nam precejšnje število vzvišenih značajev, ki sicer niso imeli jako veliko zmožnosti za učenje, pa imeli so dobro srce ter so s pridnostjo in molitvijo nadomestovali, kar se jim je pogrešalo po naravi.

Mej take se ima prištevati č. g. Bernard Overberg, slavni učitelj in odgojitelj ter vneti duhoven, ki je bil v mladih letih bliščeč zgled vsem učencem, v moški dôbi pa vsem učiteljem in odgojiteljem. Le-tem so ga že mnogovrstne knjige gorko priporočevale v posnemo; a potrebno se mi zdi, da ga tu priporočamo še — šolski mladini.

Bernard je bil rojen na Nemškem 1. maja l. 1754. Stariši njegovi niso bili premožni, a bili so pošteni in pobožni. Oče njegov je imel malo kupčijo z nogovcami, robci, trakovi, ki jih je prodajal po sejmi, pa tudi od hiše do hiše. Potovaje tako od kraja do kraja je med potoma najrajše molil. In ko pozneje zaradi hude bolečine v nogi ni mogel več hoditi po kupčiji,

je skoro ves čas molil in si z molitvijo lajšal hude bolečine. Kadar mu po noči ni bilo mogoče spati, premišljeval je trpljenje Kristusovo.

Bernardek je torej pri svojih stariših slišal in videl le samo spodbudne reči. Vendar so imeli ž njim težak križ, ker je bil za učenje tako slab in počasen. Do petega leta se še hoditi ni navadil. In ko se je toliko spravil na noge, da je začel hoditi v šolo, mu branje nikakor ni šlo v glavo. Osem abecednikov je porabil, pa še mu ni šlo prav.

Ko je bil devet let star, je v njegovem rojstnem kraju umrl gospod župnik. Pobožni stariši dečkovi so zelo žalovali za dobrim gospodom. Tako hudo jim je bilo, da se več časa niso pogovarjali skoro družega, kakor o rajncem duhovnu, kako je bil goreč, koliko dobrega je storil itd. Rekli so, da hočejo prav lepo moliti, da bi spet dobili tacega gospoda.

Bernardek je vse to slišal in zelo mu je šlo k srcu. Mislil si je: »Gospod duhovnik — to so pa vendar le imeniten mož; jaz bi tudi hotel biti duhoven.«

Neki dan potem so bile v cerkvi še bilje za rajnega gospoda. Naš Bernardek je bil ravno na polju in je poslušal mrliško zvonjenje, ki se v daljavi sliši še otožniše, posebno ko velja komu, ki smo ga poznali in radi imeli. Tako ga v srce gine, da se mu prav milo stori ter še živejše se mu ponovi želja do duhovskega stanu. Začne moliti in molitev sklene z besedami: »Ljubi Bog, če storiš, da se bom mogel dobro učiti, hočem postati tudi jaz duhoven.«

Bog mu je uslišal prošnjo. V šestih mesecih se je naučil tako lepo in gladko brati, da ga je gospod učitelj odbral, naj še druge otroke uči v branju. Tudi v krščanskem nauku mu je šlo dosti dobro. Pri prvem svetem obhajilu je ponovil obljubo, da pojde v duhovski stan. Toda, kdo bode plačeval zanj? Stariši, kakor vam je že znano, so bili ubožni; zato se jim še razodeti ni upal svoje srčne želje, mislé, da mu je gotovo ne bodo spolnili, ker je že nekaj slišal, da so ga odmenili za očetov stan — za kupčijo.

Bil je že 15 let star, pa še zmiraj za pastirja. Nekega dne žene kakor po navadi živino na pašo. Pri-

srčno moli in prosi presv. Mater Marijo in druge svetnike, naj bi Bog na njihovo priprošnjo dal starišem tako misel, da bi ga dali »na duhovsko« se učiti. Tudi to prošnjo Bog usliši.

Še tisti večer, ko prižene domov, ga vprašajo stariši: »Bernard, ali bi ne hodil raje v šolo, kakor da bi bil kupec?« — Ko bi vi bili videli blagega dečka, kako je bil vesel njegov obraz takrat, ko je smel naravnost povedati, kar je že toliko časa tako težko skrival: jedino željo biti duhoven, in kako je že molil!

Stariši spoznajo v tem voljo Božjo in nemudoma gredo prositi nekega duhovna, naj bi ga vsaj toliko podučili, da bi mogel iti v latinske šole.

Naj je bilo vreme še tako slabo in pot še tako grda, vsak dan je šel celo uro daleč k dobremu gospodu in še več se je večjidel skušal navaditi, kakor mu je bilo ukazano. Tudi po potu je bil ves v nauk zamišljen, da še večkrat ni videl ljudij, kateri so ga srečavali, in jih ni pozdravljal. Kmetje so mu to na slabo obračali in dejali: »Tako je neumen, da še pet ne zna šteti.«

Doma je bila pa zopet težava. Dan se je skrajšal. Največ bi se bil lahko naučil zvečer pri luči. Pa mati večkrat ni imela denarja, da bi bila kupila olja za svetilnico. Kaj je bilo storiti? Mati je prižgala trsko in pri trščenih brljavki se je dobri dečko učil, pri nji celo pisal naloge. Včasih se je še pred ognjišče vlegel s knjigo v roki, da je dobil nekoliko luči in gorkote.

Vendar vkljub vsem težavam in zaprekam ni izgubil poguma in srčnosti; šele prav vesel je bil.

Posebno vselje je imel do nedolžnih živalic. Bel golobček mu je bil prelubezniv tovariš. Priletel mu je vsak dan, ko je šel od nauka domov, že na pol pota naproti, ter ga je pričakoval na držaju nekega mosta. Ko je prišel do tje, se mu je vsedel na ramo in se mu je dal tako prinesiti domov.

Jednako je svojo blagosrčnost razodeval s tem, da je cvetlice tako rad imel, posebno marjetice in vrtnice. Zelo mu je bilo žal, da je mati ves vrt porabila za potrebno kuhinjsko zelenjavo in da mu ni hotela nobene gredice prepustiti samo za cvetlice, čeravno jo je večkrat lepo prosil.

Prišel je pa čas, da mu je bilo iti v latinske šole. Mnogokrat je že slišal govoriti, da profesorji latinskih šol so ostri gospodje; vendar to ga ni begalo. Kadar ga je kdo strašil s tem, je rekel: »Nič ne dé, da le dosežem svoj namen.«

Bernard ni bil kakor nekateri, ki se jokajo, kadar je treba iti v šolo, marveč je šel z velikim veseljem. Od kraja, se vé da, mu je bila kaj trda; pri prvi mesečni poskušnji je dobil predzadnje mesto, pa je še menil v svoji pohlevnosti, da je zaslužil zadnje. Ob koncu šolskega leta je bil že med prvimi in najboljšimi učenci.

Pa se je tudi učil, da je bilo kaj! Da bi zjutraj prav zgodaj vstajal, si je v spalnici napravil zvonček, ga je privezal za dolgo nit, katera je ob zidu visela, ter naprosil nekega delavca, ki je vsako jutro prav za rano hodil na delo, naj bi vselej mimo gredé za motvoz potegnil in ga tako zbudil. Razposajeni učenci so včasih prišli zvonit in ga dražit, pa se ni zmenil za tako nagajanje. Kadar se je sprehajal, je imel vselej s seboj kako šolsko knjigo, ali druge spise, ki so jih priporočali učitelji.

Tako je dosegel namen, po katerem je ves čas srčno hrepenel, če tudi ni imel bogastva, ne sijajnih zmožnostij. Že so položili škof roke nanj, že so ga posvetili za mašnika. Kje bo neki nova maša, in kako bo? To vprašanje večkrat dela novomašnikom veliko skrbi; pri Bernardu je bilo prav na kratko pa ginljivo rešeno. Njegov stric ga je pregovoril, da je opravil prvikrat sveto daritev pri njem, sicer v domači farni cerkvi, pa ne v domači vasi. Ker je pa šele zadnji večer pred odločenim dnem došel k svojemu sorodniku, ni utegnil obiskati svojih starišev, ki so bivali v bolj oddaljeni vasi. Stric pošlje kar svoje hlapce starišem in nekaterim sorodnikom povedat, da želi, naj pridejo drugi dan v cerkev, in nič ne sporoči, da bo imel novo mašo Overberg, ki ga niso več videli od dné njegovega posvečenja. Ko so bili vsi zbrani v cerkvi, glej, kar pride novomašnik v mašni obleki iz zakristije in začne maševati. Koliko veselje je bilo to za dobro

mater, si lahko sami mislite; tudi sorodniki so bili do solz ginjeni.

Umrli je leta 1826. Bil je ves čas blag prijatelj šole in šolske mladine ter več let izgledno katoliški učitelj monastirke ljudske šole: v življenju sploh spoštovan, po smrti pa mnogo objokovan. Njegov blagi spomin naj tudi vas oživlja in spodbuja k pridnosti in pobožnosti!

12. Katarina Emerih.

Katarina Emerihova je umrla še le v sedanjem veku l. 1824. Njeno življenje je bilo že od otročjih let obdarovano z nenavadnimi čudovitimi darovi; pozneje je dobila celó rane Gospodove na rokah, na nogah in na strani. Mnogokrat je bila zamaknjena in je v duhu gledala življenje in trpljenje Jezusa Kristusa tako natančno po vseh posameznostih, kakor bi se godilo vse pred njenimi očmi. Prav veliko je razodela in dala zapisati. Njeni spisi so prestavljeni v različne jezike in so že marsikatero srce ganili ter v njem zanetili plamen ljubezni do trpečega Zveličarja. Tudi razun teh čudežnih prikaznij ima njeno življenje toliko lepega, da se priporoča v zgled slehernemu kristijanu. Za vas, mladi bralci, sem odbral, kar je najznamenitejšega iz njenih mladih let.

a) Njeni stariši in prva odgoja.

Marijin rojstni dan, 8. septembra, je bil tudi njen rojstni dan leta 1774. Njeni revni pa pobožni kmečki stariši, ki so živeli v vasici monastirske škofije pol ure od mesteca Koesfelda, so si vse prizadejali, da bi jo izredili v strahu božjem. O tem nam sama pripoveduje tako-le:

»Moj oče so bili zelo pobožni in pošteni. Zavolj revščine so imeli zelo veliko trpeti in bili so jako delavni, vendar ne preveč skrbni za časni dobiček. Z detinskim zaupanjem so vse izročali v roke božje in opravljali so svoje trdo delo kakor zvesti hlapec, brez obupljivosti in brez lakomnosti. Znali so mnogo mnogo

lepih priprostih pregovorov in detinsko pobožnih izrekov. Ker so bili moj oče tako zelo za delo, so me ostro priganjali, da sem jim morala pomagati, ko sem bila še prav majhna.«

»Kadar so me vzeli oče zjutraj zgodaj s seboj na polje, in je jelo solnce vzhajati, so se odkrili, so molili in mi pravili, kako lepo daje Bog solncu nad nami vzhajati. Tudi so večkrat dejali, da je zelo napačna reč in zelo sramotno, če kdo tako dolgo ostaja v postelji, da solnce sije na spečega; od tod prihajajo reči, ki končujejo hišo in dom, deželo in ljudi.« Nato sem jim neki dan rekla: »»Meni to ne more nič prizadeti, kajti na mojo posteljo ne more priti solnce««; pa odgovorili so: »»Če tudi ti solnca ne vidiš, ko je vzhajalo, vendar ono vse vidi in povsod skozi sije.«« Sedaj sem se zelo varovala. Če smo kam šli zjutraj pred dnevom, so rekli tudi moj oče: »»Glejte, sedaj še ni šel noben človek po rosi, mi smo prvi, in če tudi prav pobožno molite, blagoslovimo polje in gaj. Tako lepo je, če se more hoditi še po nepohojeni rosi; tu je še prvi blagoslov, noben greh še ni bil storjen zunaj na polju, in še nobena slaba beseda ni bila izgovorjena. Prideš pa ven, ko so že ljudje pohodili vso roso, ti je takó, kakor bi bilo vse pomazano in pokvarjeno.««

»Če sem bila tudi majhna in slabotna, so me vendar imeli za težka poljska dela, sedaj doma, sedaj pri sorodnikih. In vselej se je moralo tako nameriti, da sem prišla k najtežjim delom.«

»Z očetom sem morala hoditi na njivo, konja voditi, za brano držati, in kjer si bodi kaj pomagati. Kolikorkrat smo obrnili ali postali, so rekli: »»Kako je to lepo! glej, tu lahko gledava naravnost proti Koesfeldski cerkvi, kjer je presveto rešnje Telo, in moliva svojega Gospoda. Tu naju tudi on vidi in blagoslavlja vsa najina dela.«« Ko je zvonilo k sv. maši, so vzeli klobuk z glave in molili, rekoč: »»Sedaj se hočeva vdeležiti cele sv. maše.«« In mej delom so potlej dejali: »»Sedaj so mašnik pri G l o r i j i, sedaj je S a n k t u s, in sedaj morava z njimi to in ono moliti in storiti.«« Potem so včasih zapeli kako vrstico, ali pa zažvižgali katero. In kadar sem držala za brano, so rekli: »»Tu

ti govorijo ljudje vedno o čudežih, in vendar mi živimo ob samih čudežih in božjih dobrotah! Le poglej zrnce v zemlji: Tam leži, iz njega pride dolga bilka in sterno povrne. To je pač tudi velik čudež!««

»Ob nedeljah po kosilu so nam oče vselej pravili vso pridigo in nam vse spodbudno razložili. Tudi so nam brali razlago sv. evangelija.«

»Prvi nauk iz katekizma sem se naučila od matere. Imeli so navado reči: »»Gospod, kakor ti hočeš, ne pa, kakor jaz hočem!«« in: »»Gospod, daj mi potrpljenje in potlej hudo udari!«« In to sem si za zmiraj zapomnila. Če sem se igrala z drugimi otroci, so vselej mati rekli: »»Kadar se otroci lepo pobožno igrajo, so pri njih angelji in Jezušček.«« To sem imela (prav po besedi) za gotovo resnico; nič se mi ni čudno zdelo, in večkrat sem prav hrepeneče pogledovala proti nebesom, če bodo kmali prišli, včasih se mi je tudi zdelo, da so med nami. In da bi se res ne bili pogrešali, igrali smo vselej dobre in pobožne igre. — Kadar sem imela iti z drugimi otroci v cerkev ali kam drugam, sem hodila spredej ali pa zadek, da bi ne bila med potoma kaj napačnega slišala ali videla. Mati so mi bili tako zapovedali in me opominjali, naj gredé molim sedaj to sedaj to. Ko sem delala križ čez čelo, usta in prsi, mislila sem si, to so ključi, da bi se ne priplazilo kaj hudega v misli, v usta in v srce. Samo Jezušček mora imeti ključe, potlej bo vse dobro.«

Katarina je bila veselega srca, in prav živega duha. Vsled tega je bila gostokrat prehuda in presvojeglavna. Stariši ji tega niso spregledovali in ne pustili brez kazni. Zmaga samoglavnosti ji je prizadejala največ truda; toda po stanovitni pokorščini jo je ukrotila. Sicer je bila krotka in dobra. Vse jo je čislalo. Zato je bila tudi tolažba in veselje svojim starišem, in se je kmalu prikupila priprostim kmečkim ljudem, mej katerimi je rasla.

b) Njeno zatajevanje.

Prav zgodaj je že vedela, da je Bogu všeč, če si kdo tudi kaj malega odreče, pritrga, kar bi sicer smel imeti. Kmali je začela Bogu darovati take male darčke.

V nekem kotiču v skednju je bila obesila podobico Matere božje z Jezuščkom in spred je zavalila lesen panj, da je pomenil altar. Le-sem je donašala vse, s čemur so jo stariši in znanci hoteli razveseliti, vse, kar sicer otroci njene starosti z neizmérnim veseljem sprejemajo in ne izpustijo z lepa iz rók. Trdno je bila prepričana, da Jezuščku veselje dela z vsem, kar pritrga sama sebi; tako je oddajala z močnodušnim zatajevanjem vse, kar je dobila za dar. Od četrtega leta se pri mizi nikoli ni prav do sitega najedla in si je zbirala najslabša izmej jedil. »Tebi dam, o Bog«, je potlej rekla v srcu, »da nakloniš revežem, kateri so najbolj potrebni.« Ko je bila večja in je jela občevati z drugimi otroci svoje starosti, dajala jim je zavolj Boga, kar je le mogla utrpeti in podariti.

Kako se je zatajevala potem, ko je bila prvikrat pri sv. obhajilu, povemo pozneje.

c) Njena vestnost.

Prvo plačilo, katero ji je Bog dal za te mladostne dari, je bil velik stud nad vsakim razžaljenjem Božjim. Večkrat je molila: »Oh, ljubi Bog, daj mi vendar sedaj umreti.« Bala se je namreč, da bi ga ne žalila, ko bi dalje živila.

Drugekrat je rekla v svoji otročji gorečnosti iz hiše gredé: »Da bi kar mrtva se zgrudila pred vratmi, ter bi Boga ne razžalila.«

V petem letu je nekdam gledala skozi plot jabelko pod jablano na vrtu z otročjim poželenjem, da bi ga snedla. Komaj je to mislila, že je občutila toliko kesanje, da je za pokoro sklenila, nikdar več ne pokusiti nobenega jabelka, kar je tudi odsihdob vestno spolnovala.

Drugikrat ji je bila neka kmetica zoperna, ker je slabo govorila o stariših. Sklenila je, kar memo nje iti in je nič ne pozdraviti. Tako tudi storí, čeravno s težkim srcem; pa precej se začne tako kesati, da se vrne in kmetico za zamero prosi zastran neprijaznosti.

Nekako v sedmem letu je šla Ana Katarina z drugimi otroci prvikrat k spovedi. S toliko gorečnostjo se je pripravljala in občutila toliko žalost, da so jo med potjo proti cerkvi moči zapustile, ter so jo otroci,

ki so jo imeli zelo radi, morali nesti prav do cerkve v Koesfeld.

Vsa otročja, ni znala prav ločiti, kaj je smrtni, kaj odpustljivi greh. Ker je pa imela velik strah pred vsakim grehom, zdelo se ji je vse veliko in smrtno. Tako se je spomnila, da se je bila z nekim otrokom jedenkrat malo skregala, in nekemu drugemu oponašaje odgovorila, in za trdno je menila, da sta to smrtna greha.

Spovedala se je teh grehov s tolikim kesanjem, da je v strahu mislila, spovednik ji ne bodo dali odveze, ko so jo tolažili, in začela se je glasno jokati, da so jo morali nesti od spovednice.

Rada je brala pobožne knjige. Ko je bilo že temno in so šli stariši že k pokoju ter je tudi na ognjišču že ugasnil ves ogenj, je včasih sama si prižgala majhno lučico. Od začetka se ji je zdelo to dovoljeno, pozneje se je pri spovedi skesano obtožila in nikoli več ni vzela najmanjše stvarice, da bi ne bila prej starišev poprosila.

č) Njena ljubezen do bližnjega.

Že v otročjih letih je imela spoznanje in prepričanje, da so po krstu kristijani pred Bogom v taki duhovni zvezi, kakor udje človeškega telesa. Pri človeku pa trpijo vsi udje, če trpi jeden med njimi. To je Katarina sama skusila. Zares je občutila trpljenje, kadar je slišala o nesreči drugih.

Kadar se ji je pravilo o bolezni drugih, je bila včasih tako ginjena, da je kar obsedela blede in trda, kakor če kdo omedluje. Če je videla lačnega ali zapuščenega, tekla je proti njemu in je v ginljivi priprostosti klicala: »Čakaj, čakaj! ti grem domov po kruha.« In dobra mati je dovolila in ni zamerila otroku, ko so poklicani veseli prihajali po darove; celo svoja oblačila je dajala in z lepimi prošnjami si je vedela pri stariših pridobiti dovoljenja k temu.

Otroka bolnega ali jokajočega kar ni mogla videti; vselej je prosila Boga, naj nanjo preloži vzrok teh solz, ter nji sami pošlje bolezni ali bolečine, da bodo drugi rešeni. Tako molitev je Bog tudi usliševal.

Ana Katarina je dobila bolečine in videla otroke utolžene. Tedaj je molila: »Če revež ne prosi in ne zdihuje, ne dobi darú. Tako tudi ti, o Bog, ne pomagáš onim, ki nočejo moliti in trpeti. Glej, jaz prosim in kličem za tiste, kateri sami ne.«

Ko je šla prvič k spovedi, dala ji je mati sedem vinarjev, da si naj kakor drugi otroci kupi belega kruha; pa dala jih je revežem, da bi ji Bog grehe odpustil. — Kadar je šla pozneje zopet k spovedi, so ji vselej stariši dali po toliko za kruh. Kupila ga je, pa ne za-se, temuč ga je prinesla starišem domov.

Še bolj ji je srce presunilo, kadar je videla ali slišala, da je koga zadela največja nesreča, — nesreča, da je greh storil.

Če je videla otroka, ki je imel slabe navade ali napake, je koj molila za njegovo poboljšanje; in da je bila uslišana, naložila si je kako kazen, pa prosila Boga, naj bi smela namesti otroka opraviti pokoro.

Drugikrat je videla, da otroci niso bili pri igranju zadosti sramožljivi. Tega je bila tako zelo žalostna, da se je mej žive koprive skрила in prosila Boga, naj bi sprejel njene pekoče bolečine kot pokoro za onih grehe.

Tudi do judov je imela srčno usmiljenje.

»Moj oče«, tako pripoveduje, »so me večkrat vzeli s seboj, kadar so šli kaj kupovat k judovskemu prodajalcu v Koesfeld. Ko sem videla te nesrečne ljudi, so se mi neizrečeno smilili in večkrat sem morala bridko jokati, da so tako okamenjeni ter nočejo najti zveličanja. Kako so vendar objokovanja vredni!«

Tudi z ubogimi dušami v vicah je imela veliko usmiljenje in je veliko molila za-nje. Pozimski čas je po noči v sneg pokleknila in je molila za-nje z razpetimi rokami, dokler ni vsa omrznila. Tudi na robato poleno je poklekovala ali v koprive in se je bičala, da bi bila njena molitev toliko izdatnejša.

d) Njeno prvo sv. obhajilo.

Ko je bila dvanajst let stara, je bila prvič pri sv. obhajilu. Z vso mogočo skrbjo se je pripravljala, in sama ni vedela, kako bi dosti storila v ta namen.

Premislila je vse trenutke svojega življenja, da bi se pri sv. spovedi mogla očistiti vsega, kar bi utegnilo biti zoperno ljubemu Zveličarju. Prosila je tudi svoje stariše, naj ji pomagajo vest izpraševati.

Na dan sv. obhajila je v cerkev gredé imela oči večjidel v tla obrnjene, da bi je nobena stvar ne mogla motiti. Po sv. obhajilu je prisrčno prosila Boga, pa ne za veliko; pred vsem je molila za to, naj bi jo storil prav dobrega otroka, da bi bila popolnoma taka, kakoršno hoče imeti. Vsa se je Bogu darovala brez pridržka.

Odsihdob je želela le samo svojemu Bogu in Zveličarju dopasti in služiti. Zato si je resno in z velikim premagovanjem prizadevala, da bi nobena stvar nje-nega srca, njene ljubezni ne odtegnila od Jezusa. Zato je vstop do svojega srca vsem stvarjem tako rekoč zaprla s tem, da je skrbno varovala svoje počutke.

Oči je zatajevala, ker je zamižala ali pa proč pogledala, kadar je bilo videti kaj mičnega in prijetnega ali pa take reči, katere so zbujale radovednost; zlasti v cerkvi ni očem dovolila nobene prostosti. Mislila si je: Nikar ne poglej tega ali onega, motilo bi te ali pa bi ti utegnilo preveč všeč biti. In kaj bi ti pomagalo, če pogledaš? Iz ljubezni do Boga nikar! Če bi bila imela slišati kaj mičnega ali novega in kratkočasnega, si je mislila: Ne, za to ni treba mojih ušes! Iz ljubezni do Boga ne poslušam.

Zatajevala je svoj jezik, ker je zamolčevala, kar bi bila rada povedala, in ni hotela jesti tacega, kar ji je posebno dišalo. Ko so to stariši zapazili, so menili, da se kuja, ter so jo kregali in prisilili, da je včasi tudi kaj tacih jedil zavžila. Svoje noge je zatajevala, kadar jo je mikalo iti kam, kamor je ni klicala dolžnost, ali kako dobro delo ljubezni.

Tudi svojemu srcu, znotranjim čutilom, je odrekala marsikako veselje, ki bi si ga bila lahko privoščila brez vsake nevarnosti.

S takim prostovoljnim premagovanjem in zatajevanjem si je naredila podlago za tako sveto življenje poznejših lét, pa si je tudi tolikanj utrdila voljo, da je junaško in mirno prenašala grozovite bolečine in strahovito trpljenje, s katerim jo je Bog obiskoval prav do

smrti. Bog ne ostane dolžan nobenega daru. Ni se tedaj čuditi, da ji je Bog za toliko ljubezen dajal toliko ne- navadnih milostij že v življenju, kakor smo omenili koj v začetku. Kako krasno krono je še le v nebesih pripravil božji Ženin svoji zvesti nevesti, ki mu je 50 let skoro v vednem trpljenju in neprestanih bolečinah zvesto in neomahljivo služila!

13. Amna, zamorska deklica.

Ta pobožna deklica je bila izmed mnogih, katere je tudi pri nas znani goreči misijonar ranjki Olivieri v Afriki odkupil iz sužnosti. L. 1853 jo je kakih sedem let staro pripeljal na Laško ter jo izročil v odgojo nunam Marijinega obiskanja v Pinerolu na Pijemonškem. Kar vemo o nji, je prednica sama popisala po smrti blagega otroka. Pred sv. krstom ji je bilo ime Amna, pri sv. krstu pa je dobila ime Jozefina. Kratko je bilo njeno življenje, pa polno hudega trpljenja; toda božja milost jo je obilno podpirala, kakor boste zdajle zvedeli.

a) Kako je bilo Amni poprej.

Nekega dné jo je prosila nuna, ki ji je stregla, naj ji vendar pové, kako je iz svoje afrikanske domovine prišla le-sem v samostan. Deklico obide neka groza, ko se spominja svoje tužne preteklosti, potem začne:

»Moja mama je bila lepa pa črna,*) imela je veliko, veliko žen, da so ji stregle! Moj ata je bil lepo oblečen, ne kakor Turki, marveč kakor Arabci o velikih praznikih. Ker sta imela samo mene, smela sem se igrati na nekem dvorišču. Neka žena je vselej zapirala dvorišče, ker se je bala, da bi ne bilo noter kakega gelaba (tolovaja).

Nekega dné sem se ondi igrala s kamenčki, kar začutim stopinje za seboj in zagledam — gelaba, ki je imel vso krvavo vrečo na hrbtu in dolg nož v roki. Brž sem poskočila in hotela bežati pa vpila sem. Mož

*) Po arabski navadi je namreč Amna vsakega tikala.

me zagrabi za roko, ter pravi: Če boš vpila, odrežem ti glavo in jo vržem v vrečo.

Sedaj sem raje nehala jokati, da bi le ne prišla v vrečo. Srce mi je pa tako zelo tolklo, da skoro nisem mogla več dihati. Sedaj me vzame mož v naročje in zbeži z menoj.

Ko sva bila daleč od naše hiše, postavi me na tla, prime za roko in me drvi tako hitro, da ga kmalu nisem mogla več dotekati. Jaz nisem mogla velikih stopinj delati, ker sem imela noge tako majhne — tako majhne, in so bile polne trnov, da je kri povsod tekla iz njih.

Ko ta grdi gelaba vidi, da res ne morem več hoditi, me zopet pobere in nese me v svojo hišo. Njegova žena vidi, da sem tako majhna, vzame me v naročje in z velikim trnom mi izdere iz noge vse male trne. Potlej mi je dala malo kruha; jaz sem ga jedla, pa jokala sem zelo zelo, mislila sem na ata in mamo.

Nekaj dnij sem ostala v tej hiši, potlej me je zvezal hudobni mož z drugimi malimi zamorkami, ki jih je bil tudi nakradel, in je nas vse posadil na kamelo. Sedaj smo bili dolgo časa na poti; zmiraj smo šli naprej, nič se nismo ustavili ne po dnevi ne po noči. Neki dan se je utrgala vrv, s katero smo bile povezane, in vse smo padle na tla. Mož, ki je vodil kamelo, nas je tako z nogami suval in tako dolgo s pestmi pretepaj, dokler nismo bile zopet na kamelo dejane.

Jokale smo se, pa gelaba je bil tako hud in nam ni dal nikoli nič jesti. Bil je pri njem nek drug mož, ki nam je včasih dal kruha. Najhuje mi je dejalo solnce, ki mi je pripekalo v glavo, kajti doma so mi zmiraj kaj devali na glavo, da me ni tako peklo.

Potem me je prodal gelaba nekemu drugemu, še hujšemu, ki me je zmiraj brcal, pa nikoli mi ni nič jesti dal; ko so jedli, morala sem iti »bébé« (ovce) past. Ko so se pasle, sem slišala tuliti velike zveri, brez dvoma bili so levi, hijene in druge divje zveri, kakoršnih je veliko po onih krajih. Vsa sem se tresla od strahu in sem si vedno mislila: »Sedaj bodo prišle zveri, pa te bodo požrle!« — Lakota me je tako oslabila; zelo zelo sem se tresla in se bala živalij, ki sem jih

od daleč videla; jedna je imela dolg rep, druga pa rame in roke, kakor človek. In imela sem tako majhne nožice, da nisem mogla ovčic dohajati, in šle so se past v travo drugega gospodarja.

Ko je gospodar videl, da me ni z ovcami domov, je priletel po mé in me je s palico hudo pretepal, ker jih nisem znala prav vračati; in ker je sprevidel, da nisem za pašo, me je prodal nekemu Turku. — Tukaj Jozefina preneha in globoko izdihne rekoč: Oh, ko bi me bile zveri raztrgale, bila bi prišla v pekel. In sedaj res, da sem zmiraj bolna, pa sem vendar tako dobro postrežena; ničesa mi ne manjka, in če umrjem, pojdem v nebesa. — Po tem pripoveduje dalje:

Ta Turek me je peljal v svojo hišo. Tam je bilo vse lepo, stene so bile preprežene z lepimi platni in postelja je bila zlata. Imel je dve sestri in tudi jedno malo zamorko, večjo od mene; z le-to sva bili zmiraj skupaj, čepeči na tleh v kotu sobe; in vsak dan so tam pogrnili mizo, da so jedli Turek in njegovi sestri, in mnogo jedil so jim nanesli na mizo.

Kadar so jedli, morali sva midve blizo k njim priti; potlej je prišel drug Turek, ki je imel v roki nekakšno struno z ostro ošpičenim železom na koncu in morali sva peti: din-din-dinkabira alfá, se'l Sultan kabira alfa itd. in ob jednom z rokami nabijati ob neko reč, ki je bila bobnu podobna. Če sva se količkaj zmotili, sva bili, čeravno na pol nagi, tako dolgo pretepani, dokler nisva na tla padli, kakor mrtvi; potlej naju je z nogami suval in zopet nazaj zbecal v najin kot. Oni pri mizi pa so se nama smejali na vsa usta. Zato sva vsak dan začeli jokati, kadar sva videli mizo pogrinjati. In kedar so se sami najedli, vrgli so nama v kot malo prav trdega kruha za kosilo. Vendar jedna sestra tega Turka me je raje imela, in mi je skrivaj prinesla kaj dobrega; smilila sem se ji, ker sem bila še tako majhna.

Tako sem preživela nekaj časa; potem mi je rekel Turek, ki je spal na zlati postelji, jaz pa sem morala ležati v hlevu na golih tleh: »Prodal te bom, ne vem kaj s teboj, ker si premajhna.«

Kmalu potem pride oče Olivieri in me kupi. Moja tovarišica je jela milo jokati, ko me je videla odhajati.

Ne vem, ali jo Turek ni hotel prodati, ali oče Olivieri ni imel več denarja, da bi jo bil kupil. Jaz le to vem: kakor me je kupil, me je oče vzel v naročje, me je tako božal in nesel k ladiji, kjer je bila z nekaterimi majhnimi zamorkami Nina (dekla Olivierova, silno bogoljubna duša, ki ga je povsod spremljevala na potovanjih, da bi bila deležna dobrega dela).

Tako sem bila srečna pri očetu, da sem se brž začela jokati, če ga nisem videla; če sem bila le pri njem, pa mi je bilo tako dobro pri srcu. Morja sem se tako bala, in strahú, ki sem ga prestala pri tepenju, je bilo toliko, hrane pa prej tako malo, da sem zbolela. Jedno čeljust in jedno oko sem imela tako zeló oteklo, da se je oče jokal nad menoj, iz strahú, da bi ne umrla.

Ko smo bili v Turinu, je oče vprašal Nino, katere med nami so si najbolj prijateljice. Nina je odgovorila: »Vzemite Amno in Lemono« (tako je bilo pred krstom ime njeni tovarišici). Oče je nama potem rekel skrivaj, da druge niso slišale: »Sedaj vaju bom peljal k sestram, katere imajo majhne zamorke zeló rade in jim dajo jako veliko dobrih rečij. Učile vaju bodo Jezusa spoznavati in ljubiti. Tako bo za vaju potem vedno dobro. Pa ne pozabita, da bosta vedno pridni in se radi imeli, zakaj ljubi Bog je vama odločil, da morata skupaj živeti do smrti« Potem je naju blagoslovil in naju pobožal. Me dve sva tudi Nino objeli, in šli sva v voz in se sem-le pripeljali.«

Tako je pripovedovala Jozefina v svoji prisrčni in ganljivi priprostosti.

b) Škof krstijo Amno.

Pri izročevanju Amne je rekel Olivieri prednici: »To je izvoljena deklica, posebno jo vam priporočam.«

Tako je tudi bilo. V njenem značaju je bilo sicer nekoliko trme in ošabnosti, in to ji je bilo vselej najtežje premagati; pa imela je tudi mnoge lepe lastnosti. V njeni lastniji je bilo nekaj velikodušnega, držanje resno in plemenito, ljubezen do reda in snažnosti občudovanja vredna; poleg tega je bila še posebno bistre pameti. Posebna sreča res za to žlahtno cvetko, da je

bila zgodaj presajena v vrtec sv. katoliške cerkve. V arabski puščavi bi bila znabiti onemagala, zvenela; tukaj pa se je v rosi milosti božje in v solncu Jezusovega nauka tako krasno razcvetla. Z milostjo božjo je prirojeno prevzetnost in ošabnost polagoma srčno premagala; dobre lastnosti pa je z Jezusovim naukom požlahtnila v biserne čednosti.

Prav trdnega zdravja ni bila nikoli. Zato ji učenje ni bilo lahko in prijetno, čeravno je imela dobro glavo. Vendar se je tako posilila, da je znala prav kmalu laško govoriti in še hitreje brati in pisati. Nad vse rada pa se je učila katekizma, zato, da bi mogla biti prej krščena. Po sv. krstu namreč je imela silno veliko hrepenenje, kakor hitro je zvedela, koliko milosti nam do naša ta sv. zakrament.

Kadar jo je učiteljica podučevala v krščanskem nauku, je radostno klicala: »Le še naprej, le še razlagaj; hitro se bom učila, da bom prejela sv. krst. Če ne bom znala katekizma, me škof ne bo krstil.«

Včasih je globoko izdihnila, rekoč: »Kako srečne ste vé, ljube sestre, imate Jezusa v svoji duši! Oh, jaz ga pa nimam! Ve sta otroci Božji, jaz pa ne!« — To je rekla s tolikim čutom in s tako obilnimi solzami, da je do solz ganilo še druge.

Kadar je videla škofa, jih je prosila, naj bi ji podelili ta sv. zakrament. Priprosta deklica se je večkrat razkrila in ponujala velikemu duhovniku glavico, rekoč: »Opéri, opéri, ljubi škof! stôri mojo dušo lepo!« Potem je prijela škofovo roko, jo sebi na glavo položila in klicala: »Ulij vode nanjo, ljubi škof! moja duša je črna. Hiti, odpri mi nebesa, stôri me otroka Božjega!«

To hrepenenje po sv. krstu je bilo pa še od dné do dné čedalje večje. Ko so izprevideli škof, da je že dovolj pripravljena, so odločili za to slovesnost prvo nedeljo po velikinoči l. 1854.

Kako se je veselila tega srečnega dné, ni nam moč popisati. Štela je dneve, ure, in vedno je ponavljala: »Oh, kolika sreča! oh, kako sem srečna! še malo — in potem bo sv. krst; še malo, in jaz bom otrok Božji!« Ker je vedno mislila na velike milosti svetega

krsta, sanjalo se ji je po noči, in po dnevu ni nehala govoriti o tem.

Slednjič zasveti lepi, tako zaželeni dan 23. malega travna. Z veliko slovesnostjo je prejela Amna in ž njo ljubljena tovarišica Lemoni milost prerojenja v domači samostanski kapelici. Lemoni so dali ime »Marija«, Amni pa »Jozefina«. Ganljivo je bilo za vse, ki so videli, kako so jima škof po slovesno opravljenih obredih vzeli prejšnjo afrikansko obleko ter ju oblekli v belo oblačilo; kako so vsaki glavo pokrili s tančico in z vencem iz belih rož v znamenje nedolžnosti, ter vsaki dali gorečo svečo v roko.

Po opraviu sta obe prosili prednico: »Oh, pelji naju še jedenkrat v cerkev, ki je tako lepo ozaljšana, da bova videli altar in lepe reči, ki so jih škof imeli in potrebovali pri najinem sv. krstu. Prej nisva nič videli, ker mislili sva le na Jezusa in, kako prav odgovoriti.«

Dobri deklici sta govorili resnico; zakaj med vsem opraviom — poldrugo uro — sta bili tako zbrani, da ju nobeden ni videl ne jedenkrat okrog se ozreti.

c) Jozefina sprejme sv. birmo in prvo sv. obhajilo.

Seme krščanske pobožnosti, ki ga je bila božja roka pri sv. krstu položila v njeno srce, je kmalu očitno kalilo in poganjalo. Kadar je videla škofa, jih je nagoovorila: »Ljubi škof, dodeli mi sv. birmo!«

»Dete moje, uživaj najprej srečo sv. krsta, ki je hudobnega duha pregnal iz tvojega srca. Ali še nisi zadovoljna?«

»Pač, ljubi škof, sem zadovoljna; kajti nič več ni hudobnega duha v mojem srcu. Toda on skuša mojo dušo omadeževati, in jaz nimam moči dovelj, da bi se bojevala zoper njega.«

»Dobro«, pravijo škof, »le pridno se uči katekizma, in če ga boš prav dobro znala do binkošti, te bom prišel birmat.«

Pri teh besedah je bilo ljubo dete vse raz sebe samega veselja.

»Hvala, tisočera hvala«, je vpila in z rokami tolkla; »pridno se bom učila! Hitro se naučim, angelj varuh mi bode pomagal.«

Malo dni pred binkoštni so prišli škof zopet obiskat krščeni dekleti. »Ljubi škof«, nagovori jih Jozefina, »pred birmo se bom tebi spovedala.« — »To mi je všeč, ljubo dete«, so odgovorili. »Pa kdaj naj pridem?« — »V praznik, zjutraj, pred sv. mašo.« »Hvala, hvala, se bom že dobro pripravila.« — Ta dan so jo — škof spovedali in potem birmovali. Bilo je angeljsko dete belo oblečeno, kakor na dan sv. krsta; pobožno dekletce je imelo namreč v veliki časti krstno oblačilo, katero je bilo prejelo od škofa.

Sedaj je imela le še jedno željo: p r v o s v. o b h a j i l o. Jozefa je imela že veliko hrepenenje do sv. obhajila, še predno je bila krščena. Nekega dné je videla, kako redovnice po vrsti gredó k obhajilnemu oknu. »Zakaj pa hodijo sestre tje?« je vprašala učiteljico. — »Gredó Jezusa sprejet.« Deklica molči. Pa komaj vidi drugi dan sestre iti proti malemu oknu k sv. obhajilu, kar tudi ona vstane, zapusti svoj prostor, sklene roke ter gré za njimi.

»Kam pa greš?« jo vpraša učiteljica.

»Grem Jezusa prejet.«

»Ne, ne, saj še krščena nisi; ti še ne moreš Jezusa prejeti.«

»Tedaj pa samo poljubit, poljubit«, pravi dekle vse pobito. Hotela je reči: »Če ne morem te sreče imeti, da bi prejela Jezusa, dovoli mi vsaj, da ga smem poljubiti.«

Njena prošnja seveda se ni mogla spolniti, in pobožna deklica je bila videti neutolažljiva.

Po sv. krstu je še gorečnije koprnela sprejeti svojega Zveličarja. »Ljubi škof!« je klicala, kolikorkrat je škofa videla, »daj mi, prosim, daj mojega Jezusa; ne morem več živeti brez Jezusa.«

»Ti si že vsa Jezusova«, odgovorijo škof, »kaj želiš še več? Za sedaj bodi zadovoljna.«

»Ne, ne, nisem zadovoljna, dokler ne prejmem Jezusa v svoje srce.« Potem je sklenila male ročice in milo prosila: »Ljubi škof, bodi mi vendar usmiljen in

daj mi hitro mojega Jezusa!« In solze so ji zatopile glas. — Kako bi bilo mogoče tolikim željam se ustavljati? Škof so jo natanko izprašali in našli, da je zadostno podučena in pripravljena. Odločili so za srečni, tako zaželeni dan prvega sv. obhajila praznik presvetega Srca Jezusovega l. 1854.

Od tega časa se je Jozefa še bolj prizadevala, ogibati se vsega, kar bi vtegnilo žaliti njenega ljubega Zveličarja.

Nekega večera ji je bila v naglici ušla neka laž. »Jutri ne pojdeš k sv. obhajilu«, rekla ji je učenica, »če ne spoznaš materi svojega pregreška in ne prosiš dovoljenja za spoved.«

To je bila seveda za njen ponosni značaj zelo velika poskušnja. Vendar Jozefa se je udala brez ugovora. Toda, oh! drugi dan pa — ne vem že, zakaj — ni mogla iti ne k spovedi, ne k sv. obhajilu. Žalost uboge deklice je bila vsled tega grozno velika; brez nagle pomoči bi bila zbolela. Jokaje in zdihovaje je v jednomer klicala: »Oh, Jezusa ne prejeti, Jezusa ne prejeti! oh, koliko trpljenje!« To je bila pa tudi njena prva in zadnja laž.

Njena vestnost v tej zadevi je bila toliko, da je večkrat zvečer rekla svoji učenici: »Ne morem spati, ker to in to sem govorila. Ali je bila to laž?« »Ne, drago dete! le mirno zaspì!« In mali angeljček je uto-lážen mirno zaspal. Njene želje po sv. obhajilu so bile tem večje, čim hujše so jo pritiskale bolečine njene dolge bolezni. »Tako sem potrebna Jezusa prejeti, je dejala večkrat, da mi bo pomagal v trpljenju. Jezus mi pomaga iz ljubezni do njega trpeti. On mi daje moči!«

č) Njene čednosti.

Čeravno je bila Jozefa še šibka in majhna, je bilo vendar njenih različnih čednostij že prav obilo, kakor krasen šopek pomladanskih cvetic.

Spoved je bila njenemu k prevzetnosti nagnjenemu značaju silno težka in neprijetna. Vendar je hodila k spovedi z veliko ponižnostjo in resničnim kesanjem, in le s silo se je mogla tu solz zdržati.

Posebno veliko veselje je imela za besedo božjo. Goreča želja ji je bila, da bi ne zamudila kar nobene pridige; in vse si je prizadejala, da bi je res ne. Neki večer je poslušala pridigo o ljubezni božji in ni mogla ustaviti obilnega joka in solz.

»O, ko bi vendar celo noč trajala taka pridiga!« je rekla z nedopovedljivo ginjenim glasom.

»Kaj meniš?« se ji je odgovorilo, »ali bi se ti nič ne smilili ubogi pridigar?«

»O, nekoliko bi počivali, med tem bi spovednik pridigovali. In potem, ko bi bili spovednik trudni, bi zopet oni začeli. Tako, oh, tako rada slišim o ljubezni božji govoriti.«

Drugi večer, ko je bila pridiga o nebesih, je zapazila Jozefa, da se je njena tovarišica Marija iz zgolj veselja jokala. Pozneje je vprašala jedno izmej sester: »Ali si ti tudi videla, kako se je Marija jokala pri pridigi?« — »Zakaj pa jokati«, odgovori sestra, »kadar se govori o nebesih?« »Oh, ali še ne veš? Saj ni treba jokati iz strahu, da bi nebes ne izgubili, temveč, ker je srce tako srečno! Če je srce srečno, potem se joka od veselja!«

Nekoliko pred njeno smrtjo sta pa bili sprejeti še dve majhni zamorki v samostan. Jozefina je objela svoji novi tovarišici in je veselo vskliknila: »O, kolika sreča, dve mali zamorki več za nebesa!«

In od tistega trenutka jima je bila prijateljica, srednica in učenica. Če je kateri teh ubogih neverskih deklic katerikrat ušla kaka napačna beseda, jo je precej krotko posvarila: »»To ni lepo. Arabec tako govori, ker ni krščen; kristijan pa ne govori takih besedij, ker ima Jezusa v srcu. Vidve, ki vaju je ljubi Bog tu sem pripeljal, se morata učiti govoriti, kakor kristijani govoré, ki ne rečejo slabe besede.« Razlagala jima je katekizem, ju učila brati in pobožno k Bogu zdihovati, zlasti pa moliti za milost sv. krsta. Tirjala je od njiju natančnost, snažnost in lepo vedenje; rekla je: »Bog vse vidi.«

Ginljiva je bila njena potrpežljivost v grozovitih bolečinah, s katerimi jo je Bog obiskal. Včasih so bile te bolečine tako velike, da so ji začele solze iz očíj

kapljati; pa nikdar ni bilo slišati pritožbe iz njenih ust. In če je bila kdaj kaj nevoljna zavoljo tako nenavadno hudih bolečin, potolažila se je koj, ko se je zmislila na trpljenje Jezusovo. Vse je Bogu darovala in si je vselej v srečo štela, da je mogla kaj za Jezusa trpeti, ker je za njo toliko trpel. »Vsa sem srečna, da smem trpeti, dejalo je junaško dete, in da morem tako z Jezusom križ nositi! Jaz trpim; pa zato bom imela lepi raj!«

V neki bolezni ji je bilo treba pritisniti pekoči obliž (flajšter) na razboleni kraj. Uboga sirotica se ga je zeló bala. Bolniška strežnica pride k nji in pravi: »Gospa prednica želé, da jim narediš neko veselje, ali hočeš?«

»Pa kakšno veselje?«

»Povedala ti bom, pa nikar ne bodi žalostna tega; te nočejo siliti.«

»O, že vem. Obliž mi hočeš pritisniti! Oh, tako ne mučiti! tako se ga bojim!

»Nu, tedaj pa pustiva.« — Bolnica se pomišlja nekoliko časa, potem pa odločno reče: »Naj bo; iz pokorščine si ga dam pritisniti; Jezus mi bo dal zato svoj blagoslov.«

Naslednja noč ji je bila mirna. Ko se je danilo, rekla je sestri postrežnici: »Celo noč nisem nič spala.«

»Ali te je obliž tako pekel?«

»O, ne, ne; ne zato; marveč zato sem bila tako srečna, ker sem bila pokorna. Celo noč mi je srce veselja tolklo, in Jezus mi je rekel, da je zadovoljen z menoj, ker sem ubogala.«

Ker je ravno po noči največ trpela, prosila jo je postrežnica, naj jo vendar brez strahu pokliče, kolikorkrat je potrebuje; toda potrpežljiva deklica je ni klicala drugače, kakor v najhujši sili. Kadar jo je vprašala, kako ji je bilo po noči, je odgovorila: »Spala sem malo, ker me je roka tako bolela; pa rekla sem več kot petdesetkrat: Naj se zgodi volja božja.«

Če je pa v presilnih bolečinah vendar le bila kakorikrat kaj občutljiva ali nevoljna, se je koj ostro pokorila za ta pregrešek. Sama ni vedela, kako bi se poniževala in pokorila; spovedala se je dozdevnega greha in se je bitko jokala, češ, da se je zamerila ljubemu

Jezusu. Ob kratkem: njeno živo kesanje je bilo tako veliko, da jo je bilo treba le tolažiti in zopet ji srčnost dajati; to so bile tudi njene jedine napake.

d) Jozefina srečno umrje.

Kakor je bilo življenje ubogega otroka nenavadno z boleznijo ogrenjeno, tem grenkejša je bila njena smrt. Ali potrpežljivost je imela toliko hitrejšje to grenkobo spremeniti v nebeško sladkost.

Bolezen male bolnice je bila še čedalje hujša, vkljub vsem zdravilom. Bližal se je že čas, da je smela nedolžna golobica po hudem trpljenju zleteti v rajsko veselje, v sveta nebesa. V sredi mal. travna 1856 je opominjal zdravnik, naj jo denejo v sv. olje. Na to naznanilo se je zabliščalo veliko veselje na njenem obrazu.

Bilo je zvečer 21. mal. travna. Jozefa je vsa vesela klicala: »O, kolike milosti; zjutraj sem bila pri sv. obhajilu in nocoj sprejemem sv. olje; in potem, če Bog dá, bom šla v nebesa. O, kako dober je Jezus! Ko bi bila med Arabci umrla, bi ne bila tako srečna.« — Ko se je začelo sveto opravilo, bile so vse sestre zraven. Jozefa je prosila za odpuščanje najprej prednico, potem vse sestre, ki so se jokale poleg njene postelje. Gospod spovednik je bil tako ginjen, da je komaj mogel govoriti besede sv. obreda. Le mala bolnica je bila vesela in srečna in žareča od veselja, skrbna jedino za to, da bi vredno prejela sv. zakramente. Prejemaje sveto poslednje olje je z ginjaivo gorečnostjo proti duhovniku stegovala roke, kakor bi hotela reči: »Hiti mi nebesa odpret!«

Potem je obležala zamišljena in polna hvaležnosti za novo milost, ki jo je ravnokar prejela. Pozneje je želela govoriti s svojimi tovarišicami. Uboge deklice pridejo, se vstopijo okrog njene posteljice in se začno milo jokati. »Ne jokajte, tolaži jih ljubeznivo dete, nikar ne jokajte. Jaz grem v nebesa; gori bom veliko za vas molila, za Arabce in za vse male zamorke! Pa ne pozabite, vedno biti pridne in pokorne! Ljubite Jezusa in Marijo! In kadar bom umrla, nikar ne jokajte; saj bom tako srečna v nebesih!«

Jozefa je imela na postelji svetinjo in druge reči otročje pobožnosti. Pokazala jim jih je, rekoč: »Če je mati zadovoljna, zapustim to vam v spomin.« Po teh besedah je objela vse, in ko so se še zeló jokale, je rekla: »Pojdite se malo igrat, ljube moje!«

Po prejemu sv. olja je živela še štirinajst dni, ali velikoveč, trpela je tako dolgo. Ves život je bil kakor jedna sama rana; nihče se je ni smel dotakniti, ker prizadejalo bi bilo ubogi trpinki neizrekljive bolečine.

Bolečine njene bolezní so bile tako grozovite, da je vsako še tako trdo srce moralo biti ginjeno, videti malo nedolžno mučenico in slišati njene mile izdihe. Toda njeno zdihovanje ni bilo pritoževanje, le pomoči božje je tako prisrčno prosila. Kadar ji je bilo najhujše, je zaupljivo upirala svoje oči na podobo brezmadežne Matere božje, ki jo je vedno imela pri postelji. Pogostoma je poljubovala Križanega in Marijino podobo.

Njena prebritka bolezen je pa imela še to posebnost, da se ni moglo spoznati, kako ji je prav za prav. Nekaterikrat jo je tako hudo napadlo, da so ménili, da je prišla že njena zadnja ura in podelili so ji odpustek za umirajoče in opravili molitve, ki so za smrtno uro; nekaterikrat je bilo misliti, da je že sklenila, ker ni bilo nobenega znamenja, da še živi. Pa nagloma je zopet zavpila: »O nebesa, nebesa! dajte, da grem v nebesa! Z Bogom mama, z Bogom škof, z Bogom izpovednik; z Bogom moje sestrice, z Bogom vsi!«

Mala umirajoča je včasih začudeno pogledovala na desno stran svoje postelje. Znati je bilo, kakor bi videla kaj posebnega, nenavadnega. Poslednjič pové spovedniku: »Vidim Jezusa, vidim Marijo, vidim svetega Jožefa! Oh, kako so lepi! kmalu me bodo vzeli s seboj!«

»Ali jih vidiš z očmi svete vere?« vprašajo spovednik.

»Ne, vidim jih s temi-le očmi«, — pravi kazaje z roko na svoje oči.

Zadnjo noč je bila sirotica videti živa podoba trpečih duš v vicah; ne dá se dopovedati, koliko je trpela. »Zakaj, je klicala zdaj pa zdaj, zakaj me prebadajo nocoj živo? — zakaj me povsod žgó? — zakaj jedó živo moje meso in trgajo drob iz mene? — O

spovednik, kaj imam vendar tako skelečega v srcu?«
— »Božjo milost in ljubezen imaš v srcu.«

Rekla je zopet: »Kakšna žrjavica, kakšen ogenj!«
Otipale smo jo, pa revica je bila mrzla ko led, mrzel
pot ji je tekel po vseh udih. In to je trajalo celo noč
in še vse jutro družega dne.

Drugi dan slednjič proti poldnevu je bila nekoliko
zaspala. Čez pol ure, nekako okrog polu jedne je zopet
odprla oči in čudovito veselo smehljanje se ji je zazi-
balo na obrazu. Le nekaj trenutkov, potem je mirno v
Gospodu zaspala; njena blaga duša je letela proti nebu
tisto uro, kakor je bila naprej povedala. Stara je bila
devet let.

Mrtvo truplo ljubeznive deklice je bilo neizrečeno
lepo. Celó njene majhne tovarišice so vedno ponavljale:
»O, kako je lepa!« Na obrazu ji je bilo videti, kakor
bi bila govorila: »Jaz sem v nebesih!« Bila je po navadi
razpostavljena v koru; imela je v ročicah križ in lilijo.

Kakor je bilo njeno življenje kratko, je vendar
dosegla veliko let s svojimi junaškimi čednostmi. O, ko
bi vendar vsi otroci saj nekoliko posnemali njeno zve-
stobo, kako srečni bi bili časno in večno!

14. Jerica Jugovic.

Lepo, ko angeli
V cvetju nedolžnosti
Sladko prepeva
Slovensko dekle!
Vir k.

V narodni slovenski pesmi, ki se začinja z bese-
dami: »Rasti, rasti rožmarin«, se slovenska deklica ne-
kako tužnomilo pogovarja sama s seboj, rekoč: »Kadar
dekle umrla bom — venček lep imela bom. — Tamkaj
bodem ležala — belo vsa oblečena!«

Marsikatera Slovenka je prepevala tako ali govo-
rila jednako, a zgodilo se ji pozneje ni tako. Mnoge pa
so ostale od zibeli do groba stanovitne. Živele so ne-
dolžne, umrle nedolžne! In nikamor se belo oblačilo
ne podaje tako lepo, kakor na truplo nedolžnega mrliča;

nikjer se ne vidijo lepše beli venci, kakor na glavi ravno umrle device.

Taka, v resnici do konca zvesta nevesta Kristusova, ležala je v osmini neomadežanega Spočetja prečiste Device Marije l. 1857. na mrtvaškem odru — belo oblečena — vsa z belimi venci obdana. — Tužnomilo so v adventu 14. grudna zjutraj zapeli zvonovi v prijazni vasi Rakitni, ki ima svoje hiše razpostavljene po široki hribovski dolini, krog in krog s prijaznimi griči obdani, kaki dve uri od železniške postaje Borovniške. Od ust do ust je kakor blisk hitro šlo sporočilo: »Jerica je umrla!« Vsak je vedel, katera! Le jeden glas je šel po vasi, ko je zatisnila oči: »Kako je bila dobra, kako pobožna in sveta, kako je bila vsa nedolžna! Blagor njeni čisti duši! Oh, kako je srečna! Kdo bi si pač ne želel jednako umreti!« Tako in jednako so se pogovarjali, tako so se menili vsi, kateri so jo poznali. In milo so se začeli jokati mnogi — zlasti reveži.

Bila je to Jerica Jugovic, nepozabljiva sestra mnogočislanege župnika, č. g. Antona Jugovica v Borovnici, ki še sedaj radi o nji kaj pohvalnega povedó in vselej z ginjenim srcem pristavijo: »Pač nisem vedel, kaj sem imel!«*)

Pri tem deviškem mrliču se je res zgodilo prav po besedi nepozabljivega škofa Slomšeka, ki so rekli v neki pridigi, da takrat, ko umrje nedolžen človek, je tako, kakor bi nebeška prijateljica smrt prišla in presadila žlahtno cvetlico iz zemeljske puščave v rajski vrt.

Pokazal in opisal sem vam že nekatere take rajske cvetlice nedolžnosti. Pa bile so iz tujih krajev. Gotovo ste si že sami mislili: »Kako, da le iz tujih krajev bremo tako lepe zglede otročje nepopačenosti, zakaj neki ne katerih tudi iz naše prelepe slovenske domovine?«

Vem, da med dobrimi ovčicami, ki jih skrbno vodijo naši dobri duhovski pastirji po slovenskih duhovnijah, je živelo že marsikatero dobro — prav dobro belo jagnjiče, marsikateri ljubezniv deček, blaga deklica, ki so angelji Božji z veseljem iz nebes gledali na nje. Pa bili so tudi le angelji, ki so zapisovali njihove mla-

*) Med tem so tudi ta dobrosrčni gospod umrli 31. jan. 1882.

dostne čednosti in dobra dela v bukve življenja, a na zemlji so ljudje, kateri so jih poznali, pozabili jih zapisati. Res, škoda za take ginljive zglede, da se pozabijo!

Toliko bolj me veseli, da vam morem prav veliko lepega povedati o Jerici, ker neki preblag gospod, ki so ranjco prav dobro poznali, so ginljive reči sporočili o njenem čednostnem življenju. In vsi, kateri so ž njo živeli v otročjih in poznejših letih, jednako trdijo. Vsi tako pravijo, da Jerica je bila nenavadno dobra — izvoljena deklica: prav taka, kakor se v življenju svetnikov popisujejo deviška dekleta. Kar je mislila in govorila, kar je pisala in delala, vse je bilo v luči sv. vere: Jerica je bila jedna tistih srečnih — pravičnih, ki »iz vere živijo«. Zato upam, da jo boste posnemali tudi vi, tolikanj raji, ker je — kakor pravimo — naše gore list, ter iz novejših, skoro naših časov.

a) Predno je hodila v šolo.

Rojena je bila Jerica Jugovic 11. svečana l. 1821. v Stari Loki na Gorenjskem. Že v otročji dōbi je zgubila svojega ljubega očeta. Kaj se to pravi, precej v detinskih letih zgubiti očeta, to bi vam najboljše vedeli povedati oni nesrečni otroci, ki so sami prezgodaj čutili tako izgubo, ki so sami hodili na očetov grob molit, pa jokati se. Vendar še bolj občutljivo gorje bi bila za njo očetova smrt, ko bi ne bila še imela dobre, posebno pohlevne in pobožne matere, ki je tako ljubeznivo za njo skrbela v telesnih in dušnih zadevah, ter jo zgodaj v sv. resnicah podučevala in k dobremu navajala. To je bila za njo nepopisljivo velika sreča; kajti po besedah sv. Krizostoma se že v otročjih letih vloži podlaga za to, kar ima človek pozneje biti. In ménim, da za nobeno dobroto bi ne imeli biti otroci tako hvaležni, kakor za skrbno odgojo in za prisrčne materine nauke. Blagor jim, kateri jih tako vestno spolnujejo, kakor jih je Jerica!

Jerica je bila nenavadno priden otrok. Milost božja se je že v prvih letih očitno razodevala pri nji. Bila je krotka, tiha, brez vsake hinavščine, kakor jagnje za vse

voljna. Svojo ljubo mamó je na migljeje vbogala in sicer vselej z velikim veseljem. S sestrami in družimi otroci se ni prepirala; nikdar jim ni nagajala. Če se ji je zgodilo kaj žalega, je rajše potrpela, da se je lepa zložnost in ljubezen ohranila med njimi. Za otročje igrače ni nič marala, je niso mikale; najrajše je bila pri materi. Mater je tako rada imela, da se kar ni mogla ločiti od nje, »kar vedno bi se jih bila za obleko držala«, tako mi je pravila o nji njena sestra. Mati ji je bila na svetu vse. Večje nesreče menda takrat ni poznala, kakor materi se zameriti, mater razžaliti. Z materjo je najrajša molila doma, z materjo najrajša šla v cerkev, in v cerkvi je najrajša klečala pri materi. In v hiši božji se je tako lepo védla, je tako prisrčno molila, da je bila videti, kakor angelček: mladim in starim ginljiv zgled!

b) Šolska dóba.

Prišel je za-njo čas, katerega se dobri otroci veselé, leni pa bojé, namreč čas za š o l o. Jerica je bila zeló vesela, vsa srečna, ko jo je šla mati zapisat v Loko v nunsko šolo. Dobra mati pa je imela sedaj še bolj ostro oko na-njo, kajti vedela je, kar tudi mi le pre-dobro vemo, da slabi otroci se od dobrih nočejo nič naučiti, nič lepega se navzeti; pač pa se dobri le preradi dajo hudobnim pohujšati — zapeljati. Zato je svojim hčerkam ukazovala, naj ne hodijo v šolo skozi vas in po veliki cesti, koder se otroci drvé dostikrat med kričem, temveč po bolj tihi stranski poti. Še sedaj vé njena sestra povedati, kako je Jerica natanko spolnovala to materino voljo. Nihče bi je ne bil pripravil, da bi bila le stopinjico storila ondod, koder mati ni dovolila. Ker je tako večjidel sama hodila v šolo in iz šole, ni videla in slišala nič spodtakljivega in njeno otroško srce je ostalo čisto kakor zlato, le da se je po lepih naukih, ki jih je slišala pri blagih gg. učiteljicah, od dné do dné bolj čistilo in lepšalo.

V šolo hoditi ji je bilo veliko veselje; zeló je bila žalostna, če je morala kdaj zaradi bolezni ali kakega drugega neizogibljivega zadržka doma ostati. K učenju je ni bilo treba nikdar priganjati, ne doma, ne v šoli.

Do vsakega nauka je imela veliko veselje; nad vse ljub in drag pa ji je bil krščanski nauk. Veselje do božje besede se ji je bralo že na obrazu, in kadar je bila vprašana, je modro in gladko odgovarjala. Ravno to veselje za uk je storilo, da je bil vspeh njenega šolanja tako srečen. Kajti vsako delo se le tedaj naglo in točno opravi, ako se poprijema z veseljem, z navdušenjem; tolikanj bolj je treba pri učenju živega veselja in pogumne vneme. Kogar je treba k učenju še siliti, pritepati, nikdar ne bode veliko nosil v glavi; podoben je nespametnemu stradalcu, ki je zraven polne sklede vedno lačen, zato ker se mu ne zljubi zajemati.

Taka ni bila Jerica. Čeravno bolehná in slabotná, si je toliko prizadevala in trudila, da je bila po vseh štirih razredih med vsemi prva, da je bila vsako leto nad vse pohvaljena, prva v »zlate bukve« zapisana, obdarovana s prvim darilom.

Pa ne le učenje, marveč vse njeno vedenje je bilo tako lepo, tako zgledno, da se ves šolski čas nikdo ni imel nič pritožiti zastran nje. In vse te otroške čednosti pri Jerici niso izvirale iz strahú; pri nji ni bilo nič hinavskega, nič prisiljenega: »njeno nedolžno srce je bilo čisto ogledalo, odprto vsem učenicam in vrstnicam!«

Ni se bilo tedaj čuditi, da jo je vse rado imelo!

Kakor gospe učiteljice, jednako so jo čislale tudi njene součenke. Bila je v šoli drugim v spodbudo večkrat pohvaljena; pa zavoljo tega ni bila prevzetna, se ni povzdigovala nad druge, ker je dobro vedela, da vsak dober dar pride od zgoraj, od Očeta luči; zato je le Bogu dajala hvalo za vse. V svojem srcu je bila pripravljena, brez žalosti jednakomerno prenesti, ko bi tudi ne bila prejela zaslužene pohvale. Sama je pozneje pravila, kako so jo nekoč ob koncu šolskega leta nune strašile, češ, da ne bo prejela prvega ali celo nobenega darila; in to pripovedovaje je pristavila, da je v svoji otročji priprostosti vse za resnico vzela, da ji pa ni bilo zaradi tega nič hudo. Se vé, da so jo hotele učiteljice le poskušati in se še bolj prepričati njenega žlahtnega srca; zapisana in obdarovana pa je bila vendar le spet prva. In součenke ji takrat in nobenkrat niso

bile nevoščljive ali sovražne, marveč zavoljo tolikanj blagega srca in zavoljo tako ljubeznivih lastnostij so jo zmiraj spoštovale in srčno ljubile vse njene vrstnice.

Imele so neko posebno zaupanje do nje ter so jo rade kaj popraševale, ne le gledé šolskih naukov, tudi v dušnih razmerah so jo večkrat poprosile za svèt. Prav ginljivo je, kar nam je povedala popolnoma zanesljiva priča: »Ko smo se pripravljale k spovedi, smo se ž njo posvetovale in jo zaupljivo popraševale, rekoč: »Jerica! povej mi ti, kako hočem to povedati, kako ono itd.«

c) *Po šoli.*

Stari pregovor, ki si je že sploh po svetu pridobil veliko veljavo, pravi: »Izpred očij, iz spomina!« — Naj rajši, se mi zdi, da se spolnuje ta pregovor pri šolski mladini. Ko se umaknejo šolarji učiteljem izpred očij, le preradi tudi pozabijo in v nemar puščajo lepe nauke, ki so jih slišali iz njihovih ust.

Jerica ni bila taka. Tista prisrčna zveza med pridno učenko in skrbnimi učenicami, ki smo jo prej omenili, ni trajala samo tako dolgo, dokler je v šolo hodila, marveč do smrti se ni razrušila. Do zadnjega izdihljeja ni mogla pozabiti svojih ljubljenih učiteljic. Velikokrat je z radostnim obrazom v misli imela in blagrovala šolska leta. Z velikim spoštovanjem in srčno hvaležnostjo je gostokrat naštevala dobre, lepe nauke, ki jih je nekdanj prejemala v nunskih šolah. Ni dvomiti, da se jih je hvaležno spominjala tudi v svoji pobožni molitvi.

Nasproti pa tudi ona v samostanu ni bila pozabljenjena. Vsem nunam, ki so jo poznale, ostala je v blagem spominu. In kadar jih je prišla že v poznejših letih obiskat, vselej je bilo veliko veselje na obeh straneh. Gostokrat je prejela od njih tudi kako prijazno pisemce. Gotovo malokrat je bila tako razveseljena, kakor ob taki priložnosti, ker je vedela, da listek iz rok nekdanjih ljubih učiteljic je vselej poln lepih naukov in dobrih svetov, kakoršne znajo dajati le one osebe, ki jih same prepričane spolnujejo v dejanju.

Pa tudi naukov, ki jih je slišala v šoli, ni pozabila; pridobljenih vednostij ni zanemarjala, marveč mar-

ljivo jih je še pozneje pomnoževala. Kako lepo je izdeljevala ženska ročna dela! Znala je narejati prelepe šopke in ponarejati cvetlice, ki so bile pravim tako podobne! Gladko je znala brati, govoriti in pisati v slovenskem in nemškem jeziku. Zlasti v slovenskem jeziku je že ob tistem času znala (s pravimi ločnicami, s pravilnimi odstavki, brez sicer navadnih nemškovalnih napak itd.) tako lepo pisati, da bi mnoga pisma iz njenega peresa, ki se v več krajih skoro kot svetinje hranijo, še zdaj, ko je slovenščina in njen nauk že za toliko naprej, lahko veljala za zgled celo mnogim »izprašanim«, ki imajo spričevalo »zrelostnega izpita« v žepu.

Vendar vsi posvetni nauki so ji bili le orodje, le pripomoček, da si je čimdalje natančnije priučevala višjih nebeških resnic sv. katoliške vere. Krščanski nauk ji je bil že v šoli najljubši, in ostal ji je najdražji zaklad prav do smrti. Jerica je z besedo božjo, rekel bi, delala kakor ona žena v evangeliju s kvasom, ki ga je vmesila v moko, da se je vse skvasilo. Tudi ona je devala — in do zadnje ure ni nehala devati — kvas božje besede v svoje rahlo nedolžno srce, da je bilo vse po božji volji prenarejeno, da je strah božji — nebeški Duh — prešinjal in vodil vse njene mlade moči, dušne in telesne. Beseda božja ji je zgodaj vžgala plamen žive vere, iz katere je vzhajalo tako lepo življenje in toliko čednostij!

In da bi ta plamen nikdar ne ugasnil v njenem srcu, ni bila zadovoljna še s katekizmom in tem, kar se je bila naučila v šoli, temuč zvesto in nepremakljivo je poslušala vsako pridigo in krščanski nauk, kolikorkrat je mogla; marljivo je prebirala pobožne knjige, kolikor je utegnila, najrajša take, ki so jih spisali sveti možje in vodniki pobožnega življenja; radostno, kakor glas iz nebes, je sprejemala nauke svojih dušnih vodnikov; in sploh ji je bilo vselej največje veselje o svetih rečeh se meniti, kakor piše neki prijateljci: »Meni je najljubše se kaj o dušnih rečeh pomenkovati, kakor sva tudi osebno imeli vselej navado.« Po tem potu si je nabirala, kakor pridna čebelica, lepih naukov in za krščansko popolnost potrebnih vodil.

Česar je pa polno srce, učil je dobrotljivi Zveličar sam, to tudi iz ust gré. Ne le, da ni nihče nikoli

slišal nobene pohujšljive besede iz njenih ust, dajati je znala tudi tako lepe nauke, da je bil večkrat vspeh očiten. Prepričan sem, da mnoge izmed njenih vrstnic so ji bile in so, že v življenju, hvaležne in hvalo ji bodo vedele še v nebesih, da jim je pripomogla k lepši kroni. Povem naj le jeden sam prigodek:

Nekoliko časa pred njeno smrtjo so jo prišla obiskat nekatera vaška dekleta. Vstopijo se okrog njene postelje, ona pa se nekoliko podpre ob zglavje in jim začne tako lepo govoriti o svojem nebeškem Ženinu (seveda ne pozabi pograjati tudi posvetnih zapeljivcev), da se niso mogle joka zdržati. Pretresljiv je bil ta prizor: za smrt bolna bleda devica na bolniški postelji se vsa vesela smehlja, — močne, zdrave in cvetoče deklice pa si zraven solze brišejo! Jedna — tako so mi ljudje pravili — je domov gredé vsa objokana rekla: »O, da bi bila jaz prej šla k Jerici!«

Toda ne samo iz ust gre to, česar je srce polno, tudi iz očíj, iz možganov, iz rok itd., vse je srcu pokorno: misli, želje in dela. Zato je bilo pri Jerici vse tako dobro in prav, ker je bilo po veri tako oblačeno njeno srce. Seme božje besede je tu padlo na prav dobra tla, zato je obrodilo stoterni sad krščanskih čednostij. Omenimo le nekatere.

č) Njena pobožnost.

Ker je bila v verskih rečeh tolikanj podučena, je pač dobro vedela, da jedna najiminitnejših dolžnostij, ki jih imamo do Boga, je pobožna molitev. Vedela je pa tudi, da po nauku sv. Avgušтина zna le tá prav živeti, kdor zna prav moliti. Zato je večjidel ves svoj prosti čas obračala v molitev in pobožne vaje. Ob nedeljah, ko je tudi na deželi ves dan cerkev odprta, je pred službo božjo in po opraviu dolgo časa v cerkvi klečala in kakor zamaknjena molila dolgo dolgo. Tudi ob delavnikih je prosila cerkovnika, da ji je ob gotovem času cerkev odpiral, kar se je toliko ložje zgodilo, ker je bivala pri gospodu, svojem bratu. Neki večer se je cerkovnikov pomočnik, ki ni vedel za njo, zelo prestrašil, ko jo je ob Marijinem zvonjenju zagledal nepremakljivo klečati pred

tabernakeljem; menil je, da je kaka nadzemeljska prikazen z onega svetá.

Pred sv. rešnjim Telesom namreč je najrajša molila, do Najsvetejšega je imela prav serafsko pobožnost. Še ko je v Loki hodila v šolo, se ji ni zdelo zadosti le pri šolarski maši biti, marveč iz ljubezni do Jezusa v presv. Zakramentu je hodila vsak dan, če je bilo le mogoče, tudi ob šestih k sv. maši, zato, ker je bilo pri tej maši v nunski cerkvi vselej sv. rešnje Telo izpostavljeno. Dné prvega sv. obhajila se je že dolgo naprej veselila; komaj ga je pričakovala. In kako skrbno, kako ginljivo je bilo njeno pripravljajanje za ta presrečni dan! Prav ta dan se je — saj pri dobrih otrocih ne more drugače biti — kar vidno vnela ljubezen do Jezusa v njenem mladem srcu. Rada bi bila sicer prikrila vsemu svetu, kako je gorelo srce, rada bi bila bolj na skrivnem služila svojemu Zveličarju; ali tako plamteča pobožnost se ne dá popolnoma zakrivati, pokaže se nehoté tudi na zunanjem, na vsem obnašanju. V ginljivo spodbudo je bilo vsem, ki so jo videli, s koliko skrbjo se je pripravljala za sv. zakramente, kako goreče jih je prejemale, s kako hrepenečim in koprnečim veseljem je pogostoma hitela k neusahljivemu studentu božje milosti in ljubezni. Pa, kakor je bila sama po lastni skušnji prepričana, kako neogibno potrebno je večkratno prejemanje sv. zakramentov, ako hoče slabotni, omahljivi človek — zlasti v viharjih in vihrastih letih nevarne in neskušene mladosti — v dobrm stanoviten ostati ali celo napredovati v krščanski popolnosti: tudi svojim vrstnicam in tovarišicam ni vedela za boljši nauk in svét, kakor da jim je pri sleherni priložnosti priporočevala pogostno prejemanje sv. zakramentov! In če je videla, da njeno ogrevanje ni bilo brez vspeha, bila je zelo vesela. Pripoveduje se, da je take osebe, ki so šle od sv. obhajila — z Jezusom v očiščenem srcu — posebno čislala; takim je najrajša postregla, ali kaj v dar dala.

Drugi prostorček v njenem deviškem srcu je bil za prečisto Devico, božjo Mater Marijo; kajti še misliti si ne moremo dobrega kristijana, da bi Marije ne ljubil in ne častil: ako Marije ne sprejme za svojo mater, bo

kmalu zgubil tudi Jezusa. Marijine pridige poslušati, Marijine knjige brati, Marijine pobožnosti opravljati, Marijine pesmi peti, Marijine svetinice in podobice za vezilo dobivati, Marijine čednosti posnemati: to ji je bilo rajsko veselje!

Živela je namreč ravno ob času, ko se je bila začela po naših ljubljениh krajih tako krasotno razširjati slava Marijina. Mnogi slavni možje in blagi gospodje so začeli v čast nebeški Kraljici pisati lepe knjige, zlagati navdušene pesmi in izdajati ginljive napeve. Zlasti so ti marljivi gospodje Marijine cvetke — bele šmarnice! — v šopke povezovali, na Marijine altarje pokladali ter tako začeli širiti prelepo šmarnično pobožnost, katera je sedaj Slovincem že sploh tolikanj priljubljena! Nekateri teh gospodov še živé in slavno nadaljujejo med nami tako slavno začeto Marijino delo. Kdo jih ne pozna!

Kako je bila blaga Jerica oveseljena, kadar je prinesla »Zgodnja Danica« kako novo Marijino pesem! In bolj, ne vem, če bi jo bila razveselila kaka ljubljanska novica, kakor če je tedanji orgljar kupil kako »novo Marijino« pri g. Riharju v Ljubljani. Ko so se bile po nekaterih slovenskih krajih že začele šmarnice, Jerica tako dolgo ni mirovala, da so se začele tudi v Rakinini. Zlasti je vnemala in nagovarjala k temu mladino; in ne zastonj. Kmalu se je nabralo toliko, da se je mogla naročiti lepa Marijina podoba brezmadežnega Spočetja; cvetlice in šopke je znala sama prav krasno izdelovati; še nekatere zapreke je bilo odstraniti: in prišel je majnik — Rakičanje so imeli šmarnice med prvimi na Slovenskem! Oj, kako se jih je Jerica že naprej veselila vsako leto! Kmalu po novem letu, ki je bilo njeno zadnje, je pisala ljubljanski prijateljici pismo, v katerem se bere razun družih lepih rečij taki-le stavek: »Ne mislim prej v Ljubljano iti, kakor v majniku, da bom Marijino lepoto ogledovala po cerkvah, ako bo božja volja!«

V nekem drugem pismu sama razodeva, koliko zaupanje je imela do Marije: »Jaz morem«, tako piše, »iz lastne skušnje potrditi, koliko razun zaupanja v predobrotljivega Boga izda tudi detinsko zaupanje v

njegovo brezmadežno Mater Marijo. Moja ljuba sestra Urša je v soboto po velikem Šmarnu hudo zbolela. Bila je najrajst tednov bolna; zdravniki niso celo nič več imeli upanja, da bi še kdaj ozdravela; bila je popolnoma vdana v voljo božjo in pripravljena umreti, — že smo ji svetili. V tacih okoliščinah se spozna, koliko izda, ko je človek že v mladosti dobro podučen. Iz njene izbice se je videlo ravno na Žalostno goro (pri Preserjih); nekaterikrat sem zdihnila k nji. — Moje zaupanje v Marijo ni bilo osramoteno, kmalu je bila sestra ozdravela. Če hujša je vojska, imenitniša je zmaga!«

Ne bomo naštevati dalje njenih mnogovrstnih pobožnostij, le jedno še omenimo: njeno goreče in zaupljivo češčenje svetnikov in svetnic Božjih. S kolikim veseljem je prebirala krajše in daljše popise njihovega spodbudnega življenja! S kolikim strmenjem je občudovala njihovo vzvišeno popolnost in junaško gorečnost! Zlasti, kadar je brala življenje kake svete device, ki je posebno ljubila Boga, je izdihnila: »O kako v tesni zvezi ljubezni je bila že tukaj s svojim nebeškim Ženinom sklenjena!« Življenje svoje patrone si je dala po učenem gospodu še posebej slovensko sestaviti, da bi je prav dostikrat brala in tem živejše vtisnila v spomin in v srce. Lepo spisana knjižica »življenje sv. Jederti« v njeni zapuščini, nam še zdaj sama priča, da jo je imela prav velikokrat v rokah ter se prav gostokrat pogledala v to jasno deviško življenje kakor v čisto ogledalo! — In koliko milostij so ji izprosili svetniki v nebesih pri ljubem Jezusu, kdo bi vedel to povedati! Zdaj ima priložnost se jim zahvaliti, ko je zaupljivo že sama med njimi v presladki nebeški družbi!

d) Njene tri najljubše čednosti.

Pobožnost v ožjem pomenu ali molitvenost je prav lepa reč. Vendar sama za-se, če ni z drugimi krščanskimi čednostmi zedinjena, je sirota, katera pred tronom božjim ne bode našla milosti. Jezus je že takrat, ko je bil na zemlji, obsodil hinavsko pobožnost, ki misli brez lepega življenja, brez natančnega spolnovanja za-

povedij božjih in cerkvenih priti v nebesa; rekel je: »Ne vsak, kateri pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, temuč kateri spolnuje voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo!« Molitev tedaj je veliko, je dolžnost, pa še ni vse; molitvenost je imeniten pripomoček, neogibno potreben pripomoček za pravo svetost, pa sama za-se še ni svetost, ter se lahko reče: brez pobožnosti ni krščanske popolnosti; pač pa se vidi semtertja pri hinavskih nekakšna pobožnost brez krščanske pravičnosti, katera zahteva hudega se varovati in dobro delati.

Jerica je oboje čudovito lepo združevala. Pogosto in pobožno je klicala Gospoda, kakor je bilo rečeno v prejšnjem odstavku, zraven pa si je prizadevala, kolikor mogoče, njegovo sveto voljo zvesto spolnovati, tudi v vseh družih krščanskih čednostih napredovati. Zane-marjala ni nobene; vendar pred vsem se je trudila za tri čednosti, ki so nekako podlaga bogoljubnemu življenju. To nam je sama zapisala tako-le: »Nebeški vrtnar se je res milostljivo ozrl na me, da mi tri cvetlice kaj prijetno dišijo, namreč vijolica ponižnosti, lilija čistosti in vrtnica, roža krščanske ljubezni.«

Oh, kako je prav imela, da je bila za te tri čednosti Bogu tolikanj hvaležna; o kako je prav ravnala, da si je toliko prizadevala ravno za te tri! Kaj pa je, če smem vprašati, kaj pa je mladina brez ponižnosti? brez čistosti, brez ljubezni do Boga in do bližnjega?! Ne angeljem, marveč satanu so podobni mladeniči in dekleta brez teh čednostij! Napuh, ki se zlasti dandanašnji kaže velikrat že pri otrocih, je zavržene angelje treščil iz visokih nebes v globoko brezno peklensko; nečistost spremeni angeljsko lepoto v satanovo nagljusnost; brez krščanske ljubezni pa kristijan tudi nič ne velja, kakor nas uči sv. apostol Pavel, rekoč: »Ko bi govoril človeške in angeljske jezike — ko bi znal prerokovati, in bi vedel vse skrivnosti, in bi imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal: ljubezni pa bi ne imel — nič nisem.« (I. Kor. 13, 1. 2.)

Kako krasna in veličastna je bila Jerica zlasti vsled teh treh čednostij pred Bogom in pred ljudmi! Kako lepo res ji je cvetela vijolica ponižnosti! Posvetnega bogastva sicer ni imela, da bi bila mogla prevzetna biti, a v svojem srcu je imela nakopičenega toliko bogastva nebeških zakladov, da bi bila lahko ponosna, lahko se povzdigovala čez druge. Toda Jerica je vedno ponižne misli ohranila o sebi in svojih čednostih. Ničesar se ni tako bala, kakor tega, da »se samolastna ljubezen tje ne vrine, kjer ima biti božja ljubezen.« To bolezen, katere se je tako varovala, imenovala je »hudo dušno mrzlico«. Rada je ponavljala besede sv. Kolete: »Lastno voljo zatajiti je večje cene, kakor zapustiti vse bogastvo sveta.« — Če jo je kdo kaj pohvalil, je pohlevno rekla: »Bogu bodi hvala, Darivcu vsega dobrega!« Vselej je znala kak izgovor dobiti, da je brez hinavščine zavrnila hvalivca. Tako n. pr. je odpisala na pohvalo svoje znanke: »Oh, pri sodbi božji me boš pač videla v drugi podobi, ki me zdaj za predobro misliš! pred svetom, ali pred Bogom — se neomadežanega ohraniti je velik razloček! Klicati moram iz globočine srca s prerokom: Usmili se me, o Gospod, po svoji veliki milosti! itd.«

Jerica je bila prav dobra pevkinja, zlasti drugi glas, »alt«, je kaj prijetno pobirala. In kdo ne vé (zamera gori ali doli), da so pevci in pevkinje radi prevzetni! O nji pa priča njena tovarišica, ki je hodila ž njo na kor in k pevskim vajam, da je vedno le zadnja hotela biti; kakor se pri družih prevzetnost ne more skrivati, tako je njena ponižnost vsem bila znana.

Kaj hočem pa reči šele o njeni drugi cvetki — beli liliji nedolžnosti, ki je krona vseh čednostij! Za to nežno snežno-belo cvetlico se je tako bala, da ji je bila najmanjša sapica nespodobnosti zadosti, da je urno ubežala. Njena ravnokar omenjena tovarišica, mladostna prijateljica, pripoveduje, da jo je ob taki priložnosti, če je bilo le najmanjšo nespodobno reč videti ali slišati, kar od zadej za obleko potegnila, kakor bi hotela reči: »Beživa od tod!« O kako zdaj Jerici vse to prav prihaja, ko spremljuje Jagnje božje po nebeških višavah ter prepeva pesem, katere drugi ne morejo peti, kakor

le oni milijoni izvoljenih, kateri so nedolžnost ohranili od zibeli do groba!

Sploh je znano, da je bila rada vesela, večjidel dobre volje. In kdor bi mene vprašal, zakaj neki, vsakemu bi odgovoril: zato, ker je bila nedolžna, je bila lahko tako vesela, je lahko že na zemlji začela peti tisto rajsko pesmico, katere ne morejo umeti oni, kateri natanko ne spolnujejo šeste zapovedi. Naj reče svet nečimerni, kar mu je drago; naj sodi svoje otroke, kakor mu je ljubo; res pa je vendar le in bo ostalo vsikdar res, kar pesnik poje, namreč, da le

V cvetji nedolžnosti
Sladko prepeva
Slovensko dekle!

O njeni veliki ljubezni do Boga je bilo že govorjenje, ko sem razkladal njeno gorečo pobožnost; pristaviti imam le še dve reči, ki nam še posebno žarko kažeta plemenitost njene vzvišene ljubezni božje.

Slavnoznani pobožno-marljivi pisatelj slovenski č. g. J. Volčič mi je pisal, da je štiri dni pred Malo mašo l. 1854. z nekaterimi prijatelji prišel obiskat svojega dobro znanega in priljudnega znanca v Rakitini. Neznansko je lilo, da so vsi premočeni pribredli v prijateljsko hišo. Pridna Jerica je urno nanese gospodove obleke v gorko hišo, da so se preoblekli in posušili vsak svojo obleko. Obilno je bilo smeha, ko so se videli gospodje v tuji obleki, katera je vsakemu drugače pristojala, le prav nobenemu ne. Tudi Jerici se je dobro zdelo, da je bilo častitim gostom tako ustrezno. »Kako nedolžno srce je imela, ne bom pozabil«, piše dalje. »Čez noč se je zvedrilo in prihodnji dan je bil lep. Na vse zgodaj je bila obleka naša vsa suha, osnažena in »okrtačena«. Vsi veseli gremo po sv. maši na vrt, kjer sem se še bolj čudil dušni lepoti blagega dekleta. V sredi leporastečih cvetlic so semtertja ležale tudi buče; pa te buče so kazale pobožnost njeno. Na jedni je bilo izraženo Jezusovo presv. Ime; na drugi Marijino pre-sladko Ime; na tretji je bilo pisano: »Jezus, Marija«; na četrti: »O Marija, naša Mati«; na peti: »Jezus, jaz te ljubim«. In tako je vsaka buča nam pripovedovala, kako lepo je srce dekleta, ki jih oskrbljuje. Mene je

to ginilo.« In koga bi ne ginilo, ko vidi očitna znamenja tolike ljubezni božje?

Druga dogodba je pa taka-le: Loške nune, njene nepozabljive učiteljice, so hotele ob neki priložnosti s prav prisrčnim darčkom razveseliti svojo nepozabljeno učenko v samotni Rakitini. Poslale so ji lepo podobo božjega Deteta, krasno iz voska narejeno. O ko bi jo bili vi le videli, kako se je vendar razveselila te podobe, ko jo je prvikrat zagledala! Kar na kolena je padla pred njo, in moliti je začela, tako živo ji je pred oči stopilo tisto Dete, ki je bilo v betlehemskem hlevčku, čeravno s človeško natoro, vendar vsemogočni, vse ljubezni in časti vredni Bog!

Prav posebno je pa Jerica pokazala, kako zelo Boga ljubi, tudi s svojo izgledno ljubeznijo do bližnjega vsled besedij sv. apostola, ki pravi: »Ako kdo ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, kako bo ljubil Boga, kate-rega ne vidi?« Kako popolna je bila ta čednost pri nji, povedali bi najložje — ko bi še živeli — čast. gospod njen brat, ki jim je tako zvesto stregla; povedati bi vedeli njena ranjca mati, ki jim je toliko let vselej vse storila, karkoli si je mogla misliti, da jim bode všeč, in jim je tako dobrodejno slajšala grenkobo dolge bolehnosti in lajšala težavno breme starih let. Povedati bi nam utegnili berači in bolniki, domači in od drugod, kako usmiljeno je bilo njeno srce, in kako modra njena glava, ker je znala vse tako v prid obračati, da hiša ni preveč trpela, ubogi trpini so pa vendarle prejemale pomoč in tolažbo. Povedati bi znale njene vrstnice in tovarišice, kako se je varovala koga žaliti, in kako skrbno se ogibala vsakoršnega opravljanja. Povedati bi vedeli vsi, ki so jo poznali, kako je bila prizanašljiva, kako je vsako še tako hudo razžaljenje precej zadušila in odpustila, še predno je prišlo prav do srca! Pa kjer sem popraševal, dobil sem odgovor, da ni mogoče po vrednosti popisati njene ljubeznive dobrotljivosti, tolika je bila. Kmetiški prileten mož mi je rekel: »Take ni bilo še v Rakitini in je ne bo.« Neki gospod jo je skrivaj opazoval v trenutji, ko je miloščino delila beračem: tako jim je lepo in ljubeznivo stregla, da je gospod nehoté izdihnil: »O kako imaš, Jerica, vendar

žlahtno srce!« Spet tretji piše: »Ljubeznivo nam je stregla, kakor zna le res nedolžna duša«; in še četrti pristavlja: »To je bila res izvoljena duša!« Drugi jednako. — Po vsem tem tedaj tudi jaz ne morem drugzega zapisati, kakor to, da je bila dobrotta njenega srca neizrekljiva, nepopisna. Kajti res so v človeškem življenju nekatere reči, ki se ne dajo z besedo dopovedati in ne s črkami popisati. V pričo nedolžnih, v resnici svetih ljudij se nam zdi tako nekako prijetno, olajšano, tolažljivo — in vendar sami ne moremo povedati, kako in zakaj. Imajo že taki neko nebeško predpravo: da so sami veseli, pa razveseljujejo tudi druge! V življenju svetnikov imamo za ta stavek toliko zgledov!

Jerica je bila zadovoljna s svojim stanom; to je sama rekla. V samostan bi bila rada prišla, pa je bila bolehnata in slabotna. Nekemu gospodu je razodela želje, da bi šla rada k usmiljenim sestram, ta pa ji odgovori: »Jerica, saj si doma lahko usmiljena sestra.« In res je bila, tako, da prav nji veljajo besede one pesmice, ki jo je nekdanj tako rada prepevala:

Kakor vijol'ce cvet
Razveseljuje svet
Modro, ponižno
Slovenske dekcle.

e) Njena bolezen, smrt in pogreb.

Mnogo jih je želelo, da bi bila še dalje živela; pa Bog je sklenil jo iz zemeljskih britkostij poklicati k sebi v rajsko veselje. O svoji zadnji bolezni sama tako piše: »Božja ljubezen me je postavila v šolo trpljenja. Nisem še tukaj imela tako hude zime, kakor letos. V penziju živim, kašelj in bolečina v prsih pri vsem mehkuženju in varnosti le narašča; ko iz hiše grem, moram usta zavezati, tako mi mrzel zrak sapo maši. Gospod pravijo, da bo zdaj, ko se ogreje, bolje; jaz pa mislim, da me bo položilo — po naravnih postavah ne morem drugače misliti: pravo sušico imam. Le ako mi usmiljeni Bog zavoljo matere in gospoda nekoliko življenje podaljša, bo drugače.«

Res je bilo tako: nemila sušica (jetika) jo je bila položila na posteljo; več mesecev jo je mučila, in slednjič

upognila to šibko pa krasno cvetlico. Pa predno ji je neprizanesljiva smrt prestrigla nit življenja — v zadnji bolezni — kazala je nekako še najlepše cvetje, tako rekoč v svitu zahajajočega solnca. Najbolj zanesljiva sodba človeškega življenja je ta-le: v ognju se čisti zlato, v nesreči in bolezni pa srce pokaže, kakšno je!

Nesreča namreč in zlasti bolezen pride kakor velik »vprašaj« k hiši človeškega telesa in tako hlasto in občutljivo potrka na srce, češ: »kakšno si?« da mora biti koj odgovor, kakor že: dobro ali slabo. Slabi in polovičarski kristijani, sploh ljudje slabega srca, postanejo koj otožni, sitni, pust, čmerni, jezni, obupljivi; dobri, sveti kristijani pa ostanejo v najhujših križih, bodi da tudi že smrt skoz okno gleda po njih, ostanejo mirni, utolaženi, celo veseli in v voljo božjo vdani, ter ravno s tem jasno pripovedujejo vsem: kako blago srce jim bije v prsih. Predragi! če se imamo še sploh kaki reči čuditi, čudimo se takim, ki so v nesreči veseli, ki se ob smrtni uri smehljajo ali celo pojejo!

Med take štejem Jerico. Kakor v prejšnjih večkratnih boleznih, tako je bila tudi v zadnji vsa v voljo božjo vdana in mirna. Nekoliko tednov pred svojo smrtjo je zaupljivo poprašala nekega duhovna, ki ji je bil že v zdravih letih dal mnogo lepih nauk in svetov: »Vedno ste bili odkritosrčni do mene, prosim, povejte mi, kaj mislite, bom še kdaj ozdravela ali ne? nekateri mi še dajejo upanje.« Ni si gospod upal prikrivati očitne nevarnosti, s težkim srcem ji reče: »Pri Bogu je vse mogoče, — ali bolezen je že tako daleč segla, da zdravja, škoda res, ne moremo več pričakovati.« In Jerica? — prav sladko se je nasmejala in rekla: »Saj jaz tudi ravno to mislim; naj bo, kakor je Bogu dopadljivo, naj se zgodi njegova sveta volja!«

Zgodila se je njegova sveta volja — 14. grudna 1857 zjutraj ji je zazvonilo, kakor je bilo že rečeno v začetku. Umrla je ravno v osmini brezmadežnega Spočetja Device Marije, katero je v življenju tako prisrčno častila; še zadnje leto, ko se je dogovarjala, da bi v majniku prišla zarad milejšega zraka v Ljubljano in stanovala pri Riharjevi Jerici, je čutila veliko radost, ne toliko za ljubljanski zrak, marveč za ljubljanske

»Šmarnice«: »O kako bi me veselilo, je pisala, v tem času doli biti!«

Pogreb je bil nenavadno lep in ginljiv, zato ker je bil mrlič nenavadno častitljiv! Veliko ljudij se je zbralo v praznični obleki, ker vsa duhovnija jo je spoštovala in rada imela. Bilo je tudi več duhovnov. Ko prinesejo Jerico v cerkev, po kateri se je v zdravih dneh s kora razlegal njen mili pobožni glas, stopi č. g. Frančišek Anžlovar, njen nekdanji katehet, na prižnico, in pri prvih besedah, ki jih izreče: »O kje si, Jerica! moja tako pridna učenka, kje si?« se je zaslišal glasen jok! V ogovoru je ob kratkem našteval in razkladal njene zasluge, čednosti in dobra dela ter sploh njeno bogoljubno življenje. Prav živo jo je priporočal za zgled vsem, posebno pa ženski mladini, dekletom, naj jo stanovitno posnemajo!

* * *

O slovenska mladina, posnemaj take zglede! Tvoj posebno hud greh je mlačnost, mrzlota za božje, nebeške reči! Vedi, da nebeško kraljestvo ni za lene, za mlačne: nebeško kraljestvo silo trpi: treba je srčnosti, vneme, ognja, truda in vojske! Ljuba mladina, za vse si tako živa, tako vneta in srčna, celo stanovitna: zakaj ravno za nebesa delaš tako omahljivo, tako polovičarsko, tako prisiljeno, tako mrzlo, tako počasno! Zbudi se, vzdigni se! Mlada kri ti po žilah teče: tedaj urno, hrabro, vneto, ognjevito proti nebesom — sursum corda — na kviško mlada srca!! — Tu ti ne gre za košček kruha, za mali dobiček, za kratko službico, za jedenkratno veseličico: pridobiti — priboriti ti je to, česar nobeno oko ni videlo, uho ni slišalo, nobeno človeško srce ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim — in le tistim, ki ga ljubijo — za vse večne čase!

Zgledi
bogoljubnih otrok
iz vseh časov krščanstva.

II. Del.

Spisal in založil

Anton Kržič.

Tretji natis.

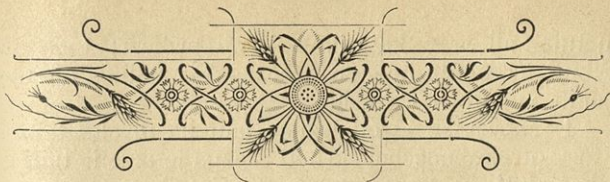
V Ljubljani.

Tisk Katoliške Tiskarne.

1898.

KAZALO.

	Strán
Marija in otroci	1
1. Zveličani Klemen Marija Dvořák	8
2. Sv. Lenart Portomavriški	13
3. Zveličana Armela	16
4. Sv. Benedikt Labre	24
5. Sv. Alfonz Ligvorij	31
6. Sv. Veronika Giuliani	36
7. Zveličana Marija Angeljska	42
8. Zveličani Krišpin Viterbski	52
9. Blažena Marjeta Marija Alakok	57
10. Ivan Jakob Olier	63
11. Pobožna Ana Garcias	66
12. Japonski mučenci	70
a) Ljudovik, japonski deček	72
b) Anton, Ljudovik in Tomaž	75
c) Ginljiv odgovor	78
č) Lepo mrtvaško oblačilo	79
d) Tomaž in Peter	79
e) Mali s petero otroci	82
f) Štirje mladi mučenci	82
g) Jakop, japonski deček	85
h) Ignacij	88
13. Sv. Germana	89
a) V revščini rojena in vendar bogata	90
b) Mesto prvega — zadnje obhajilo	94
c) Mlada beračica	95
č) Huda mačeha	98
d) Srečna pastarica	102
e) Velika pred Bogom	105
f) Še jeden čudež	109
g) Kakoršno življenje, taka smrt	111
h) Po smrti	113
14. Sv. Paškal Bajlon	120
15. Sv. Marija Magdalena Paciška	126
a) Telesno in dušno usmiljenje	128
b) Vneta gorečnost za čast božjo	130
c) Ostro zatajevanje	132
č) Prvo sveto obhajilo	134
d) Napredovanje v dobrem	135
e) Na razpotju	137

Marija in otroci.

Neki pobožen in učen gospod je že v svojih starejših letih pisal bogoljubni sestri med drugim te-le lepe besede: »Midva, preljuba sestra! morava še danes Boga hvaliti, da nama je dal tako dobre stariše, da se v spominu še tako rada vračava pod njihovo mirno streho! — Ne vem, draga sestra! če se tudi ti spominjaš ali ne, kako so naša ranjca mati navadno še dolgo molili potem, ko je v pozni večerni uri že vse počivalo v sladkem spanju. Šele v poznejših letih sem jel to natančneje premišljevati; pa nič gotovejšega si ne morem misliti, kakor to, da večjidel te molitve je bil za nas otroke po vrsti. Najini starejši bratje so bili tedaj že po nekoliko z doma, torej vzroka dovelj, da so molili zanje, a tudi mi mlajši smo kazali marsikako nevarno stran, ki je delala milemu materinemu srcu mnoge skrbi in težave.«

Kaj ne, draga mladina, kako dobro mater je imel omenjeni gospod! Vem, da tudi vi imate dobre, skrbne matere doma; če je že kateri tako nesrečen, da mu je nemila smrt pobrala preljubo mamo, ga iz srca milujem. Vem pa še za neizmerno boljšo mater, katera moli in prosi za vse otroke vsega sveta tako prisrčno in preprosljivo, kakor ne more moliti in prositi nobena posemeljska mati! Ta — najboljša vseh mater je prečista Devica Marija. Marija neprenehoma prosi Boga sicer za vse ljudi, a za otroke še posebej, še najbolj. Res je, da prečista Devica ljubi ves krščanski svet, in po pravici jo imenujemo Mater in Pomočnico kristijanov; res je, da Marija hoče vsem pomagati, želi vse rešiti, ne

zametuje nikogar, katerikoli k nji pribeži; toda prav posebno nagnenje ima do krščanske mladine, do nepopačenih »malih«! Pa zakaj?

1. Marija se je od Jezusa naučila otroke tako ljubiti, za otroke posebej skrbeti. Jezus je izvolil tudi sam majhen biti in kakor drugi otroci polagoma rasti, da bi vsem mladim zapustil zgled najveličastnejše svetosti. Pri njem vidimo v najlepši podobi vse tiste čednosti, katere dičijo in osrečujejo ljubo mladost. Tu vidimo sveto čistost tako nebeško lepo se lesketati, tu vidimo toliko pohlevnost, toliko bogoljubnost, toliko pokorščino, toliko delavnost in postrežljivost, da se ne moremo dovolj načuditi. Sicer pa tu ni najti nič nenavadnega, nič nečimernega, prav nobene imenitnosti in ponosnosti ne; vse je tako tiho in priprosto, tako lepo in podučljivo, tako pobožno in ljubeznivo, da se z besedo ne dá izreči. Ko je bil prišel Jezus svet odrešit, hotel si je najprej mladino pridobiti, mladino rešiti. Zato je v delavnici v Nazaretu ravno mladini dajal tako bliščeč nebeški zgled. Zato je tudi v svojem očitnem življenju in učenju tako pristrčno skrbel za mladino, kakor sem vam že pravil pri drugi priliki. Zato je izrekel tako grozovito gorje vsem zapeljivcem in pohujšljivcem, rekoč, da mlinski kamen na vratu in smrt v globočini morja bi še ne bila zadostna kazen takim, ki mladini nedolžnost jemljó! — Mladeniča je še posebej podučeval in mu dal poseben svét krščanske popolnosti. Ravno mladim v prid je delal najginljivejše čudeže: dvanajstletno deklico in mladeniča Najmljanskega je obudil k življenju. In koliko ljubezen je imel do deviškega Janeza! Kako blizo najčistejšemu Jezusu je smel biti ta čisti mladenič! S seboj ga je vzel na goro Tabor, na vrt Getzemani — pri zadnji večerji mu je na prsih slonel — in še iz njegovih umirajočih ust je slišal tolažilno besedo za slovó! — Tako močno pri srcu je bila božjemu Zveličarju mladina; bila mu je najljubši del njegove čede, najnežnejša sadika v njegovem vinogradu, in zato ga tako lepo imenujemo »Priatelj otrok«.

Pa glejte, vse to je premila Mati božja z lastnimi očmi gledala in občudovala 33 let. Od Jezusa se je naučila, kakošen biser in kolika dragocenost je otrok,

je mlada dušica! In ker je njeno srce Jezusovemu tako podobno v vseh rečeh, menite, da mu ne bo jednako tudi v ljubezni do otrok? In če je Jezus že umirajoč rekel: »Žena, glej tvoj sin!« ali menite, da ne bo Marija najprej sprejemala onih za svoje otroke in najprej odpirala svojega materinega srca onim, katere je njen Sin tako silno ljubil in varoval? Zato, ker je Marija, Jezusova Mati, je tudi mati vseh otrok in zanje ima svojo prvo ljubezen, prvo skrb. Kakor je Jezus klical: »Pustite male k meni«, tako tudi Marija kliče po besedah svete Cerkve: »Kdor je majhen, naj pride k meni!«

2. Marija vé, da je mladosti čas najdražji čas, da je bogoljubnost in nedolžnost mladih let neprecenljive vrednosti.

Kaj ne, saj imamo že mi navadni ljudje neko posebno spoštovanje in ljubezen do prav dobrega, nedolžnega človeka. Nič se nam ne zdi tako lepo, tako ljubeznivo in tolike cene. »Karkoli se tehta«, govori sveti Duh, »ni toliko vredno, kakor čista duša.« In če že mi grešni ljudje tako sodimo, kaj šele oni, ki so sami med svetniki? O, vsi veliki in imenitni učeniki sv. katoliške cerkve (n. pr. sv. Vincencij Pavljan, Frančišek Ksaverij, Gregorij, Avguštin, Vincencij Fererij, Karol Boromej, Frančišek Saleški, Alfonz Ligvorij in brez števila družih), ki so čas in učenost v čast božjo obračali v vinogradu Gospodovem, vsi so imeli radi z mladino opraviti. In zakaj pač? Ravno zato, ker imajo otroci še nedolžno, čisto, priprosto, dobro srce. Ob takem poduku, med malimi, so spoznali, zakaj je Jezus otroke tako zelo ljubil, jih objemal in blagoslavljal.

Pa pomislite sedaj: Marija, blažena Mati božja, vé in zna tisočkrat boljše čislati nedolžnost in čistost, kakor največji svetniki. Marija le predobro vé, da vsak, kateri se v mladosti ne zgubi med posvetnjake, temveč zvesto in stanovitno služi Bogu — kar ima najboljšega, najlepšo cvetlico svojega življenja, prinese Bogu v dar, ki je v njegovih očeh ves čist in neomadežan, ves ljubezniv in prijeten. Mariji je pri tem nekako tako, kakor vrtnarju. Vrtnarja veselijo sicer vse cvetlice, vse drevje in sadje po vrtu, ki ga oskrbljuje; toda najbolj je vesel prvih cvetlic, katere koj po odhodu mrzle zime cvetó, najbolj

všeč mu je prvo sadje, katero v zgodnjem poletju dozoreva. Tako Marija sicer ljubi vse kristijane, ki so dobre volje, in jih sprejema za svoje otroke; pa največje veselje ji vendar delajo še nedolžni mladeniči in bogoljubne device. Ti so takorekoč prve cvetke, prvo sadje na cerkvenem vrtu; to so posebni prijatelji, to so izvoljeni ljubljenci Marijini.

Sveto pismo nam pripoveduje prav ginljiv zgled, kako veliko ljubezen more imeti mati do svojega otroka. Beremo namreč, da je moral bogoljubni mladi Tobija za dalj časa zapustiti dom svojih pobožnih starišev. Ker se je predolgo na tujem mudil ter ni mogel o pravem času domov priti, je bila njegova mati zelo zelo žalostna. V svoji veliki žalosti je hodila vsak dan na polje in se je hrepeneče ozirala proti tistemu kraju, odkoder je imel priti prelubi njen sin. Hitela je celo na vrh gore, kjer se je videlo daleč na okrog, da bi tako tem preje in lažje zagledala svojega sina, ko pride. Slednjič ga zagleda in njeno jasno materino oko takoj v daljavi spozna svoje predrago dete; vsa v veselju teče možu povedat: »Tvoj sin pride!« — Kakor se je oko te dobre matere brez miru in prestanka oziralo po pobožnem otroku, tako tudi vedno čuje tam-le gori v nebesih neko oko nad otroci Božjimi, nad mladino: in to je materino oko Marije Device! O gotovo na ljubo mladino zlasti obrača deviška Mati božja svoje oko; za njo je najbolj v skrbeh; nje ne more pozabiti, ne more zapustiti; njo želi pred vsem rešiti, da bi mogla kdaj pred tronom nebeškega Očeta ob smrti slehernega veselo sporočiti: »Glej, tvoj otrok pride!« Marija le predobro vé, da, kadar je mladost pridobljena, je vse življenje pridobljeno, je duša rešena, je nebo zagotovljeno; če je pa mladost zgubljena, tedaj je vse življenje omamljeno in okuženo, duša je v največji nevarnosti: nebo žaluje, pekel se veseli. Marija tudi vé, kako lepa, neprecenljivo lepa je duša, dokler se leskeče v sveti nedolžnosti, v neomadežani čistosti! Oh, njeno čisto materino oko ne more gledati, kadar bela nebeška lilija nedolžnosti glavico pobeša, véne — zgine!

3. In ravno zato slednjič Marija tako zelo skrbi za mladino, ker vé, v koliko strašnih nevarnostih je, zapraviti ta nebeški Materi najljubši zaklad.

Najhujši sovražnik neizkušene mladine je hudobni duh. V svoji peklenski zvitosti in hudobiji je sklenil, zlasti mlade ljudi povsod zalezovati in očesa ne odvrniti od njih, dokler niso pridobljeni. In zakaj pač? Že zato, ker v svoji nevoščljivosti ne more trpeti, da bi bil kdo v rajski nedolžnosti srečen in vesel, ker mora sam v strašnem ognju škripati in tuliti. Razven tega si pa tudi hudobni duh misli: »Ako si pri človeku mladost pridobim, mi skoro gotovo ne uide njegova duša.« In ta njegova misel nikakor ni prazna. Ko je mlad človek zapeljan ter pridobljen za greh ali celó za strastno navado, o, potem se ne bo z lepa povrnil strah božji in bogoljubnosti nebeški mir v njegovo raztrgano srce; pravo poboljšanje je potem silno težko in se le redkokrat popolnoma izvrši. Vse življenje je nekako ostrupljeno, in v mladosti privajeni greh se večkrat še v starosti ne popusti vsled besedij sv. pisma: »Mladič, vajen svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi!« (Preg. 22, 6.) In domač pregovor je: »Kar se Janezek nauči, to Janez zná.« Kdor je v mladosti mrzel za vero, čednost in pobožnost, ostal bo v starosti tudi še mrzel in ledén. Vse se mu bo bolj mudilo, le služba božja, verske vaje in bogoljubnost mu bo na drugem, tretjem, desetem, na zadnjem mestu. Vse to hudobni duh dobro vé in ne izpusti nobene priložnosti, kjer mu je količkaj mogoče mladostni nedolžnosti zanjke nastavljati.

Uboga mladina, kdo te bo varoval zoper tako zvitega in mogočnega sovražnika? Marija ti je dosti močna pomočnica in varhinja. Če imaš le kaj dobre volje, odkritosrčne ljubezni in časti do Marije v mladem srcu, pa se ti ni treba bati hudobnega sovražnika. Žive stvari se tako ne boji kakor Marije, pred nikomur tako rad ne beži! Ginljivo je, kar se bere v življenju častitega brata Frančiška iz reda Karmelitov. Ta svetopriprosti brat je Marijo pristrčno ljubil in detinsko častil. V svoji celici je imel prav lepo podobo Matere božje, katero je imel v posebni časti. Ob jednom je imel pa tudi še tablico, na kateri je bil narisan hudobni duh v grdi, ostudni podobi. Kadar je šel ta brat iz celice po svojem pravilu, obesil je tablico pod podobo Matere božje ter prav priprosto molil: »Ljuba Mati božja! Straži mi tega so-

vražnika, da mi nikjer ne bo mogel škodovati!« V tem je silno lep in koristen nauk zate, ljuba mladina! Dokler si v varstvu Marijinem, ti peklenški sovražnik ne more škodovati. kajti sv. Alan pravi: »Satan beži, pekel se trese, kadar kličem: Ave Marija!«

Drugi grozoviti sovražnik neizkušene mladine, kateri prav za prav ni družega, kakor le pomočnik, le hlapec hudobnega duha, je hudobni svet, t. j. sprijeni, brezvestni, grešni ljudje po svetu. Ta sovražnik je jednako zvit in sleparsk, saj že sv. pismo pravi: »Otroci sveta so po svoje bolj prebrisani, kakor otroci luči!« Svet zna prav mojstersko goljufati in loviti, pripravlja satanu kaj bogato žetev. Pa kako najlažje? — Pri mladini, pri otrocih začne, ker dobro vé, da nezvedena mladina se dá najlažje zapeljati, ravno zato, ker je še slabotna, pa vendar preveč živa, lahkomišljena in nestanovitna, in ker še ne pozna strašnih nevarnostij in sovražnikov, brezštevilnih mrež in zanjki nji povsod nastavljenih.

In tu noče zviti svet opustiti ugodne priložnosti, marveč skuša že mlado srce popolnoma okužiti in spričiti; prizadeva si zadušiti, kar je dobrega v njem, strasti pa in hudo nagnenje vzbuditi in tako nežno, mehko srce za hudo vneti in pridobiti.

Zlasti se hudobni svet poslužuje treh pomočkov: slabega zgleda, sladkega vabljenja in pikrega zasmehovanja. — O, ljuba mladina! kako se mi smiliš, da bi krvave solze točil zate, ako premišlujem nevarnosti tvoje lepe nedolžne duše! Oh v sredi med izprijenimi ljudmi moraš živeti in gledati slabe zglede krog in krog; gledati, kako se greh in nevera šopiri, nedolžnost, pobožnost in prava vera pa tolikrat zaničuje in zametuje v besedi, pisanju in dejanju; gledati toliko preslepljenih, kateri brez vzvišenega čutila le za grešnim veseljem litijo! To je huda skušnjava tudi zate; večkrat ti že skoro pride na misel, da moraš tudi ti tako delati, kakor drugi, in že vzdigaš nogo — že hočeš prestopiti z ozke steze na široko cesto in pridružiti se brezštevilni družali, ki se drví proti peklu! — Poleg tega prihajajo nate še goljufiva vabila in obljube, lepe besede in prilizovanja, premotljiva darila in vse, kar svet ima, da bi te prav gladko na led speljal, kakor govori sv. pismo:

»Sladke besede ima sovražnik na svojih ustnicah, v svojem srcu pa misli, kako bi te v brezno pahnil!« — Še več; če svet s tem dvojnimi orožjem ne doseže svojega namena, poskuša še jeden pomoček, ki je večkrat najnevarnejši, namreč zaničljivo posmehovanje sumljive bistrournosti. In tacih ljudij se nikjer ne manjka, kateri so sami sprijenega srca, in zato čednost in nedolžnost zaničujejo in smešijo pobožne duše.

To so gotovo velike, grozovito velike nevarnosti za otroke. Kje hočejo iskati pomoči, pribežališča, da ne poginejo? Kaj bi vpraševali, kje? Saj je to že naravno, da v nevarnosti pribeži dober otrok k svoji materi; in kolikor večja je nevarnost, toliko tesnejše se je oklepa, tem zaupnejše tišči k nji. Tako naj bo tudi v dušnih potrebah! K Mariji pritecite vsi, kateri ste v dušni nevarnosti! Brez nevarnosti pa ni nobeden, zlasti v mladosti ne; torej vsi, prav vsi, ki hočete ostati dobri — pribežite k Mariji! Ona vas more, ona vas hoče varovati. Slavni dušni vodnik sv. Vincencij Fererij, ki je pridobil toliko duš za nebesa, imel je navado na prižnici in v spovednici zopet in zopet ponavljati: »Ljubi moji otroci! ljubite Marijo, če ne, ste zgubljeni; častite vsak dan Marijo, potem bote ostali v čednosti in se zveličali.« To sredstvo je spoznal ta mož po volji božji za najboljše, da se po njem obvaruje neizkušena mladina pohujšanja in zapeljanja, in da si ohrani nedolžnost in priprostost srca. — Angeljsko čisti mladenič sv. Janez Berhmans iz Jezusove družbe, ki je v svojem 21. letu sveto umrl ter mladini zapustil prelep zgled, je bil posebno goreč častilec Marijin; imel je navado reči: »Tako dolgo se imam bati za svoje zveličanje, dokler nimam prave pobožnosti do Marije.« Večkrat je s solznimi očmi rekel: »Marijo hočem ljubiti, Marijo hočem ljubiti!« To detinsko češčenje je bilo obilno poplačano; ohranil je najdražji zaklad, ki ga je imel, svojo nedolžnost. Nekaj ur pred smrtjo je rekel predstojništvu, da, kolikor se more pred Bogom spominjati, svoje vesti ni nikdar omadeževal z nobenim velikim grehom. »In za to veliko milost, je pristavil bogoljubni mladenič, se za Bogom nimam nikomur družemu zahvaliti, kakor svoji ljubi materi Mariji.« Tako je rekel, in njegova lepa duša je šla k presveti Devici med angelje.

Tako umirajo Marijini otroci, kateri se v otročji nedolžnosti greha skrbno varujejo in Marijo časté. Jednakih zgledov vam imam namen še veliko pokazati.

1. Zveličani Klemen Marija Dvořak.

Takrat, ko sem prvikrat izdal to zbirko detinskih zgledov, še blaženi pater Klemen Dvořak (Hoffbauer) ni bil prištet med blažene. To se je zgodilo šele l. 1888. Odkrito povem, da tudi še sam nisem natančneje poznal te prekrasne cvetke sv. Cerkve, katera je več let cvetela in širila svojo rajsko vonjavo tudi na naših tleh, v cesarski stolici na Dunaju. Naj popravim svojo zamudo s tem, da v novi izdaji vsaj ob kratkem opišem njegova mlada leta.

Rojen je bil 26. dec. 1751. l. v vasi Tasvici na Moravskem. Krščen je bil na ime Janez; Klemen se je pozneje začel imenovati. Njegov oče je bil kmet, ki je obdeloval polje in vinograd, poleg tega je bil pa tudi mesar. Oče in mati sta bila jako marljiva in bogoljubna kristijana, ki sta v strahu božjem vzgojevala svoje otročiče. Le škoda, da je oče zgodaj umrl in je dobra mati sama morala oskrbljevati dokaj številno družino. Posebno skrb in ljubezen je imela za Ivančka, ker je že zgodaj kazal nenavadno lepe lastnosti.

Takrat, ko je oče umrl, je bil naš Janko šele v sedmem letu. Navadno otroci v tej dôbi še ne znajo prav ceniti take britke zgube; a Ivanek je pa že z vso močjo detinske ljubezni čutil, kaj je zgubil, ko so mu preljubega očeta odnesli v tihi grob. Po pretožnem pogrebu prime pobožna mati žalostnega otroka za roko in ga pelje pred podobo Križanega ter spregovori z resno užaljenim glasom: »Glej, Ivan, sedaj je ta-le tvoj oče. Le pazi, da boš vedno hodil po oni poti, katera je njemu všeč.«

Otrok je razumel te besede in jih ni pozabil svoj živi dan. Še v starih letih je kaj rad govoril o tem, kako velika je sreča, če ima človek dobre stariše, in hvalil je Boga, da so bili njegovi stariši tako izvrstni. Če je v poznejši dōbi kdaj prišel v svoj rojstni kraj, je bilo prvo to, da je šel na pokopališče, poiskal grob svojega dobrega očeta in svoje ljube matere, pokleknil ter goreče molil za njiju dušni mir.

Sedaj naj vam pa opišem vsaj poglobitve vrline njegovega detinskega srca, katere si je pridobil že v deški dōbi.

Prva je bila pristrčna in temeljita pobožnost, ki jo je gojil v nenavadni meri pa tudi z nenavadno koristjo ves čas svojega življenja. Že v teh nežnih letih je bilo njegovo največje veselje misliti na Boga, na angele in svetnike ter zbrano moliti. Njegova najljubša pot je bila v cerkev; kolikorkrat je smel, je stregel pri sv. maši; to pa tako lepo in vzpodbudno, da so se vzgledovali celó odrasli. Pa tudi doma in v vsakem kraju, kjer mu je bilo priložno, je veliko molil. Čas, ki ga drugi otroci zatratijo z igranjem, je vrli Janko porabil v molitev. Nekega dné sta z materjo na poti srečala nekaj sorodnikov. Mati jih vpraša, kaj da tu delajo; odgovoré ji: »Čas si preganjamo.« Janko še ni razumel teh besedij. Vpraša torej mater, kaj da pomenijo. Mati mu jih razloži, češ, da takemu človeku, ki nima nikakoršnega opravila, začne biti dolg čas; in da bi si ga okrajšal, se gre izprehajati ali se razvedruje z igranjem; to se imenuje »čas preganjati«. Temu se osemletni deček zeló čudi in vzklikne: »I, če nimajo nič dela, naj bi pa molili!« Oj, to so krasne besede, krasno je pa tudi srce, iz katerega so prišle, katero je znalo že tako zgodaj tako zeló ceniti in čislati pobožno molitev!

Jako me veseli, da morem tudi o vrlem Ivančku sporočiti to, kar opazujemo pri vseh dobrih otrocih — da je pristrčno ljubil in goreče častil Marijo, Mater božjo! Pogosto in z veliko vnemo je molil sv. rožni venec; gojil je še druge pobožnosti do Matere božje; prav posebno pa je Mariji posvečeval — saboto. Ta dan se je iz ljubezni do svoje ljube nebeške Matere tako ostro

postil, da je do večera le kaj malega pojedel, ali pa celó ničesar ni zavžil. Modra mati je pa hotela to ganljivo ljubezen do Matere božje še bolje izkoristiti. Priučiti ga je hotela ob tem prepotrebne čednosti, svete pokorščine, ker je vedela, da je ponižna pokorščina več vredna, kakor še tako velika dela, ki jih človek izvršuje po lastni volji. Rekla mu je torej, da se odsihdób ne sme ob sabotah nikdar več postiti brez njene volje, marveč vselej jo mora poprej prositi za dovoljenje. Janko je zvesto spolnoval to povelje. Še veliko veselje mu je bilo, da je mogel z zasluženjem posta združevati še večje zasluženje detinske pokorščine. Pa tudi to še ni bilo zadosti previdni materi. Svojemu dovoljenju je jela pridevati še ta-le pogoj: »Postiti se smeš le, če boš ves dan prav priden!« Sabota je tako postala dečku svet dan, ki mu je dajal priliko, da se je iz ljubezni do Matere božje vadal v raznovrstnih detinskih čednostih.

Odlikoval se je tretjič, kakor vsak dober otrok, tudi v ljubezni do bližnjega. Jedila, katera si je pritraval s postom, je delil ubožnim in lačnim otrokom; bilo mu je v veliko dušno tolažbo, ko je videl, s kolikim veseljem so jih povživali ubogi stradavci. Če je dobil od matere ali drugih ljudi kaj denarja v dar, razdelil je tudi med uboge, ali pa je čakal, dokler se ni toliko nabralo, da je dal za sveto mašo. Že takrat je izvrševal dušna dela usmiljenja, ker je rad druge ljudi, zlasti pa domače, priganjal k molitvi in drugim bogoljubnim delom.

Omeniti nam je četrtrič med njegovimi vrlinami še pridnost pri učenju in delu. Dokler je hodil v domačo šolo, bil je vedno najpridnejši izmed vseh sošolcev; učitelj je rad kazal nanj in druge otroke opominjal, naj se védejo po njegovem vzgledu. Ko je bolj odrastel, pomagal je svoji materi v vinogradu ali pa na polju, ali pa si je naložil kako drugo koristno opravilo, da ni bil nikdar brez dela.

Venec njegovim vrlinam pa je bila njegova dušna jasnost, vesela zadovoljnost, blagohotna priljudnost, da je vse rado imelo mesarjevega Ivančka; saj pri dobrem otroku tudi ne more drugače biti, kakor da se notranja blagovitost razodeva tudi na zunanje na nedolžnem licu in v modrem vedenju.

Prišel je pa čas, ko je bilo treba skrbeti za prihodnost; približal se je tisti odlični trenotek, ko si je treba izbrati »svoj stan«. Seveda najrajše bi bil blagi Janko dijak, da bi se kdaj posvetil duhovskemu stanu; a kaj pomaga, ko mu pa mati ni mogla preskrbeti potrebnega denarja. Moral se je iti učiti rokodelstva. Mesar, kakor njegov pokojni oče, ni hotel biti; imel je za ta posel prerahločutno srce, saj še ni mogel nobeni živali prizadejati najmanjše bolečine, nikar da bi celó živino pobijal in klal. Rajše si je izbral pekarstvo.

Sedaj je moral zapustiti domačo hišo in se posloviti pri ljubljeni materi. Šel je v mesto Znojem, in pekovski mojster France Dobš ga je vzprejel v nauk. S svojo temeljito čednostjo in blagohotno ljubeznivostjo si je tudi tukaj pridobil hitro srca vseh, s katerimi je imel kaj opraviti. Mojster in njegova žena sta ga zeló čislala in rada imela, ker je bil tako bogoljuben in nedolžen, tako ubogljiv in priden za delo. Imela sta petletnega sinčka. Ivan je tako ljubeznivo ravnal ž njim, kakor bi bil njegov bratec; pripovedoval mu je tako lepe reči o Bogu, o Jezusu, o Mariji in svetnikih, da ga je zeló rad imel in je hotel vedno le pri njem biti.

Ce je Janez zjutraj zgodaj šel s kruhom po raznih hišah, hotel ga je mali deček tudi spremljevati. Ker pa ni mogel tako hitro hoditi, bil je urnemu pekovskemu učencu le za nadlego in napotje. Rekel je torej gospej, naj bi doma pridržavali otroka. Gospa pa je vedela, da bi nedolžni sinček nikjer ne bil tako dobro zavarovan, kakor pri Ivanu, zato ga prosi, naj ima potrpljenje ž njim in naj ga sme še dalje spremljati, ker ga ima tako zeló rad.

Ivan se udá. Da bi pa vendar preveč ne zastajal po poti in ne zgubljal dragega časa, pomagal si je tako-le: na hrbtu je nosil koš s kruhom, v naročju pa pekovega sinčka. Ljudje so se po ulicah ustavljali in z zadovoljstvom gledali za blagodušnim mladeničkom.

Nekega dne pa so se začeli nekateri šaliti in mu nagajati, rekoč: »Glejte, glejte, tam-le gre sv. Krištof.« Ko pekovski Janko sliši govoriti o nekem svetniku, se obrne, da bi ga videl, in vprašuje ljudi, kje je sveti Krištof. Ljudje se mu prijazno namuznejo in pravijo: »Saj si ti sv. Krištof!«

Ivan še ni nikdar nič slišal o sv. Krištofu in torej tudi ni razumel, kaj hočejo ljudje naznaniti s to šalo. Ko pride domov, takoj vpraša gospodinjo, kdo da je bil sv. Krištof. Gospa mu pové, da sv. Krištof je bil nekoč tako močen, da je nesel božje Dete čez vodo in da se zato imenuje »Kristofor« (t. j. nositelj Kristusov), skrajšano: Krištof. Sedaj šele je razumel šaljivo govorjenje na ulicah; sram ga je bilo zaradi take pohvale in ponižno je vzkliknil: »O, ko bi bil res sveti Krištof in bi mogel kakor on Zveličarja nositi v svojih rokah!

S temi besedami je naznanil svoje goreče želje po mašniškem stanu. Marsikatero noč je prečul v goreči molitvi in prosil Boga, naj mu vendar pomaga, da bo mogel kdaj duhovnik postati. Njegova molitev ni bila zastonj; vendar se mu je ta srčna želja izpolnila šele nekako čez 15 let.

Ko se je bil izučil pekovstva, šel je v bližnji samostan prosit, da bi ga vzprejeli kot pekovskega pomočnika. Predstojnik ga vzprejme in mu potem tudi izpolni željo, da sme hoditi v samostansko šolo. Po previdnosti božji in po milodarjih dobrih ljudij mu je bilo mogoče, da je prišel pozneje v višje šole na Dunaj in kmalu potem v Rim v veliki samostan »redemptoristov ali ligvorijancev«, t. j. takih mašnikov, katerih namen je po domačih misijonih ljudstvo vtrjevati v veri in lepem življenju. Tukaj se mu je izpolnila vroča želja, katero je gojil v svojem nedolžnem srcu od mladih nog — posvečen je bil v mašnika. Predstojniki so ga poslali na Avstrijsko. Zadnjih dvanajst let je preživel na Dunaju, kjer je silno veliko storil v slavo božjo in dušni blagor raznovrstnih ljudij. Ko je cesar Franc I. zvedel, da je umrl, je bil zeló zeló žalosten in je rekell »Oh! to je dvakrát žalostno sporočilo: prvič zame in za moje ljudstvo, potem pa za vso katoliško cerkev. Zakaj to je gotovo: pokojni je bil steber svete cerkve.« Vi pa zopet tukaj lahko posnamete stari nauk: zgodaj mora začeti, kdor hoče kdaj kaj prida biti pred Bogom in poštenimi ljudmi.

2. Sv. Lenart Portomavriški.

Kateri radi opravljate prelepo pobožnost sv. križeva pota, gotovo poznate že tega svetnika, vsaj po imenu. Vse življenje je namreč kaj rad premišljeval trpljenje Gospodovo; tudi druge je opominjal k takemu premišljevanju in jih učil, kako naj spridoma molijo sv. križev pot. V ta namen je zložil kratka, pa pristrčna in lahko umljiva premišljevanja in molitve za vsako postajo. Po njegovem neumornem trudu se je ta lepa, z mnogimi odpustki obdarjena pobožnost jela širiti na daleč okrog. Še zdaj se po molitvenih knjigah najraje nahaja njegov križev pot; mnogi priprosti pa ga znajo na pamet vsega po vrsti, če tudi ne znajo črkice brati.

Podaljšek njegovega imena »Portomavriški« je od rojstnega kraja. Rojen je bil v Primorskem mestu Porto Maurizio (na zahodnji strani Genove) l. 1676. Pri svetem krstu je dobil ime Pavel Hieronim; Lenart (Leonard) mu je samostansko ime. Njegovi stariši so bili premožnega meščanskega stanu, jako pobožni in bogaboječi. Mater je zgubil sv. Lenart, ko je bil še-le dve leti star. Oče je bil posebno pobožen in je vrlega sinka po materini smrti z vso očetovsko ljubeznijo odgojeval za nebesa. Še v poznejšem življenju se je večkrat Bogu zahvaljeval s pristrčno molitvijo, da mu je bil dal tako dobrega očeta. Kedar ga je kaj v misel jemal pred družimi ljudmi, je navadno še pristavil: »Ko bi me ne bili oče tako dobro odredili, kdo vé, kaj bi bil že jaz!«

Zaradi opravkov pa oče ni mogel zmiraj doma biti; priporočil je tedaj Pavlička njegovemu staremu očetu. Ta je bil častitljiv, zelo pobožen in zanesljiv starček. Tako ga je vbogal vse, kakor očeta, in zato ga je tudi zelo rad imel.

Lenart ni bil kakor drugi otroci, da bi mu bile le prazne otročje igrače mar. Rad je ostajal doma in si je narejal oltarčke; vabil je še druge tovariše, da so imeli ž njim procesijo, da so skupaj opravljali pobožne molitve in prepevali svete pesmi; včasih jim je tudi kaj pridigoval, da so ga poslušali.

Male šole je opravil v svojem domačem mestu in sicer z veliko pridnostjo; večkrat je bil ob koncu šolskega leta očitno pohvaljen in obdarovan. Oče zavoljo mnogovrstnih opravkov ni mogel dolgo časa sam ostati, zato je dobil Lenart drugo mater — mačeho. Navadno se otroci take matere bojijo in zdihujejo le po rajnci pravi materi. Pri svetnikih je pa to drugače. Tudi mačeha je dobrega, vbogljivega dečka rada imela, kakor ga je imela nekdanj prava mati; svetnik je sam povedal, da je deset let skrbela zanj in mu ves čas le jedne ure ni ogrenila in skalila.

Vsak človek ima kaj posebnega, kar ga najbolj veseli, s čemur se naj raje peča. Tako tudi naš Lenart. Njegova posebnost je bilo prisrčno češčenje in detinska ljubezen do Matere božje. Oltarji, ki si jih je narejal za pobožne igrače, so morali biti vselej ozaljšani z Marijino podobo. Vsak večer je molil s svojimi sv. rožni venec. Večkrat je bos šel z drugimi otroci iz mesta do neke cerkve Matere božje, da so tam molili. Neki dan je slišal, da je strašanski potres v velik strah pripravil neko laško mesto. Precej je šel k oni Marijini cerkvi, pokleknil pred podobo nebeške Kraljice in dolgo, dolgo prisrčno molil, naj bi obvarovala domače mesto tolike nesreče.

Tudi v druge cerkve je hodil s svojimi tovariši. In ob takem romanju jim je tako detinsko lepo opisoval ljubezen Marijino, da so mnogi izmed njegovih vrstnikov ravno od njega se navzeli posebnega in presrčnega češčenja Matere božje. S tem jih je v mnogih prilikah greha obvaroval in gostokrat se je očitno pokazalo Marijino varstvo.

Nekega dne gre s tovariši iz cerkve proti domu. Bil je takrat 10 let star. Gredé ob morskem bregu vidijo ravno došlo barko. Prihod barke mlade vesele dečke vsikdar veseli; tudi naši blagi romarčki nekoliko postojé, kar pride hudoben človek sem od barke, začne se jim dobrikati in jim ponuja vabljivih darilic. Priprosti otroci hinavca ne poznajo in se začno prav po domače prijazno ž njim pogovarjati. Hudobnež začne govoriti hudobne pohujšljive besede. Lenart to sliši in čuti hudobni namen sprijenega človeka, kar

brž pomiga drugim; urno zbežijo in tako jaderno tekó, kolikor jih morejo noge nositi. Zapeljivca to razkači; ves divji potegne svoj meč in hití za otroci. Pa nobenega ne more dohiteti. Srečno se rešijo in vsi zasopljeni prisopihajo do mesta.

Prvo, kar je potem Lenart storil, je bilo to, da je šel v cerkev se zahvalit za milostno rešenje iz tolike nevarnosti; potlej se je sezul in je šel bos do Marijine cerkve; tudi tam se je zahvalil Materi božji; kajti njeni priprošnji je pripisoval prejeta milost.

Odsihdob je še pristrčnejše častil in ljubil Marijo. Kolikorkrat je slišal uro bítí, je obmolil češčenamarijo. Za Marijine praznike se je po več dnij pobožno pripravljaj. Imel je podobico presvete Device, katero je zmiraj s seboj nosil. Kadar se je pri mizi sedé učil, postavil jo je pred se, jo poljubil in práv priprosto je prosil »svojo ljubo Mater«, naj mu pomaga pri učenju, saj hoče biti njen služabnik.

Za toliko ljubezen in čast ga je Marija tudi mnogo-vrstno poplačevala. Sam je v poznejših letih pripovedoval: »Kadar premišlujem vse milosti, katere sem že prejel od najsvetejše Device, zdim se sam sebi, kakor bi bil velika romarska cerkev. V taki cerkvi je razobešeno po vseh stenah polno tablic; na njih stoji v podobah ali pa z besedo povedano, v čem je Marija uslišala gorke prošnje romarjev; potlej je rečeno: »po milosti Marijini«. Ravno tak se jaz zdim sam sebi; kar ves popisan z besedami: »po Marijini milosti«. Moje zdravje na duhu in na srcu, moje mašništvo, moja meniška obleka, vse, vse imam »po Marijini milosti!« Berite, o le berite! popisan sem, ves, ves popisan, na duši in na telesu, zunaj in znotraj: »po Marijini milosti«. Na tem-le srcu je zapisano: »po Marijini milosti«; na tem-le mojem jeziku najdete zapisano: »po Marijini milosti«. Bodi zatorej tudi brez konca in kraja češčena moja premilostljiva dobrotnica; na veke bom prepeval usmiljenje Marijino, in če se rešim, rešen bom le »po milosti svoje veličastne Kraljice Marije«.

Ko je bil Lenart nekako 12 let star, je njegov stric, ki je bival v Rimu, slišal, kako je njegov stričnik bogoljubnega življenja, pa kako bistre glave. Po-

kliče ga [tedaj k sebi in skrbi, da v Rimu izdela nižje in višje šole. Lenart je na moč lepo napredoval v učenostih in v čednostih. 21 let star stopi v frančiškanski red. Postane izvrsten pridigar in dela čudovito veliko za zveličanje duš. Umrl je v visoki starosti, 75letni starček, in sv. Oče Pij IX. so ga l. 1867. prišteli svetnikom.

3. Zveličana Armela.

Pregovor uči, da ni vse zlato, kar se sveti. To je res, a ravno tako je tudi res, da, kar je pa pravo zlato, se zmiraj sveti, kjerkoli je zagledaš. Blišči se v cerkvi na sv. posodici, v kateri biva Kralj vseh kraljev, sveti se na svetlih kronah cesarskih in na raznih lepotijah bogatih velikašev; ali ravno tako svetlobo ima zlato, če se nahaja kje v priprosti hiši, celo v prahu in blatu se zaleskeče.

Taki, kakor pravo zlato, se mi zdijo vsi v resnici bogoljubni otroci. Neprecenljivo drag biser so v premožnih hišah, kakor v revnih kočah. Premožni stariši so lahko hvaležni Bogu za vse, kar imajo; a nad vse veliko veselje jim je, ako imajo blage otroke, katerim se bere cvetoče zdravje na rudečih licih in v bistrih očeh rajski mir nedolžne dušice ter v vsem obnašanju neka ljubeznivost, ki jo more dati le prava bogoljubnost. Ali poglej tudi v revni kmetski hiši in uborni koči pridnega otroka, ko je n. pr. ravno izlezel iz slamnate posteljice izpod zakrpane odeje, umil se v hladni studenčnici in potem pokleknil v kotec, ki ga imenuje »svoj« kotec, da s sklenjenimi rokami prav pobožno opravi zjutranjo molitev itd.; sodba tvoja ne bo drugačna, rekel boš: »Tudi to je zlato!«

Jednak dragocen zaklad priproste bogoljubnosti kmetskih otrok je bila pobožna Armela. Med šestero otroci je bila najstarejša, pa tudi najbolj ubogljiva. Zato so jo stariši zelo ljubili, posebno mati. Vse so se prizadejali, da bi jo lepo odredili. Že na materinem naročju se je naučila Boga ljubiti in častiti. Čeravno je

bila ta blaga mati le priprosta kmetica, znala ji je vendar tako lepo pripovedovati mogočnost in dobrotljivost ljubega Boga, da je bila Armelica že v nežni mladosti vsa goreča za svete reči. Povem naj le jeden sam tak pogovor.

Neki večer reče mati Armeli: »Kaj ne, hčerka moja, da me imaš rada?«

Armela: »Zeló rada, prav iz srca rada.«

Mati: »Zakaj me imaš tako zeló rada?«

Armela: »Ker ste moja mama in me tudi vi radi imate.«

Mati: »Na čem spoznaš, da te imam rada?«

Armela: »Na tem, da tako zeló skrbite za-me. Vi me oblačite in mi dajete kruha ter vsega, kar premorete. Molite z menoj in varujete, da se ne pohujšam. Vsak dan mi storite toliko dobrega, in nihče na svetu ne skrbi tako za-me, kakor vi in oče.«

Mati: »Ti tedaj zato ljubiš naju, ker ti storiva toliko dobrega?«

Armela: »Zato že, pa tudi zato, ker ste mi tako dobri; ljubila vas bom, če mi tudi ne boste mogli več dajati jedí in obleke.«

Mati: »Bog ti blagoslovi tvojo dobro voljo! Pa, dete moje, od kod to, da te z očetom tako zelo ljubiva, da se nikdar ne naveličava ti dobrot deliti, čeravno nama ne moreš ničesar povrniti?«

Armela: »Tega ne vem.«

Mati: »Ti bom jaz povedala. Glej, to pride od ljubega Boga. Bog je nama v srce zapisal, da te morava ljubiti, posebno dokler si sama ne moreš pomagati. Tako je Bog zapovedal vsem starišem, naj ljubeznivo skrbijo za svoje otroke. Le Bogu se imaš tudi ti zahvaliti, da imava toliko ljubezen za te. Glej, on je skrbel, da si dobila take stariše, ki so pripravljeni vse storiti za te. On ima tedaj še veliko večjo ljubezen, kakor midva.«

Armela: »O, kako dober je ljubi Bog!«

Mati: »Res je. In kaj si mu dolžna zato, če te nezmerno bolj ljubi, kakor te moreva midva?«

Armela: »Dolžna sem še bolj ga ljubiti, kakor očeta in mater.«

Mati: »Tako stôri, dete moje, in kar precej môli za menoj to-le molitvico: Ljubi Bog! Tebi se imam zahvaliti za najljubše, kar imam na zemlji, za svoje dobre stariše. Ti si jim v srce dal toliko ljubezen do mene. Zahvalim se Ti iz celega srca za to in obljubim, da Te hočem za toliko ljubezen tudi jaz ljubiti.«

Armela: »Kaj ne, sosedov otrok je pač zeló nesrečen, ker nima več matere?«

Mati: »Tako nesrečna bi lahko bila tudi ti, ali znabiti utegneš kmalu biti; jaz bi ti bila že zdavno lahko umrla, in mogoče, da me v malo tednih ne bo več.«

Armela: »Ljuba mati, kdo bi pa potlej skrbel za-me?«

Mati: »Bog bo potlej skrbel za te, kakor je že prej skrbel pred tvojim rojstvom, da ti je dal dobre stariše. On ti bo lahko nadomestoval mene in očeta, kadar naju več ne bo. Njegova ljubezen preseže vsako človeško ljubezen v neskončni meri. On ne umrje, tudi ne more ubožati. Zato si dolžna, ljuba hčerka, bolj ga ljubiti, kakor vse ljudi, bolj kakor vse stvari na svetu. Ali boš?«

Armela: »Bom, ljuba mama; Boga hočem ljubiti čez vse; kajti tudi on ljubi mene ubozega otroka brez mere in konca.«

Po takih in enakih pogovorih skrbne pobožne matere se je naučila ubogljiva Armelica Boga ljubiti, pogostoma nanj misliti in veliko moliti. Že celó zgodaj je bila nekako zamišljena in rada v samoti. Zato jo je zelo veselilo, da jo je mati odločila za pastaričico, ko je bila še prav majhna deklica. O, koliko je vendar to izvoljeno ljubeznivo dete imelo lepih pobožnih mislij, koliko je zmolilo prisrčnih molitvic, ko so se ovčice mirno okrog pasle po samotnih pašnikih!

Armelica je stanovala daleč od vasi; vendar je od svojega sedmega leta hodila vsak dan k sv. maši in je pri sv. maši vselej molila z veliko pobožnostjo. Takrat, ko je že morala ovce pasti, je dajala svoj kruh drugim pastaricam, da so še njeno čedo vračale in varovale med tem, ko je šla k sv. maši.

Kakor o drugih svetih otrocih, se tudi o nji bere, da je večkrat šla na kak samotni kraj in je na skrivnem molila ta čas, ko so se druge deklice kaj igrale.

Nekega dné je šla spet na tak samotni kraj moliti. Tu najde križec, na katerem je bil Zveličar. Z veseljem ga pobere, ga poljubljuje in se tako resnobno zamisli v trpljenje Jezusovo, da se začne milo jokati. Kar hipoma pride nedolžnemu otroku brez lastnega zadolženja hudobna misel, naj križa nikar tako ne časti, marveč naj ga na tla vrže pa pohodi. Zdi se ji, da ji ga hoče nekdo iz rok iztrgati, ona pa ga trdno in stanovitno drži. Kdo drugi, kakor hudobni duh jo je nadlegoval, hudobni duh, ki kakor rujoveč lev divjá okrog in zijá, da bi požrl koga, če mogoče, najrajše nedolžnega. Armela se je silno ustrašila te hudobne misli, ker je mislila, da je velik greh. Ni ga imela miru, dokler pri spovedi vsega ne pove. Ko pa mašnik zvedó, kako se je te misli ustrašila in kako zelo ji je bila zoperna, jo tolažijo in podučijo, da s to mislijo Boga ni čisto nič razžalila, ker ji je bila tolikanj zoperna.

Še-le to jo je utolažilo. Kakor za plačilo hlabro premagane skušnjave ji je od takrat dodelil Duh božji prav posebno pobožnost do trpljenja in smrti Jezusa Kristusa. Do takrat še ni natanko spoznala bolečin, katere je Jezus pretrpel za ljudi. Na onem križcu je videla vprvič, kako je bil Zveličar ranjen na rokah in nogah in na strani. Te petere rane je odslej v veliki časti imela in velikokrat molila pet očenašev in pet češčenamarij ter še več družih molitev k časti petero ran Gospodovih.

Tako je rastla od dné do dné, od leta do leta v pobožnosti in krščanski popolnosti. Sama nam je nekatere reči razodela, ker ji je bilo zapovedano: »Ko se zjutraj prebudim (je med drugim povedala), vržem se v naročje božje ljubezni, kakor otrok v očetove roke. S postelje vstanem, da njemu služim, in svoja dela opravljam, da bi njemu bila všeč. Kadar imam čas moliti, poklekнем in klečé v njegovi pričujočnosti govorim ž njim, kakor bi ga s telesnimi očmi videla pred seboj. Vsa se mu darujem in prosim ga, naj se zgodi nad menoj njegova volja in naj nikar ne pripusti, da bi ga le količkaj razžalila čez dan. Pri vsakem početju je moj namen, le Jezusu vstrezati. Naj imam še

toliko in še tako težavnega opravila, vendar Jezusa ne zapustim. Storim, kakor kdo, ki ga v pogovoru z dobrim prijateljem drugih kateri obgovori. Prijatelju ne obrne hrbta, tudi ne gre od njega stran, temuč nagne glavo ter ga posluša in se brž zopet obrne k svojemu ljubemu prijatelju, da ž njim naprej kramljá.«

Polagoma se je tako privadila pričujočnosti božje, da so jo vse stvari in vsa še tako navadna opravila spominjala na Stvarnika in jo tako rekoč priganjala k molitvi. Videti je bilo, da so njene misli več v nebesih, kakor na zemlji. Naj povem nekaj zgledov, da boste videli, kako je delala, in kako bi morali tudi vi! Ko je zjutraj z malo iskrico zanetila velik ogenj, je rekla: »Oh, moj Bog! ko bi Ti ljudje sami ne branili, kako naglo bi Ti v njihovih srcih zanetil enak ogenj.« — Če je videla zvestega psička, ki svojega Gospoda nikakor noče zapustiti in se mu za drobec kruha zná stotero prilizovati, je zaklicala: »Ljubi Bog! tudi jaz hočem tako; tudi jaz Ti hočem biti zvesta in nikoli se ne umakniti od Tvoje strani, ker me vsak dan obsipaš z novimi dobrotami.« Če je videla krotke in mirne jagnjiče, ki se dajo striči in klati, da še ust ne odprejo, je koj mislila na najkrotkejšo Jagnje božje, ki je bilo zaklano za naše grehe. Ko je gledala, kako se drevesca dajo šibiti in pripogibati in še veliko morje nikoli ne prestopi svojih bregov, je klicala: »O moj Bog! zakaj vendar še jaz nisem tako voljna in pripravljena, da bi se dala voditi od vsakega spodbudka in navdihovanja sv. Duha; o dodeli, da tudi jaz nikdar ne prestopim mej Tvoje svete volje!«

Zdelo se ji je, kakor bi imela vsaka stvar prst kazavec, ki ji kaže pot proti Očetovemu domu! Zato je večkrat rekla: »O božja ljubezen, kako znaš mojo nevednost nadomestiti! Jaz sem uboga dekla, ki ne znam ne brati ne pisati; pa v tvojih stvareh mi kažeš tolike črke, da mi je le treba pogledati, in učim se, kako si ljubezniv!«

Nasledek toliko svetih mislij in neprestane molitve je bil krasen šopek najlepših čednostij.

Armela je bila nizkega, skoro ubožnega stanu; pa zaradi tega je bila zelo vesela in je večkrat hvalila Boga, da jo je postavil v tak stan.

Posebno zato je rada to imela, ker je spoznala, da taka, kakor je — kmetska hči in dekla — se najložje vadi ponižnosti, ker v takem stanu se človek najložje uči le od Boga pričakovati pomoči, tedaj le vanj zaupati in njegove milosti iskati!

S ponižnostjo je sklepala Armela najnatančnejšo pokorščino. Vsi so vedeli, kako rada hodi v cerkev; vendar je prej prosila za dovoljenje stariše in pozneje gospodarja. Raje je prišla domov prezgodaj, kakor prepozno, da je le službo božjo opravila, ker je imela tudi pokorščino za dolžnost in se tudi v pobožnosti ni hotela ravnati po svoji volji, da le ni bilo kaj zoper voljo božjo. Zato ni bila nobenkrat nejevoljna ali sitna, marveč vedno vesela. Stariši njeni so sami rekli, da med šestero otroci jim jedino Armela ni bila nikdar nepokorna. Brez mrmranja je urno in veselo storila, kar koli so ji zapovedali. Kadar je videla, da mati ali oče ali pa kak posel težko dela, jim je po svoji postrežljivosti hitela pomagat ali je celo namesto njih sama delo prevzela.

Pa ne le do živih je imela toliko ljubezen in usmiljenje, dobrotljivost njenega srca je segala še v večnost. Veliko usmiljenje je imela namreč tudi do vernih duš v vicah. Pomagala jim je, kolikor je mogla, z molitvijo in dobrimi deli. Če je morala poleti v vročini ovce pasti ali po zimi trpeti velik mraz, je vse tako trpljenje zanje darovala. Če je morala pometati, ali kaj družega težkega delati, delala je v ravno tisti namen. Večkrat je stala na solnčni vročini, ali pa pri pekočem ognju in je trpela skelečo bolečino, da bi tako lajšala bridkosti ubogih duš. Pri jedi je ohranila najboljše reči, večkrat celo kosilo, za miloščino ubogim, da bi zaslužnje tega dobrega dela pomagalo rajncim. Drugekrati si je pritrkala vodé, ko je bila žejna, ali pa ni hotela igrati, da je tako majhne dari Bogu darovala za trpeče duše. Da bi se za tako krščansko usmiljenje tudi še bolj vnemala, je večkrat rekla sama pri sebi: »Ko bi v velikem ognju zagledala koga izmed svojih znancev, ko bi se sam ne mogel rešiti, ali bi ne bilo grozovito neusmiljeno ga notri pustiti, da gori, ko ga je mogoče rešiti? Tako moram tudi pomagati svojim bratom, kateri

morajo toliko trpeti v vicah, pa si sami ne morejo pomagati.«

Še dveh rečij moram omeniti; ni drugače.

Kjerkoli je kaka duša, ki Jezusa ljubi, gotovo ljubi tudi njegovo Mater Marijo. Zato ji je bila tudi Armela zeló vdana. Sama je pozneje pravila: »Če sem mislila na svoje grehe, nisem si upala povzdigniti očíj k Bogu. V takem strahu sem se obrnila do presv. Device in sem si jo izvolila za Mater in Priprošnjico. Gorke solze sem pretakala in prisrčno jo prosila, naj me pokaže svojemu Sinu, pa naj mi vse odvzame, kar bi utegnilo neprijetno biti očesu njegovega svetega veličastva. Rekla sem sama pri sebi: Da si pridobim le Materino prijaznost, bom kmalu milostno sprejeta tudi pri njenem Sinu. Po dnevi in po noči sem veliko mislila na Marijo, prav živo si pred oči stavila njena dela, posebno, kako je v Nazaretu ljubila svojega Sina, mu kot svojemu Bogu čast skazovala, na rokah ga nosila ali na srce pritiskala. Potem sem jo prosila jednake ljubezni do njenega Sina, pokorščine in samotnosti ter drugih čednostij, katere je takrat Marija spolnovala, in prizadevala sem se jih za njo posnemati. Tudi sem si delala misel, kakor da je hiša, v kateri stanujem, sveta hišica v Nazaretu in da smem Mariji in njenemu Sinu streči. Kadar sem tedaj pometala, imela kaj v kuhinji opraviti, ko sem postiljala in pospravljala, mislila sem si, kakor bi pred seboj videla Marijo ravno tako delati in bi jo hotela posnemati.

»V vseh skušnjavah in težavah sem zaupala vanjo ter k nji pribežala, kakor otrok k svoji dobri materi. In nikdar me ni prezirala, marveč vsikdar mi je prihitela na pomoč. Obvarovala me je satanovih mrež, v katere me je hotel vjeti. Ob kratkem, moja dobra mati je bila, moja priprošnjica. Za Bogom se imam nji zahvaliti za vse, kar sem.«

Druga reč, ki je pri Armeli še posebej spomina vredna, je njeno nenavadno zaupanje do angelja varuha. Sv. vera namreč nas vse uči, da je Bog dal slehernemu zvestega tovariša, angelja varuha; pa ne vém, če ljudje še kake dobrote tako radi pozabijo, kakor tega prelubeznivega nebeškega prijatelja: vsak človek,

ko bi bil sicer še tako zapuščen, ima angelja božjega na strani — in vendar koliko jih je nehvaležnikov, ki leto in dan še ne mislijo nanj! Pri Armelici pa je bila ta verska resnica tako živa, kakor bi bila svojega angelja s telesnimi očmi gledala poleg sebe. In iz take žive vere je prihajala najprisrčnejša, prav otročja pobožnost do njega. Govorila je ž njim, kakor s svojim prijateljem in učenikom. Prosila ga je, naj jo uči, kako mora Boga ljubiti, kako mu služiti. Kadar se ji je ponesrečila kaka napaka, se mu je kakor priprosto dete obtožila in ga v solzah prosila, naj ji vendar izprosi odpuščanja pri Bogu. Zeló se je bala v njegovi priučujočnosti kaj neprimernega storiti; že misel nanj jo je obvarovala vsake nepopolnosti, da bi se mu le ne zamerila. Predno je šla zvečer spat, prosila ga je, naj po noči namesti nje čuje in Boga ljubi; zjutraj pa ga je spet prosila, naj jo varuje pred vsem, kar bi utegnili Boga žaliti. Kadar je šla v cerkev, rekla mu je, naj ž njo in v njenem imenu moli Jezusa Kristusa v najsvetejšem Zakramentu.

Do drugih ljudij je bila tudi zato tako prijazna in spoštljiva, ker si je mislila, kako je sv. angelj varuh pri njih in kako prijateljsko jih varuje. Če je koga pozdravila, imela je pri tem misel, da pozdravlja tudi njegovega angelja. Kadar ji je bilo kaj naročeno, pa se je bala pozabiti, priporočila je angelju in je svetovala tudi drugim, naj jednako delajo, če bi si kaj težko zapomnili. Če je videla, da so drugi ljudje Boga žalili, je bila žalostna vedé, da so žalostni tudi njihovi angelji, in jih je goreče prosila, naj nesrečnežev nikar ne zapustijo, marveč naj jih razsvetlijo, da bodo spoznali, kaj je to, Boga razžaliti. Sploh, kjerkoli je bližnji potreboval pomoči, prosila je njegovega svetega angelja varha zanj.

Še mnogokaj lepega bi imel povedati iz njenega poznejšega življenja, n. pr. kako ji je bilo pozneje po raznih službah mnogokrat zeló hudo, kako se je znala v Bogu tolažiti, kako je bila najraje v takih službah, kjer je bilo največ potrpeti; najraje je stregla takim ljudém, ki so jo največ žalili; lahko bi se bila bogato omožila, pa raje je na tihem v ponižnosti priprosta

dekla Bogu služila in tudi v revščini, pa v veliki svetosti umrla leta 1671., stara 65 let: pa obljubil sem vam popisovati le bolj mlada leta; toraj se poslovim od preblage Armelice, čeravno težko. Tudi vi se nikar lahkomišljeno ne poslavlajte od nje, marveč delajte najkrepkejše sklepe za prihodnost, da boste zvesto splovali svoje dolžnosti, naj vas Bog pokliče v katerikoli stan.

4. Sv. Benedikt Labre.

Kdor bi ljudi hotel soditi po obleki, bi se mnogokrat zelo motil. Pod najlepšo obleko se namreč lahko skriva slabo in grdo srce, pa tudi pod najrevnejšo in najpriprostejšo obleko biva večkrat čista, blaga duša. Pred sto leti so videli v Rimu večkrat moža, ki je bil med mestnimi reveži skoro najbornejše oblečen; pa po svojem pohlevnem, krotkem in potrpežljivem obnašanju je bil več vreden, kot sto in sto drugih, kateri so svilnato obleko na-se devali in si jo pripenjali z zlatimi zaponami. Ljudje so ga sploh imenovali »svetega berača«. Ta berač je bil sin bogatih starišev, katerim je kupčija donasala precejšen dobiček. Kako, da je sin premožnih starišev med zaničevanimi berači prosil miloščinje? To je storila ljubezen, goreča ljubezen do Jezusa Kristusa, ki je bil tudi revščino izvolil zavoljo nas, ko bi bil vendar lahko imel vse, kar bi bil le hotel. Ne lenoba, marveč duh krščanske ljubezni in zatajevanja ga je pripravil, da si je izvolil tako zoperni, tako zaničevani stan.

Ta pobožni, zavoljo Boga prostovoljno ubožni berač je bil Benedikt Jožef Labre (beri: Lábr), rojen leta 1748. v Amettes-u (Amétu) na Francoskem in je že v otročjih letih tako lepo živel, da morate še vi zvedeti, kako.

Benedikt je bil prejel od Boga izvrstne dušne zmožnosti: bister um, dober spomin, in (kar je še več vredno) posebno blago, voljno, za čednost in pobožnost zelo vneto srce. Storili so tudi stariši svojo dolžnost,

in rasel je deček v toliki lepoti in blagosti, da je bil veselje angeljem in ljudem.

Ko je bil pet let star, je silno želel, naučiti se branja in pisanja, zlasti zato, da bi se ložje in bolj temeljito učil krščanskega nauka. Stariši so mu z veseljem spolnili to željo. Petletni Benedikt je bil tedaj že učenec — pa kakšen! Zgled vsem šolarjem!

Sploh je dobrim otrokom lastno, da jih ni treba priganjati k učenju, temveč se sami priganjajo in se z veseljem učijo, zato, ker je tako volja božja, ne pa da bi se še le bali sramote, zaničevanja ali kazni. Mali Benedikt je bil še preveč priden, tako, da so ga morali odvracati od učenja. Včasih ga je njegov učenik tudi v šali proč potegnil od bukev, pa precej se mu je iz rok izvil, tekel nazaj k mizi ter prijazno izgovarjal: »Izpustite me vendar, sicer ne bom mogel nalog izgotoviti.«

V šoli se je nekaterikrat primerilo, da ga je kak razposajenec sunil ali udaril, ali pa mu razmetal učne reči. Kakor je tako dejanje grdo in kazni vredno, tako moramo hvaliti prelepo vedenje Benediktovo do nagačivcev. Kak otrok bi bil takemu vrnil hudo s hudim in bi ga bil zatožil; on pa je ostal ves miren, ni se jezil in ne tožil. Še zagovarjal je svoje součence, če je učitelj sam zapazil njihovo zlobno vedenje, rekoč, da niso nič hudega namerjali. Tolika potrpežljivost in tako voljna krotkost mu je kmalu pridobila srca vseh součencev, celo učitelji so se čudili.

Če se je pri branju v začetku kedaj primerilo, da je kaj napak bral, je bil ostro pokregan, in rečeno mu je bilo: »Zaslužil si kazen; pojdi in moli rožni venec!« Blagi deček se kar nič ni ustavljal, besedice ni zinil; precej je šel v kót in je tako pobožno opravil naloženo pokoro, da so bili ginjeni vsi, kateri so ga videli.

Nekikrat pa ga je zadela še hujša poskušnja. Ostro je bil kregan zastran neke napake, katere pa ni bil kriv; tedaj po nedolžnem kregan. Kako to boli, ve le tisti, kateri je že sam skusil kaj jednakega. Benedikt odgovori naravnost pa mirno, da te napake ni nikdar storil; gospod učitelj pa mu noče verjeti, mu še pravi, da je lažnik, da zasluži kazen, katero mora

takoj prestati! Nedolžni učenček hipoma uboga ter ne misli več na to, da je nedolžen, marveč le na to, da je dolžnost ubogati. Brez mrmranja, brez nejevolje se dá kaznovati ter si misli: »Znabiti sem zaslužil tako kazen s kako drugo napako, ali pa Bog to pripusti, da se učim trpeti in ponižen biti.«

Benedikt je hodil navadno zadnji iz šole. Neki dan ga vprašajo, zakaj tako dela? »Počakati hočem, odgovori, da drugi odidejo, če tudi zadnji odtod grem, pri dem vendar pred domov, kot drugi.« Gospodu učitelju se čudno zdi, kako bi bilo to mogoče; zato nalašč opazuje in vidi, da je Benedikt res bil prvi domá, čeravno mu je bilo dalje, kakor součencem. Kajti med potjo ni postajal, da bi se igral, marveč je lepo mirno hodil svojo pot. Ko se je to zgodilo, še ni bil prav sedem let star; tem večja čast zanj, ker take otročiče rada zanima in moti igrača in vsaka reč.

To vam je bil tak učenec, da je njegov učitelj pred papeževo sodnijo očitno pričal, da med 2000 učenci, katere je podučeval v teku več let, ni poznal nobenega dečka, da bi bil tako ubogljiv, tako dober, tako ljubezniv. O, kako lepo bi bilo, ko bi mogli kedaj pokazati vsi otroci tako spričevalo pred sodnim stolom božjim!

Tudi zunaj šole je bilo njegovo vedenje vse hvale vredno. Vedno je bil jasnega in veselega obraza, ves čas miren, tih in prijazen. Govoril ni veliko in ni ljubil nepotrebnega čenčanja; sploh je že zgodaj kazal nenavadno zrelega duha. Navadne otročarije ga niso kaj veselile. Njegovo angeljsko čisto srce se je balo in varovalo vseh najmanjših pregreškov, kateri že mladostno srce radi tako zelo kazijo: nevoščljivosti, tatvine, nepokorščine, hinavščine, laži, vsakoršne najmanjše nespodobnosti itd.

Zato so ga zelo radi imeli vsi ljude, kateri so ga poznali. Posli, sorodniki in sosedje, med katerimi je živel, so potrdili s prisego, da je bil vedno angeljske sramožljivosti in nedolžnosti, in da je kazal toliko modrost, kakoršna se nahaja še-le v poznejših letih. Nekateri izmed njegovih tovarišev so mu bili nevoščljivi, da je bil povsod tako priljubljen. Iskali so tedaj, kje bi

zavohali kaj napačnega na njem, da bi škodovali njegovemu tako dobremu imenu. To je bilo zelo grdo in četrti greh zoper sv. Duha. Toda kaj se zgodi? Ravno tisti, ki so s tako čudnim očesom pogledovali za njim, kakor nekdanj farizeji za Jezusom, so čedalje več lepega in ginljivega videli pri njem; ravno taki so ga jeli slednjič najbolj čislati in celo — posnemati. Če je imelo biti kaj napačnega, so si rekli: »Tako se ne sme, Benedikt ni tako delal.« Če kateri izmed otrok ni vedel, kaj je treba moliti pred podobo Matere božje, na pokopališču, pri blagoslovu, pri povzdigovanju itd., so rekli: »Benedikta bomo vprašali«. In če katerikrat niso bili pridni in redni, pa so videli Benedikta priti, so si koj zaklicali: »Benedikt gre!« Precej je bil najlepši mir in radi so imeli, če je kaj časa ostal pri njih, ker je bil tako ljubezniv.

Tako čednostno obnašanje mu ni bilo prirojeno; moral se je veliko truditi in si naložiti marsikaj zopernega, da je je dosegel. Tako je n. pr. vedno ostro pokoril svoje telo; jedel je malo, sladkosnednost mu je bila zoprna; spal je najraje kar na golih tleh, na trdi klopi, ali če je moral v mehki postelji, si je robato poleno dejal pod-se; za šumne igre se ni zmenil, največje veselje je vžival, kadar je bil sam v svoji sobi, da je bral pobožne knjige, pa na skrivnem molil prav iz srca. Če se je igral, igral se je vselej kaj pobožnega. Doma si je naredil nekakšno kapelico, v njo je postavil oltar, tam je pobožnosti opravljal in mlajši bratje so mu morali streči; imeli so tudi procesije i. dr., pa vse tako resno, kakor zares! Da bi si ohranil najlepšo čednost, sv. čistosti, v vsej lepoti, varoval je kolikor moč svoje počutke.

Že takrat je razodeval želje, da bi najraje živel v kaki samoti, kakor nekdanj puščavniki; pa stariši so se prizadevali mu odpravljati take misli. Mati mu nekdaj reče: »Sin, tolikrat praviš, da bi hotel živeti daleč od doma v kaki puščavi, saj bi tam ne imel nikakoršne hrane.« »Zelišča in korenine, odgovori Benedikt, bi zadostovale, kakor so nekdanj puščavnikom.« »Pa takrat so bili ljudje močnejši, kakor so sedaj«, odvrne mati. Benedikt: »Vsegamogočni Bog ni sedaj nič manj mo-

gočen, in če je nekdanj čudežno hranil puščavnike, ali bi jih ne mogel tudi sedaj? O mati, prav resni volji je vse mogoče!»

Ves čas, ko je bil doma pri stariših, jih je vselej ubogal, urno, na prvi migljaj. Zato so ga bolj ljubili, kakor vse svoje druge otroke. Le mislite si, kako bi tudi vas še vse rajše imeli vaši stariši, kakor vas imajo sedaj, ko bi sleherni izmed vas prav vselej jih hitro ubogal ter jih nikdar ne razžalil tudi z najmanjšo nepokorščino!

Če so mu dovolili, šel je vsak dan v cerkev in je pri maši stregel s toliko modrostjo in pobožnostjo, da so se nad njim zgledovali vsi, kateri so ga videli. Pobožno je držal roke na prsih sklenjene, glavo in oči pri miru, da se ni nikamor oziral. Cerkvene obrede si je prizadeval čimdalje bolj spoznavati in umeti ter tudi s srčnimi čustvi spremljati; krščanski nauk je vselej zvesto poslušal.

Tako je živel Benedikt doma pri stariših do dvanajstega leta.

Da bi se blagi sin naučil še več, pošljejo ga k njegovemu stricu, ki je bil za župnika v Erinu. Tam je ostal deček šest let. Ves čas je znal prav porabiti; nekaj si ga je odločil za učenje, nekaj za pobožna opravila; kajti tudi tukaj je nadaljeval svoje pobožno življenje ter je še čimdalje bolj napredoval v krščanskih čednostih.

Zlasti je bila čimdalje večja njegova vestnost in skrb, vsled katere se je varoval vsakega tudi najmanjšega razžaljenja Božjega. Kako skrben in natančen je bil v tej reči, boste lahko sprevideli iz nekoliko zgledov.

Stric je imel na vrtu lepe velike jagode. Nekega dne ukaže Benediktu, naj jih gre nabirat. Tu pride 7letna deklica na vrt za njim in ga prosi, naj ji dá nekoliko jagod. Benedikt se prijazno izgovarja, rekoč, da brez stričevega dovoljenja ne sme nobene dati; le naj gre strica prosit. Deklica gre, pa kmalu spet pride in pravi: »Nisem dobila dovoljenja; pa vendar mi jih kar daj, stric tega ne bodo zvedeli.« — »Pa Bog vidi«, odgovori Benedikt. — »Saj jih nočem veliko«, pravi

deklica, »le par mi jih daj; kaj bo ta malenkost?« — »Malenkost? Kaj praviš?« se oglasi Benedikt, »ali more biti malenkost to, kar Boga žali? Pa tudi: z malimi rečmi začnemo in polagoma pridemo do velikih; danes je le par jagod, pa kmalu se bodo jemale reči večje vrednosti. Danes bi ukradla šivanko, drugi pot škarje; potem bi ti bilo mogoče že jemati drage reči. Obžaluj tako misel in le kmalu se je spovej!« S tem kratkim, prijaznim opominjevanjem še ni bil zadovoljen, marveč ko je pozneje videl deklico iti v cerkev k spovedi, jo je še jedenkrat opomnil na tisto reč. To opominjevanje se ji je vtisnilo tako globoko v srce, da ga še v poznejših letih ni mogla pozabiti, ko je bila že sprejeta v samostan za nuno.

Kar je pa Benedikt branil drugim, tega se je varoval sam z vso vestnostjo. Nikoli se ni na stričevem vrtu sadja dotaknil, če mu ni bilo posebej dovoljeno, tudi takega ne, ki je po tleh ležalo.

Neki dan je bil z nekaterimi dečki na kmetih. Ti so bili jabelk nakradli na sosedovem. Menili so Benediktu se prikupiti in so mu jih ponujali. On pa jim brez straha prav resno pravi: »Ta jabolka so ukradena; ni dovoljeno jih jesti; ne maram nobenega.« Drugikrat mu je prinesel prijatelj češenj, ki jih je bil vzel v hramu svojega očeta. Benedikt tako dolgo ni hotel nobene sprejeti, dokler mu ni povedal, da jih je vzel z dovoljenjem očetovim. Sedaj jih je sicer sprejel, pa da bi se vadal v zatajevanju, jih je nabral na nit in na okno obesil.

Kakor je bil sam do sebe oster, tako je bil do družih mil in postrežljiv. Nekikrat je zapazil otroka, ki je v šolo gredé padel v blato. Precej je pritekel in ga vzdignil iz blata, čeravno se je s tem sam hudo umazal. Tudi čevelj je bil otroku obtičal v blatu, Benedikt ga pomaga iskati tako dolgo, da ga najdeta. Poslednjič pelje in spremi jokajoče dete še do šole.

Pri drugi priložnosti se mu je smilila mala deklica, ki ni smela več hoditi v tisto šolo, kakor poprej. Vpraša jo, zakaj ne. Dekletce se začne jokati in pravi: »Mameha mi nočejo privoliti.« Sedaj jo začne prijazno tolažiti ter jo pelje pred vrata bližnje cerkve; tam ji ukaže

poklekniti pa očenaš in češčenamarijo moliti. Ko prideta do besedij: »Zgôdi se Tvoja volja,« mu jih mora deklica trikrat ponoviti in ji pravi, da se mora v svojem trpljenju izročiti v voljo božjo. Potlej moli ž njo še za rajnco mater. Slednjič jo opominja, naj si želje zastran šole iz glave izbije in naj bo mirna; v tej reči mora mačeho ubogati. »Naš ljubi Bog ti bo povrnil«, pristavi, »jaz bom molil za-te; ti pa stôri, kar Bog od tebe hoče.« Potlej ji še velí, klečé trikrat reči: »Hvaljeno in češčeno bodi vsigdar presveto Rešnje Telo.« Sedaj gre otrok potolažen domov in je nadalje potrpežljiv in ubogljiv.

Najvidnejše znamenje prave dovršene ljubezni je potrpežljivost, ki jo imamo z napakami, s hudobijami in strastmi družih ljudij. Priložnosti za tako potrpljenje se pač nikomur ne manjka, tudi Benedikt jo je imel mnogokrat v hiši svojega strica. Jeden izmed domačih poslov ga je žalil z zaničljivimi besedami in deli ter mu je bil neuljuden še takrat, ko je dobrote prejemal iz njegovih rók. Ali Benedikt se ni nikoli pritožil, ničesar pravil stricu, temuč vse je prenašal tiho in krotko. Jeden izmed njegovih tovarišev ga je nekoč zmerjal in ga imenoval hinavca. Benedikt je molčal. Pa služabnik je naznanil to stricu. Tovariš bi bil imel biti ostro kaznovan; toda Benedikt se je potegnil zanj, je razžaljivca izgovarjal ter dosegel, da mu je bila prizanesena kazen. Tako je vedel po Kristusovih besedah dobro storiti onim, kateri so ga preganjali.

Benedikt doseže 18. leto in stric mu umrje; sedaj se spet vrne nazaj domov. V hiši svojih starišev bi se mu bilo lahko prav dobro godilo; a spoznal je, da ga Bog kliče še k višji popolnosti in svetosti, sklenil je, kakor nekdam sv. Aleš, Jezusa v revščini posnemati. Zapustil je svojo domovino, svoje stariše in vse, na kar so posvetni ljudje tolikanj navezani; šel je na Laško, obiskoval najimenoitnejše božje poti v Evropi, potem pa ostal v Rimu, neznan, mnogo zaničevan, v angeljski potrpežljivosti, nepopisljivi spokornosti do smrti leta 1783. Papež Pij IX. ga je 20. maja 1860 prištel med blažene, Leon XIII. pa med svetnike dné 8. decembra l. 1881.

Če tudi vam ne prigovarjam, da bi tako zelo se pokorili in zatajevali, kakor ta služabnik Božji; vendar toliko pa sv. vera naklada vsakemu kristijanu, da naj se varuje vsega, kar je greh in kar v greh napeljuje, ko bi bilo še tako prijetno. In kdor hoče količkaj v čednosti rasti, si mora poleg tega odreči tudi marsikaj, kar samo na sebi ni prepovedano, da bo tem gotovejše se vselej obvaroval vseh prepovedanih rečij. Kakor se v svetnih šolah začne nauk z abecednikom, tako je v šoli svetnikov temeljni nauk vse svetosti: »Premaguj samega sebe!« Čimbolj se množi premagovanje, tem bolj raste prava svetost, kajti: »Nebeško kraljestvo silo trpi!«

5. Sv. Alfonz Ligvorij.

Med najslavnejšimi možmi in učeniki sv. katoliške cerkve v preteklem 18. stoletju se sveti sv. Alfonz Ligvorij. Rojen je bil leta 1696. v Neapolju, v tistem tolikrat imenovanem laškem mestu, o katerem trdijo potniki, da je zaradi prekrasne lege najlepše med vsemi mesti na svetu. Pri svetem krstu je dobil, kakor je pri imenitnejših hišah navada, dvojno ime: Alfonz Marija.

Tudi nam Slovencem je to ime že dobro znano. Sv. Alfonz namreč je bil dober pastir ne le tistim ovčicam, katerim je bil škof, ne le za tisti čas, ko je živel; marveč po svojih učenih, lahko umljivih in spodbudnih spisih je in bo koristil vesoljnemu kotoliškemu svetu. Smem reči, da tudi v naši deželi je bil že marsikateri do solz ginjen, ko je pred tabernakljem molil na njegovo knjigo »Obiskovanje presv. Rešnjega Telesa«, ali ko je bral njegovo »Slavo Marije Device«, ali pa slišal peti pristrčno mile pesmi njegove.

Tolika svetost in pobožnost njegova pa se je začela že v detinskih letih, kar nam zopet priča, da mora prav zgodaj začeti, kdor hoče kaj prida dovršiti.

Ko je bil še Alfonzek zelo majhen, pride nekega dne Ligvorjeve obiskat pobožen pater iz reda Jezuso-

vega; bil je to silno imeniten pridigar, po svoji nenavadni svetosti znan po vsem mestu (sedaj sta že oba prišteta med svetnike). Pobožna mati, se vé, da si ne more kaj, da bi ljubeznivega fantiča ne pokazala preblagemu duhovnu. Svetnik ga z velikim veseljem sprejme, ga blagoslovi, pogleda mater ter pravi v preroškem duhu: »Ta vaš sinek bo čakal visoke starosti, 90 let, nosil bo še škofovsko palico, in bo veliko storil za Jezusa Kristusa.« Svetnikovo prerokovanje se je natanko spolnilo.

Lahko si mislite, da je pri teh besedah bogoljubno materino srce prešinilo neko nadzemeljsko veselje, nebeška radost. Le še bolj skrbi sedaj zanj, še z večjo vnemo ga napeljuje k pobožnosti in svetosti. Alfonzek po svoji strani je bil podučljiv in ubogljiv, kakor si je le moč želeti. Dobra mati je imela lepo navado, da je večkrat, če ne med dnevom, vsaj zvečer vse otroke okrog sebe zbrala, jih v verskih resnicah podučevala, pred grehom svarila in za svete čednosti vnemala, zlasti pa učila Marijo pristrčno ljubiti; z materjo so ubogljivi otroci opravljali jutranjo in večerno molitev ter še mnogo drugih pobožnostij.

Največje veselje pa je pri tem delal materi ljubeznivi Alfonzek; kakor steber je nepremakljiv stal pri materinem podučevanju. Večkrat je slišal iz materinih ust: »Ljubi moj sinek! ti moraš vsaki dan boljši biti; zato ti Bog deli svoje milosti.« Nato je blagosrčno odgovoril: »Tako pač tudi sam želim, ljuba mama! toda kako pa hočem?« Dobil je potem tak-le odgovor: *a)* govôri malo; *b)* nikdar ne bodi brez dela; *c)* med delom in tudi v družini misli pogostoma na Boga; *č)* na tihem prav veliko žaluj zavljo grehov sveta; *d)* boj se tudi malega greha; *e)* natanko in redno opravljaj svoje molitve; *f)* posebno moraš častiti Mater božjo; *g)* velikokrat premišluj in si predočuj kazni zavrženih, in pa radosti zveličanih; *h)* na nobeno zemeljsko stvar ne bodi preveč navezan; *i)* stori dobrega, kjer in kolikor moreš; *j)* bodi zmeren v jedi in pijači; *k)* z veseljem sprejemaj, kadar boš grajan; *l)* karkoli delaš, vedno ti bodi čast božja pred očmi; *m)* večkrat išči pomoči v sv. zakramentih in zmiraj bodi zvest služabnik sv. katoliške cerkve.

Kako globoko je v mlado srce sprejemal te in druge materine nauke, je pokazalo njegovo sveto življenje, njegov veliki strah pred vsakim grehom. Naj vam v dokaz zadostuje, da povem le jeden sam dogodek. Ko je bil deset let star, so ga dali v odgojil-

nico plemenitih mladeničev, katere so podučevali in v strahu božjem izrejevali pobožni duhovni. Le-ti so dobro vedeli, da mlade moči ne morejo in ne smejo biti vedno naprežene in napete, temuč je po pridnem

delu potreben tudi razvedrilen počitek. Zato so v ta namen večkrat spremili sebi izročeno mladino ven iz mesta, na prosto, na zeleno. Tu so se radostno igrali in mnogovrstno razvedrovali. Nekega dne, ko je bil tudi Alfonz ž njimi, se zmenijo, da pojdejo žogo bít. Hitro se preštejejo ter potegnejo tudi njega med-se. Zastonj je vse izgovarjanje, da ne zna te igre, da ne bo igral, naj le sami itd., mora pa mora se igre vdeležiti. Pa je sreča že tako hotela, da je dobil prednost v igri ravno Ligvorij, ki je bil izmed vseh znabiti najmenj vaje takega igranja in ki se je bil le nehoté drugim pridružil, da bi nikogar ne žalil. Jednega izmed mladih tovarišev je to zeló razjezilo, nekaj, ker je zgubil, nekaj pa tudi znabiti zato, ker je menil, da je hotel prej Ligvorij jih le nalagati, češ, da ne zná, pa je vendar tako dobro igral. V jezi začne zabavljati, zmerjati in napačne besede izgovarjati. Sedaj se pobožni deček ne more več zdržati, v obraz zardí, nazaj dá dobiček in resno reče: »Kaj? za tako malenkost se predrzneš Boga žaliti? Ná, tu imaš . . . ! Bog me varuj takega dobička, ki bi si ga moral kupiti za tako ceno!« Nato odide ter se umakne na samotni kraj širokega vrta. Resne besede, tako odločno izrečene, so vse nekako presunile, zlasti onega, ki je bil kriv; nekaj časa so strmé gledali za njim, a kmalu se spet zamislijo v igranje in igrajo do večera. Alfonza le ni nazaj. Jame jih skrbeti, nemirno ga iščejo po vrtu. Slednjič ga najdejo v molitvi klečečega pred podobico Matere božje, katero je bil pred-se obesil na lavorovo drevo. Ves v pobožnost zatopljen še zapazil ni precej, ko so prišli in ga obstopili. Ali oni, ki ga je bil razžalil, se ne more več zdržati, na glas zakliče: »Oh, kaj sem storil? Svetnika sem razžalil!« Ta klic ga predrami, in v nekaki zadregi sname podobico z drevesa in gre s tovariši zopet mirno domov. Tako vedenje je imelo pri vseh prav globok vtis in z začudenjem so pripovedovali to domá.

Tako zvestobo je Bog svetniku obilno poplačal že na svetu. Blagoslovil je njegovo pridnost, da je imel pri učenju nenavadno srečo in velik uspeh. Še-le 16 let je bil star, pa že tako podučen v latinskem in grškem jeziku, v govorništvu in v domačem (italijan-

skem) pesništvu, celó v modroslovju in v obojnem pravoznanstvu se je tako odlikoval, da je postal — še tako nežen mladenič — že doktor. Ta čast se mu je naklonila l. 1713. vpričo jako številnega občinstva.

Tak uspeh je bil pripisovati le njegovi veliki pridnosti, še bolj pa njegovi vzorni pobožnosti. Ker modrosti in učenosti ni iskal le po debelih zaprašenih knjigah, marveč pri Bogu, ki je studenec vsakoršne vednosti, zato jo je prejel v toliki meri. Ob času najbolj nakopičenega učenja vendar ni prenehal vsak dan precej dolgo pred presv. Rešnjim Telesom klečati in moliti ter tudi presv. Devico Marijo z daljšo pobožnostjo pozdravljati in častiti.

Tudi prevzeten ni bil prav nič zaradi tolike učenosti in časti; če mu je kdo v misel vzel, da je bil že tako mlad za doktorja povzdignjen, se je nasmejal in šaljivo rekel: »Res da; v neko halo sem se moral takrat obleči, katera mi je segala prav do podnog!« Ravno narobe; kmalu je spoznal, kako nečimerna je posvetna učenost, kako malo se je zanesti na-njo. V neki jako važni pravdi je bil zagovornik in je tako izvrstno zagovarjal svojo reč, da so se mu vsi čudili ter mu ploskali od vseh strani. Že je bilo kakor gotovo, da njegova stranka dobi pravdo: kar pride njegov nasprotnik in mu pokaže besedico »ne«, katero je bil prezrl. V svoji pravični odkritosrčnosti takoj spozná, da je ravno nasprotno res, ne pa to, kar je s toliko slavo dokazoval. Pri odhodu ves ginjen zakliče: »Goljufigi svet, spoznal sem te; nič več ne bom imel s teboj opraviti!«

Od takrat mu je bil nepremakljiv sklep: ne svetu, ampak le Bogu je hotel služiti v duhovskem stanu. Težav in nasprotja je bilo veliko, a njegova stanovitnost je vse premagala. Postal je duhoven, vstanovil red pobožnih gorečih duhovnov; postal je tudi, kakor mu je bilo že otroku prerokovano, škof; silno veliko je storil za Boga in duše s čistim zgledom, z živo besedo in brezštevilnimi spisi. Umrl je l. avgusta l. 1787 popoldne, v 91. letu. Papež Gregorij XVI. ga je prištel med svetnike, papež Pij IX. pa sprejel med cerkvene učeniike.

6. Sv. Veronika Giuliani.

Po vrtih in travnikih bi ne bilo tako lepo, ko bi rastle povsod jednake cvetlice, vse jedne rasti in barve; velika različnost jih dela našemu očesu še-le prav prijetne. Jednako je v rajskem vrtu bogoljubnih otrok. Duh božji ne deli vsem enakih darov; vsak otrok dobi toliko, kolikor mu je treba za tisti stan, za kateri ga je Bog odločil. Jeden prejme milost, da more prav veliko pretrpeti s krščansko potrpežljivostjo; drugi, ki je morda imenitnega rodu, dobi milost prave ponižnosti; tretji čuti pristrčno nagnenje do molitve in pre-mišljevanja, da se celó zgodaj prav po otročje z Bogom pogovarja itd.

Tudi sv. Veroniki je Bog dajal že v prvi mladosti prav posebne, nenavadno velike milosti. Komaj je na svet prišla, že je bila nekako vsa drugačna, kakor so navadni otroci; ni kričala, ni se jokala, materi ni bila kar nič nadležna; kar so hoteli, naredili so ž njo. Vsakemu človeku se je nasmehljala in vedno je bila prijazna pa vesela.

V praznik presv. Trojice, 12. rožnika 1661, ko je bila še-le v 6. mesecu, je sedela na materinem naročju; pred njima je bila podoba presv. Trojice. Mati jo pokaže mali Uršiki, to je bilo njeno krstno ime. Ko zagleda podobo, se izvije materi iz rok in sama, brez podpore, gre k podobi. Precej časa stoji pred podobo in jo nepremakljivo ogleduje.

Od takrat je znala že sama hoditi in stati. Do Jezusovih in Marijinih podob je imela neizrečeno veliko veselje in hrepenenje; kjer je katero zagledala, je začela ročice po nji stegovati in ni mirovala, dokler ji je niso dali poljubiti.

Leto pozneje jo vzame nekikrat dekla s seboj, ko gre v prodajalnico po olja. Prodajavec pa je bil tak, da ni dajal natančne mere; tu se oglasi nedolžno dekletce: »Bodite pravični, Bog vas vidi!« Kupec se zeló prestraši; toliko, da se straha na tla ne zgrudi.

Stara tri leta si je sestavila mali oltarček s podobo Matere božje, ki je držala usmiljenega Jezuščka v rokah. Pred to podobo je najraje hodila; kinčala jo je

z vsem, kar so ji mati in sestre lepega dali. Večkrat se je ustopila tje pred oltarček; v svoji otročji priprostosti je jela govoriti z Marijo in Jezuščkom tako zaupljivo, kakor bi bila živa pred njo. Nekaterikrat je prinesla sadja, ki ga je dobila za zajutrek, ga je položila na oltar in prosila Jezuščka, naj si vzame in jé; potem se je skrila za vrata, da bi videla, ali bo vzel, pa če je morala videti, da ni vzel, je žalostno potožila: »Če ti ne ješ, jaz tudi ne jem.«

Ali včasih se je pa le zgodilo, da je Gospod poplačal otrokovo priprostost in pobožnost: podoba je bila res kakor oživila; Marija ji je položila Jezuščka v naročje, da ga je smela objemčkati. Drugikrat je stopil s podobe na oltar ter je vzel nekaj, nekaj pa nji dal, da naj jé ž njim.

Da se je to res godilo, pričale so njene sestre, ki so jo vedno opazovale; pravil je tudi neki duhoven, ki jo je dobro poznal, in pozneje je iz pokorščine sama zapisala. V življenju mladih svetnikov se kaj takega večkrat bere. Saj je tudi z apostoli in učenci po vstajenju jedel in pil. Čeravno je to čudovito, vendar je lahko verjetno za vsakega, ki vé, da je Jezus, ko je bil še na svetu, ravno tako delal z ljubo nedolžnostjo, da je njegovo Srce zares srce najboljšega očeta, kateremu se ne zdi preponižno s svojimi ljubimi otročiči po otročje govoriti! Če je Jezus za nas grešnike celó sramotno na križu umrl, zakaj bi se ne ponižal do nedolžnega otroka, ki ima nekdaž toliko svetost doseči? Sv. pismo pravi, da »s priprostim rad govori Gospod!«

Posebno čuditi se je bilo njenemu obnašanju do Gospoda v presv. Rešnjem Telesu. Ni bila še štiri leta stara, ko je nekoč njena mati prišla iz cerkve od svetega obhajila; ko stopi v hišo, takoj zakliče: »O kako sladka vonjava! o kako prijetna dišava!« Čutila je v duhu pričujočnost Gospodovo, in nekaj časa kar ni mogla proč od matere.

V cerkvi je večkrat videla sveto Hostijo z bliščečo svetlobo obdano; ali pa je Gospoda samega videla v človeški podobi. Ko ji je mati hudo zbolela, ter so jo na dom prišli obhajati, je Uršika spet videla sv. Hostijo

v neizrekljivo lepi bliščobi. Približa se duhovnu in prosi, naj bi jo tudi obhajali. Rekó ji, da je le ena sama Hostija; ali precej najde čudovito dober odgovor: »Dajte mi pa le en košček. Kakor zrkalo, če se na kosce razdrobí, vendar še v vsakem koscu kaže vso podobo, tako je tudi Jezus Kristus v najmanjšem delu svete Hostije pričujoč; zadostuje tedaj za mater in za-me.«

Ko je bila mati potem obhajana, rekla je deklica: »O koliko lepoto ste sedaj sprejeli!« Potlej spleza na posteljo, se pripogne čez mater proti ustom ter spet zakliče: »O, kako je to prijetno dišanje!«

Ker je imela toliko hrepenenje po sv. obhajilu, ji je bilo dovoljeno prvikrat pristopiti k mizi Gospodovi, ko še ni bila spolnila desetega leta. Pri prvem sv. obhajilu ji je bilo tako nekako gorko pri srcu, kakor bi bila zavžila kaj ognjenega, tolika je bila njena otročja ljubezen do Jezusa. Menila je, da je to vselej, toraj tudi pri vsakem drugem človeku, nasledek svetega obhajila; zato je priprosto vprašala svoje sestre, kako dolgo se čuti taka gorkota? Še le, ko so se sestre začudile takemu vprašanju, je zapazila nedolžna Uršula, da je to le posebna milost, in ni nobenkrat več govorila o tem. Prizadevala si je pa odsihdob pogostoma sprejemati sv. obhajilo, kolikorkrat ji je bilo dovoljeno.

Na tak dan, dan sv. obhajila, ji je bilo jedino veselje, bivati pred onim že prej omenjenim oltarjem. Tu je bila kakor zamaknjena; tu ji je Bog dal spoznati nečimurnost in minljivost vsega svetnega razveseljevanja, in dal ji je neko lahkoto, sladek nagib, vse nečimerno zapustiti in le njemu samemu služiti.

In da bi vso njeno ljubezen še bolj za-se pridobil, je poklical Gospod k sebi njeno pobožno mater, ko je bila Uršika še otrok. Ob zadnji uri pokliče mati še vse svoje hčere pred se k smrtni postelji — bilo jih je pet — in s slabotnim glasom jim govori zadnje besede, jim naroči svojo zadnjo voljo, rekel bi sveti testament: »Ljubi otroci«, jim pravi, »obljubite mi, da bode te meni v spomin častile petere rane Gospodove!« Potem jim po vrsti razdeli svete rane, in ker je bila Urša naj-

mlajša, izroči ji za spomin »rano sv. strani«, ki je Jezusovemu milemu Srcu najbližja ter se po nji kakor iz studenta iztakajo zakladi božje ljubezni čez vesoljni svet.

Čeravno je bila še zelo mlada, še-le 4 leta stara, je bila pridna Uršika nad vso mero žalostna materine smrti; kakor bi se ji bilo zdelo, da ta zguba bode za njo začetek hudih skušnjav in nevarnostij. Prvo noč kar ni hotela v posteljo, tako zelo je žalovala; še-le, ko so ji obljubili dati Marijino podobo, da bo pri nji, se je vlegla in sladko spala, tako kakor nedolžnost spi, tudi v najhujši nesreči.

Ni bilo zastonj, da se je sirotica tako po jokala materi. Po smrti tolikanj ljubljene pobožne matere se je vse spremenilo. Hčere so šle z očetom stanovat v veliko mesto Piačenco; tukaj se je začelo vse drugače, po gosposko, imenitno. Kaka sprememba za pobožno, pa še neskušeno deklico! Matere več ni bilo, ni je bilo, da bi bila, kakor nekdanj, s pobožnimi pogovori in nauki čedalje bolj vzbujene občutke njenega blagega srca obračala proti nebu; mesto branja svetniških zgledov je prišlo sedaj v hišo mnogo nepotrebnih pogovorov in nečimernih veselic.

Kakor njene sestre, morala se je sedaj imenitnejše oblačiti in tako se nositi, kakor je zahtevala ravno vladajoča šega, »moda«. Ravno to pa bi ji bilo skoraj v prav veliko nevarnost. Sama je pozneje o tem pravila tako-le: »Čudila sem se taki imenitnosti; kajti do tedaj smo bile le priprosto vzgojevale in imenitnega življenja kar nič navajene. Pa morale smo se ukloniti očetovi volji in čedalje bolj se mi je to prikupovalo. Za delo nisem imela veliko veselja, čeravno sem v jedni uri več storila, kakor so mogli drugi celi dan. Tudi mi je bilo malo mar, da bi se bila kaj naučila; kar pa sem videla, sem vse posnemala. Postala sem vsem nadležna. Že po naravi k jezi nagnjena, sem se za vsako malenkost tako stogotila, da sem začela kar z nogami cepetati.«

Vidite, kaka vojska se je vnela v njenem mladem srcu? Vendar z božjo pomočjo je junaško premagala skušnjave in nevarnosti ter jela čedalje bolj rasti v čed-

nostih. Gospod je ni zapustil; dajal ji je v srce ljubezen do pokore in zatajevanja, da so ji posvetne sladnosti življenja postale zoperne. Še ko ji je mati živela, je bila jela posnemati sv. Katarino Sijensko, sv. Rozo iz Lime v lepem življenju, v pokorilih in zatajevanju. Rada je mislila na trpljenje Jezusa Kristusa, ki se ji je bil dvakrat v veliki teden prikazal, ves z ranami obdan. To se je zgodilo, ko je bila 7 ali 8 let stara; zlasti pa se je zmiraj na boljše obračalo, ko je šla čez dve leti prvikrat k sv. obhajilu.

Misel na prebridko trpljenje Jezusovo jo je obvarovala v najhujših skušnjavah. — Bila je še prav majhna triletna deklica, ko ji je nekikrat Jezušček rekel: »Križ te čaka!« Uršika je premišljevala, kaj bi to govorjenje pomenilo; mislila si je »križ« prav po besedi, kakor je, ter je menila, da ji Gospod zapoveduje, naj varuje vse križe, da se jim kaka nečast ne zgodi. Skrbno je tedaj pobiralo priprosto otročé vse, kar je kje videlo »navskriž« ležati, celó niti, bilke, trske, ki so križem ležale. Pa tako Gospod ni menil. In Uršika je tudi kmalu spoznala, da besed ni prav umela. Brala je v življenju svetnikov božjih, posebno v zgodbah mučenikov, kako so se v trpljenju in mukah za Jezusa veselili; koj ji je bilo jasno, kaj pomeni »križ«. Želela in hrepenela je tudi sama kaj trpeti za Jezusa, zlasti od tistega časa, ko se ji je bil véliki teden trpeči Jezus prikazal. Sama si je znašla mnogovrstna mala pokorila ter si jih je nakladala po spovednikovem dovoljenju. Če se je pa zgodilo, da ji je Bog sam poslal kako trpljenje, kaj težavnega, česar sama ni iskala, je vse trpela s tiho potrpežljivostjo.

Nekikrat je sestra urno vrata zaprla, ko je Uršika ravno roko vmes držala. Zeló se prestraši sestra ter trepetaje zavpije: »Oh, sestrice sem ubila!« Čeravno je bila roka pretrta in je zeló kri tekla, se je vendar Uršika premagovala, hudo bolečino zatajila ter veselo zaklicala: »Le mirna bodi, saj ni nič!« Drugikrat ji je hotela mati noht na prstu prirezati; pa se ji je ponesrečilo, da se je globoko v meso zarezalo. Hudo jo je bolelo in zeló je kri tekla; mati se prestraši, otrok pa jo tolaži in še nikakoršnega zdravila ne mara na rano devati.

Če je slišala ali brala, kako ostro so se svetniki pokorili in zatajevali, pa ji spovednik niso dovolili jednako ostrih pokoril, je izdihnila in molila: »Gospod, ko bi imela taka pokorila, bi jih tudi rabila, ker jih pa nimam, darujem Ti svoje želje!«

Kadar je imela priložnost pa tudi velike želje v srcu do kake veselice, zaslišala je notranji glas Gospodov: »Jaz sem pravo veselje. Kaj ga tedaj iščeš drugod?« Na to je odgovorila dobra deklica: »Iz ljubezni do tebe se odpovem tej veselici«, in ni šla.

Tako se je od leta do leta blagi deklici lepšalo in z raznimi čednostmi zaljšalo deviško srce. Tudi tisto se je med tem spolnilo, kar pravi pregovor: da »v zdravem telesu biva zdrava duša.« Tudi njena telesna brhkost se je razvila z' leti. Oče jo je zato čedalje bolj čislal, med vsemi hčerami najbolj; ménil je, da bo nekdanj gospodinjala in skrbela za hišo. Toda mlada Uršula je čutila v svojem srcu ves drugačen poklic. Vedela je, da je zakonski stan pošten stan, a Gospod je dal svoji goreči služabnici spoznati, da je še veliko lepši deviški stan, da naj odločena od sveta samo njemu služi v samostanskem življenju.

Zdaj pa zdaj je že o tem kaj omenila očetu; toda oče ni hotel kar nič slišati o tem, marveč le zahteval je, da naj stori, kakor ima on namenjeno, in če že noče v zakon stopiti, naj vsaj pri njem ostane. Vendar Uršula se ne dá pregovoriti, odločno pa spoštljivo mu odgovori: »Oče, kaj pa hočem? Saj dobro čutim, da me Gospod hoče zase imeti; tudi on je moj oče, moj najvikši Oče, in ne le jaz, tudi vi, oba mu morava biti pokorna.«

Te besede ginejo očeta. »Prav govoriš, ji pravi, in veseli me, da se hočeš popolnoma darovati Gospodu. Ne bom ti branil iti v samostan.«

Z otročjimi besedami je še tolažila očeta: »Če jaz sedaj grem v samostan, se vam bodo na zadnjo uro težave zmanjšale. Porabimo čas, ki ga imamo, in nikar družega ne čakajmo. Vse reči na svetu preidejo, kakor veter, in na zadnjo uro bote imeli velik mir, če svojo dušo spravite v pravi red; v tem vam ne morem nič pomagati, ko bi tudi pri vas ostala. Ker imate tedaj še

čas, odločite se in opravite, kar je dobremu kristijanu dolžnost, namreč odkritosrčno, skesano spoved.«

Te besede so bile tako ginljivo govorjene, da so očeta pretresle. »Zakaj tako govoriš z menoj?« jo vpraša. »Ker mi srčno čutilo tako vелеva«, je odgovor. Te in še druge prošnje niso bile zastonj, temveč so očeta močno spremenile.

Bila je 17 let stara, in slednjič se ji je po mnogih ovirah posrečilo priti v samostan ženskega kapucinskega reda; tam je 50 let živela prav v veliki svetosti, za katero se je tako lepo prizadevala že v nežnih otročjih letih.

7. Zveličana Marija Angeljska.

Mnogovrstnim priprošnjikom in brezštevilnim zgledom, ki jih ima katoliška mladina v nebesih, so pridružili papež Pij IX. tudi gorečo in zvesto služabnico božjo, Marijo »Angeljsko«, katero so 24. maja 1865 v cerkvi sv. Petra slovesno prišteli med zveličane. Pač je ta rajska cvetlica zaslužila svojemu imenu pristavek, da so jo imenovali »Angeljsko«, ker je bila v resnici to, kar je ime pomenilo: pravi angelj že na zemlji. A to ime je dobila šele tedaj, ko je bila sprejeta v samostan; s krstnim imenom se je priprosto imenovala Marijana; in ker nam je tukaj pregledovati le bolj njeno mladostno življenje, jo hočemo tudi tako imenovati.

Marijanica je bila iz grofovske hiše Fontanella, v Turinu rojena 7. prosinca 1661. Po materi je bila še v sorodu s sv. Alojzijem, s tistim angeljskim mladeničem, katerega veselo imenuje vsak, ki hoče mladini z lepim naukom priporočiti tudi lep zgled.

Prejela je od Boga nenavadno veliko dobrega, mnogo natornih in čeznatornih milostij, znabiti več, kakor kak drugi otrok; a začela si je tudi prav zgodaj v prid obračati take nenavadne darove. Imela je dobre stariše, ki so si toliko prizadevali, da bi jo vzgojili dobro in pobožno; imela je poleg družih časnih dobrot jako živahnega duha, jasno mišljenje, dober spomin,

pohlevno, mirno in odkrito srce; imela je, da vam ob kratkem dopovem, najboljšo podlago za najlepše krščanske čednosti.

Te tolikanj plemenite zmožnosti je že kaj zgodaj tudi sv. Duh z obilnimi darovi posvečeval in k dobremu nagibal; imela je že mnogo hvalnega na sebi, na kar navadni otroci začno misliti šele v poznejših letih, česar se polagoma privadijo, ali celó nobenkrat ne. Ko je začela umevati drugih pogovore, poslušala je najraje božje besede; ko je jela besede izgovarjati, izgovarjala je najraje svete. In glejte čudo: komaj štiri leta stara, je že srčno hrepenela k sv. obhajilu iti in Jezusa sprejeti!

Večkrat je prosila stariše, brate in sestre, naj ji kaj pripovedujejo o Bogu in svetnikih. Zvesto je vse poslušala in gostokrat je zbrala druge otročiče okrog sebe, da jim je pravila, kar je sama slišala, in jih podučevala, ko še sama ni bila sedem let stara. — Zlasti ji je pa veliko veselje delala dobra dekla, ki so jo imeli, ker ji je znala prav veliko lepega pripovedovati iz življenja svetnikov.

Vsekako je hotela Marijanica tudi svetnica biti. Vnele so se ji v srcu tolike želje svetnike posnemati, da se je neki dan dogovorila s svojim jednako blagim bratcem, da bota zapustila očetov dom ter šla v kako puščavo in bota tam spokorno živela. Dobila sta si popotno torbico, dejala vanjo kruha in nekoliko vina; za pot, sta si v svoji otročji priprostosti mislila, bo to zadostovalo. V puščavi bo že Bog skrbel za hrano. Dobro sta pazila, kam bodo zvečer dejali ključ od vežnih vrat, da ga bosta drugo jutro zgodaj imela pri rokah, in mogla prav na tistem skrivaj odhajati. Vesela in zadovoljna ter svoje namere gotova, gresta k počitku. Toda glej! Zjutraj sta nedolžna otroka, oba, namestu na potovanju v puščavo — v trdnem spanju vsak na svoji posteljici, ko ju pride krščenica, kakor po navadi, poklicat. Nad mero žalostna se začneta hudo jokati. Nihče ni mogel zvedeti, zakaj toliko solz. Našli so sicer torbico, kruh pa vino, a dolgo je bilo zastonj vse izpraševanje, kaj sta nameravala s tem; slednjič je Marijanica, že primorana, razodela svoj otročje-pobožni namen.

Ker se ji ni posrečilo, da bi posnemala v samoti življenje sv. puščavnikov, trudila se je, da bi bila v domači hiši čedalje bolj svetnicam podobna. Z velikim strahom se je varovala vsakega greha; bala se je tudi najmanjšega razžaljenja božjega. Sama pripoveduje, kako je bilo takrat, ko je bila osem let stara:

»V tisti dôbi sem si iskala časa, da bi se z Bogom pogovarjala. Nisem bila tako hudobnega srca, da bi ne bila raje tisočkrat smrt pretrpela, kakor razžalila božje veličastvo, če sem le kako reč spoznala za razžaljenje božje. O moj Gospod! pač spoznam, kako neizmerno usmiljen si bil do mene. Dovolil si, da me zemlja sme nositi, in še ne zadosti, sam si me hotel nositi. Ljubeznivo si mi podal roko in si me povzdignil nad nesnažnosti in norosti sveta, katere so se mi studile in mi vzrokovale velike dušne bolečine.«

Nekako v tisti dôbi je bilo, da je zelo nevarno zbolela. Zdravniki so bili že obupali nad njenim zdravjem. Vsi domači so bili močno žalostni in so se silno bali zanjo; zlasti je bila materina žalost neutolažljiva. Veliko so molili zanjo, pa videti je bilo, kakor bi bile zastonj vse molitve; ni se ji hotelo zboljšati.

V tej hudi stiski in britkosti svetuje užaljeni materi neki dober pater frančiškan, naj se priporoči najsvetejši Devici Mariji in jo prosi, naj ji zavoljo neomadežanega Spočetja dete še ohrani pri življenju. Precej stori, kakor je bilo nasvetovano.

V polnem zaupanju gre grofinja k postelji srčno ljubljene bolnice ter ji veli, naj pribeži k Materi Gospodovi, naj jo prisrčno prosi za ozdravljenje itd. Pri materinih besedah se zopet zavé umirajoča deklica, ki je do tedaj medlela kakor v neki smrtni omotici, nategne vse svoje zadnje slabe moči, da bi kakor vselej tudi sedaj svojo ljubo mamó ubogala, in zakliče: »O Marija, pomagaj mi!« ter vse stori, kakor ji mama reče. In glej! to prošnjo je dobra deklica izrekla s tako živo vero, da se ji je tisti trenutek neomadežana Devica prikazala in sicer z Jezusom na rokah, proseč ga za njeno ozdravljenje. Mali bolnici se je v tej prikazni zdelo, kakor bi Jezus ne bil hotel precej uslišati prošnje svoje Matere, da je pa dodelil prošeno milost, ko ni nehala prositi.

In res! prikazen zgine, umirajoča pa, ki so se zanjo že kakor za mrtvo tako milo jokali, je pri tej priči popolnoma zdrava. Koliko veselje je obhajala cela hiša, si lahko mislite; gotovo ni bilo veselje manje, kakor nekdanj pri Jajrovih, ko jim je mili Jezus obudil dvanajstletno deklico.

Tako je Marijanica, rekel bi, življenje drugič prejela od Boga. Zato je je hotela jedino le Bogu samemu vse posvetiti. Ne le prepovedanega, še celó dovoljenega svetnega veselja se je želela ogibati, da bi se toliko lažje v Bogu vedno veselila in da bi ji za dobra dela in čednosti ne zmanjkovalo druzega časa. Če se je morala iz ljubezni in vljudnosti do domačih katerikat vdeležiti kake veselice, storila je to, toda s težkim srcem, le zavoljo Boga, da ni bila nevljudna, razžaljiva ali neubogljiva.

Bila je namreč že naravno prav vljudna, pohlevna, po vsem hvale vrednega, prikupljivega vedenja, krotkega, prizanesljivega govorjenja; zato so jo težko pogrešali, kakor bi bilo družinskemu veselju vselej nekaj manjkalo, kadar je ni bilo, tako je znala poživiti nedolžno razvedrovanje. Vendar ker vsake svetne veselice srce kolikor toliko od Boga odtegujejo in kalé zbrano molitvenost, je hotel Bog v njenem jasnem duhu obuditi stud do njih, da se jih z mirno vestjo kar ni upala vdeleževati. Nastal je tedaj za ubogega otroka hud dušni boj.

Po jedni strani je ménila, da bi bilo nevljudno, ko bi drugim želje ne izpolnila za tako dovoljeno razveseljevanje; po drugi strani se ji je pa tudi zdelo, da bi bila velika nehvaležnost, ko bi zavoljo puhlih igrač od Boga odvrčala svoje srce in misli. Večkrat se je tedaj zgodilo, da je bila Marijanica še ravnokar zeló radostna in vesela s svojimi vrstnicami, da se je pa najedenkrat šumu odtegnila in se v kakem samotnem kotu v najbritkejši žalosti otročjega srca skesano izokala pred Bogom.

Nekoč je po naključju našla Kristusa brez križa; roke in noge so bile odlomljene, sploh je bila podoba tako razdejana, da bi se moral tako nežen otrok, kakor je bila Marijanica, raje preje ustrašiti pred njo, kakor pa bi se mogel za pobožnost vnemati. Gotovo to naj-

denje ni bilo naključno; gotovo se ji Jezus ni brez posebnega namena v takem stanu — četudi le na podobi — ni dal najti. Ko je Marijana zagledala tako zelo razlomljeno podobo svojega Zveličarja, je neizrekljivo usmiljenje čutila v srcu; častitljivo je pobrala podobo, jo dejala na posteljico, je pokleknila in se tako jokala, da ni skoro mogla nehati, ker se ji je zdela velika neusmiljenost to, da so podobo pripravili v tak stan. Sedaj zadene žarek milosti božje njeno srce. Ona sama, si misli, da je tista neusmiljenka, ki je s svojimi grehi to storila Zveličarju. Neizmerno gorje občuti in prebitko kesanje. — To nežno razodenje usmiljenja, vere, kesanja in ljubezni je bilo Bogu všeč. Zveličar jo je spodbujal k ljubezni in ji navdihoval veliko hrepenenje po čednosti. Po cele ure je pozneje molila pred to podobo, se otročje pogovarjala z Jezusom in čutila veliko dušno tolažbo in junaško vnemo za sveto življenje.

Kolikor bolj pa je občevala z Jezusom, toliko težje ji je bilo, če se je morala še včasih iz pokorščine ali dostojnosti ali iz kakega družega vzroka pečati s posvetnimi rečmi.

Materina želja in volja je bila, naj se hčerka pridno lepotiči, skrbno lase prirejuje, naj se v zrkalu ogleduje ter se sploh ravna natanko po pismih, ki jih narekuje slepa žena — moda. Marijana pa ni marala kar ničesar storiti samo zato, da bi bila ljudem všeč. Hotela je le jedno; hotela je po obleki, kakor po vsem dejanju in nehanju, le samo Gospodu dopasti.

Mati se je večkrat veliko trudila ter ji lase prav po novi šegi razčesala, razvrstila in razobesila, a Marijana si je zopet glavo z vodo zmočila, in tako precej zopet razdrla nečimernost praznega lišpa. Začetkoma je ménila mati, da je kaj bolna in si tako z močenjem slabosti odganja; zato jo je nadlegovala še z raznimi zdravili. Le polagoma je spoznala njen vzvišeni namen in jo je potem pustila pri miru.

Jednako se je vèdla, ko je bila siljena učiti se plesa. Kadar je prišel učitelj, da bi jo učil plesati, je rekla sestri Tinici (Kristini): »Začni se ti prva učiti; bom kmalu zopet prišla.« Nato je kam šla, da je na skrivnem prisrčno molila in se ostro pokorila. Ko je

šla nekoč Tinica za njo, da bi videla, kam vendar hodi, jo je našla ravno, ko se je bičala. Marijana se ustraši, lepo prosi sestro in zatrjuje, naj za božjo voljo nikomur tega ne pravi, in sicer zato ne, ker se je bala, da bi ji ne zabranili tako ostrega pokorjenja, ko bi se zvedelo.

Nekega dné je stala pred ogledalom in je imela ravno z lasmi opraviti; kar zagleda v zrkalu mesto svojega obraza obličje krvavečega, s trnjem kronanega Zveličarja. Zdelo se ji je, kakor bi Jezus rekel: »Hči! glej, kaj je prestal tvoj Bog iz ljubezni do tebe. Hočeš biti lepa, opêri se v moji krvi, in pogleduj se v mojem obrazu. Glej, jaz ti ponujam za obleko svoje rane in za venec svoje trnje.« Tak pogled jo je presunil in ji srce močno pretresel. S potokom gorkih solz je odgovorila na to milo očitaje Zveličarjevo. Pri tej priči je vrgla vse nepotrebno lišpanje raz sebe; odsihdob je ni mogel nikdo ne domačih ne družih pripraviti, da bi bila kaj nečimernega oblekla ali z lasmi se skazovala. Do tedaj se je sicer dala pregovoriti večkrat, čeravno ji je bilo v srcu zoprno; sedaj pa je sklenila odločno se ustavljati takim nečimernim zahtevam. Večkrat je bila vsled tega zaničevana, a to je ni zbegalo; vse je molčé pretrpela in Jezus ji je poplašal to junaško stanovitnost z nepopisljivo srčno tolažbo, kakoršne je prej zastonj iskala.

Sedaj pridemo do tistega dné, ki je sicer za vsakega otroka tako zeló imeniten, da noben drugi ne tako; še vse bolj pa za tako ljubeznivo dete, ki si je že pridobilo toliko svetost, kakor naša zares angeljska Marijanica. Ménim prvo sv. obhajilo.

Že sem omenil, da je od četrtega leta imela velike želje Jezusa sprejeti v sv. obhajilu. To hrepenenje je bilo od dné do dné večje. Zeló hudo ji je bilo, da se ji ta vroča želja ni mogla spolniti. Veliko si je prizadejala, da bi že skoraj mogla biti deležna te milosti. Kolikorkrat je šla k spovedi, je prisrčno prosila spovednika, naj ji dovolijo. Dostikrat je nagovarjala tudi mater, pa dosedaj nikjer ni bila uslišana.

Da bi si vsaj nekoliko olajšala koprneče srce, se je privadila hoditi k nekemu okencu domače hiše, odkoder se je videlo v bližnjo cerkev na veliki oltar, da

je tako Jezusa v presv. rešnjem Telesu obiskovala, pozdravljala in molila ter mu večkrat v solzah potožila svojo srčno žalost, da mora tako »blizu studenca medleti, kruh angeljski gledati, pa lakote umirati« !

Slednjič je Gospod uslišal njene vroče želje in prošnje in sicer tako-le. Bom tako zapisal, kakor je sama pripovedovala: »V praznik Marije Snežnice mi je nekaj reklo, naj grem v mesto v cerkev sv. Roka. Materi si tega nisem upala povedati, ker me je skrbelo, da bi mi ne dovolili. Ker mi pa notranji glas le ni dal mirú, sem jim povedala. Precej sem dobila privoljenje. Šla sem tja s svojim bratom. Tam je bilo veliko vernih, ki so šli k sv. obhajilu. Kar tudi mene obide veliko hrepenenje pristopiti k mizi Gospodovi. Ker pa nisem imela dovoljenja, sem se jokala, zdihovala in žalovala in s takim čutilom poklekнем pred duhovna, ki so tam spovedovali. Ne vedé, kaj bi povedala, se začnem hudo jokati. Vprašajo me, zakaj se tako jokam. Jaz odgovorim, da mi moj spovednik od dné do dné sv. obhajilo odlašajo; pa (pristavim še) to delajo prav po pravici, ker vidijo namreč, kako sem nečimerna, zlobna in hudobna. Blagi duhoven me še vprašajo, če bi hotela še večkrat k njim priti. Jaz jim pravim, dà. Nato rečejo: »Tedaj pojdi, hčerka! odpiraj in zapiraj usta, kolikor-krat boš videla druge obhajati, in obljubim ti, da Gospod bo prišel v tvoje srce. Jaz sem storila tako in sem bila polna tolažbe in veselja ter mi ni bilo ničesar več poželeti. Prav do poldneva sem ostala vsa zamaknjena v Boga, ne da bi bila kaj mislila na dom ali na svet.«

Marijanica se je po nauku tega duhovnika za zdaj vsaj po duhovno obhajala in sicer s tolikim pridom, da je nekaj ur bila v sladkem zamaknjenju. Ko pa je bilo že poldne, in je še ni bilo nazaj, so bili domači zelo v skrbéh.

»Doma«, pripoveduje dalje, »so vprašali brata, kje me je pustil. Rekel je: ‚V cerkvi.‘ Brž so poslali po me nekoga, ki me je našel še ravno tam. — Goreči duhoven so prevzeli vso skrb za mojo dušo; izprašali so me za sveto obhajilo in mi pomagali dobro spoved opraviti. Jaz sem jim naravnost kar vse povedala, kar

sem storila; kajti kaj je greh, še nisem umela. Pa vse so mi razložili in pojasnili, in neizmérno sem se čutila olajšana, polna veselja in mirú. Cel svet bi bila dala za to. Za pripravljanje k sv. obhajilu sem smela devetdnevnicó opravljati. Med devetdnevnicó je bila moja pobožnost prav vneta, in prelivala sem obilne solze. Poznej so me vprašali, kako sem porabila ta čas. Odgovorila sem: »V solzah«, drugače nisem znala povedati. Presv. Rešnje Telo sem prejela na praznik vnebovzvetja preč. Device. — Med tem so pobožni pater še dalje skrbeli za mene, ubogo rastlinico. Podučevali so me o pričujočnosti božji, in če so me srečali, so mi vselej rekli: »Bog naj živi v tvojem srcu!«

Marijana je bila stara 11 let in 8 mesecev, ko je šla prvokrat k sv. obhajilu. Materi se je še zdaj zdela premlada in je zato ugovarjala spovedniku. Ali le-tá odgovorí, naj se vse njemu prepusti, ker spovednik že vé, kaj je storiti.

Kdo bi mogel dopovedati, s kolikim veseljem pride Jezus Kristus v nedolžno srčice pri prvem sv. obhajilu; kdo bi popisal, koliko milostij dodelí taki nedolžni duši! Če že Jezus v manj gorečih srcih takorekoč čudeže dela, kaj šele v tako pripravljenem hrepenečem srcu, kakor je bilo Marijanino! Ta dan so se na novo poživile prekrasne cvetlice njenih otročjih čednostij, da so od dné do dné lepše rastle in se prikazovale v čedalje večjih vencih. Napredovanje je bilo tako hitro in junaško, da ji je bilo dovoljeno sv. obhajilo po trikrat na teden: dovoljena pa ji je bila tolika prednost, ne le ker je bila vredna, temveč tudi zato, ker bi bila brez pogostnega obhajila trpela toliko srčno žalost, da bi se bila smilila duhovnemu očetu.

Ker je le to želela, da bi svoje dni preživela v nedolžnosti in svetosti, zraven pa je dobro vedela, da se med svetom to ne dá tako lahko, je za trdno sklenila iti v samostan. Toda stariši ji ne pustijo, češ, da je še premlada; in ko še nekoliko spodraste ter ji v 14. letu oče umrje, ji mati spet neče dovoliti, češ, da mora pomagati pri gospodinjstvu, med tem ko je brat prevzel gospodarstvo.

Blagi deklici torej ne ostane družega, kakor udati se za zdaj, s trdnim zaupanjem, da se ji bode pozneje dovolilo, za kar je do zdaj zastonj prosila. Zato si prizadeva nekoliko doma nadomestiti s tem, da veliko moli in premišljuje, zlasti v tisti sobi, iz katere se je skozi okno videlo pred veliki oltar, da tudi med obilnimi opravili, ki jih vestno izvršuje, vedno ostane z Jezusom združena.

Izmed obilnih čednostij, ki si jih je pridobila že pred prvim sv. obhajilom, zlasti pa potlej, naj omenim posebej le dve: njeno veliko potrpežljivost in ljubezen do bližnjega. Pobožno premišljevanje trpljenja Gospodovega ji je k njima veliko pripomoglo.

Nekega dne dobí v roke knjigo, v kateri je bilo lepo popisano trpljenje Jezusovo; močno ji je šlo k srcu in od takrat je bilo njeno najljubše in najginljivejše premišljevanje. »Kar utopljen sem bila«, tako sama pripoveduje, »v trpljenje Gospodovo. Posebno sem se rada pomudila pri udarcu, ki ga je prejel na lice. Ta grozovitost me je zelo ginila. Vzbudilo mi je veliko sočutje videti božje obličje tako kruto raztepeno in žaljeno. Zelo rada bi ga bila obrisala; ker mi pa ni bilo mogoče, sem se razjokala. Ko sem nekoč z velikim čutjem in ljubeznijo premišljevala to skrivnost, se mi prikaže Gospod. Njegovo obličje je bilo začrnelo in bilo s krvjo zalito. Kakor mrtva sem obstala pri tem pogledu, in vse se je tako globoko vtisnilo mojemu duhu, da še zdaj ne morem misliti na to, da bi se ne jokala. Čutila sem močne želje, jednaka postati v tem zasramovanju našemu Gospodu, in zdelo se mi je, da bi bilo pravo veselje zame, ko bi tudi mene kdo tako vdaril. Za veliko milost bi si bila štela, ko bi mi bil Bog dal take sramote se ž njim vdeležiti. Ko sem to premišljevala, je v cerkvi pozvonilo za blagoslov. Grem tedaj s sestrami in družimi domačimi v cerkev. Pokleknejo pred velikim oltarjem, kjer se obhaja. Ob enem pride tudi neki, kakor je bilo videti, norčav človek in se postavi zraven mene. Sestra me pogleda, in se mi norčevaje posmeje. Potem dajo blagoslov. Ko se mašnik spet obrnejo k oltarju, mi oni norec prav od daleč nameri in me tako zelo udari na obraz, da se je po vsej cerkvi slišalo in

so vsi ljudje vstali. Ženske so šle okrog mene, možki pa so hiteli z orožjem za onim norcem, pa ga niso mogli vjeti, čeravno je bila velika množica ljudij v cerkvi in pred cerkvijo. In zelo so se zavzeli vsi, ker so menili, da so mi vsi zobje izbiti. Udarec, ki sem ga prejela, se ni kar nič več poznal na obrazu. Moja sestra se je jokala zavoljo takega razžaljenja. Jaz pa sem se zahvalila Bogu, kakor za posebno milost, in nisem mogla biti žalostna ali le jedne solze potočiti.«

Tako vedenje ji ni bilo prirojeno, ker po naravi je bila jako občutljiva, za veselje in žalost zelo dovzetna. Tedaj je bila tolika krotkost in pohlevnost le z velikim trudom pridobljena čednost, ginljivo posnemanje božjega Jagnjeta.

Nekikrat se zgodi, da jo sestra Tinača s krtačo močno udari v obraz. Marijanica potrpi to razžaljenje, kakor najpohlevniše jagnje, in se pri nikomur nič ne pritožuje. Mati pa zapazi znamenje na obrazu in vpraša, kaj neki to pomeni. Pohlevno, krotko in prizanesljivo dete se noče lagati, a zlobne sestrice tudi ne zatožiti, toraj se izgovarja z blagodušnim odgovorom: »Jaz nisem videla, kako mi je prišlo to znamenje na obraz.«

Pa ne le do domačih je bila tako dobra, tudi do družih, zlasti do revnih in bolnih. Od trpečega Jezusa, ki je iz ljubezni do nas vseh pretrpel grozovito smrt, se je učila plemenite ljubezni do bližnjega. Sama pripoveduje: »Veselilo me je ubogim miloščinjo deliti, in vse bi bila razdala, ko bi mi mati ne bili odkazali mere in kraja. Veliko usmiljenje sem imela z nadložnimi in ker mi je bilo veselje streči ubožnim bolnikom, sem lepo prosila mater, naj me peljejo po bolnišnicah. Ko sem res jedenkrat šla v bolnišnico in sem tam slišala neko deklico žalovati in zdihovati, me je to tako prevzelo, da sem omedlela in so me morali nesti domov. To je bil tudi vzrok, da me mati nič več niso marali tje peljati. Le z nadležnimi prošnjami sem jih še k temu pregovorila. Hudo mi je bilo, da sem bila tako vklejnena, da nisem smela in mogla, kakor bi hotela po svojih velikih željah, ki mi jih je Bog navdihoval. Ker sem se pa godrnjanja in mračnega kljubovanja zmir bolj bala kakor smrti, sem se zelo varovala, da bi z nika-

koršno besedo ne žalila ljubezni in nikomur nejevolje ne pokazala.«

Taka je bila že Marijana predno je šla v samostan; kako lepa je šele bila njena duša, ko se je po 41 letnem samostanskem življenju iz deviškega telesa preselila v rajske višave l. 1717! Spolnila se je namreč kmalu njena pristrčna želja: mati ji dovoli v 16. letu v samostan iti, in postala je karmeličanka, res vredna hčerka serafske matere sv. Terezije, zaslužila častno ime Marija Angeljska. Učeni g. pater, ki je njeno izgledno življenje popisal v debeli knjigi, pristavil je v popisu njene srečne smrti prelepe besede: »Že dolgo časa je živela bolj za nebesa, kakor za zemljo. Smrt je lahko to pot koso na stran položila in se ji približala kot služabnica Najvikšega s prijaznim povabilom: »Pridi, nevesta Kristusova! sprejmi krono, ki ti jo je pripravil Gospod. Vstani, hiti in pridi, ker zima je že minula.« Namesto s koso se ji je smela bližati — z lilijo in palmovo vejo, kakor oznanovalka mirú, da jo prepelje k ženitnini Jagnjeta, v roke božjega Ženina, v naročje večne ljubezni.«

8. Zveličani Krišpin Viterbski.

Viterbo je laško mesto, papeževa lastina. Tam je bil rojen Krispin 13. listopada 1668 in je pri sv. krstu dobil ime Peter; Krispin se je imenoval, ko je postal redovnik.

Dobri stariši so kmalu hvaležno spoznali izvrstne lastnosti in zmožnosti ljubeznjivega Peterčka, in so se prav zgodaj z veliko skrbjo prizadevali zasejati dobro seme v rodovitna tla tega od Boga tako obilno obdaranega otročjega srca. Ker niso bili premožni, da bi mu preskrbeli svetnega premoženja, dajali so mu v tem večji meri nebeških darov. Skrbno so ga podučevali v krščanskem nauku, privajali ga natančne pokorščine in vbogljivosti; kazali so mu pot proti nebesom s pristrčnimi besedami, še bolj pa z lastnim lepim zgledom.

Zlasti se je od matere navzel prisrčnega česčenja in ljubezni do Matere božje. Ko je bil pet let star, ga pelje mati na praznik Marijinega oznanjenja v Marijino cerkev, kake pol ure od mesta, ter tam klečé daruje ljubega sinka vzvišeni Kraljici nebeški. Potem se obrne k malemu Petru, mu pokaže Marijino podobo in pravi z ginenim glasom: »Glej sem, ta je tvoja mati! Nji te zdaj darujem. Ljubi jo zmiraj z pravim srcem in časti jo kot svojo Gospo!« Te materine besede so se globoko vtisnile v voljno dečkovo srce in so v njem ostale tako živo zapisane, da je Marijo pri vsaki priložnosti imenoval svojo »Mater« in »Gospo« svojo.

Ko je že znal razločevati, kaj je dobro in Bogu dopadljivo, se je začel, kakor imajo prav pobožni navado, pred praznikom neomadežanega Spočetja Marije Device postiti ob kruhu in vodi. To navado je ohranil vse svoje življenje. Že bolj spodrastel, je tako delal tudi vsako soboto in vselej tisti dan pred Marijinim praznikom.

Tudi v tem je spolnjeval materin nauk, da je v vsaki nesreči pribežal k Mariji in se priporočal njeni priprošnji.

Nekega dne je bil splezal z dvema dečkoma na veliko drevo. Ravno ko so bili vsi trije na jedni veji, se veja ulomi in vsi padejo na tla. Peterček brž prvi trenutek zakliče Marijo, in kar nič žalega se mu ne zgodi; ona dva si noge močne ranita.

Drugi pot ga splašeni konj podere in še tako silovito s kopiti vdeluje proti njemu, da vsi navzoči menijo, da ga bode ubil. Peter spet zdaj Marijo zakliče in se nepoškodovan zopet spravi na noge.

Njegova mati je hodila v samostan »svete Roze« delat, pa je včasih pripeljala tudi Peterčka s seboj. Pri taci priložnostih je šel blagi deček v cerkev, posebno, ko je bil že bolj pri pameti, in je pred Najsvetejšim pobožno molil, dokler ni mati zgotovila svojih opravil. Nekaj časa se je to skrivaj godilo; jedenkrat pa ga nune zapazijo in se ne morejo načuditi toliki pobožnosti tako majhnega dečka. Ko pride nazaj v sobo, ki je za pogovor s tujimi, ga veselo nagovorijo, rekoč: »Oj, naš mali svetnik! Zdaj te ne bomo več imenoval Pe-

terčka, marveč z novim pristavkom ti bomo rekly »dobri Peterček«.

Ponižni deček ne odgovori na to nobene besede, ampak, kakor bi bil zelo osramoten, se začne jokati in mater za obleko vleči, češ, pojdiva brž domov.

Nune so to povedale g. kanoniku Zozziju. Ta ga drugi dan slučajno srečajo, pa mu precej zakličejo: »Bog te sprimi, dobri Peterček!« Peterček zarudí, in kakor bi sam ne vedel, od kod mu pride toliko srčnosti, odgovori: »Zdaj mi pač lahko nagajate; pa Bog utegne storiti, da se bo to še kdaj uresničilo.«

Peter je bil zmiraj rad sam. Najrajši je hodil v razne cerkve po mestu k maši streč. Po 6 do 7 ur je stregel, pa ni hotel nikakoršnega plačila ali darila za to, čeravno je bil reven.

Drugo polovico dneva je doma kaj pomagal, in se učil brati in pisati.

Jednajst let star je začel k jezuitom v šolo hoditi. Ker je bil dobre glave, priden, vbogljiv in lepega, blagega vedenja, so ga bili učitelji zelo veseli. Njegova prijaznost, pohlevnost in odkritosrčnost mu je pridobila spoštovanje in ljubezen tudi pri součencih.

Tudi zdaj je še zmiraj rad pri maši stregel, kolikorkrat je le utegnil, in pa zmir zastonj.

Neka grofinja je l. 1679. naročila svojemu oskrbniku, naj poravna za vse maše, ki se bodo v praznik sv. rožnivenca opravile v imenovani Marijini cerkvi, pa obdaruje tudi strežnike. Peter je ministriral od zgodnjega jutra do poldne. Ko mu hoče oskrbnik plačati, pravi: »Moja Gospa mi je že plačala.« Uni je res menil, da mu je gospa grofinja sama plačala. Vendar je pozneje le poprašal in zvedel, da ni nikomur plačevala. Zdaj pokliče dečka in vpraša, zakaj je rekel, da mu je že plačano. Deček smehljaje odgovori: »Moja Gospa in Kraljica je v nebesih, ne pa gospa grofinja Maldacchini.« Tudi zdaj noče ničesar sprejeti.

Neki dan je šel po šoli v frančiškansko cerkev, da bi pomagal tamošnjemu zakristanu; knjige in zvezke dene pod klop v stranski kapeli. Neki hudoben deček je to videl, in med tem, ko je Peter ves zamišljen v sveto opravilo, mu vse vkup ukrade. Peter videč, da je

okraden, gre ves preplašen in objokan pred oltar svetega Antona in zakliče: »O sveti Anton! Glej, jaz ti v zakristiji delam, in drugi me v cerkvi oropajo; pomagaj mi vendar in daj, da nazaj dobim svoje knjige.«

Molitev je bila uslišana. Mladi tatič je bil komaj domov prišel s svojim plenom, kar ga strese jako huda mrzlica. Iz strahu pred smrtjo razodene svojo tatvino materi, da se hitro nese ukradeno nazaj.

Peter zvrši latinske šole, ali stariši ga niso hoteli dati v višje šole. Zdelo se jim je učenje predolgo in sploh ne primerno za njihov ubožni stan. Sklenejo tedaj, naj se uči rokodelstva, da se bo mogel kmalu preživiti. Ker je bil očetov brat za čevljarja, ga dajo k njemu v nauk.

Sploh vaje pokorščine, je tudi zdaj ubogal in se brez ugovora lotil čevljarstva. Stricu se je v kratkem tako prikupil, da mu je dal vsako soboto nekaj denarja, naj ga obrne, za kar sam hoče. Mladenič si ni dolgo premišljeval, kaj bi z denarjem. Šel je na trg in si je nakupil cvetic, kar je najlepših mogel dobiti. S tem zakladom je potem hitel v cerkev ter prosil cerkovnika, naj ž njimi okinča podobo presv. Device.

Ker je pa stric zapazil, da je stričnik zmiraj tako suh in tako bled, in da ne raste, ga obide žalost, pa tudi nejevolja zastran njegovega zatajevanja, posebno, da se vsako soboto posti ob kruhu in vodi, kakor se je bil navadil od starišev, ki so se tudi tako postili.

Vsled tega je grajal dobrega dečka in blago mater njegovo, jim nosil ob sobotah dobrih jedil in vina na dom ter silil, naj si le privoščijo. Da bi ga ne žalil, je Peter jedel nekoliko več; pa zato ni bil nič čvrstejši videti, še celo po nekoliko bolehati je začel. Zdaj stric odjenja in pravi materi: »No, ga pa pusti, naj se posti: slednjič je vendar le boljše, da imamo medlega svetnika v hiši, kakor debelega hudobneža.« Peter se z veseljem spet poprime svoje prejšnje navade in njegove telesne moči so od dné do dné krepkejše.

Vendar se je zmiraj očitniše kazalo, da rokodelstvo ni njegov poklic. Njegovi mladostni tovariši so mu prigovarjali, da naj bo vojak. Slednjič pa mu dá Bog jasno spoznati, kje mu ima po njegovi volji služiti.

Bila je namreč neko leto prav velika suša; bilo je veliko obhodov, da bi dežja sprosil od Boga. S tem obhodom so šli tudi kapucinski patri. Tu je imel Peter priložnost opazovati mlajše brate tega reda, in njihova pobožnost mu je bila tako spodbudna in ginljiva, da so se mu v srcu vnele vroče želje, postati kapucin. Vsako nedeljo in vsak praznik je šel v samostan, ki je bil celo uro od mesta, da je tam molil in se gorečnosti učil od mladih pobožnih redovnikov. Sprosil si je pravila sv. Frančiška, pridno jih prebiral, na pamet se jih učil ter jih je vedno s seboj nosil v žepu shranjene.

Njegov sklep, v samostan iti, se je še bolj utrdil, ko je bil pri slovesni obljubi dveh mladih kapucinov; njuna ponižnost in pobožnost ga je tako ginila, da je zaklical: »Tem vojščakom hočem biti prištet. Križ svetega Frančiška čutim v srcu in ga hočem vedno v njem ohraniti.«

V samostanu poprosi za sprejetje, in precej je uslišan. Vesel hiti domov naznanit starišem in sorodnikom to veliko srečo.

Vsi se mu začudijo in si veliko prizadevajo, ga odvrniti od takega sklepa. Celo mati ne more prikrihati svoje velike žalosti in se joka. »Zakaj se jokate?« pravi Peter. »Ali me niste že petletnega otroka darovali Bogu in Mariji? Zakaj hočete zdaj pridrževati to, kar ste darovali? Dar je bil iz proste odločbe, brez pogojev in z mojim privoljenjem. Treba je tedaj, da se zvrši brez nadaljnih pomislikov.«

Hvaležno poljubi svojim starišem roko, se poslovijo z njimi in drugimi sorodniki in prijatelji. Obilno je solz in joka, pa nobena stvar ga ne more udržati; junaško nastopi pot proti svojemu odločenemu mestu: štirje mladeniči, bližnji sorodniki, ga spremljujejo.

Na poti ga velik pes, ki je bil sicer miren, tako srdito napade, da so menili, da ga bo raztrgal. Spremljevalci preplašeni odskočijo; Peter pa ostane miren in kakor je bil vaje, le zakliče svojo Gospo in Mater. In glej, pes ga popusti, in Peter brez nesreče dalje potuje

s sorodniki in ves vesel pride v samostan, kakor bi bila to prva stopinja v nebesa.

Takrat je bil star 25 let in v samostanu je živel 57 let v veliki svetosti. Papež Pij VII. so ga imenovali l. 1806. »zveličanega« ter rekli o njem:

»Krispin je bil oče ubogim, tolažnik žalostnim, imel je čisto, priprosto srce, bil je vdan častivec presvete Device in slaven z darom čudežev in prerokovanja.«

9. Blažena Marjeta Marija Alakok.

Med vsemi Gospodovimi prazniki, ki jih slovesno praznuje sv. katoliška cerkev, je v cerkvenem letu najzadnji prelepi praznik presv. Rešnjega Telesa. Kar je le moč, si prizadevajo pobožni kristijani, da bi ta dan Jezusa v cerkvi in še posebej zunaj pri procesijah vredno in spodobno počastili ter vsaj nekoliko se hvaležne skazali za neizmerno ljubezen, ki jo ima do nas Zveličar v najsvetejšem Zakramentu. Zbirajo se še v osmini po prazniku mnogoštevilno počastit nebeškega Kralja, ki se je ponižal med nami bivati v podobah kruha in vina.

Da bi pa ta velika skrivnost segla kristijanom še bolj globoko do srca, obhaja se precej po osmini v petek ginljivi praznik presv. Srca Jezusovega, kateri, dasi se ne obhaja slovesno, je vendar v tesni zvezi s praznikom presv. Rešnjega Telesa: saj je Jezusovo milo Srce ravno v najsvetejšem Zakramentu tako pričujoče, kakor je bilo nekda na zemlji, ali kakor je zdaj v nebesih, ali kakor bo kdaj v oblakih neba pri sodbi! Ker je pri Jezusu božja in človeška natora v jedni osebi združena, zato se njegovo Srce po pravici imenuje božje Srce, ter se po božje časti in moli!

In da se je ta tolikanj ginljiva pobožnost do Jezusovega Srca čedalje bolj širila ter se že zdaj po vesoljnem katoliškem svetu vstanovila, je po božji milosti

mnogo pripomogla preblaga devica, katere mladost hočemo zdaj nekoliko opisati. Kajti Gospod jo je že od mladih let pripravljaj za ta vzvišeni namen. Delil ji je nenavadne milosti, s hudim trpljenjem jo čistil raznih napak ter tako vodil njeno življenje, da je slednjič sklenila, popolnoma se darovati njegovemu presv. Srcu in le zanj živeti.

Marjetica je zagledala luč sveta 22. julija 1647 na Francoskem. Njen oče je bil sodnik, zavaljo pravičnosti in poštenosti sploh priljubljen; tudi mater je imela kaj blago. Oba sta jo prav pobožno odgojevala; večkrat sta rekla: »Dobra odgoja je ob enem dobro preskrbljenje.« Pri svojih stariših je tedaj slišala le dobro in videla le spodbudljivo; in ker je bila tudi sama že po naravi prav blagovitih lastnostij, nadejati se je bilo najboljše prihodnosti. In res! že v prav nežni mladosti je imela velik stud nad vsakim tudi najmanjšim grehom. Prestrašila se je že, le da je slišala ime: greh ali razžaljenje Božje. Bila je sicer jako živa; a kadar se je imela kaj spozabiti ali kaj napačnega storiti, je bilo zadosti, če so ji stariši le rekli: »Otrok, to bi bilo greh, to bi Boga razžalilo.« Precej se je jela premagovati in se je tudi premagala, samo, da bi ljubi Bog ne bil žaljen. Ko je bila štiri leta stara, so ji večkrat nekako nehoté prišle na misel besede: »Moj Bog, darujem Ti za vse življenje svojo čistost; obljubim vedno devištvo.« Razumela sicer teh besedij še sama ni; pa ko je bilo neki-krat pri sv. maši posebno ginjena, jih je med povzdigovanjem jasno in razločno izgovorila. Bog je poplašal njeno dobro voljo za ta dar s tolikim nebeškim veseljem, da ga svoj živi dan ni mogla pozabiti.

Takrat jo je za nekaj časa vzela k sebi njena krstna botra Marjeta. Skrbela ji je za poduk v branju in krščanskem nauku. Komaj je bilo dobro dete podučeno, da je Bog sicer povsod, posebej pa v Zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč, je rada in pogostoma hodila v bližnjo cerkev; tam je pokleknila, roke sklenila in nepremaknjeno molila pred oltarjem; mislila je na to, kar se je v krščanskem nauku naučila o trpljenju in smrti Jezusa Kristusa, ter se je prav priprosto in prisrčno pogovarjala z Gospodom v tabernakelju. Ravno

tako rada je hodila k sv. maši; res, da ni še dovolj razumela prezvišenega opravila, vendar prizadevala si je v ponižnosti Zveličarja počastiti. Kako je bilo pač lepo in ganljivo tako majhno deklico videti vso zamaknjeno klečati med sv. mašo!

Druga posebna milost je bila, da se ji je že prav zgodaj v dobrem srcu vnela prirčna pobožnost do Matere božje. Kaj rada in z velikim veseljem je mislila na njeno življenje, njeno visoko čast, na njene obilne milosti in prelepe čednosti. Kakor sploh otroci, je tudi Marjetica imela svoje težave in potrebe; te je tako zaupno razodevala presv. Devici, kakor jih sicer drugi otroci pripovedujejo svoji materi. Trdno je sklenila, iz ljubezni do Marije postiti se vsako soboto. Ko se je naučila sveti rožni venec, ga je molila vsak dan. Mati božja ji je poplačala toliko ljubezen in pobožnost; sama je pozneje pripovedovala, da jo je Marija takrat rešila iz treh velikih nevarnostij.

Tako ji je preteklo osem let v otročji nedolžnosti. Takrat pa ji Bog očeta vzame; materi ni bilo moč, zastran mnogovrstnih skrbij, več tako skrbeti za otroka. Za nekaj časa jo prepustijo neki kmečki ženski, kmalu potlej jo pošljejo v bližnje mesto, v samostan sv. Klare.

Z leti je pa rastla tudi živost Marjetina. Začela se je rada igrati, razveseljevati in kratkočasiti. To seveda še ni bilo greh; vendar tako nagnjenje bi bilo lahko višje narastlo ter ji potlej napravljalo veliko skušnjav in nevarnostij. Ljubi Zveličar jo je hotel obvarovati tega; poboljšal jo je dvojni pomoček.

Marjetica je smela že v 9. letu prvikrat k sv. obhajilu iti. Pri prvem sv. obhajilu ji je Gospod dal občutiti veliko dušno veselje; ob jednom pa se ji je pristudilo prejšnje nečimerno nagnjenje do igrac in veselic. Če se jih je še katerikrat vdeležila, je koj potlej čutila toliko nemirnost in žalost v srcu, da je polagoma zgubila vse veselje do taci rečij.

Drugi zboljševalni pripomoček je bila huda bolezen, katero ji je Gospod poslal. Bolezen je bila tako silna, da ni mogla nič več hoditi, ne jesti, ne spati; komaj se je mogla še kaj premakniti. Tako je bolna ležala dve leti v samostanu. Potlej jo je mati k sebi vzela na

dom. Pa kakor ji je tudi ljubeznivo in skrbno stregla, bolezen se le ni hotela umakniti, trpinčila jo je še dve celi leti.

Nobeno zdravilo ni hotelo pomagati. Zdaj ji pošlje Bog misel, naj si sprosi zdravja pri Materi božji. To tudi storí. Obljubo naredi, če bo ozdravela, da pojde v samostan taciñ nun, katere se imenujejo hčere Marijine. Kakor se je tako obljubila, je bolezen izginila, in sicer tako hitro, da sta mati in hči v tem veselo spoznali milost iz nebes.

Odsihdob ji je kazala Mati božja še večjo ljubezen, kakor prej; Marjeta nam to sama pripoveduje v spisih, ki jih je na spovednikovo povelje morala spisati:

»Presv. Devica je od takrat skrbela za-me, kakor za svojo lastnino, in vodila me je, kakor stvar, ki je bila nji posvečena. Učila me je voljo božjo spoznavati in spolnjevati ter me svarila zastran mojih napak. Ko sem nekoč rožni venec sedé molila, se mi je prikazala in me tako pokarala, da nisem mogla nikdar pozabiti. Rekla mi je: »Čudim se, hčerka moja, da mi tako vne-marno služiš.«

Marjeta je bila takrat menda 13 let stara in je ostala nekaj časa jako goreča v službi božji, v molitvi in mnogovrstnem zatajevanju. Pa čim bolj so nasledki hude bolezni zginjevali in se je krepko povračevalo zdravje, tem bolj se je njeno srce nagibalo k svetnim veselicam ter zgubljalo goreče veselje do molitve in službe božje. Čedalje bolj se je zatopljevala v posvetnost, kakor bi bila pozabila obljube, da hoče stopiti v samostan. Jedenkrat se je celo o pustu s svojimi brati in sorodniki vdeležila nekega plesa. To je pozneje bitko objokovala vse svoje življenje.

Sicer ji ni bilo še nič posebnega očitati; bila je po zunanjem še zmiraj materi, sestram in drugim za zgled; vendar njena ljubezen, ki jo je bila popolnoma Bogu darovala, je bila razdeljena.

Marjeta je v poznejšem življenju sama premišljevala, kaj je bilo vendar vzrok nekdanje mlačnosti. Spoznala je, da je bilo to od tod, ker je premalokrat hodila k spovedi in si ni poiskala vnetega spovednika za vodnika na poti čednosti.

Zdaj pa se je tako zbegane device zopet usmilila ljubezen božjega Srca. Prišlo je nad njo tako hudo trpljenje, da ji je slednjič ogrenilo vse svetno veselje.

Mati je bila namreč primorana, skrb za domačijo izročiti tujim osebam. To pa so bili silno čmerni in sitni ljudje; menili so, da smejo gospodariti v hiši po svoji volji. »Moramo varčevati«, so rekli, vse so zapirali in zaklepali ter materi in otrokom kratili celo najpotrebniše reči. Pri tem je Marjetica največ trpela. Trdo je morala delati s posli, za plačilo pa trde besede slišati in stradati. Veliko solz je pretočila po dnevi in po noči.

Vendar ravno v tem hudem trpljenju se je pokazalo, da je bilo njeno deviško srce v resnici dobro, vredno Jezusove in Marijine posebne ljubezni; le omrznilo je bilo nekoliko v srečnih dnevih, britkosti pa so ga spet otajale. Ginljivo je brati, kako je bila ta blaga duša tudi tako zlobnim ljudem pokorna; brez dovoljenja si nikamor ni upala iti, še kruha ne vzeti z mize; in še pritoževati se si ni upala, ker je rekla, da bi bilo zoper krščansko ljubezen. Mislila je zmir le to, da sam Bog je poslal te tako trdosrčne in čudne osebe, da so le orodje v rokah božjih za spolnitev njegove svete volje. Sama za-se pa je tolažbe iskala pred tabernakeljem in pred podobo Križanega, kjer je večkrat gorke solze pretakala. Kako ginljiv zgled za vse, katerim se težko zdi usmiljenje in potrpljenje imeti s slabostmi bližnjega, zlasti z domačimi in z vrstniki!

To trpljenje je imela več let. Trpljenje jo je učilo moliti; obilna molitev pa je zanimala čedalje večjo ljubezen do Jezusa. Čutila je zopet veliko srčno tolažbo in od dné do dné ter od leta do leta je bila bolj pripravljena za stan, v kateri jo je Gospod klical, in za vzvišeni namen, za kateri jo je odločil.

Stara 23 let je stopila v Paray-le-Monial-u v red Marijinega obiskanja. Njeno sveto življenje je bilo sestram v samostanu v veliko spodbudo in veselje. Jezus se ji je večkrat prikazal. O enakih prikaznih se bere sicer pri mnogih svetnikih in svetnicah, a pri Marjeti je bilo še nekaj posebnega, nenavadnega. Videla je namreč tudi njegovo Srce. Bilo je z ognjem in žarki obdano,

svitlo kakor solnce; razločno je videla rano v Srcu, trnjevo krono okrog in križ na vrhu. Gospod sam ji je razložil, kaj ta podoba pomeni: da namreč vse grozovite britkosti, ki jih je imel prestati na zemlji, pretrpel je iz ljubezni do človeštva; da pristrčno želi, naj bi ga ljudje za toliko ljubezen tudi ljubili, ter da je njegovo Srce zelo užaljeno, ker so premnogi tako mrzli do njega. Rekel ji je nekikrat: »Poglej to Srce; tako zelo je ljudi ljubilo, da je vse poskusilo in se polnoma končalo, le da bi pokazalo, kako zelo jih ljubi. Za plačilo pa prejemam od večine le nehvaležnost; kajti zaničujejo ga v tem zakramentu ljubezni, sprejemajo ga božje-ropno, in nimajo spoštovanja, marveč le mrzlo srce do do njega. Zato hočem, da naj bo prvi petek po osmini presv. Rešnjega Telesa posebej posvečen v počesčenje mojega Srca.« Tudi je rekel, da ravno njo, če tudi ne vredno in nevedno, je izvolil, naj na vso moč pospešuje pobožnost do njegovega Srca; in da naj se naredi jednaka podoba presv. Srca, kakor jo je videla v prikazni, ter naj se povsod razširja med ljudi, ker mnogo milostij, bodo prejeli vsi, kateri njegovo presv. Srce vredno časté itd.

Vse svoje življenje je obračala v to, da je omenjeno pobožnost razširjala z besedo, s pisanjem in z zgledom. Veliko je imela zato trpeti; vendar ni nikdar zgubila srčnosti. Če tudi ni doživela praznika (umrla je 1690), vendar se je že pred njeno smrtjo, zlasti pa po smrti, hitro širila pobožnost do najsvetejšega Jezusovega Srca. Papež Pij IX. so 1856 praznik zapovedali za ves katoliški svet, papež Leon XIII. pa so ga l. 1889. povzdignili v praznik prve vrste.

Skleni tudi ti, ki imaš še mlado — in upam, tudi še nedolžno — srce, od današnjega dné prav goreče ljubiti, častiti in posnemati Jezusovo presveto Srce, ki je ravno mlada srca, kakoršno je tvoje, na zemlji najbolj ljubilo!

10. Ivan Jakob Olier.

Ta zvesti služabnik božji sicer še ni slovesno prištet med svetnike ali zveličane; vendar je bilo njegovo življenje tako bogoljubno in zgledno, da se prav veliko lahko učimo od njega. Rojen je bil l. 1608. na Francoskem, kakor razodeva že njegov francoski priimek Olier (beri: Oljé), in je bil jako imenitne rodovine.

Dvojne pobožnosti se je bil že koj v prvih otročjih letih poprijel s posebno vnemo, ter jo je s stanovitno gorečnostjo gojil do konca svojih dni; menim, serafsko pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, in detinsko ljubezen do prečiste Device Marije.

Če se je takrat, ko je bil še celo majhen, kdaj jokal, in ga pestunja ni mogla nagloma utolažiti, nesla ga je v bližnjo cerkev; tam, blizo Najsvetejšega, se je umiril, kakor bi bil že umel, na kako svetem kraju je.

Ljubezen do Matere božje mu je takorekoč sama izrastla iz blazega srca, tako kakor otroku ljubezen do lastne matere. In ko je videl, da njegovi tovariši in prijatelji nimajo tacega veselja in tolike ljubezni za Marijo, se je temu kar čudil. Zakaj menil je, da vsi ljudje Marijo ljubijo in častijo, da še drugače biti ne more. Kadar je dobil novo obleko, šel je v nji k Mariji, tako rekoč pokazat se svoji nebeški Materi. Šel je namreč pred kako podobo Matere božje in je tam molil, naj nikar ne pripusti, da bi v tej obleki kdaj razžalil njenega Sina.

»Ko sem pozneje zapazil«, tako sam pripoveduje, »da nobeden mojih znancev ni imel take navade, se mi je včasih nespametno zdelo, kakor bi bila to nekoliko pretirana služba Marijina. Pa če sem jo opustil, in obleke nisem posvetil Mariji, je kmalu kazen prišla. Še tisti dan ali pa kmalu potlej se mi je obleka raztrgala, ali kakor bodi poškodovala. Take primerljeje sem imel za očitno kazen, ki me je imela svariti, da bi ne zašel več v tako napako.«

To se vé, da Olier ni bil dolžan tako Marijo častiti, in da mu ni bil nikakoršen greh, kadar bi bil opustil to posebno češčenje. Toda Bog mu je po posebni mi-

losti posebno ljubezen zasadil v mlado srce, in sam je imel največjo korist od te milosti. Zanimarjenje takega posebnega daru Bogu nikakor ni moglo biti všeč in zato mu je očital po takih malih kaznih njegovo nezvestobo.

Tako se mu je godilo tudi pri družih priložnostih. Kadar se je imel kaj naučiti, je imel navado poprej moliti češenamarijo. Če pa kdaj ni molil, ni mogel naloge razumeti, in če jo je tudi razumel, je ni mogel v spominu ohraniti, dokler ni spet pozdravil Marije, ki je sedež modrosti. Še bolj se je tega pepričal v višjih šolah.

L. 1617. se je vsa družina zarad spremembe očetove službe preselila iz Pariza v Lijon. V tem mestu so imeli očetje Jezusovega reda očitno šolo. In v to zanesljivo šolo je bil zapisan Ivan, takrat devet let star. V tej šoli je prav hvale vredno napredoval.

Vendar prav vse ni bilo pri njem hvale vredno. Ko so se razvijale njegove moči, zapazili so na njem skrbni stariši nekaj, kar jih je zelo žalostilo. Hudoben ali zloben ni bil, tega ne smemo reči; a bil je (kakor pravimo) preveč »živ«, časih celo lahkomišljeno predrzen. Mnogokrat je šel ali plezal na take kraje, kjer je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Nekega dné se je igral v četrtem nadstropju domače hiše s ptičkom; kar se ptiček izmuzne njegovim rokam in zleti na bližnjo streho. Streha je bila še višja, kakor okno one sobe v četrtem nadstropju, kjer se je igral. Najprej moli molitvico v čast angelju varhu; potlej pa gre za ptičkom po strehi, kakor bi bilo po tleh. Njegov učenik sliši šum in hiti gledat, kaj je. Kako se prestraši, videti svojega učenca v toliki nevarnosti! — »Jaz sam«, je pozneje pravil Olier, »se še zdaj zdrznem, če mislim na to. Moj učenik je potem pač tako z menoj ravnal, kakor sem zaslužil. Kako zelo sem hvaležen ljubezni in milosti božji za to dobroto, katero mi je naklonila takrat, ko je še spoznati in ceniti nisem znal. Moj dobri angelj, ki je bil priča in mu je vse znano, naj za to Boga po vrednosti zahvali.«

Pobožni stariši so bili take vihraste nemirnosti ljubljenega otroka zelo žalostni. Materi je še posebno šlo k srcu, kar je tolikrat videla, pa odvrniti ni mogla.

Nekega dné pride v Lijon sveti škof Geneveški, Frančišek Saleški. Do tega je imela mati veliko zupanje, pri njem se je hotela posvetovati zastran nagejivega otroka. Pelje tedaj Ivana k svetniku in mu potoži njegovo napako. Svetnik pa, ki je znal vsacega človeka dobro presoditi, ji odgovori: »Le nekoliko potrpljenja, dobra gospa! Mladini je treba že kaj spregledati; vesele muhe niso najhujše; jaz vam le rečem, da sem Boga poprašal o poklicu vašega otroka. Bodite mirni, Bog ga je ohranil za čast in tolažbo svoji cerkvi.«

Olier je med tem šole v Lijonu srečno in vspešno nadaljeval. Pri njegovem šolanju je bilo posebno čudovito to, da se je njegovo učenostno napredovanje nekako vjemalo z dušnim napredkom.

Če se je kdaj kaj pregrešil (na velike grehe ni tu misliti), takrat ni bil zmožen razumeti in ohraniti tega, kar se je učil. Bilo mu je, kakor bi mu temen oblak zakrival duha in osenčil vse dušno življenje. Pozneje je sam pravil: kadar mu je bilo očitno govoriti, moral se je več časa prej varovati vsacega greha. Videti, da se součenci niso tolikanj greha bali, pa se vendar dobro učili, se je Olier zelo čudil; kajti menil je, da je vsem tako, kakor njemu.

Pač je res, da vsem dijakom Bog ne odtegne precej milosti in blagoslova pri učenju. Vendar se to dovolj gostokrat zgodi; učenci le tega vselej ne spoznajo. Če večkrat kateri zapazi, da kak dan ali več časa pri vsej pridnosti nima vspeha za pismenè ali ustne naloge, in bi si hotel resno prevdariti, bi sprevidel, da je tisti dan ali pa že več časa molitev zanemarjal, ali pa kak greh storil in se ga še ni skesal in spovedal. — »Bogoljubnost«, pravi sv. Pavel, »je za vse koristna«, posebno tudi za to, da svojemu delovanju naklonimo božji blagoslov in dopadenje božje.

Bog je to tudi zato storil, da si je mladi Olier prizadeval za vedno čistejšo in tankejšo vest. In blagi mladenci ni zanemarjal milosti božje. Posebno se je z ve-

likim strahom bal tudi najmanjše sence, ki bi mu bila utegnila omračiti sveto čistost.

Nekega dné se je kopal in vadil se plavanja v reki. Da bi se odpočil, je hotel priplavati na nasprotni breg. Bil je že truden in skoro nemožen se nad vodo vzdrževati, ko je tje prišel; tu pa zapazi, da so blizu ljudje. Čeravno je imel spodobno obleko za plavanje, se je vendar sramoval v takem stanu se pokazati. Hitro se obrne in plava, ne brez nevarnosti za življenje, nazaj k onemu bregu. V sredi reke ga moči zapustijo; več ne more dihati, jame se utapljati. K sreči se uprè njegova noga na kol, ki je bil skrit pod vodo. Ko je Olier to pripovedoval, je pristavil: »Zahvalim se božji dobrotljivosti, da mi je tako zopet darovala življenje. O, da bi mi ga bila ohranila za božjo službo!«

Olier se je v 17. letu zopet povrnil z družino v Pariz. Tu se je učil bogoslovja in se pripravljaj za duhovski stan. Postal je (kakor je nekda j njegovi materi napovedoval sv. Frančišek Saleški) silno goreč duhoven; nele priprostim je kazal pravo pot v nebesa, ampak še posebej je vstanovil hišo (St. Sulpice) za odgojevanje mladih duhovnov. S tem je silno veliko koristil sveti cerkvi, ne le za tisto dobo, marveč tudi za poznejše čase, kajti slabi in mlačni časi se dajo zboljšati in ogreti le po gorečih duhovnih. Zato je zlasti na Francoskem nepozabljivo njegovo ime. Umrl je 12. mal. travna 1657 star 48 let.

11. Pobožna Ana Garcias.

Blagor mu, kdor vsa leta svojega življenja in zlasti mladosti zlate dneve prav in koristno obrača v čast božjo in v korist bližnjega. Kako lahka in sladka je takemu zadnja ura, kako prijetna ločitev! In ako Bog da takemu človeku ućakati višjo starost, s koliko radostjo se lahko nazaj ozira na leta svoje nedolžne mladosti; s kolikim veseljem si v mislih lahko pregleduje vse steze in pota svojih mladih dnij, ker nikjer ne najde njegov spomin posebnih napaćnostij, pać pa veliko ve-

liko čednostij in dobrih del! Oj, kolika nepopisljiva sreča za stare dni je spomin nedolžne preteklosti!

To bi lahko dokazal z mnogimi zgledi, a zadostuje naj tu le to, kar nam je zapisala iz svojih mladih let bogoljubna Ana Garcias.

Živela je ta posebno izvoljena ženska ob času sv. Terezije, in je že prav mlada stopila v samostan, ki ga je bila sv. Terezija ustanovila v Abuli na Španjskem. Sv. Terezija je večkrat rekla o njej: »Meni le pravijo »svetnica«; ona ima pa dela svetniška.« Ta služabnica Božja je bila pozneje prednica raznih samostanov in je umrla v visoki starosti 7. rožnika 1626.

Na povelje višjih je morala sama popisati svoje življenje. V tem obširnem popisu nam o svojih otročjih letih tako-le pripoveduje:

»V imenu Jezusovem začnem pisati, da vstrežem poveljem svojih višjih.

Rojena sem bila 1. vinotoka 1549 na Španjskem, v nekem trgu blizu Ubalde v stari Kastiliji, kjer so moji stariši imeli mnogo posestva in veliko živine. Oče in mati, oba sta bila zelo bogaboječa in čednostna. Vsako nedeljo so delili ondodnim revežem kruha in vina; posebno pri srcu so jim bili bolniki, katerim so preskrbovali zdravila in, kar je bilo sicer treba. Če so slišali moja mati kakega otroka jokati na ulicah, so precej vprašali, ima li še očeta in mater? Če je bil sirotej, so ga sprejeli v hišo in so ga odgojevali z največjo ljubeznijo in prijaznostjo.

Ko sem bila še celo majhna, nekako tri leta stara, in še nisem znala dosti govoriti, slišala sem sestro praviti o grehu, in ne vedé, kaj delam, sem povzdignila oči proti nebu in sem videla, kakor se mi je zdelo, nebesa odprta in Gospoda v veliki moči in veličastvu. Prestrašila sem se te čisto nove in nenavadne prikazni; sveti strah mi je napolnjeval srce; kajti spoznala sem, da je bil Bog, ki me bo kdaj sodil.

Ta prikazen mi je storila, da sem od tedaj vedno morala misliti, kako mi je Bog povsod pričujoč, in da sem velik strah imela, da bi ga ne žalila. In ko sem bila pet let stara, se mi je ravno tako zdelo, kakor bi

Boga z očmi videla zmiraj zraven sebe, kakor bi bil moje starosti.

Ko sem bila stara sedem let in mi je prišla misel, da zdaj bi se že mogla pregrešiti, sem se začela britko jokati. Jedna izmed sester me vpraša, kaj mi je, da se tako milo jokam. Odgovorim ji: »Ker se bojim, da bi Boga ne žalila.« Pač bi bila rajše umrla, predno bi mi bilo mogoče se kaj pregrešiti.

Imela sem takrat toliko obilo ljubezni do Jezusa, da sem si prisrčno želela, da bi me on videl pri vsem mojem opraviilu, da bi pri vsem njemu bila všeč. Večkrat sem pogledala skoz okno, če bi ga kje mogla zagledati. Tako sem delala v veliki priprostosti in nedolžnosti. Veselilo me je tudi igranje z otroci moje starosti. Pa predno sem se šla z njimi igrat, sem mu rekla: Moj Bog, dovoli mi, da se smem nekoliko poradovati s svojo tovarišijo; hočem priti kmalu nazaj. In zdelo se mi je, da mu je všeč moja priprosta prošnja.

V devetem letu sem čutila močno nagnenje, v marsičem si pritrgovati in ostrih pokoril se poprijeti. Bratje in sestre so me zato grajali.

V desetem letu so mi umrli stariši. Tega sem bila zelo žalostna. Zdaj so mi veleli bratje in sestre ovce pasti. Od kraja se mi je to zdelo zelo težko. Pa Gospod mi je dal pri tem občutiti veliko srčnega veselja in gozdi so se mi začeli zdeti kakor prijetni vrtovi; ptičje petje me je veselilo in povzdigovalo tako, da je bilo moje srce, kadar so zapeli, ubrano za premišljevanje in po več ur kar zamaknjeno.

Tudi se mi je prikazal Jezušček in me je večkrat prišel obiskat. Neizrečeno je bil ljubezniv, posebno njegove oči so bile tako nebeško lepe, da jih je bilo neizmerno veselje gledati. Kaj sem tedaj občutila, ne morem izreči; tako mi je bilo, kakor bi bila v raju, in rada bi bila brez jedi in pijače ter skrita v samoti, da bi uživala zmiraj toliko veselje.

Moja duša je bila od otročjih let polna pobožnosti in ljubezni do britkega trpljenja našega Odrešenika in Zveličarja. Če sem tudi le na kaki podobi zagledala to britko trpljenje, so mi začele solze kapati, in srčno sem želela biti revna in zaničevana in zatirana

— iz ljubezni do križanega Jezusa. Živeč še pri bratih, dajala sem ubožcem od svoje obleke in vsega, kar sem mogla utrpeti. Tudi jedi, ki so mi jih dajali, sem skrivala in delila revežem.

Bila sem še prav majhna in primerilo se je, da so pri nas na veliki petek pridigovali imeniten pridigar. Šla sem v cerkev z največjim veseljem upajoč, da nam bodo prav veliko lepega povedali o ljubezni Gospoda Jezusa in o njegovem trpljenju.

Dobri gospod pa niso kar nič po mojih željah govorili, temveč so razkladali le neke bolj učene bogoslovske reči. To me je tako žalostilo, da sem se morala vso pridigo jokati; in ko so me sestre vprašale, kaj se jokam, sem odgovorila: »Oh, gospod niso prav pridigovali; ko bi jaz smela pridigovati to, kar čutim, bi naredila veliko bolje.«

Že odrastlo so me mislili bratje in sestre omožiti. Meni je bilo pa noč in dan le to skrb, kako bi mogla svojemu ljubljenu Gospodu dopasti. Moških sem se vedno in povsod ogibala in trdo sem sklenila, nikdar se ne možiti. Mislila sem namreč, kako velike in nenavadne milosti mi je Bog dajal, in da sem že iz hvaležnosti za tolike milosti dolžna božjemu veličastvu veliko čistoto in zvestobo.

Kar mi rekó pobožen in učen duhoven: »V Abuli je ustanovljen nov samostan. (Bil je ta namreč prvi, ki ga je ustanovila sv. Terezija.) Če hočete, poprosim tam za vas.«

Samega veselja sem se jokala in si mislila, da zdaj se mi je nebo odprlo. Razodela sem bratom, kam sem se odločila; spremili so me v Abulo; nune so me jako prijazno sprejele. Toda za takrat niso družega odločile kakor to, da bodo že naznanile, če mi bo treba priti. Slí smo spet domov in jaz sem bila Bogu hvaležna za to milost.

Hudobni duh mi je le še bolj nasprotoval, zdaj po prijateljih in sorodnikih, zdaj spet po notranjih skušnjavah. Pa Gospod me je osrčeval s svojo milostjo, s svojim duhom in močjo.

Bratje so mi grozili in rekli, da hočejo poskušati, če je moj duh in moje zaželenje od Boga. Morala sem

kakor težâk delati in taka bremena nositi, katerim so le možaki kos. Še hlapci so so spoznali, da bi njih dva ne mogla storiti toliko, kolikor sem sama. Jaz pa sem se smejala; kajti vsaka teža se mi je zdela kakor bilka lahka.

Ženjci so povezovali za-me še jedenkrat tolike snope, kakor za možake, in so menili, da jih ne bom znesla in spravila na voz. Jaz pa sem jih s tako lahkoto na voz metala, da so me vsi gledali in jim ni bilo jasno, od kod pri meni tolika moč.

Po dolgih in hudih poskušnjah, ko so me že nune dvakrat hotele imeti, sem slednjič šla v samostan v Abulo, jeden brat in jedna sestra sta me spremila.«

Tako je pravila Ana o svojem mladostnem življenju med svetom, preden je prišla v samostan h karmeličankam.

12. Japonski mučenci.

Tam unstran Azije proti solnčnemu vzhodu je velik otok z manjšimi obdan, imenuje se Japan ali Japona, in je velika država. V tej japonski državi do polovice 16. stoletja še ni bila znana sv. krščanska vera. Ljudje so bili zgolj neverci in so molili odurne malike. Sicer pa so bili Japonci hlabro, podučljivo, prebrisanu ljudstvo.

L 1549. je prišel sv. Frančišek Ksaverij iz Jezusove družbe v tisto deželo oznanovat sv. katoliško vero. Čeravno njegov misijon tukaj ni imel tolikega vspeha, kakor pred v Indiji, ker je svetnika prezgodnja smrt pokosila; vendar je bil začetek storjen, in kmalu je prišlo za njim še veliko drugih sobratov misijonarjev ter v kratkem času, v kakih 40 letih, se je prečudno razcvetla prava vera na Japonskem. Več knezov s svojimi družinami, mnogo maliških duhovnov, ki so se imenovali bonci, ter brez števila ljudij izmed priprostega naroda je sprejelo sv. vero. Misijonarji so zelo upali, da bode v kratkem času vse kraljestvo Kristusu pridobljeno.

Pa božja previdnost je pripustila, da se je na Japonskem hudo, hudo preganjanje pričelo ter je trpelo 60 let. To preganjanje je bilo tako grozovito, da zgodovina pozna malo tako silnih. Veliko tisoč kristijanov je v najhujših mukah dalo življenje za Jezusa.

Preganjali, trpinčili in morili so jih jednako, kakor v prvih letih krščanstva, ob času neverskih rimskih cesarjev; le še hujših muk so iznašli. Kristijanom so z razbeljenim železom na čelu globoko vžigali japonsko besedo »Quirixitan«, kar je pomenilo »kristijan«; grozovito so jih pretepali; porezovali so jim nosove, ušesa itd. itd. Najgrozovitejše muke so morali trpeti ne le močni možaki in priletne ženske, marveč tudi šibki mladeniči in nežne device, celo slabotni otroci in nezmožni otročiči.

Pa s kolikim veseljem so trpeli! Ginljivo je brati dotična sporočila, kako so celo otroci — sicer tako boječi — kar goreli za mučeništvo.

Desetletni sin nekega pobožnega kristijana iz mesta Meako je bil takrat, ko se je preganjanje pričelo, v jezuitovskem vstavu, ki je bil za tri dni hoda daleč od onega mesta. Blagi oče mu piše, da bo moral umreti za vero; pové mu, koliko blaga in denarja mu zapusti in kakšna je skrinja, v katero mu je spravil vse to. Mladenič mahoma hiti domov v Meako. Tam očetu reče, da ni prav imenovati ga dediča pozemeljskega blaga, pa kratiti mu zaklade, ki jih daje mučeniška smrt; da je tedaj odločen z očetom umreti; da bi bilo pač pred Bogom in ljudmi sramotno, če bi sin svojega očeta ne spremljal pri tej tako častitljivi daritvi.

Drugi, desetletni deček, ki je stanoval v hiši frančiškanov in videl, da ga vojščaki nočejo zapisati zaradi mladosti, se je začel bridko jokati in se ni utolažil, dokler niso zapisali tudi njegovega imena.

Desetletna deklica je bila siljena svojo teto zapustiti in k starišem iti, da bi bila pri njih zavarovana, ker so vsi drugi ljudje iz tetine hiše imeli biti obešeni in križani. Deklica pa se jame jokati in prositi: »Ako morajo biti kristijani pomorjeni, moram umreti tudi jaz ž njimi, ker sem tudi kristijana. Nikar se ne bojte za-me;

kajti če sem tudi mlada, imam vendar dovelj srčnosti, in če pri vas ostanem, se ne bom bala smrti.«

Preganjavci videč, da celó najmanjši otroci posnemajo zgled svojih starišev in stanovitno trpijo bolečine in smrt za božjega Zveličarja, si izmislijo še neko posebno grozovitost. Naberejo si več krščanskih dečkov, po 10 ali 11 let starih, in jim zapovejo, naj molijo izmišljene bogove — malike. Dečki nikakor nočejo. Potem jim vpričo starišev potegnejo kožo z rók in jih silijo tako odrte roke držati na žrjavico, ali pa žrjavice v rokah, rekoč, da brž ko bodo roke umaknili, ali pa žrjavico razstresli, ima to pomeniti že odpad od vere. Toda vrli dečki so stanovitno zdržali in neko petletno otroče se celó ni dalo omajati s tem, da je bilo celo noč z ognjem in železom trpinčeno.

Ker je bila pri Japoncih navada, da z očetom so kaznovali tudi mater in otroke, je bilo že vsled tega mnogo, mnogo krščanskih otrok mučenih. Popisavati vse, bi bilo sicer silno lepo, toda predolgo in tudi nemogoče; zato berite tolikanj pazniše o teh, o katerih vam tu podajem nekatere bolj znane črtice.

a) Ljudevik, japonski deček.

Ta blagi otrok je že v sedmem letu za Jezusa kri pretil. Jeden najimenitnejših plemenitašev kraljestva Fingo, Ivan Miksami Gorosaimon, ga je bil sprejel za svojega, ker je bila njegova teta Magdalena, Ivanova žena.

V kraljestvu Fingo je kraljeval l. 1602 kralj Kanziogo. Bil je ljut sovražnik kristijanov, katerih je bilo nad sto tisoč v njegovem kraljestvu. Dal je zapoved, da se mora vse, vse odpovedati krščanstvu; kdor bi se ne, naj zgubi vse premoženje in prihodke. Da bi pa za gotovo vedel, kdo se je veri odpovedal, kdo ne, je zapovedal, naj si pustijo kristijani na glavo položiti mališko knjigo, »Foquexus« imenovano, v znamenje, da verujejo vse, kar je v nji zapisanega.

Tega kristijani seveda niso smeli, ker bi se to reklo zatajiti pravo vero. Kdor pa se je branil, moral je umreti.

Ivan in Magdalena sta neki večer dolgo v pozno noč sedela z dvema drugima možema in se pogovarjala o verskih rečeh. V ravno tisti sobi je spal tudi mali Ljudovik. Nenadno se zbudi in glasno zakliče: »Mati, mati! jaz nočem, ne dam si ne položiti »fokeksa« na glavo.« Mati mu pravi: »Kaj pa tu govoriš? le tiho bodi, kar miruj; ne bomo ti ga pustili položiti.«

Potlej je opominjal mali obojne stariše, naj si tudi oni ne pustijo na glavo dejati tistih bukev. Zdaj Magdalena odvede otroka v drugo sobo. Tam se vleže na posteljo, pa večkrat med spanjem ponavlja besede: »Nikdar ne dovolim, da bi se moje glave dotaknile tako grde bukve.« — Tem večkrat ponavljanim besedam so se pričuječi zelo čudili.

Kmalopotem stopi kraljevi uradnik v hišo in skrivši odpelje očeta k mališkemu duhovnu, ki mu hoče po sili položiti na glavo tisto knjigo. Njegova žena Magdalena pa teče za njim in vpije: »Pazi, pazi, kaj delaš! Če storiš zoper dolžnost, te nočem nikdar več pogledati, nikoli več govoriti s teboj, in nič več te ne spoznati za moža.«

Ivan je ostal zvest svoji veri. Pri mališkem duhovnu so ga bili tako trdo zvezali, da se ni mogel gani, pa tudi ne ubraniti, da bi mu ne bili knjige dejali na glavo. Toda dvakrat je plunil nanjo v znamenje, da jo zaničuje, in kraljevemu namestniku je pisal pismo, v katerem očitno potrdi, da »fokeksu« ni časti skazal: »da je kristijan in da hoče umreti kot kristijan.«

Zdaj zapové kralj, naj mu glavo odsekajo. To se tudi res zgodi 8. grudna.

Drugi dan je bila smrtna sodba oznanjena tudi njegovi ženi Magdaleni in malemu Ljudoviku. Oba sta se je zelo razveselila, sta Boga hvalila za to milost in se začela precej pripravljati za smrt.

Magdalena prav z materino skrbljivostjo opominja malega Ljudovika in pravi: »Dete moje, sedaj greva v nebesa, da bova tam pri očetu. Kadar bodeš z razpetimi ročicami na križu, nikar ne pozabi prav do smrti vedno ponavljati besedij: »Jezus! Marija!« Deček odgovori: »Ne bom pozabil ne, ljuba mati! te imeni bom

izgovarjal, dokler bom živ.« Magdalena vsa vesela tako srčne odločnosti poljubuje ljubeznivo dete in toči zolze nad njim.

Ker so se sovražniki bali punta, so sklenili ta dva in druge v jednako smrt obsojene ponoči umoriti. Komaj se stamní, že prinesó nosilnico pred hišo in Magdalena mora z Ljudevikom vanjo, da ju odnesó. Oba sta bila v najlepši obleki, pa vsa v veselju, in rada bi bila peš šla ta križev pot, kakor njun božji Zveličar. Pa jima ni bilo dovoljeno.

Pridejo na morišče in privežejo najprej Magdaleno na križ, potlej malega Ljudovika. Ko je tega rabelj zgrabil, je nekdo izmed pričujočih rekel: »Pa otrok, ali se ne bojiš nič bližnje smrti?« — »O ne,« pravi Ljudovik, »kar nič se ne bojim.« Ko so ga pa tako trdo na križ privezali, da je bilo za njegove mlade ude celo vse preveč, je prosil, naj z vrvmi nekoliko odjenjajo. Ta otročja prošnja je celo rabeljna do solz ganila in prosil je, naj komu družemu izročijo ta posel.

Tako so mater in otroka oba na križ privezali, potem vzdignili in drugega proti drugemu postavili. Ljudovik je z nepremaknjenim očesom gledal na mater; ona je otroka opominjevala: »Sedaj pojdeva v nebesa; le vesel in srčen bodi in le zmiraj reci: Jezus, Marija?« Fantek je izgovarjal sladki imeni, mati pa za njim. Pridejo ju umoriti na križu. Rabelj zamahne s sulico po malem Ljudoviku, pa mu sulica odskoči. Mati zatrepeteta, boječ se, da bi to dečka ne zbegalo, in zakliče: »Jezus, Marija!« Ljudovik odgovori: »Jezus, Marija!« in ostane miren, dokler ni zaboden in umorjen — to nedolžno jagnjiče! S sulico, ki je bila namočena v sinovi krvi, prebodejo še materino srce.

To pa kraljevi grozovitosti še ni zadosti. Zaukaže še, naj te nedolžni daritvi ostaneta celo leto na križih, da se bodo kristijani bali in tresli. Misijonarji pa so pod križa postavili dve »trugi«, da bi se doli padajoče kosti nabirale in v cerkev prenesle v Nangasaki, kar se je tudi zgodilo. Vse to so prečastiti škof japonski, Ljudovik Cerquiera, naznanili papežu in kralju španjskemu.

b) *Anton, Ljudovik in Tomaž.*

Pred več leti je bilo v Ljubljani v frančiškanski cerkvi jako ginljivo opravilo. Obhajali so častiti oo. frančiškani in pobožno ljudstvo ljubljansko spomin 26 japonskih mučencev, ki so bili 5. febr. 1597 v mestu Nangasaki na križih umrli in so jih papež Pij IX. na binkonštni praznik 1. 1862 za svetnike razglasili. Bilo je 6 frančiškanov, 3 jezuitje in 17 japonscev; med slednjimi trije dečki: Anton 13, Ljudovik 12 in Tomaž 14 let star, vsi trije frančiškanom pobožni mašni strežniki. Omenjeno opravilo se je zato tako slovesno vršilo, ker je bilo šest frančiškanov vmes, jaz pa vam o tej ginljivi dogodbi tukaj zato pripovedujem, ker so bili med njimi tudi trije dečki — nedolžni otroci, ki so morali grozovito snirt pretrpeti.

Ti mučenci so bili razun dveh, ki sta se jim pridružila še-le med potjo, nekaj časa zaprti v mestu Meako. Tu je prišel v ječo imeniten gospod k malemu Ljudoviku in mu je obetal, da bo prost, če zataji svoj krst. Srčni deček pa se nikakor ne dá pregovoriti, ampak resnobno odgovori skušnjavcu: »Tudi ti moraš kristijan postati; kajti družega pomočka ni za zveličanje.«

Pot iz tega mesta do Nangasaki, kjer so jih čakale palmove veje mučeniške zmage, je bila daljna in mučna.

Po zimi, 2. jan. 1597, so bili iz ječe peljani na skrajni konec mesta. Tam so vsakemu odrezali kos levega ušesa; potlej so jih naložili po tri in tri, kakor je bila japonska šega, na sramotni vozič ter so jih vlačili po vseh velikih ulicah. Vojščak pa je spredaj nesel na drogu smrtno obsodbo. Od vseh strani je ljudstvo skupaj vrelo in se v milem sočutju in tihi žalosti čudilo nedolžnim žrtvam. Posebno ginljivo je bilo gledati one tri dečke. Vsi veseli so bili in radostnega obraza, in peli so s čistim glasom očenaš, angeljevo češčenje ter druge molitve. Celo vojščakom je šlo tako do srca, da se niso mogli solz zdržati.

Čez dva dni so svete spoznovalce posadili na mršave konje, jih še jedenkrat po ulicah vodili, potem so jih vlekli v mesto Sacay in tudi tam po vseh uli-

cah peljali. Tudi tukaj so jim bili prebivalci sočutni in so jih ginjeni milovali, posebno, ko so zagledali tako mlade vernike z zvezanimi rokami in z okrvavelimi lici. Povsod so se slišali izdihi: »O grozovitost! o grozovitost!«

Od tod so imeli biti peljani v Nangasaki, pa ne po vodi, čeravno je bilo bližje, temveč po suhem težavnejšem potu skozi Nangojo; trinog je hotel tako svoje podložne preplašiti, da bi ne pristopali h krščanski veri. Napotijo se 6. januarja; veliko vojščakov jih spremljuje. Spoznavavci imajo silno veliko trpeti zaradi rán na ušesih, ki jim jih niso bili zavezali, pa tudi zaradi hudega mraza v ostri zimi. Tako so bili milovanja vredni, da so se celo nevernikom smilili in so jim sem ter tje med potoma kaj postregli.

V Nangoji jih je že pričakoval namestnik japonskega cesarja, Fozambure. Ta zagleda mladega Ljudovika, pristopi k njemu in pravi: »Tvoje življenje je v moji oblasti; če mi hočeš biti za služabnika, te bom oprostil.« Ljudovik odgovori: »Jaz nisem sam svoj, temveč storil bom, kar hoče brat Peter. Peter, iz reda sv. Frančiška, pravi, da utegne sprejeti ponudbo, če le sme še kristijan ostati. »Nikakor ne«, odgovori namestnik, »krščansko vero mora zapustiti«. Na to reče Ljudovik: »S to pogojo pa ne maram živeti, kajti za uborno, časno življenje zgubil bi večno srečno življenje.«

Slednjič, 4. februvarja, pridejo v mesto Nangasaki, in precej drugi dan jim je bil odločen za mučeniško smrt. Zunaj mesta na nekem gričku so pripravili 26 križev.

Japonski križ je podoben navadnemu križu, le s tem razločkom, da je pri nogah še drugi nekoliko krajši les počez dejan in tudi v sredi stebila pritrjen kos lesa, da je križani oprt nanj. Na križ obsojeni se v tej deželi ne pribijajo z žebli, ampak z železnimi obroči ali z vrvmi se za roke in noge in za vrat na križ privežejo; tudi drugi život se še z vrvmi pritrdi h križu. Vse to se zgodi na tleh, potlej še le se križ s križanim navpik postavi in v zemljo zasadi. Nato pride rabelj z jako dolgo in ostro sulico in mu jo zabode na levi strani skozi srce.

Tako so storili tudi 26 mučencem. Po mestu se je takoj razvedelo, da bodo križani; ljudje, zlasti kristijani, so v trumah hiteli na morišče gledat tužno smrt prvih japonskih mučencev.

Anton, ki je bil iz tega mesta doma, trinajstletni ministrant P. Petra, je imel gredé na morišče še hudo skušnjava prestat; a prestal jo je zmagovito. Njegovi stariši, ali še neverci ali pa premalo utrjeni v sv. veri, mu pridejo naproti, mu v solzah prigovarjajo, naj zataji krščansko vero, da si reši življenje. Oče mu celo ponuja vse svoje premoženje, precej naj bo njegovo. Blagi deček, vnet goreče ljubezni do Zveličarja, pa odgovori: »Kar mi ponujate, je pozemeljsko, minljivo blago; a moj Gospod Jezus Kristus, kateri v nebesih kraljuje, mi hrani večno bogastvo.« Potem sleče, kakor nekdanj sv. Frančišek, suknjo in pravi: »Nate, tu vam dam obleko, katero sem od vas prejel.« In še pristavi: »Ne jokajte se za-me, objokujte rajši te neverce. Jaz bom kmalu pri Bogu in vekomaj ga bom gledal in tam za vas prosil.«

Okrog petih zvečer pridejo na tisti griček. Vojsčaki se v krogu tako ustopijo, da je med njimi in med križi kakih 7 do 8 stopinj prostora, in nikogar ne pustijo blizu, razun obsojenih, rabeljnov in dveh jezuitov, ki sta jim bila še zadnjo uro za tolažbo. Sveti spoznavalci, ki bodo kmalu tudi sveti mučenci, zapojejo hvalno in zahvalno pesem. Vsak križ je imel ime tistega kristijana, kateremu je bil namenjen.

Mali Ljudovik precej vpraša, kateri križ bo njegov; in ko mu ga pokažejo, teče k njemu in ga objema s tolikim veseljem, da so malikovalci kar strmeli. Sedaj jih križajo in križe po 4 stopinje narazen postavij. Vsi kažejo čudovito stanovitnost in nebeško radost, zlasti pa ljubeznivi Ljudovik. Nek kristijan mu je zaklical, da bo kmalu v nebesih, in s prstom je pomajal in v obrazu pokazal veliko veselje. Anton, ki je bil precej zraven Ljudovika na križu, je obračal proti nebesom oči, klical imeni Jezus in Marija ter začel je peti 122. psalm, ki se ga je bil navadil pri krščanskem nauku: »Hvalite, otroci, Gospoda« itd. Skončal pa ga je z angeljci, kajti pri besedah »Čast Očetu« ga zadene sulica.

Takrat, ko so jih začeli rablji s sulicami prebadati, so okrog stoječi kristijani vzdihnili: »Jezus, Marija!« in družega ni bilo čuti med njimi, kakor presunljivo jokanje in ihtenje. Nagloma so bili mučenci prebodeni in pomorjeni, že so nesli nebeški angelji vence naproti — prvencem japonske cerkve!

Sedaj ni mogla nobena sila več kristijanov zdržati; nič več se niso vojščakov bali, prihiteli so, rute in obeko pomakali v mučniški krvi ter rezali kosce od njihove obleke. In s koliko vnemo in prisrčnostjo so častili in slavili spomin tako hrabrih in stanovitnih bratov v Kristusu, si lahko mislite.

Pa ne le v daljnem japonskem cesarstvu je ostal med kristijani nezbrisljiv ta spomin; ne, Bog je hotel, da jih častijo in se jim priporočajo vsi katoličani.

Papež Pij IX. so vseh 26, kakor je bilo že rečeno, uvrstili med svetnike na binkoštni praznik leta 1862. Povabili so k tej slovesnosti v Rim vse škofo katoliškega sveta. In menda do tistikrat še ni bilo nikoli tako lepo v Rimu. Da bi zmago prvih japonskih mučencev slavili, se je v Rimu zbralo okrog sv. Očeta: 43 kardinalov, 5 patrijarhov, 53 nadškofov, 195 škofov, 1100 prelatov, 9000 mašnikov, 50.000 različnih gostov. Zares, prečuden je Bog v svojih svetnikih!

c) Ginljiv odgovor.

V prejšnji dogodbi imamo še to-le črtico pristaviti. Namestnik japonskega cesarja, Fozambure, je bil v Nangasaki sporočil, naj pripravijo 30 križev, tedaj več, kakor je bilo krščanskih jetnikov. Zato se je jelo potem po mestu govoriti, da so vsi ondašnji kristijani v smrt obsojeni.

Take pogovore je slišal tudi nek deček iz prav imenitne hiše. Zato koj vpraša g. misijonarja iz Jezusove družbe, če je to res, kar ljudje pravijo, da bodo namreč prišli neverniki in bodo križali vse kristijane.

Misijonar odgovori, da se res kaj jednacega namerja. in vpraša otroka: »Kaj pa boš odgovoril, ko bi te vprašali, če si kristijan?«

Deček odgovori: »Rekel bom, da sem kristijan.«

Misijonar vpraša nadalje: »Kaj pa, ko bi te imeli križati, kaj bi storil?

Otrok odgovori: »Potlej se bom za smrt pripravljaj.«

Misijonar se še dalje zgovarja z dečkom: »Kako pa se boš pripravljaj za smrt?«

Sedaj povzdigne deček ročice na kvišku in reče s čudovito odločnostjo: »Dokler bom mogel govoriti, bom klical: Jezus, bodi mi milostljiv! Jezus, bodi mi milostljiv! Jezus, bodi mi milostljiv!«

Misijonar se je moral v stran obrniti, da je prikril svoje obilne solze.

č) Lepo mrtvaško oblačilo.

V tistem prežalostnem času je nekega dne japonka, mati treh otročitev, delala lepo obleko. Približa se pa šivajoči materi šestletna deklica in vpraša, za koga in za kaj bo to prelepo oblačilo? Mati pravi, da ga dela za-se in za tisti dan, ko jo bodo križali. Kristijani so namreč imeli za najsrečnejši dan v življenju, za največji praznik tisti dan, ko so smeli za sv. vero kri preliti. Pa je bilo res; kajti ta dan je nehal za-nje delavnik, in začela se je večna nedelja v nebesih. Mlada deklica je to že tudi razumela in tako mislila; zato je prosila mater, naj tudi nji napravi tako oblačilo za taki dan. Mati odgovori, da ima že dvojno zgotovljeno, za njo jedno in za mlajšega bratca jedno. Otrok se zelo razveseli tega odgovora; le to še dela deklici skrbi in žalost, zakaj neki niso mati naredili prazničnega oblačila še za tretjega otroka, za njenega starejšega brata. V takih skrbih gre poiskat starejšega bratca in mu reče: »Ti, za te pa mati niso naredili lepega oblačila. Pa prosim te, — če bodo nas križali, tebe pa pustili živega: glej, glej, da ne odpadeš od Jezusa Kristusa!

d) Tomaž in Peter.

Dva imenitna Japonca Mihael Fikojemon in Ivan Ingor sta že štiri leta zdihovala v hudi ječi. Zdaj se jima naznani, da bosta ob glavo. Pa taka kazen se jima

še ne zdi zadostna, marveč od rabljev zahtevata, naj ju le mučijo z vsemi mukami, ki si jih le morejo izmisliti. Pa te junaške želje se jima niso spolnile; kar vèn pred mesto so ju peljali in obglavili brez družih muk.

Grozovita je taka smrt, če se človeku glava odseka, ob jednom pa neizmerno častita, če se glava odseka — svetniku. Pa še bolj je poveljčalo to dvojno mučeniško smrt junaško obnašanje njunih sinov, ki so ju tudi poiskali, da umrjeta s svetima očetoma.

Mihael je imel dečka, ki se je imenoval Tomaž in je bil dvanajst let star. Ivanovemu sinu pa je bilo ime Peter, ki je bil še nežen, šestleten otrok. Tomaža so kmalu našli in pripeljali k očetu na morišče. Stariši so ga bili v krščanskem nauku prav dobro podučili in tudi za mučeniško smrt pripravili.

Ko se je o neki priliki, ne vem zakaj, jokal, so mu rekli: »Tomaž, če se boš jokal, nisi sposoben za mučenika.« — Precej se je nehal jokati.

Rablji ga ravno doma dobijo. Kar nič se ne ustraši; brez obotavljanja se brž z veselim obrazom poslovi pri materi, pri starem očetu in pri nekaterih tovariših. Potem se obleče v najlepšo obleko ter tako jaderno in veselo hiti na morišče, kakor bi šel h kaki veselici ali pojedini. Vojščak ga hoče peljati za roko, da bi lažje hodil. Toda Tomaž teče pred njim, da bi — če le še moč — umrl pred očmi svojega očeta.

Ravno pred mestnimi vrati doide očeta. Brž steče k njemu in zakliče: »Poglejte, oče! svojega Tomaža; le nikar ne skrbite za me; z veseljem grem danes umret za krščansko vero.« Oče pohvali njegovo junaštvo.

Najpreje je imel biti oče na vrsti. Da bi pa to Tomaža preveč ne ostrašilo, ga hoče na stran peljati; toda junaški deček pravi rablju: »Tukaj, tukaj pri očetu hočem umreti.« Zdaj odsekajo glavo očetu, a Tomaž ne potoči nobene solze, ne pokaže nikakoršne žalosti.

Peljejo ga k tršu, ki je bil krvav očetove krvi. Deček pade na kolena, povzdigne roke, kolikor more (kajti na jedni je bil bolan), ter smehljaje se ponudi vrat. Klicaje najsvetejši imeni Jezus in Marija se zgrudi nedolžno jagnje pod rabljevimi mahljem.

Potem je bil ob glavo dejan drugi, gospod Ivan, oče malega Peterčka.

Peterčka ni bilo pri očetovi smrti, ker ga niso bili vojščaki doma našli. Bil je ravno takrat precej daleč z doma, pri starem očetu. Pobožni oče njegov je dobro vedel, da trinog tudi otroku ne bode prizanesel, zato ga je večkrat poklical k sebi v ječo, ga očetovsko-ljubeznivo podučeval in pripravljaj za sveto mučeniško smrt. Nekaj dnij pred očetovo smrtjo je sinek rekel svojim: »To je dobro, da bodo mojega očeta kmalu umorili; oh, koliko trpé v ječi; nikogar nimajo, da bi jim jesti prinesel. Potem bodo tudi mene umorili zato, ker sem kristijan. Že se veselim tega, ker bom potem mučenik.«

Ko so prišli vojščaki v hišo starega očeta, je Peterček ravno spal. Precej ga pokličejo. Prečudno je bilo njegovo veselje, ko je zvedel, da so prišli vojščaki ponj.

Precej gre z vojščaki na morišče. Tamkaj vidi ležati svojega očeta, Mihaela in Tomaža — brez glave. Pa ta pogled mu ne vzame srčnosti. Brž poklekne, sklene roke, ponudi vrat in v tem pobožnem stanju pričakuje tiho jagnjiče smrtnega udarca. Ob jednom pa je sijalo iz njegovega obličja toliko veselje in tako ljubezniva nedolžnost, da se je vsem pričujočim močno smilil, in je bilo vsem pričujočim hudo zanj. Še rablju je bilo pri tem srce tako omehčano, da je spravil meč v nožnico, odstopil in rekel, da tega otroka ne more umoriti. Dva druga, ki sta imela sodbo izvršiti, sta bila jednako ginjena in sta tudi ihté odstopila. Nobenega beriča niso mogli pripraviti, da bi bil roko položil na to nedolžnost, tako, da so slednjič morali za to vzeti nekega sužnja s Koreje; ta pa ni bil ne dosti spreten, ne dovolj močan, pa še srčnosti mu je manjkalo. Prvi mahljej zadene otroka na ramo in ga na tla pobije; dva druga sicer zadeneta vrat, pa glava se še ne loči od telesa, — mora se nekako odžagati. Vsi pričujoči se jamejo jokati in ihteti, ko tako nedolžnega otroka tako grozovito neusmiljeno koljejo. — Trinog ukaže glave štirih mučencev na sulice natakni in posaditi nad mestna vrata; trupla pa so ondašnji kristijani spravili v spodobno varstvo.

e) *Mati s petero otroci.*

Neka japonska gospa, po imenu Tekla, je bila s svojimi peterimi otroci obsojena v smrt; vsi so imeli biti sežgani. Nepopisljivo ginljivo je bilo gledati, ko so peljali junaško mater s srčnimi otroci na morišče. Velika množica jih je spremljevala. Nobeno oko ni bilo suho. Prišedši na morišče, se vstopita mlajša dva otroka zraven matere na desno in levo, triletno hčerko Lucijo drži na rokah, starejša otroka sta nasproti postavljena in na križ privezana. Zdaj pripnó še mater na križ, s katerega ljubeznivo pogleduje otroke ter opominja k potrpežljivosti. Potem se pod križi zakuri smrtni ogenj. Že je bila hčerka Katrica skoro na pol sežgana, kar zakliče: »Mama, jaz nič več ne vidim.« Mati pa pravi: »Le srčnost, ljubo dete, kmalu boš Boga gledala od obličja do obličja.« Mati, čeravno sama v neizmerno pekočih bolečinah, misli le na svoje otroke, zlasti na malo Lucijko v naročju. Pristrčno pritiska nežno jagnjiče k sebi, mu solze briše, dokler smrt obeh ne preseli v srečno deželo, kjer ni nobene solze več.

f) *Štirje mladi mučenci.*

Japonsko cesarstvo je bilo razdeljeno v več kraljestev. Med družimi je bilo pesebno kraljestvo Arima, kjer so kristijani silno veliko trpeli. Tam je bil namreč Dajfusama, drugi cesar, ki je kristijane preganjal, za kralja postavil nekega odpadnika Mihaela, ki je bil zato vero zatajil, da je kralj postal. Da bi se krvoločnemu cesarju bolj prikupil, dá grozovito povelje, da morajo vsi njegovi podložni zapustiti krščansko vero, ali pa iti v pregnanstvo in smrt.

Kristijani se začnó pripravljati z molitvijo, s pokoro in s prejemanjem sv. zakramentov za grozoviti boj. Petsto plemenitih se s prisego zaveže ter prisego lastnoročno podpišejo, da hočejo vsi rajše umreti, kakor vero zatajiti. Duhovni noč in dan verne osrčujejo in za smrt pripravljajo. In ker sami ne morejo vsemu kaj, razpošiljajo zanesljive, pobožne kristijane od hiše do hiše, da podučujejo in bojazljivim srčnost dajejo. Zlasti krščanske ženske, plemenite in pobožne gospé skrbno spodbujajo k stanovitosti.

In res se niso dali kristijani z najhujšo silo premagati; pripravljeni so bili karkoli prestati za sv. vero; celó veselili so se mučeništva vsi — tudi otroci.

Dva 14letna dečka sta na papir spisala obljubo, da hočeta rajše umreti, kakor sv. vero zatajiti, in sta to obljubo podpisala z lastno krvjo, ki jima je po hudem pretepanju iz ran tekla. Jednega izmed nju najde vojščak in zahteva od njega rožni venec. Deček pa mu ga noče dati, zato ne, ker je malikovelec. »Te bom umoril«, pravi vojščak, »če mi ga ne daš«. Deček odgovori: »Le umori me; to mi je ravno prav.« To rekši se spusti na kolena, razgali vrat, sklene roke ter tako pričakuje smrt nega udarca. Vojščak se čudi dečkovemu pogumu, ga objame in pohvali ter mu ne stori nič žalega.

Neki kristijan je rekel vpričo svoje osemletne hčerke, da rajše umrje, kakor bi križ Jezusa Kristusa sovražnikom izdal; le mala deklica, je dejal, ga skrbi, ker ne vé, kaj se bode z njo zgodilo po njegovi smrti. Otrok pa očeta začudeno pogleda in pravi: »Oče, le brez skrbi bodite; jaz vem za pomoček: prosite rablja, kateri bo vas umoril, naj mene prej umori in tako boste mirno umrli.«

Posebno ginljivo je bilo pa to-le:

Kralju je bilo nasvetovano, naj jednega izmed najimenitniših kristijanov v smrt obsodi, da bo s tem druge preplašil. Zato pokliče k sebi Tomaža, preslavnega vojvodo, ki je že njegovemu očetu zvesto in hrabro služil, ter mu z lepo prigovarja, naj odstopi od vere. Toda Tomaž naravnost in odločno pové kralju: »Kdor zastavo svojega kralja zapusti pa uide k sovražniku, ta stori smrti vredno zločinstvo. Jaz sem po svoji veri prisegel na zastavo Kralja vseh kraljev, in prosim, mi o tem nič več ne govoriti; kajti moje srce take slabosti in take izdaje ni zmožno.« — Kajpak, da tako odločna beseda mu je smrt naklonila. Tomaž se posti, moli, prejme sv. zakramente in že drugi dan je bil z mečem končan.

Ta blagi vojščak Jezusov je imel dva sina; jeden se je imeneval Jakob in je bil devet, drugi pa Just, in je bil najstarejši. Kralj zapové, naj zdaj pri-
ljejo in umoré še oba dečka in staro mater Marto. Le

materi Justi je prizaneseno. Kakor je bilo veliko materino veselje zastran tolike sreče, da bosta še oba sinova umrla za Kristusa, tako globoka je bila njena žalost, ker ji ni bilo umreti z možem, s sinoma in staro materjo.

Pri odhodu še jedenkrat pogleda s solznimi očmi ljubljena otroka in tako zeló se joka, da komaj izreče: »Z Bogom.« Otroka pa pravita: »Mati, midva greva pred vami tja, kamor boste kmalu prišli tudi vi. Midva greva k očetu in tam vas bova pričakovala.« — Zdaj pa neha mati jokati ter še otrokoma prigovarja, naj le stanovitno in potrpežljivo smrt pretrpita; naj si sama vrat razgalita in rablju ponudita; naj se pač varujeta drugače storiti, kakor oče.

Dečka obljubita materi, da bosta ubogala. Zdaj gresta iz domače hiše na morišče; Marto, staro mater, nesó v nosilnici, vnuka pa gresta vsak na jedni strani.

Ko pridejo na morišče, poklekneti najpred dečka, in se pripravljata za smrt. Jakob se spomni materinih besedij, precej sam vrat razkrije in ponudi rablju. Potem trikrat zakliče »Jezus, Marija!« in glava mu odleti pod mečem.

Just to vidi, pa se ne prestraši kaj, marveč po bratovem zgledu zakliče tudi on ime »Jezus« in veselega obraza prejme smrtni udarec.

Stara mati je srčno in veselo gledala moritev vrlih vnukov. V malo trenutkih udari tudi za njo zadnja ura.

To se je zgodilo 28. jan. 1613. Za tako in jednako grozovitost cesar pohvali kralja Mihaela. Ta pohvala ga spodbuja še k hujšim grozovitostim. Nečloveški kralj odpadnik zdaj celó sklene, svoja mlajša brata Franca in Mateja v smrt obsoditi. France je bil osem, Matej šest let star.

Kralj je bil še na cesarjevem dvoru in kar od tam je pisal svojemu namestniku, naj brž na skrivnem umori oba bratca.

Kraljev namestnik pokliče otroka, ju dá zapreti v temno ječo, kjer ostaneta 40 dnij. Med tem pa dá sporočilo, da sta šla oba s sestro v Meako.

Nedolžna dečka se pripravljata za smrt z molitvijo in postom, kakor vesta in znata. Ko pride zadnji večer časa večerje, pravi France: »Nocoj se ménim postiti za

napako, ki sem jo danes storil.« Zdelo se mu je namreč napak, da je vojaka stražnika v šali za glavo prijel ter se je bal, da bi ga ne bil s tem razžalil. Vojak koj naravnost spozna, da se čisto nič razžaljenega ne čuti in prisrčno prosi Franca, naj le večerja z Matejem. France spolni to željo.

Na to gre Matej na posteljo in hitro zaspi. France pa poklekne na tla in moli pet češčenamarij. Potem vstane in stojé ves zamaknjen premišljuje in se slednjič britko zjoka.

Neki krščanski deček plemenitega rodú, po imenu Ignacij, ga vpraša, zakaj se tako hudo joka? France mu odgovori: »Ravnokar sem premišljeval trpljenje Gospodovo, in prišlo mi je na misel, kako so nesrečni oni, kateri ne poznajo te velike dobrote; to me je do takih solz pripravilo.« Plemeniti deček se pri teh besedah sam začne jokati. Ta mladi plemenitnik je vedel, da bosta oba otroka še tisto noč v spanju umorjena. Pa tega si jima ni upal povedati. Vendar, da bi še čuječega Franca nekoliko pripravil, začne ž njim na glas moliti: »O sveta Mati božja in Devica Marija! po zasluženju prebritkega trpljenja tvojega Sina Jezusa Kristusa te milo prosim, spomni se me, ko bi moral še nocoj umreti. O dobra Mati! Tvojim deviškim rokam izročim svoje telo in svojo dušo.« France nato z veliko pobožnostjo ponavlja te besede in triintridesetkrat izreče imeni: »Jezus in Marija.« Potem se pokropi z blagoslovljeno vodo in gre spat.

Brezskrbno spita kraljeva sinčka; deček plemenitega rodú pa moli, prisrčno in z obilnimi solzami moli za dva angeljčka, ki se na tem svetu ne bosta več prebudila.

O polnoči pride vojščak in z ostrim bodalom prebôde oba speča. Njuna smrt je z žalostjo napolnila vse kristijane, imenitne in priproste. Le brat angeljskih mučenikov, odpadnik kralj, ostane brez blagega čutila in začne še hujše preganjati kristijane; dokaz nam je:

g) Jakop, japonski deček.

Z grozovitostjo odpadnika Mihaela cesar še ni bil zadovoljen. Zato skliče ves preplašen ter jokaje prosi

svoje dvornike, naj vsaj za nekaj časa skrivajo svojo vero in ga na videz ubogajo. Pa vsi ostanejo stanovitni; zato ukaže kralj, naj se jih osem izmed njih odbere in počasi sežge. Med temi je bil tudi Jakob, 11letni deček, njegov oče Leon, mati Marta in starejša sestra Magdalena,

V nedeljo zvečer, 4. okt. 1613, so šli vsi veseli v ječo. V sredo zjutraj že dobé naznanilo, da bodo še tisti dan na ogenj vrženi, ker so kristijani. Osmorica blazih src pa se zeló razveseli tega sporočila; kajti zdaj je prišel dan, ko bodo iz ljubezni do svojega Zveličarja in Boga umrli in šli v večno veselje. Tedaj se vsi začnó veselja jokati.

Ko so še jokali, prišla je k njim velika množica kristijanov. Nekateri so jim srečo voščili, ker smejo za Jezusa umreti; nekateri so se jim priporočali, naj zanje Boga prosijo, ali pa so želeli še kak spominek od njih dobiti. Toda blaženi mučenci so bili ponižni; osramoteni so dejali, da niso svetniki, naj nikar ž njimi ne ravnajo tako častno. Tudi dečku Jakobu so se kristijani priporočali, naj bi molil zanje, in so ga imenovali »mučenca«. Tega pa v svoji detinski ponižnosti ni mogel slišati, marveč je rekel: »Kako me morete mučenca imenovati, saj še muk nisem prestal? Vidim sicer mučeniško krono, pa je še nisem prejel, upam pa, da jo bom po božji dobroti prejel, in grem ji naproti z velikim srčnim veseljem.«

Zdaj se jetniki pripravijo za smrt. Delavniško obleko slečejo in oblečejo pražnjo. Kristijani so jim prinesli lepo belo in dolgo oblačilo. To so oblekli vsi. Ko je napravljenih vseh osem, pridejo vojščaki v ječo; prosijo jih za odpuščanje, rekoč, da na kraljevo povelje morajo kristijane moriti. Mučenci jim prostovoljno roke podajajajo, naj jih zvežejo. Dečka Jakoba pa vojščaki nočejo zvezati; to mu je tako hudo délo, da jih je večkrat prosil, naj tudi njemu zvežejo roke. Vojščaki pa pravijo, da za njegove male roke imajo prevelike verige.

Zdaj zapuste ječo. Zunaj se je bilo že nabralo do dvajsettisoč kristijanov. Ko pridejo mučenci iz ječe, začne se takorekoč veličastna procesija. Naprej so se pomikale dolge vrste po pet, šest ljudij vstric; za njimi

je šlo osem mučencev v belem oblačilu — drug za drugim, jednako oddaljeni; zraven njih so šli predstojniki neke bratovščine s prižganimi svečami. Nazadnje še druga množica. Mnogi so svetili in prepevali litanije Matere božje.

Med pobožnimi gledalci je bil neki imeniten mož. Ta bi bil tudi rad kaj storil za mučence; ker pa ni vedel kaj, je stopil k malemu Jakcu in ga je hotel na rame dejati, da bi ga nesel po blatni poti na morišče. Deček pa mu reče: »Ali je Jezus jahal, ali vozil se k smrti na križu? Ménim, da ne. Tedaj pusti tudi mene, da grem peš umret. Saj po trudu pride počitek.«

Ta modri lepi odgovor je šele prav vnel blagega moža. Zdaj zgrabi z močno roko šibkega mučenca in ga nese; nič mu ne pomaga braniti se.

Komaj pridejo mučenci na morišče, kar prihité od vseh stranij kristijani, kakor da bi jim bil kdo ukazal, se pobožno dotikajo robú mučeniške obleke, in si celó male koščke odrezujejo, da bi jih imeli kot svetinje v svetem spominu. Mučenci se seveda branijo, pa ne pomaga nič.

Na morišču je bilo postavljenih osem lesenih stebrov in na stebrih streha z bičjem in slamo krita. Okrog in okrog je bilo kupe drv in družih vnetljivih rečij, da bi se ogenj polagoma mučencem približal in počasi žgal sveta trupla.

K tem stebrom privežejo mučence. Med privezovanjem hiti še jeden na streho in začne zbrani množici tako ginljivo pridigati, da se začne vse jokati in ihteti, da se njegov glas ne more več slišati med obilnim jokom. Potem stopi zopet doli in se dá krotko privezati k steburu.

Zdaj začnejo vojščaki na vseh straneh zažigati; okrog stoječi kristijani zapojejo svete molitve; mučenci se začnó peči, pa ves čas Boga hvalijo in se med seboj opominjajo k stanovitnosti.

Vezí, s katerimi je bil mučenček Jakob privezan, pregoré, in on teče od svojega stebra po žrjavici k materi. Mati ga objame, rekoč: »Moj sin! ozri se proti nebesom; reci: Jezus! Marija!« Deček izgovori še trikrat te besede,

potem se zgrudi poleg matere na tla; kmalu pade čezenj mrtvo truplo materino.

Jakobova sestra Magdalena, dvajset let stara devica, je stala nepremaknjena v plamenu, dokler ji ogenj ne prežge vezí. Brž pa ko čuti proste roke, se skloni, pobere žrjavice in si je dene na glavo, kakor bi se hotela s cvetličnim vencem venčati za nebeško ženitnino.

Tako je z grozovito smrtjo pričalo osem blagih src, koliko premore živa vera!

h) Ignacij.

L. 1616. je umrl poprej imenovani cesar Dajfusama. Za njim pride na prestol njegov sin Ksogun, tretji preganjalec kristijanov.

Ta je dal jeden dan umoriti 52 kristijanov. Ta dan — 22. sept. 1622 — so potem imenovali »veliki mučeniški dan«. Do 30.000 kristijanov je prihitelo gledat mučenike, da bi vsled tacih junaških zgledov sami imeli več srčnosti in poguma.

Pred mesto Nangasaki na nek griček peljejo junaške spoznovalce, da bi tam nekatere sežgali, druge pa obglavili. Med poslednjimi je bila portugalska gospa; njen mož je bil že prejšnje leto z ognjem umorjen. Imela je malega štiriletnega otročiča; ime mu je bilo Ignacij. Šele pred letom ga je bil jezuit P. Spinola krstil. Spinola je bil zdaj tudi med mučenci in je imel biti sežgan. Ko so beriči pripravljali vse, kar je treba za mučenje, je pater še zadnjikrat pridigoval; tu pa zagleda pred seboj imenitno portugalko in se spomni njenega otroka; ker ga ne vidi pri njej stati, vpraša, kje ima malega Naceta.

Zdaj vzdigne mati svojega ljubljénčka, ki je zraven nje stal, z obema rokama kvišku in ga pokaže misijonarju, rekoč: »Poglejte, pater, tukaj je; z menoj umrje in se veseli; Bogu ga hočem darovati; to mi je najdražje, kar imam na zemlji.« Potem pravi sinku: »Glej, dete, tam-le so pater, ki so te storili otroka Božjega; prosi jih blagoslova.«

Mali poklekne, sklene ročice in prosi patra, naj ga blagoslovijo. Tu se začnejo vsi pričujoči na glas jokati.

Med tem je bilo vse pripravljeno in začne se morija. Najprej tridesetim glave odsekajo. Prve tri glave se privaliijo pred noge malemu Nacetu, pa se ne prestraši. Četrta glava je bila materina. Nacek jo vidi na tleh, — zdaj zaviha srajčko za vratom, pripogne vrat in mirno prestane smrtni mahljej. Potem so še druge ob glavo dejali. Slednjič so one počasi pekli in žgali, ki so bili na ogenj obsojeni, med njimi je bil tudi pater Spinola.

Preganjanje japonsko je trajalo še do leta 1645. V tem času so bili mučeni vsi duhovni po celi deželi in ž njimi brez števila kristijanov. Cesar Togsognu je prepovedal, da ne sme noben Japonec dežele zapustiti; tudi od drugod ne sme nihče v deželo priti; in kdor je prišel, je moral na meji križ pohoditi, v znamenje, da ni kristijan. Tako je ostalo skoro do naših časov. Še-le leta 1857 smeli so Evropejci zopet v deželo. Našli so še 200.000 kristijanov, ki so na skrivnem živeli v katoliški veri. Kmalu so zadobili več prostosti. Leta 1861 je bila tam zidana in posvečena že prva katoliška cerkev. Vendar tudi zdaj še vedno ondotni kristijani veliko trpé in mučenje še ni popolnoma prenehalo. Naj nas taki prisrčni zgledi krščanske stanovitnosti spodbujajo, da bomo dolžnosti svoje svete vere vselej nalanko spolnovali, ko bi bilo še tako težko in neprijetno!

13. Sv. Germana.

Kakorkoli so si ljudje različni po širokem svetu, v jedni reči smo si vendar vsi jednaki: srečni namreč bi bili vsi radi. Srce človeško je že tako vstvarjeno, da vedno hrepeni in koprne po sreči. Zato je že sploh navada, da, če hočemo komu voščiti najboljšo reč, voščimo mu veliko srečo, za god, za novo leto itd. Kadar se srečata dva prijatelja, je skoro vselej prvo vprašanje: »Kako ti je kaj?« Ko se ljubljene otrok po dolgem ločenju iz tujega zopet vrne na mili dom k skrbnim starišem, je zopet prvo sočutno vprašanje: »Kako se ti

je godilo po svetu?« In skoro v vsakem pismu prosimo onega, kateremu pišemo, naj nikar ne pozabi odpisati: kako se mu godi, je-li zdrav, zadovoljen itd.? In vedno le veselega poročila radi pričakujemo, žalostnega se pa ustrašimo.

Vendar polna, neomejena in neprenehljiva sreča bo še-le v nebesih: na zemlji se ne iznebimo vse neprijetnosti, ko bi se še tako radi; kajti sedanje življenje je vojskovanje, je le pripravljajanje za večni mir v nebeškem raju. Blagrovati smemo tukaj one, ki so si pridobili toliko krščansko potrpežljivost, da iz ljubezni do Jezusa Križanega nekako lahkotno, celó z veseljem prenašajo največje trpljenje.

Tudi ti, mladi bralec, veš že za mnogokaj, kar bi raje imel drugačno, boljše. Komaj si življenje dobro pričel, pa imaš že svoj križ: težko se ti zdi n. pr. vselej ubogati, zlasti, če se ti zapové kaj zoprnega; sitno se ti zdi sedaj učenje, sedaj kako drugo opravilo; znabiti moraš občutiti celo revščino in njene nasledke: mraz, lakoto, zaničevanje itd. In če misliš, da bo potlej boljše, ko odrasteš, se jako motiš. Iz srca ti želim sicer vse dobro; vendar to ti moram že naprej povedati, da bodo s tvojimi leti rastle tudi in se množile tvoje sedaj še male nadloge in težave. Če hočeš tedaj biti moder in srečen za čas in večnost, privadi se prav zgodaj *potrpežljivosti* po zgledu Zveličarjevem, ki je od svojega otročjega prezebanja v jasliah do prebridke smrti na križu ves čas trpel, pa trpel kakor najkrotkejšje jagnje.

Pa upam, da bolje kakor moje besede te bode poučil zgled trpeče, pa vendar tako srečne svetnice Germane. Svetujem ti, še pozneje katerikrat beri njeno življenje, ako bi te potrpežljivost utegnila kdaj zapuščati.

a) V revščini rojena in vendar bogata.

Že je minulo 300 let, kar je bila na južnem Francoskem v vasi Pibrak l. 1579 rojena deklica, ki si je v svojem življenju pridobila veliko svetost. Pri sv. krstu so ji dali ime Germana. Očetu je bilo ime Lovrenec, materi pa Marija; pisali so se Cousin (Kuzén).

Pibrak ni daleč od lepega in imenitnega mesta Tuluza (Toulouse), kjer je sv. Tomaž Akvinski pokopan, blizu španjske meje, ne prav daleč od Lurda, sloveče božje poti.

Stariši Germanini so bili bogaboječi, pa jako ubožni. Vse, kar so imeli, je bila priprosta hišica z malim vrtom, kjer je bilo nekoliko sadnega drevja. K temu še njiva in nekoliko ovac, to je bilo vse premoženje. Ovce so zapirali v star, že jako slab ovčnjak.

Germana je bila tako slabotna in bolehná, da so ménili, da bo koj umrla, ko so jo prinesli od sv. krsta. Vendar dete ni umrlo, živelo je; toda živelo skoro v vednih bolečinah, ker je imelo celo življenje hudo bolezen bramorjevo. Ta bolezen kri tako spridi, da se narejajo sedaj tu sedaj tam po životu pekoče bezgavke, otekline in rane.

Pač je bila pomilovanja vredna uboga Germanica: v hiši taka revščina, da je že v najprvi mladosti čutila pomanjkanje; po telesu pa tolike navadno neozdravljive bolečine!

Vendar jedno tolažbo v svoji nesreči, jeden zaklad, — neprecenljiv zaklad v svoji revščini, je le imela ubožica Germana. Imela je silno dobro, modro in iz srca pobožno mater. Dobra, v resnici blagosrčna mati je najboljša bogastvo za slehernega otroka. Nikoli se ne more Bogu dovolj zahvaliti za to dobroto.

Komaj je Germanica jela hoditi in govoriti, že je kazala nenavadno pobožnost. Mati jo je učila veliko in pobožno moliti v čast britkemu trpljenju našega Gospoda in k preljubi Materi Božji. Pa tudi sama je večkrat prav pristrčno v solzah molila za svojo ljubljenko, malo Germanico; in sama ji je bila najlepši zgled krščanskega življenja. Nikoli ni slišala iz materinih ust nobene jezne ali pregrešne besede, nikoli ni videla svoje revne matere nepotrpežljive, nikoli je ni slišala pritoževati se, ali celo kregati se ali zaničevati koga.

O koliko premore pobožna molitev verne matere in pa njen lepi zgled!

Kako lepo je rastlo dobro dete poleg dobre matere! Telo res da ni bilo zdravo in trdno, a tem lepše so se razvijale njene mlade dušne moči. Skoraj ni bilo

pri nji zapaziti tistih otročjih slabostij in napak, ki so nasledek izvirnega greha, in se le prerade kažejo tudi pri sicer dobrih otrocih. Nikoli se ni tudi v najmanjši reči zlagala; nikakoršne samoglavnosti ali upornosti ni bilo pri nji. Zmiraj je bila krotka, ljubezniva in dobrovoljna; in tako hitro je vedela ubogati mala Germanica, kakor bi bila že na očéh uganila misli svojih starišev.

Rada je pomagala in stregla materi, kolikor ji je mogla pri teh letih. Ko je prišel oče od dela, precej je vesela pritekla in mu postregla z ljubeznijo in detinsko prisrčnostjo, kakor je vedela in znala.

Kadar pa ni bilo družih opravil, poskrbela je za svoje mlado srce. Mater je prosila, naj jo uči molitvic, naj ji pripoveduje trpljenje Jezusovo, ali pa kaj lepega o Materi Božji, o angeljih in svetnikih; ali pa je zapela kako detinsko pobožno pesmico. Če ni imela mati časa ž njo se ukvarjati, je pokleknila Germanica na tla borne izbice pred podobo Matere Božje in molila je rožni venec ter druge molitvice, ki se jih je bila naučila od dobre matere.

Kadar ji je mati pripovedovala bitko trpljenje Jezusovo, je potočilo blago dete marsikatero gorko solzico.

Do ubožcev je bila Germanica polna sočutja in usmiljenja. Čeravno še tako majhna, si je zanje jedi pritrgovala. V kuhinji je imela v omarici poseben prostorček, kamor je spravljala vse, kar je prihranila za reveže. Kaj radi so ubogi prihajali v to borno hišico, ker so vedeli, da v nji bivajo dobrosrčni, usmiljeni ljudje, kateri, čeravno sami revni, vendar radi in s tolažilno ljubeznijo podelijo, kolikor utrpé.

Mala Germana je imela do revežev tako dobro srce, da se solz ni mogla zdržati, kadar jih je gledala, posebno če so bili kako telesno pohabljeni, kruljevi. Jokala se je z jokajočimi in vesela je bila z veselimi. Vsak njen darček je bil takorekeč v krščansko ljubezen zavit, predno ga je dala.

Sv. Duh jo je pa tudi večkrat nagibal, da je revežem še dušno dobroto delila, ne samo telesne. Če so se ubogi pritoževali, da jim je tako hudo in morajo toliko trpeti, jela jim je tako gorko in prepričevalno, tako srčno in lepo govoriti o Jezusovi revščini, da so

bili mnogi nadložni potolaženi in so se v srce ginjeni začeli jokati.

O, to je bil dober otrok, ki je želel le drugim trpljenje lajšati, za svoje grozovito trpljenje se pa še zmenil ni. Germana je čutila mnogokrat tolike bolečine vsled svoje bolezni, da se je morala nekatere dni na posteljo vleči. Pa vse je pretrpela s pravim otročjim veseljem. Nihče ni slišal pritožbe, le besedice ne iz njenih ust.

Ko je bila Germana sedem let stara, se je najedenkrat vidno zboljšal njen žalostni stan. Jela je rasti in čutila se je vedno močnejšo. Na njenem obrazu je bilo videti nekaj posebno častitega, nekaj nadzemeljskega, nebeškega: kakor bi ji lepa duša posijala skozi blaženo obličje.

Po vaséh tistega kraja takrat še večjidel ni bilo nobene šole. Če je pa kje bila katera, je bila za dečke, za deklice pa prav redko kje. Germana ni videla nikoli nobene šole.

Ob nedeljah popoldne pa so se vsi otroci zbirali v cerkvi. Tu so jih duhovni poučevali v krščanskem nauku. K temu pouku je blaga Germanica silno rada in pridno hodila. Neizrečeno je bila pazljiva; le očesa ni odmaknila od ust mašnikovih. Razlago verskih resnic si je tako zapomnila in sploh je kazala toliko razumnost v božjih rečeh, da so gospod kar strmeli in bili so silno veseli tako pridne in blage deklice. Če jim noben otrok ni znal odgovoriti kakega vprašanja, Germana je gotovo znala povedati, pa kako lepo, kratko in razločno.

Njena goreča pobožnost, njeno točno znanje, njeno ljubeznivo krotko vedenje: vse to je bilo duhovnemu pastirju tolikanj všeč, da so jo odločili za prvo sv. obhajilo, čeravno je bila še-le osem let stara.

Ko je Germana to zvedela, je bila njena duša s toliko radostjo napolnjena, da je pokleknila pred podobo Matere Božje in v solzah detinskega veselja se zahvaljevala svoji nebeški Materi. Kajti po sv. obhajilu je že več časa hrepenela, pa v toliki mladosti še ni pričakovala te sreče. Vendar to njeno obilno veselje se sedaj še ni spolnilo. Bog je drugače odločil.

b) Mesto prvega — zadnje obhajilo.

Še jedno srce je bilo, ki je z jednako radostjo čutilo veselo novico, da pojde Germana k prvemu sv. obhajilu. In to srce, ki se je z radostno deklico tako veselilo prvega sv. obhajila, je bilo preblago srce njene dobre matere.

Menim, da je malo tako ginljivih prizorov, kakor mora biti ta, če istinito pobožna mati svojega preljubega otroka, ki je prepričana, da je še ves nedolžen, vidi prvikrat pri sv. obhajilu in se pri tem v živo spominja tistega blagega trenutka, ko je bila tudi sama pred toliko in toliko leti prvikrat prejela Jezusa Boga v svoje deviško srčece!

Pa oh! — Germanina mati ni čakala te zaželene in že napovedane sreče, da bi bila videla svojo tako srčno ljubljeno, angeljsko nedolžno hčerko prvikrat pri mizi Gospodovi!

Kmalu potem, ko je bila prihitela Germana domov z veselim sporočilom, da pojde k prvemu sv. obhajilu, kmalu potem je njeno mater napadla bolezen — huda bolezen — zadnja bolezen! Vse zastonj; Germana ni imela nič več časa hoditi k pouku za prvo sv. obhajilo: kdo bi bil pa skrbel za nevarno bolno mater?

Zelo rada je sicer stregla materi; toda misel, da letos še ne pojde prvikrat k sv. obhajilu, in misel, da bi srčno ljubljena mati, njen jedini zaklad na zemlji, za to boleznijo utegnila še celo umreti — oh to je bila prebitka misel, ki se je za ubogo sirotico res prekmalu vresničila.

Bog se usmili! dobro dekletce je tako goreče pričakovalo, da pojde še tisto leto z družimi otroci k svetemu obhajilu, — oh, sedaj pa mora z objokanimi očmi gledati, kako častiti gospod župnik namesto nji prvikrat, podelijo njeni materi za dnj i k r a t presv. Rešnje Telo, za zadnjo popotnico! Tudi to je morala gledati, kako so prisrčno mater v sv. posl. olje devali; tudi to je morala slišati, kako so že vsi napovedovali njeno bližnjo smrt!

Pa ne bom natančneje opisoval zadnje ure blage matere; saj umiranje je bilo že pred 300 leti jednako resno in pretresljivo, kakor je še sedaj!

Lahko si mislimo, kako goreče je dobra gospodinja molila tiste ure po zadnjem svetem obhajilu za svojega moža, za ljubo hčerko, zlasti pa za-se, za svojo dušo, ki ima zdaj zdaj stopiti pred sodnji stol Božji; lahko si mislimo, kako je že umirajoča mati še jedenkrat poklicala Germano k smrtni postelji, ji dala zadnje nauke, potem pa materin blagoslov, kako je slovo vzela od ljubljenega moža, kako verno svojo dušo priporočala Bogu, Mariji, angeljem in vsem svetnikom; lahko si mislimo kako britkosten je bil za vse pričujoče zadnji materin zdihljaj, kako tužno je bilo mrliško zvonjenje in kako so na dan pogreba ljudje milovali zlasti blede in objokano sirotico Germano itd.

Vse to, kakor že rečeno, opustimo in hitimo brž pogledat, kako se je Germani godilo po materini smrti.

c) Mlada beračica.

Prej smo že povedali, da Germanica ni nikoli hodila v šolo, a prišla je sedaj v neko drugo šolo, iz katere jo je rešila še-le smrt — v šolo trpljenja.

Po materini smrti so prišli zanjo hudi hudi dnevi. Bog je hotel to čisto zlato še bolj očistiti z ognjem britkosti.

Prej je sicer tudi že marsikaj imela prestati, zlasti zaradi svoje bolezni; pa je imela poleg sebe ljubeznjivo tolažnico, skrbno mater, ki jo je učila vse britkosti darovati Jezusu in njegovi Materi. Sedaj pa tisto dobro srce hladna prst pokriva tam na cerkvenem pokopališču. Večkrat gre Germana obiskat mili grob svoje nepozabne matere. Z lepimi cveticami ga venča, napaja pa s svojimi gorkimi solzami. In čudovito tolažbo čuti v svojem otročjem srcu.

Oče Lovrenec je bil sedaj vdovec. Osemletna šibka deklica mu pač še ni mogla sama gospodinjiti. Zato najme deklo. Ker pa ne more dajati velikega plačila, vzame v službo neko staro osebo, ki ni bila več za težka dela. Ta pa je bila hudobna, zoperna, prepirljiva ženska, čudna, samoglavna in sitna, imela ravno nasprotno lastnosti ranjce matere. Ubogi otrok mora neizmerno veliko prestati pred to neblago deklo. Kolikrat

je uboga sirota po nedolžnem zmérjana, po krivici strahovana in zaničevana!

Pa Germana vse krotko potrpi. Očetu kar besedice ne pové, koliko mora prestatí od malopridne dekle. Ni hotela miru kaliti in krega napravljati v hiši; raje je molila za razžaljivko. Vse je voljno in tiho pretrpelo to dobro srce iz ljubezni do Jezusa in Marije!

»Bodi sedaj ti moja Mati!« je Germana molila in prosila Mater Božjo ob materini smrti. K nji se je tudi zdaj vselej zatekala v hudih britkostih; nji na čast je veliko in prisrčno molila!

Pa boste vprašali: Ali Mati Božja ni pomagala ubogi siroti?

O pač, pomagala je. Po nekoliko mesecih je bila dekla vsa spremenjena. Začela je čislati in spoštovati potrpežljivo in bogoljubno Germano. Čimdalje mirnejša je bila, tako da je bilo deklici slednjič dobro pri nji. Staro mrzlo srce se je ogrelo pri mladi lepi duši angeljsko dobre deklice, kakor se bolnik ogreje na spomladanskem solncu.

Vendar kdor hoče bogoljubno živeti, ne ostane dolgo brez križa. Tako tudi Germana.

Neprevidoma ji oče zboli. Z očetovo boleznijo preneha delo in z delom ves zaslužek, da kmalu še za potrebno hrano ni. Germana si na vso moč prizadeva lepo postreči bolnemu očetu.

Pri tem pa še Germana sama zboli. Pa če tudi ta bolezen ni dolgo trajala, je vendar zapustila dobri deklici žalosten nasledek — o t r p n j e n o roko za vse življenje.

V pričetku bolezni so dobri sosede in usmiljeni prijatelji donášali hrane bolnemu Lovrencu. Ker pa je bolezen dolgo trajala, so se ljudje naveličali dalje podpirati zapuščenega bolnika.

Stari dekli ni bilo več mogoče plačevati zaslužka, čeravno je bil majhen; zato zapusti hišo, bolnega moža in nadložno polhromo deklico.

Revščina v borni hišici je velika in nastaja še večja, ko otrok ne more nikjer več hrane dobivati za-se in za bolnega zapuščenega očeta. Slednjič ne ostane družega, kakor iti prosit — beračit.

»Oče«, prosi usmiljena deklica, »oče, dovolite mi, svojemu otroku, naj grem po vasi miloščine prosit za vas.«

»Kaj si izmišljuješ, Germana; tvojega očeta bi moralo biti sram. Ne, tega mi ne smeš storiti. Ne dovolim ti«, odgovori ubogi mož.

»Ubog biti brez zadolženja, saj to ni sramota«, pravi Germana. »Mili Zveličar je bil tudi reven in njegova blažena Mati tudi. Ranjca mati so mi večkrat pravili. In veliko svetnikov si je še prostovoljno izvolilo revščino in šli so prosit za-se in za druge. O, le dovolite mi, ljubi, dobri oče, naj grem za vas prosit miloščine.«

Slednjič oče dovoli, četudi s težkim srcem.

»Oče, blagoslovite me za to moje opravilo«, prosi dobri otrok.

Oče blagoslovi blago Germano z drhtečo roko, s solzami v očeh. Poklekne še pred podobo Marijino in prosi tudi svojo nebeško Mater blagoslova rekoč: »Blagoslovi me, preljuba Mati, s svojim Sinom!«

Kmalu je skusila, da je beračiti grenek posel. Veliko ljudij ni hotelo verjeti, da res prosi za bolnega očeta, ki je brez zadolženja prišel v revščino. Mnogo grenkih očitanj je morala slišati. Pohlevno in tiho je ponižna deklica vse preslišala, kakor krotko jagnje.

V popisu njenega življenja se to po besedi tako-le bere: »Primerilo se ji je mnogo krivic in zaničevanja. Nekateri so jo zmerjali z lenobo. Rekli so brezbožno, da v cerkev pač more letati in roke sklepati, delati pa noče. Vendar vrnivši se k bolnemu očetu, je prinašala živeža in nekaj denarja za zdravila. Očitanje kmetov je poslušala z veliko mirnostjo in je čutila v srcu sladko veselje in tolažbo. Očetu ni pravila nič teh zopernostij, ki so jo zadevale, ni ga hotela žalostiti.«

Oče Lovrenec zopet ozdravi. Sedaj pa nič več ne dovoli otroku prositi. Kadar se more z delom kruh služiti, je beračenje grešna goljufija.

Sedaj je bila Germana rešena pustih obrazov in hudih besedij onih trdosrčnih ljudij, ki neradi dajejo, rešena mnogega zaničevanja in poniževanja.

Toda prišlo je še vse hujše.

č) Huda mačeha.

Kmalu je prišel v Lovrenčevo hišo drug velik križ, ki je bil zlasti silno težak za mlade rame bolehne sirote Germane. Zaradi gospodinjstva je bil oče Lovrenec primoran še jedenkrat se oženiti. Germana je dobila drugo

mater — mačeho, ki ni bila prav nič podobna njeni ranjci pravi materi.

Predno dalje pripovedujem, moram opomniti, da ime mačeha je sploh po krivici v tako slabem slovesu; mnoge mačeha so silno dobre žene, prav poštene in vrle matere, skrbne za dom in za vse otroke. Zelo krivično bi toraj bilo vsem očitati in oponašati, če so bile kdaj katere manj vestne in blage med njimi, kajti v nobenem stanu niso prav vsi dobri.

Vendar ravno te mačeha, ki jo je dobila Germana, nikakor ne moremo prištevati dobrim. Bila je sicer trdna in zdrava, zelo delavna ženska, a bila je tako skopa, da še potrebne hrane ni privoščila bolehnih deklici. Bila je lakomna in čudna, samoglavna in prepirljiva, brez prave pobožnosti. Kmalu je nastalo v hiši narobe-gospodarstvo, tako, kakoršno je v tistih hišah, kjer kaka hudovoljna žena gospodari, mož pa bojazljivo uboga.

O koliko je morala bolehnata sirotica Germana pretrpeti!

Že precej prve dni, ko je prišla mačeha k hiši, ni imela za ubožico lepega očesa, nikar še dobrega materinega srca. Sovražiti in zaničevati je takoj začela ubogo slabotno in hromotno deklico. Nikoli ji ni mogla deklica ustreči, nobena njenih besedij ji ni bila prav. Tepenje in zmerjanje — rekel bi — je bil njen vsakdanji kruh, ki ga je prejemale iz trdih rok hudosrčne nove matere.

Hudo mater so pozneje jeli posnemati tudi njeni otroci in so tudi žalili ubogo Germano. Prav grdo so se obnašali do nje; dajali so ji žaljive priimke, spakovali se ji, po krivem jo dolžili in tožili jo pri očetu in materi, žalili jo, kakor so vedeli in znali.

Nikogar ni bilo več v hiši, ki bi bil Germano rad imel in branil — oh, še oče ne! Dal se je preslepiti in pozabil je svoje obljube pri smrtni postelji njene dobre matere, pozabil tudi njene velike ljubezni, s katero mu je v boleznih miloščine prosila in tako ljubeznivo stregla: raje je imel druge zdrave in trdne otroke; bolnica Germana je bila povsod zadnja. Kakor jagnje je bila v sredi med volkovi in še očetova roka je ni

branila vselej. Njena jedina tolažba je bila pri Jezusu in Mariji in pri ljubi materi v nebesih, katere se je tolikrat spominjala.

Mačeha je zapovedala, da mora Germana vsak dan, po zimi in po leti, goniti ovce na pašo, sedaj po planotnih, sedaj po brežnih in gozdnih pašnikih. Pa tudi na paši ni smela biti slabotna deklica brez dela, morala je še prediva s seboj jemati in presti pri ovčicah.

O poldne ni smela domov prihajati, da bi z drugimi otroci južinala, marveč zjutraj je dobila s seboj kos kruha za celi dan.

Kadar je zvečer ovčice domov prignala, je bila spet neprijazno sprejeta.

V tistih južnih krajih namreč, kjer je živela Germana, ni zima tako huda. Morala je tudi po zimi pasti ovce; saj tudi po naših krajih mnogokrat po zimi pasejo ovce in koze, kadar sneg odkopni po solnčnih bregovih. Če so ji tedaj v mokrem in mrzlem vremenu prstje otrpnili in so bile ovce bolj nagajive, ni mogla toliko napresti kakor po leti. In zmerjanja pa karanja ni bilo ne konca ne kraja: »Ti si leno in nemarno dekle, ki ne maraš nič delati itd.« Večkrat je bila revica celó tepena.

Pa ta nečloveška žena je šla v svoji grozovitosti še dalje. Ceravno bolehavost Germanina ni bila nalezljiva in nevarna, ji je vendar prepovedala v hiši prenočevati. Rekla je, da bi utegnili otroci od nje bolezen dobiti, in pa, da bi ne bilo dobro, če bi oni, tako veseli, morali poleg sebe gledati tak žalosten strah. Uboga, zapuščena deklica je torej v ovčnjaku med ovcami spala — po leti in po zimi!

Pri vsem tem je ostala Germana mirna in zadovoljna; njeno srce je vživalo tisti mir, ki ga svet ne more dati, pa tudi ne vzeti, katerega daje Jezus le svojim izvoljenim.

Tudi zastran borne obleke so jo zaničevali drugi otroci. Pa še bolj so jo zasramovali in zasmehovali zaradi njene nenavadne pobožnosti.

Kadar je namreč pobožna pastarica zjutraj zgodaj prignala svojo čedo na pašo, vzela je ven Matere Božje svetinjo, ki jo je bila dobila po rajnci materi, in obe-

sila jo je na kako drevo ali pa na grm. Pokleknila je ter tam v samoti dolgo molila povsod pričujočega Boga, pristrčno častila Marijo, na katero jo je vedno spominjala svetinja, dragocena zapuščina nepozabljive matere.

Ko je zjutraj v vaški cerkvi zvon prijazno klical in vabil pobožne k sv. maši, je Germana v zemljo zasadila svojo pastirsko palico in velela ovčicam, naj se mirno pasejo okrog palice, dokler je ne bo nazaj. Potem je hitela v cerkev in je bila z veliko pobožnostjo pri najsvetejši daritvi. Po sv. maši pa je precej spet tekla k svojim ovčicam, katere je vse skupaj našla na tistem kraju, kjer je bila pred palico v tla zasadila.

Pač je bila Germana krotka, dobra in nedolžna pastarica, kakor jagnjeta, ki jih je pasla; in vendar so jo zaničevali malovredni ljudje, bržkone marsikateri zato, ker jim je bila tolika gorečnost glasno očitane njihove dušne mlačnosti in otrpnenosti. Rekli so ji, da je hinavka, da je postopavka, ki le zato hodi v cerkev, ker se dela boji itd.

Kje pa je hotela zapuščena sirota pribežališča in tolažbe iskati, če ne pri milem Jezusu, ki iz tabernaklja vsem kliče: »Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obteženi, jaz vam bom polajšal!« — Kako so vendar čudni tisti ljudje, ki ne poznajo Jezusove sladke ljubezni!

Ali pa res ni bilo nobenega človeka na svetu, kateri bi bil znal po vrednosti ceniti dragi biser, ki je bil skrit pod zakrpano obleko zaničevane pastarice? boste vprašali.

Kakor je bila tudi sploh zaničevana doma in drugod, nekdo je vendar le bil v vasi, ki je poznal in vedel ceniti to žlahtno srce. Blagi gospod župnik, pravi Kristusov namestnik, jedini so poznali in razumeli to lepo dušo; le pri njih ni zastoj tolažbe iskala; pri svojem dušnem pastirju je uboga ovčarica prejemale obilno tolažil, ne človeških, marveč nebeških. Z ljubeznivo skrbjo in marljivostjo so jo pripravljali za prvo sv. obhajilo. Veliko usmiljenja in potrpljenja je bilo treba, ker je le takrat mogla k pouku priti, kadar ni pasla; bilo je pa tudi veliko veselje za častitega duhovna videti, kako goreče se pripravlja najboljši otrok izmed vseh v njegovi duhovniji za prvo sv. obhajilo,

kako željno pričakuje to najljubeznivejše jagnje izmed njemu izročene čede tistega trenutka, ko ga prvikrat v presv. Zakramentu obišče Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta! Večkrat so bili sami do solz ginjeni, ko so premišljevali njeno plamtečo pobožnost, njeno živo vero, njeno detinsko ponižnost, neslišano potrpežljivost in nedolžno spokornost, zraven pa še bridko kesanje!

Potem so ji dovolili vsako nedeljo pristopiti k mizi Gospodovi, ker jim je že tako skrbno pripravljanje za prvo sv. obhajilo zadostno kazalo, kako sveto je njeno mišljenje in vedenje. In to ji je bilo preobilno plačilo za vse, kar je morala trpeti hudega.

Da je imela sedaj tudi zastran pogostega obhajila preslišati marsikako grenko, to se tako vé; pa vse zaničevanje je bilo le v njeno korist. Kadar te zastran dobrih del zasmehujejo in zaničujejo, takrat so tvoja dela čisto zlato ali demant; dobra dela pa, ki jih opravljaš brez težav, za katera si še morebiti pohvaljen, se dajo primerjati le srebru.

Zveličar sam pravi: »Blagor vam, če vas zavoljo mene zaničujejo, preganjajo in vse hudo lažnjivo govoré zoper vas. Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo bo obilno v nebesih!«

d) Srečna pastarica.

Kdor je kdaj bil ali je še sedaj za pastirja, mi bo rad pritrdil, če rečem, da pastirski stan je velikrat težaven stan, da pastirska služba je pogosto dosti sitna služba. Vsako jutro na vse zgodaj vstajati; dan na dan ne med ljudmi marveč med nepokojno živino v samoti živeti; v slabi zakrpani obleki prenašati vročino in mraz. dež in nevihto; ves ljubi dan z utrujenimi nogami in velikrat s praznim želodcem stopinje pobirati za nagaživim blagom; kakor pravi brambovec vedno s šibo v roki odganjati nikdar neugnanega sovražnika, da ne škoduje travnikom in polju; nazadnje pa, če ni vse prav, še kregan in zaničevan biti: to je huda, prehuda šola! Zato se ni čuditi, če mlad pastir komaj pričakuje tiste dôbe, ko bo smel oddati svojo pastirsko službo mlajšemu bratu ali sestrici! Uboga Germana pa take

spremembe ni čakala, marveč ostala je priprosta pastarica prav do smrti.

Pa pobožnost, pravi sv. Pavel, je za vse dobra; zato je bogoljubna Germana živela neizmerno veliko tolažbo in veselje tam, kjer čutijo drugi le otožno žalost in dolgočasnost. Pobožen kristijan je namreč takrat najbolj vesel, ko se more v tihi samoti prav pristrčno pogovarjati z Bogom, z Marijo, angelji in svetniki.

Tako Germani na samotnem pašniku ni bilo nikdar dolgčas, ker je imelo njeno srce zmiraj pri sebi družbo. — najlepšo, nebeško družbo. Široki pašniki, travniki, polja in gozdi na okrog so se ji zdeli kakor velikanski tempelj Božji. — Sv. Avguštin je nekaj rekel: »Vse, kar v naravi vidim, vse, vse mi kliče: »ljubi Bog!« tako je tudi blago pastarico vsaka stvar spominjala Boga in njegove neskončne modrosti in ljubezni.

Vsaka cvetlica, grmovje, sleherno drevo, leteči ptiček, jagnje na paši, bistra voda v potoku, urni oblak, žarko solnce, tisočerne zvezdice zvečer na nebu: vse to je vnemalo njeno dobro srce, da je neprenehoma hvalila in molila dobrotljivega Boga in se veselila njegovih veličastnih del.

Tako premišljevanje in občudovanje krasne narave in pobožno češčenje mogočnega stvarnika jo je pa tudi obvarovalo mnogovrstnih nevarnostij, ki prežijo na ubogo dušo mladega nedolžnega pastirja. Kadar se namreč živinica lepo mirno pase, takrat pastirji lenobno postopajo, rekel bi, da takrat lenobo pasejo. Lenoba pa je začetek vseh hudobij. Marsikatero blago srce se o pastirovanju popači; včasih se katero tako ostrupi, da se pozneje ne more z lepo ozdraviti.

Tudi v Pibraku niso bili vsi pastirji dobri; nekateri so se tako slabo vedli, da so se morali angelji varhi žalostni obračati od njih. Dobra Germana torej ni bila brez skušnjav. Njeno zasluženje in sedaj neizmerno veliko plačilo v nebesih je to, da je skušnjave hrabro premagala.

Prišli so sicer sem ter tja malovredni otroci k nji, da bi se pogovarjali in igrali z njo. A ko je slišala nekatere napačne besede, med temi celo kletve, se ni hotela kar nič več pečati z njimi.

To, kaj pak, da jih je jezilo, jezilo tudi tisto, da je izvoljena deklica toliko molila, pa tako rada bila sama. Mnogokrat so prišli nalašč ji nagajat in jo zasmehovat.

Pa v vojski večkrat tudi slabši zmaga, ker mu Bog pomaga. Germana se namreč ni jezila, ni hudega povračevala s hudim, marveč tako krotko in modro je odgovarjala na žaljive besede, da so se mladi razžaljivci sramovali in so boljši odhajali, kakor pa so bili prišli. Pri nji se je vresničila Zveličarjeva beseda: »Blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli.«

S krotkostjo in ljubeznijo je mnoge tako poboljšala, da so jo jeli spoštovati. Jeli so se otroci mnogoštevilno zbirati okrog nje, pa ne zato, da bi jo zaničevali, kakor prej, marveč, da so se od nje učili, da so molili ž njo. Take otroke pa je rada imela; teh se ni ogibala.

V jedni reči so bili tisti Pibraški otroci, kakor se bere, srečnejši memo marsikaterih naših, v tej namreč, da ob nedeljah jim ni bilo treba pasti, imeli so zapovedani počitek kakor odrasli verni. Celó huda mačeha je Germani dovolila nedeljski mir. Ta dan je bil za Germano dan nebeškega veselja, dan rajskega miru! O kako iz srca bi želel kaj tacega tudi našim, v dušnem obziru večkrat tako zelo zanemarjenim pastirjem in pastaricam!

Kar si je Germana ob nedeljah in praznikih pri pridigi in krščanskem nauku v srcu ohranila, to je med tednom razkladala drugim otrokom, ki si niso mogli tako zapomniti in tako razumeti, kar so slišali v cerkvi. Tako je postala najboljša dobrotnica, ker je s toliko vnemo opravljala dušna dela usmiljenja.

Tako lepo je znala učiti in tako ginljivo pripovedovati, da so sploh otroci z velikim veseljem poslušali mlado učiteljico. Še čez veliko let so s solznimi očmi pripovedovali stari ljudje, kako lepe so jim bile tiste ure!

Ves drugi duh je prišel med otročji svet v oni vasi in v okolici. Glejte, koliko stori jeden sam dober bogoljuben otrok! Kakošno škodo pa napravi jeden sam brezbožen otrok za celo sosesko? Kdo bi mogel popisati!

Mnogi otroci so začeli po večkrat hoditi k spo-
vedi in k sv. obhajilu. Veliko starišev je pričalo, da so
jim postali otroci, kar Germano poslušajo, mirnejši in
krotkejši, vbogljiviši in pridnejši. Tako so jeli celo od-
rasli ljudje ubogo pastarico spoštovati in ljubiti, čeravno
so jo prej prezirali in celó zaničevali. O, da bi bila v
vsaki vasi taka Germana! še bolje, ko bi jih bilo več!

Germana ni hodila v nikakoršno šolo, ni znala
brati ne pisati; in vendar je znala tako lepo in vspešno
učiti! Od kod tolika modrost? — Z veliko vnemo in
pazljivostjo je poslušala nauke duhovnov, jih potem
pridno premišljevala in si skrbno prizadevala po njih
živeti; njeno prizadevanje je obilno podpiral sv. Duh
s sedmerimi darovi in tako so se pri nji spolnile Jezu-
sove besede: »Blagor jim, ki so pravice lačni in žejni,
ker nasiteni bodo!« Njeno deviško srce je bilo napol-
njeno, tako rekoč nasičeno z nebeškimi mislimi in ču-
stvi, da za posvetne norčije in nečimernosti ni bilo prav
nič prostora v njem. Toraj ni bilo družega treba, kakor
izpregovorila je, — in slišali so najlepše nauke vsled
pregovora: »Česar je polno srce, to tudi iz ust gre.«

O kako bi moralo sram biti mnogo naših šolarjev
in šolaric, kateri toliko časa v šolo hodijo, pa so vendar
večkrat v verskih rečeh tako nevedni, v obnašanju pa
tako divji!

Germano so toraj začeli spoštovati in čislati vsi,
kateri so jo poznali. Le mačeha je ostala do nje še
mrzla in trdosrčna. Sveta deklica je morala še zmiraj
vsako noč počivati na mrzlem pri ovcah v hlevu, in
slišati mnogo zaničljivih besedij.

Molčala je, pa trpela z veseljem. Celo sosedje so
bili nejevoljni in so godrnjali, tako se jim je smilila.
Germanino srce pa je bilo tako polno božje ljubezni,
da v njem ni bilo prostora za jezo, nejevoljo ali kaj
jednacega. Sv. Duh ji je dodelil v obilni meri dar moči.

e) Velika pred Bogom.

Blizu vasi Pibrak-a je bil takrat zaraščen gozd.
Posebne poti do njega ni bilo; med vasjo in gozdom
je tekla velik, širok potok, ki je gostokrat tako narastel,

da je voda stopila čez bregove. Mosta ni bilo čezenj, še brvi ne. Vendar je Germana najrajše v ta gozd zaganjala svojo čedico, zato ker je bilo tam za drobnico obilno prav dobre paše, in pa zato, da je bila sama in se je ložje z Bogom pogovarjala. Navadno je bila voda, ker je bil potok precej širok, bolj plitya in se je lahko prebredla; tudi ovce so lahko hodile čez njo.

Drugi otroci niso gonili v tisti gozd na pašo; bali so se volkov. Tu se je zgodilo nekaj prav posebno čudnega. Bog je očitno pokazal, kako draga mu je Germana, kako velika je v njegovih očeh od ljudij zapuščena deklca.

Neko jutro je bila Germana že na vse zgodaj z ovci v gozdu. Nenadno vstane nevihta in tak nalive, da je voda kar v potokih tekla po bregovju.

Sedaj zasliši zvon, ki jo kliče k sv. maši. Kakor je bila že dolgo časa vajena, hoče tudi to jutro v cerkev hiteti. Brž zasadi pastirsko palico v zemljo, ovčicam ukaže, naj le lepo skupaj ostanejo, dokler se ne vrne, ter se urno in veselo spusti proti cerkvi. Pride do potoka. Močno je narastel po gorskih pritokih vsled silnega dežja. Koj izprevidi, da danes ne bo mogla prebresti. Kaj storiti? Nazaj noče, ker jo tako močno vleče v hišo Gospodovo k najsvetejši daritvi.

Priprosta, kakor golobček, si misli blaga deklica: »Ljubi Bog, ki stori, da se voda strdi in v led spremeni, kadar je mraz, mi tudi more pomagati, da pridem čez vodo. Saj grem k sv. maši.«

V takem zaupanju naredi sv. križ in vsa srčna se spusti v deročo vodo. In glej — voda se ne udara pod njenimi nogami, brez najmanjše škode pride po vrhu vode na drugo stran tako lahkotno, kakor bi se bila voda mahoma spremenila v trda tla!

Z veliko pobožnostjo in prisrčno hvaležnostjo je bila pri sv. maši, potem pa zopet hiti po ravno tisti poti nazaj k svojim ovčicam, ki so se še vse skupaj mirno pasle, kakor jih je bila pustila. Jednake čudeže beremo večkrat v življenju svetnikov.

Ta čudež je Bog storil, da je poveličal ponižnost sv. Germane. O tem čudežu ni sama nikomur povedala ne besedice. V svoji detinski priprostosti si je mislila,

da to ni nič tako posebnega; ljubi Bog ji je namreč hotel le pomagati, da je šla k sv. maši. Pa čudež se je ponavljal in ni mogel zmiraj ostati skrit pred ljudmi.

Neki dan je bila zopet voda zelo narastla v gozdnem potoku. Kmetje, ki so bili šli v gozd drva sekati, so hoteli iti zopet domov. Pa prišedši do potoka izprevidijo, da jim nikakor ni mogoče ga prebresti. Sklenejo torej po daljni poti čez hrib se vrniti v vas.

Pri tej priči zagledajo Germano. Kakor kako bitje z onega sveta pride do potoka, naredi križ in gre čez, kakor bi bila voda zamrzla, ter hiti proti cerkvi. Možje se ne morejo dovolj načuditi in strmé pripovedujejo po vasi, kaj so videli na lastne oči. Nekateri so jim verjeli na besedo, nekateri pa so jo hoteli sami opazovati.

Kmalu se jim je namerila lepa prilika. Neko jutro je bila Germana zopet z ovčicami v gozdu; kar se ulije huda ploha in potok tako naraste, da je kakor široka reka. Možje opazovalci pridejo k deroči vodi, ko je imelo ravno k sv. maši zvoniti. Brž se poskrijejo za drevesa in po gostem grmovju.

Germana res kmalu pride, se vstopi pred šumečo vodo, naredi znamenje sv. križa in gre čez vodo ter se še zmoči ne.

Sedaj ni mogel nihče več tajiti čudeža, ker so ga videle take priče. Od ust do ust je šla ta neslišana novica, ne le po domači vasi, marveč tudi po okolici. Zapuščena sirota je jela daleč na okrog sloveti, mnogi so jo imeli za svetnico in jo zelo spoštovali.

Neka nova dogodba je ljudi v tem še bolj potrdila.

Neki kmet gre po noči mimo ovčnjaka, v katerem je Germana že dolgo dolgo prenočevala. Tu zasliši iz ovčnjaka neizrečeno prijetno petje, kakoršnega še ni nikoli slišal vse svoje žive dni. Ob jednom zagleda med razpokami starega ovčnjaka presvetli blišč. Stopi bliže k steni, da bi notri pogledal, pa blešči se mu in ne more dalje gledati bliščeče svetlobe, ki obdaja blagosrčno pastarico. Vidi jo klečati, roke ima proti nebesom povzdignjene. Groza in strmenje ga obide, trepetaje zapusti kraj čudežne prikazni.

Tudi to se je hitro na okrog razvedelo. Še bolj so jo sedaj ljudje spoštovali in ljubili. Tisti, ki so jo prej

zaničevali in grajali, jeli so jo hvaliti; in glasno so začeli očitati Lovrencu toliko slabost, da oče pusti najboljšega otroka tako hudo trpeti.

Mnogovrstno očitanje ni bilo zastoj. Vest se mu zbudi; živo se spomni tiste otročje ljubezni, s katero mu je dobra hčerka stregla v hudi bolezni in miloščine

prosila; pomisli tudi, kako je bila vsikdar potrpežljiva in ubogljiva, da ga nikoli ni nič razžalila, mlajši otroci pa tolikokrat. »To mora biti drugače«, pravi in mačehi prepové, da ne sme nikdar več nič žalega ji prizadejati. S prisrčno ljubeznijo hoče sedaj vse popraviti, kar je prej zanemaril. Prijazno ji veli, naj zapusti hlev, naj hodi zopet v hišo spat, kjer počivajo drugi otroci.

Toda čujte, — Germana noče sprejeti te prijazne ponudbe! Iz ljubezni do Jezusa, ki je nekdam tudi v hlevu na trdi slami ležal, želi še ostati v ovčnjaku. Lepo prosi očeta, rekoč, da je že navajena, da ji ljube živalice ne storijo nič žalega, ker jo imajo rade itd., in ne neha prositi, dokler ji ne dovoli.

Menim, da še vas veseli to, da se je po tolikem trpljenju Germani jelo bolje goditi. Vendar Germana se tega kar nič ni veselila. Žalostna je bila, da se ji je odjemalo prejšnje trpljenje; žalostna je bila, da so jo jeli po vsi vasi tako častiti, da so celó otroci za njó tekli, da bi ji roko poljubili; žalostna je bila, da so celó gospod župnik jo v cerkvi drugim priporočali za zgled. »Bog me nima nič več tako rad«, si je mislila, »ker mi pošilja čast mesto zaničevanja, pohvalo mesto grajanja.«

O, Germana je bila velika pred Bogom!

f) Še jeden čudež.

Debel led se ne otaja hitro. Tudi mrzlo sovražno srce se ne ogreje naglo. Vse je bilo že vneto za bogoljubno pastarico Germano, vse jo je ljubilo in zagovarjalo. Le mrzločutna mačeha je imela še pomisleke — še sovraštvo. Iskala je, kako bi nedolžno Germano počrnila pri Loyrencu in drugih. Kmalu se je ponudila priložnost.

Že je bilo povedano, da je Germana vsako jutro dobivala za na pašo kos kruha s seboj; to je bila že več let njena hrana za celi dan, prav po besedi »vsakdanji kruh«. Če pa ni zvečer nič nazaj prinesla, bila je zmerjana, da je »požrešna«, »nikdar ne nasičena«. Skôpa žena je namreč mislila, da mora še lep kosec nazaj prinesiti.

Nazaj pa ni nosila, ne sicer zato, da bi bila sama vse pojedala, marveč iz nekega družega vzroka, ki nam še posebno razodeva vso velikost njene dušne lepote.

V vasi je bivala uboga bolna ženska, od vseh zapuščena, le od Boga ne in Germane.

S to bolno ubožico je delila Germana svoj kruhek. Pa tako pristrčno je bila dobra, da ni nekateri dan, n. pr. v petek, sama celó nič jedla, da bi bila le prav veliko kruha mogla prinesiti zapuščeni ženski. Tako si je pastarica nakladala najlepši post in dajala najdražjo miloščino. Kajti lepše miloščine je ni od one, ki jo daje revež revežu. Pa tega trdosrčna mačeha ni mogla umeti, zato se je zelo jezila, ko je zvedela, kaj dela s kruhom usmiljena Germana.

»Kako bo to revče še druge podpiralo?« je vpila, »saj družega nima, kot svoj košček kruha. Gotovo krade.«

»Gotovo krade«, te misli si kar ne more več iz glave spraviti hudobnica; kajti čim hudobnejši je kdo, tem hujše misli o družih.

Povsodi voha in zalezuje, da bi mogla Germano tatvine obdolžiti; toda zastonj.

Ko nekikrat Germane ni bilo v hlevu, je preiskala njeno torbico, v katero je kruh za na pašo spravljala, in res najde huda mačeha štiri koščke v nji. Tri si je bila usmiljena pastarica že prej pritrkala in prihranila za ubogo stradajočo vdovo.

To je bilo dovolj, da je neblaga žena začela kričati in okrog sosedov pripovedovati, da bi tolikanj spoštovano Germano za tatavo razglasila in ob dobro ime pripravila.

Pa to pot je ni tepla, je ni zmerjala. Imela je še vse hujši namen. Čakala je kakor zvita kača, da bi Germana s kruhom odšla. Ko je bila deklica ravno blizu hiš pred vasjó, tedaj zagrabi debel oklešček in teče za njo, da bi jo vpričo ljudij tepla — v sredi vasi.

Ravno je šlo nekoliko ljudij po cesti. Videti toliko jezo in srditost, s katero je proti preplašeni deklici namahovala, hočejo braniti preganjano siroto, ker jim je bila znana dekletna nedolžnost in mačehina hudovoljnost.

»Kaj?« jame kričati. »Ali to potepinko hočete braniti? Ali pa veste, da krade, hinavka? V ječi, tam je njen pravi prostor. Tatava je, to vam bom dokazala.«

Pri ti priči zagrabi Germanino torbico, jo hlastno odpre — pa kako ostrmi! Kako se zavzamejo kmetje in sedaj vsa preplašena mačeha!

V torbici so bili lepo redno zloženi cvetlični venci, neizrečeno prijetno je iz nje zadišalo! Take cvetlice ne rastó v tistem kraju. In takrat je bila celo zima in zelo mraz, da ni bilo nikjer le jedne cvetke dobiti.

Tako je Bog sam opravičil tiho trpinko.

Huda žena je menila dobiti ukradeno jedilo v torbici, pa glej — prelepe cvetlice se ji iz nje nasmehljajo. Pač preljubezniv odgovor dobrega Pastirja iz nebes, in prekrasno opravičenje s čudežem. Tako dober je ljubi Bog!

Tu je bila vojska takorekoč med nebom in zemljo, in nebo je zmagalo. Pa konec te vojske je bil tak, da je tudi premagani sovražnik obhajal — veselo zmago.

Tolika ljubezen božja je prebila trdi led — razgrela je mrzlo srce zaslepljeni mačehi. Ta čudež jo je tako pretresel in pogrel, da je takoj spoznala vso grdobijo svojega brezvestnega vedenja. Bridko se začne jokati, vsa skesana poklekne in prosi Boga in tolikanj žaljenega otroka za odpusčanje.

O, zanaprej mora biti vse drugače, tako obeta s solzami v očeh. In še tisti dan zapové, da Germana nima več pasti ovác, da naj ta posel opravljajo njeni mlajši otroci. Germani odkaže pri mizi prvi prostor, in v sobi napravi mehko čedno posteljo. V hlevu ne sme več spati. Drugi otroci jo morajo spoštovati, celo ubogati jo.

Mačeha gré k spovedi in opravi dolgo spoved vsega življenja ter prejema odsihdob po večkrat svete zakramente. Pri Lovrenčevih se je sedaj vse izpremenilo in obrnilo na boljše. Spokorna gospodinja je rada okrog pripovedovala, da le po stanovitni molitvi dobre Germane se je tako vsa predrugačila.

Tako izpremenjenje mačehinega srca pač ni manjši čudež, kakor oni, da se je Germanin kruh izpremenil v duhteče cvetlice!

g) Kakoršno življenje, taka smrt.

Germana je bila že dveindvajset let stara takrat, ko se je izpreobrnila njena mačeha. Tedaj še le v triindvajsetem letu po tolikih bridkostih se ji je pokazalo cvetje zemeljske sreče. Pa za take duše, kakor je bila Germana, tukaj na svetu ne cvete sreča.

Germana kmalu potem nevarno zboli ter boleha bolj in bolj. Močno se ji toži po gozdni samoti in po nočni tihoti v ovčnjaku, kjer je toliko let med ljubljenimi ovčicami nemotena prav po željah svojega srca zbrano molila in na skrivnem se vsak dan z Bogom pogovarjala, kolikorkoli je želela. Zato je nekaterikrat prav prisrčno prosila, naj bi smela kakor nekdanj gnat ovce past, in potem čez noč ostati v ovčnjaku. Če je dobila katerikrat dovoljenje, jo je to vidno poživilo in pozdravilo.

Nekikrat ji stariši na njeno prisrčno prošnjo zopet dovolijo v hlevu prenočiti. Tisto noč pa se ji angelj prikaže v veliki svetlobi in ji pravi: »Germana, sestra moja, čas tvoje poskušnje je pri kraju; v treh mesecih pridem po-te, da te popeljem v nebesa.« Nato zopet zgine angelj. Od takrat so bile vse njene misli in želje v nebesih. Polna veselja in koprnenja je pričakovala zelenih ure svoje ločitve. Še bolj je bila molčeča in zamišljena in gostokrat je prosila dovoljenja, da bi smela v hlevu prenočiti.

Čez dva meseca še huje zboli, vse moči jo jamejo zapuščati, čimdalje bolj peša. Pa ves čas ostane zgled potrpežljivosti, vdanosti in krotkosti, nobene pritožbe ni iz njenih ust. Čim bolj se množijo bolečine, tem bolj se raduje. Ko se ji zdi bolezen že zelo nevarna, želi svetih zakramentov za umirajoče. Kakor je bila vajena ves čas svojega življenja, je tudi zadnjikrat s serafsko pobožnostjo zavžila Jezusa Kristusa — popotnico v večno življenje; s posebnim zaupanjem je prejela zakrament svetega poslednjega olja. Prosila je očeta in mačeho za blagoslov, prisrčno se jima zahvalila za vso ljubezen; ginljivo se je poslovila z vsemi domačimi; vsem je vse odpustila.

Potem je prosila, naj jo nesejo v ovčnjak — v tisti hlevček, v katerem je preživela toliko presrečnih nočij, naj jo pustijo tam samo in nihče naj je ne moti. Gotovo je čutila — slutila smrt; in kakor je ponižno živela, hotela je tudi ponižno umreti — v hlevcu.

Drugo jutro pride oče Lovrenec v hlev. Germana leži na slami, roke ima sklenjene na prsih; obličje je prijazno, kakor bi sladko spala. Stopi bliže, jo kliče; pa zastonj — po noči jo je Gospod poklical k sebi. Bilo

je to 15. rožnika 1601; ravno tri mesece potem, ko se ji je bil angelj prikazal.

Ravno tisto noč sta bila dva pobožna meniha iz Tuluza, gredé z misijona, v gozdu zašla. Okoli polnoči gresta proti vasi, da bi si poiskala prenočišča. Kar zagledata neko svetlobo kakor svetlo cesto iz nebes proti zemlji. V sredi te svetle ceste vidita trumo belih devic v belih oblačilih, v taki svetlobi, da se jima blešči. Te nebeške podobe so pele prelepo pesem. Meniha zapazita, da se spustijo proti nekemu malemu, starikastemu poslopju. Nato vsa prikazen zopet zgine in je tema kakor prej. Ko prideta v vas, zagledata zopet ono nebeško trumo. Še lepše, se jima zdi, da pojejo sedaj device, in mej njimi vidita še jedno novo tovarišico, ki je s cveticami ozaljšana. V sredi mej seboj jo imajo. Kmalu jima vse zopet zgine.

Zjutraj vprašujeta meniha, kdo je v vasi umrl? Hitro se je razširila novica, da je umrla sv. Germana. Iz razpadljivega ovčnjaka je bila prenesena v lepa nebesa; — spala in umrla je v hlevcu, zbudila se je v nebesih! Oj, kako lepa, kako ginljiva taka smrt!

Stariši in otroci, ki so zadnji čas jeli Germano tako pristrčno ljubiti, se milo jokajo. Jokaje prenesó sv. truplo v hišo, je oblečejo v lepo praznično oblačilo in položé na mrtvaški oder. Od vseh stranij hité ljudje skupaj. Vsi se čudijo in pravijo, kako je vendar lepa ranjca! Njeni sicer blede lici sta sedaj lepo rudečkasti, njen obraz neizrekljivo ljubezniv, kakor bi bila zamaknjena.

Več časa se v tistih krajih skoro ni drugega govorilo, kakor o čednostih ranjce in o čudežih, s katerimi je Bog že na zemlji poveličeval ljubljenega otroka.

h) Po smrti.

Sploh se sme reči, da ljudje človeka milejše sodijo po smrti, kakor pred smrtjo. Ljubezen in hvaležnost, ki jo čutimo do svojih prijateljev in dobrotnikov, ter spoštovanje, ki je imamo do častivrednih oseb, se z vso močjo in ginljivo zavestjo pokaže šele takrat, ko se za zmiraj poslovijo in preselijo v brezkraino večnost.

Tako je bilo tudi v Pibraku. Koliko let se ni skoro nihče zmenil za ubožno, bolešno pastarico; le proti zad-

njemu so jo začeli posamezni čislati; a ko je preblaga devica zatisnila oči, tedaj se je vseanimalo zanjo, od blizo in daleč.

Prišel je dan pogreba. Bil je delavnik, a izpremenili so ga Pibračanje v praznik. Nihče ni delal. Za pogrebom jih je bilo toliko, kakor bi k pogrebu nesli najimenitnejšega gospoda. Takrat je bila še navada, da so posebno odbrane osebe v cerkvi pokopovali. Kdo bi bil bolj zaslužil počivati na takem posvečenem kraju, kakor Germanino deviško telo? Gospod župnik so to tudi takoj izprevideli; zato so določili, da truplo sicer uborne pastarice, ki je ves čas poslušala božjo besedo s toliko ljubeznijo in pazljivostjo, pa s toliko koristjo, mora biti zakopano v cerkvi nasproti prižnici.

Položili so jo v priprosto leseno rakev, okrasili so jo s prelepimi venci, katere so ji bili otroci spletli iz belih in rdečih cvetlic. Na glavo so ji dejali še krasen venec iz nageljnov in žitnega klasja.

Precéj časa je bila ondotnim ljudem nepozabljiva. Zlasti so veliko o nji govorili otroci, ki jih je tolikrat poučevala; pred vsem pa so g. župnik veliko lepega iz njenega življenja gostokrat omenili v pridigah in krščanskih naukah. Pozneje pa, ko so umrli dobri duhovnik in se preselili mnogi njeni vrstniki in vrstnice v hladni grob, je čimdalje bolj izginjal tudi njen spomin.

Sele čez 43 let so se ljudje najedenkrat zopet začeli prav živahno razgovarjati o ranjci Germani.

Tisto leto so namreč hoteli neko drugo imenitno osebo zakopati tje, kjer je ležala Germana. V ta namen jame grobar razkopavati tlak, pa ko odbije in razkrije nekoliko plošč, zagleda človeško, popolnoma nestrohljeno truplo. Močno se prestraši prvi hip in glasno zavpije. Ljudje, ki so ga slišali, prihitijo gledat — in kaj vidijo? Skoro pri vrhu zemlje vidijo prelepo telo mlade device, ki je še tako dobro ohranjeno, kakor bi je bila ravnokar duša zapustila.

To se vé, da se je ta prečudna novica hitro po vasi razglasila in da so od vseh strani hiteli ljudje gledat. Dolgo časa so jo opazovali, hoteli natanko videti. Pri kopanju jo je bil grobar nekoliko ranil na glavo, in rana je bila rudeča, živa; poskušajo telo vzdigniti, vse je bilo

še pregibljivo, kakor živo; celo nohti na rokah in nogah še niso odpadli, vsi udje so še s kožo pokriti, le jezik se je nekoliko usušil in ušesa; v roki najdejo majhno

svečko in ob glavi venec duhtečih nageljnov in žitnih klasov; obleka je še cela in trdna, le da je v zemlji močno ob barvo; jedna roka je nekoliko upognena in

na vratu so videti še znamenja zaceljenih ran in oteklin. Precej so uganili, da to lepo truplo ni nikogar drugega, kakor ranjce dobre deklina Germane; kajti med pričujočimi so bili še nekateri, ki so jo v življenju poznali, ki so mrtvo kropili in ki so bili pri njenem pogrebu.

Sedaj so Germano častitljivo iz groba vzeli in v cerkvi položili na očiten kraj, da jo je lahko vsak videl.

Kmalu jo je Bog zopet poveličal z novim čudežem.

Neka imenitna gospa se je v svoji preveliki občutljivosti pritožila, da ne more gledati mrtvega trupla tako blizu svoje klopi, in je zahtevala, naj se Germana kam drugam prenese, da ji bo izpred očí, češ, da mrlič je le mrlič, če je bila tudi še tako sveta. Tako pretirana občutljivost nikakor ni mogla biti Bogu všeč, ki je Germano sam s čudeži tolikanj poveličeval. Truplo ranjce so sicer prenesli v bolj samotni kotec, a zaslužena šiba je kmalu udarila ono preobčutno gospó.

Kmalu potem nevarno zboli, grozovite bolečine čuti v prsih; pa tudi njen mali otrok je za smrt bolan. Najimenitnejše zdravnike pokličejo iz mesta, pa nihče ji ne more pomagati. Bolečine prihajajo vedno hujše, strah čimdalje večji.

Sedaj se spomni njen mož, kako se je bolnica zaničljivo vèdla zastran svete pastarice. Tudi ženi razodene svoje misli, da njen žalostni stan je bržkone kazni za tisto nestrpljivo prevzetnost. Pri ti priči se bogati bolnici oči odpró, da spozna svojo krivico; vsa skesana poklekne in za odpuščanje prosi Boga in njegovo služabnico Germano.

Precej prvo noč potem se gospa nagloma prebudi in zagleda spalnico vso v svetlobi in pred seboj bliščečo podobo ranjce Germane, ki ji prijazno obljubi, da bode kmalu ozdravela ona in tudi dete. Vsa vesela pokliče služabnico, da naj ji pogleda rane, in glej — vse so zaceljene! Dá si prinesiti še bolnega otročiča — tudi ta je popolnoma zdrav in vesel!

Zjutraj zgodaj hiti v cerkev se zahvalit za toliko milost. Potem dá narediti za Germanino truplo lepo krsto iz svinca. Leto potem jo prenesó in postavijo na poseben kraj v žagradu.

Vsled teh in še mnogih drugih čudežev so se začeli nabirati zanesljivi in spričani dokazi v ta namen, da bi se Germana očitno razglasila za svetnico. Že Gregorij XVI. († 1846) so rekli o nji: »Germanino zadevo sem preiskal, sedaj mi je znana in zdi se mi povsem čudovita.« Že ta papež so jo hoteli povzdigniti med zveličane, pa jih je smrt prehitela,

Slednjič so jo po natančnem presojevanju slavni papež Pij IX. z veliko slovesnostjo zveličanim prišteli 7. maja 1854.

V Rimu je bila ta dan pred cerkvijo sv. Petra videti velika na platno slikana podoba, na kateri je bila krasno naslikana Germana, zapustivši zemljo hiteč k nebeškemu Očetu, ki ga nad oblaki angelji obdajajo. Spodaj je naslikana Pibraška vas, kjer je nekdanj tekla njena zibelka, in kjer je sedaj njen grob; potem tisti pašniki, kjer je toliko let poleg ovčic tako zvesto Bogu služila, in pa lesen križec, kakor priča njenih pristrčnih molitev in pobožnih premišljevanj. Pod podobo je bilo z velikimi črkami zapisano v latinskem jeziku: »Germano Kuzén (Cousin), devico iz Tuluza (tam je bil namreč škofov sedež), slavno v čednostih in čudežih, počesčuje papež Pij IX. z manjšo nebeško častjo dne 7. maja 1854 po Kristusu.«

Nad velikimi vrati te velikanske cerkve je bila druga slika, ki je z besedo in podobščino oznanjala čudežno »izpremenjenje kruha v cvetlice«.

Od znotraj je bila cerkev veličastno ozaljšana; brez števila luč in lučic jo je razsvetljevalo. V sredi je bila postavljena velika slika, ki je kazala Germano v nebeški slavi. Od začetka svečanosti je bila ta podoba zakrita, odkrila se je šele tedaj, ko je bilo prebrano dotično pismo Pija IX.

V tem prelepem pisanju se med drugim bere: »V krotkosti, potrpežljivosti in stanovitnosti v dobrem je dajala zgled, ki po svoje presegajo druge. — Ne moremo se dosti načuditi naredbam božje previdnosti, ki je ravno za naš čas prihranila poveličanje te pastarice. Zgled te device naj v srcih mnogih na novo zaneti in utrdi že skoro ugaslo vero ter naj prenovi in zboljša vedenje vernih.«

Okrog omenjene slike je gorelo v podobi krone in na vrhu v podobi križa neštivilno lučic na 200 lestencih.

Jednako so se prizadevale še druge umetnije poveljevat blaženo Germano. Tako Rim časti svetnike!

Čez jeden mesec potem so v čast blaženi Germani v Tuluzu obhajali slovesno tridnevenco, vsak dan z dvema pridigama.

Velika škofijska cerkev je bila od zgodnjega jutra do pozne noči skoraj zmiraj tesno napolnjena. Vsak večer je bila krasna razsvetljava. Vsi stanovi brez izjeme so se vdeležili tega veselega preslavljanja. Vse hiše so bile lepo ozaljšane. V celem velikem mestu ga skoro ni bilo okna, da bi bilo brez lučice.

Na zadnje so začeli zveličano Germano slaviti v domačem kraju, kjer je živela in trpela. Tudi tukaj so obhajali tridnevnicu, ki se je pričela 25. rožnika 1854.

Od raznih stranij so hiteli v gostih trumah romarji raznih stanov in različne starosti v priprosto vas Pibrak. Pred vasjo so naredili veliko šotorov, ker v vasi ni bilo prostora. Vse je bilo veselo, vse se je radovalo.

Okrog cerkve, ki stoji na griču, so bili narejeni oltarji, na katerih so se vse dopoldne sv. maše opravljale in premnogo je bilo obhajanih. Osem tisoč hostij je bilo prvi dan posvečenih in še jih je zmanjkalo. Tri sto duhovnov je bilo prvi dan za procesijo.

Ta dan se je prvokrat obhajala presveta daritev v čast uboge pastarice v domači vasi; maševali so tuluški nadškof sami vpričo nad 10.000 ljudi.

Vsak dan je bila dvakrat pridiga. Tujcev so vse tri dni našteali do 75.000.

Tudi po vseh cerkvah cele škofije so slaviti zveličano Germano.

Kmalu pa je prišel čas, da se sme častiti po vesoljnem katoliškem svetu.

29. rožnika 1867 se je v Rimu praznoval 1800letni spomin mučeniške smrti sv. Petra in Pavla dan s toliko slovesnostjo, da ostane z neizbrisljivimi črkami zapisan v zgodovini »večnega mesta«. Na ta slavni dan se je skazala med drugimi tudi zveličani Germani največja čast — prišteta je bila med svetnice.

Pač je imela marsikaka v svilo in dragoceno gizdavo obleko oblečena ženska o takih sijajnih slovesnostih ugodno priliko za resno — pretresljivo premišljevanje! Sv. Germana je bila rojena pod uborno streho priprostega kmeta. Živel je v tihi samoti, revna, bolehn, zaničevana, mnogokrat lačna. Svet se ni menil zanjo in ona ne za svet. Poznala je na celem svetu le domači kraj. Učenosti, s katerimi se zdaj ženstvo tolikanj ukvarja,

ni nobene znala, znala je le ovce pasti, starišem streči, pa krščansko živeti. In ko se preseli iz časnosti v večnost, se loči tako tiho, da je nihče ne vidi, nihče ne sliši, kakor list, ki ga lahni večerni veter odtrga na samotnem drevesu! Zdaj pa tolika čast, tolika slava že na zemlji, kaj pa šele v nebesih!

Mnogo čudežev je Bog storil po svoji zvesti služabnici, a največji čudež se mi zdi sv. Germana sama. Kako presunljivo je za nas poročilo, da njeno truplo ni strohnelo! In kaj bi tudi? Zakaj bi trohnelo telo, ki ni nikdar služilo grehu, ampak je bilo vedno le čist tempelj sv. Duha? Zakaj bi gnjila glava, ki se ni nikoli nad druge povzdigovala? Zakaj oči, ki niso nikdar gledale nič nespodobnega? Zakaj ušesa, ki so poslušale le sveto govorjenje? Zakaj usta, ki jih je odpirala le v božjo hvalo? Zakaj bi trohnele roke, ki za delo niso bile nikdar pretrudne, revežem pa vedno radovoljno odprte? In zakaj bi trohnele noge, ki niso drugam hodile, kakor na delo in v cerkev? O, da bi bilo tudi naše telo z vsemi udi tako Bogu posvečeno, in da bi v njem bivala tako čista duša, tako blago srce, kakor v deviškem telesu sv. Germane!

14. Sv. Paškal Bajlon.

Iz prejšnje dogodbe ste se lahko zadostno prepričali, da Bog ne gleda na bogastvo in imenitnost ljudij, marveč le na lepoto in svetost življenja. Božje oko si nič ne izbira med stanovi. Kjer zagleda čisto, krotko, sveto srce, povsod mu je všeč; naj vlada v kraljevi palači ali pa prezeba v pastirski koči. Kdor koli stanovitno spolnuje njegovo sveto voljo, vsak je njegov ljubljeneec, njegov otrok; vsacega pokliče ob določenem času k sebi v rajski dom, da mu izroči očetovo dedščino: neizmerno veliko brezkraino veselje nebeškega kraljestva!

In menda zato se nam smrt pobožnega reveža zdi bolj ginjiva, ker iz največje ponižnosti je hipoma povzdignjen do največje časti. Zato vam posebno rad pripovedujem zgledе onih pobožnih otrok, ki so v brit-

kem pomanjkanju, v neznani samotnosti in v ponižnem zatajevanju zvesto služili Bogu.

Tak je bil tudi sv. Paškal Bajlon.

Njegovi stariši, Martin in Izabela Bajlon, so živeli v priprosti vasi na Španjskem in so si z obdelovanjem polja, toraj v potu svojega obraza, težko služili svojega vsakdanjega kruha. Čeravno ubožni, bili so vendar prav krščanski ljudje, ki so vestno skrbeli za svojo družino. Bog jim je dal petero otrok; najmlajši je bil rojen 17. maja 1540 in je dobil ime po sv. škofu Paškalu, katerega god se je praznoval ravno prejšnji dan.

Njegova mati je bila jako pobožna žena in je hodila vsak dan k sv. maši. Pa vselej je s seboj jemala v naročju svojega ljubega otroka. Z velikim veseljem je opazovala, kako resno in mirno se je v cerkvi vedel mali Paškalček in kako verno je gledal pri sv. maši na mašnika, kakor bi si hotel vse zapomniti in vsega se naučiti.

Cerkev se mu je sčasoma tako priljubila, da nikamor ni šel s tolikim veseljem, kakor v hišo božjo. Nekega dné so imeli stariši posebno opravilo, da so ga samega pustili za nekaj časa. Toda kmalu potem gredó pogledat, pa otroka ne morejo nikjer dobiti. Povsod ga iščejo z veliko skrbjo; s strahom povprašujejo pri sosedih po njem; nihče ne vé zanj. Slednjič ga najdejo v cerkvi. Ker Paškalček še takrat ni znal hoditi, se je po rokah in nogah tjekaj priplazil. Tako je potlej še večkrat storil; stariši mu niso branili, ker so vedeli, kam zahaja; še le prav vseč se jim je to zdelo, kajti bili so istinito pobožni.

Kaj pa je tako zeló vleklo malega otroka v svetišče božje? kaj ga je tako zanimalo na svetem kraju, da se ni naveličal, kakor oni otroci, katerim se v cerkvi kmalu dolgočasno zdi? Dobra mati mu je mnogokaj že prav priprosto povedala o Jezusu Kristusu, ki noč in dan biva na velikem oltarju, o preljubi Materi nebeški, o svetnikih in angeljih. Zato je že po nekoliko razumeval razne podobe po cerkvi, jih prav pazljivo in pobožno ogledoval, in prisrčno lepó molil pred njimi — nekaj po nagibu sv. Duha, nekaj po tem, kar se je naučil od blagodušne matere!

Za učenje je imel veliko veselje, pa nikakoršne priložnosti. Stariši ga namreč niso mogli v šolo dajati, ker so bili ubožni. Toda bistri deček si je znal sam pomagati.

Ko nekoliko odraste, ga stariši odmenijo za pastirja; drugim ljudem mora živino pasti, da si s tem služi vsakdanji kruh. Pastirstva bi se še ne ustrašil tako zelo, ker vaje je ubogati tudi v težavnih in zopernih rečeh, le to mu je nad vse žal, da ne more hoditi v šolo. Oh, tako rad bi znal brati, da bi iz svetih knjig kaj več zvedel o Zveličarju in svetnikih Božjih, kakor pa mu je mogla povedati priprosta mati, da bi zvestejše Bogu služil! In kaj stori?

Vselej, kadar žene čedo na pašo, vzame knjigo s seboj. Ko se živina lepo mirno pase, se vstopi poleg pota kakor kak usmiljenja vreden berač, pa ne da bi prosil denarjev ali kruha vbogajme, želi le duhovne miloščine. Za božjo voljo prosi memogredoče, naj se ga usmilijo in naj mu črke razkažejo in povejo, da se bo mogel branja naučiti. Po velikem trudu se mu res posreči, da zna še precej dobro brati, in še celó nekoliko pisati se samotež navadi.

Zdaj se mu zdi, da bi ne mogel srečniši biti. Pre-skrbi si dobrih duhovnih bukev; za posvetne nič ne mara. Vedno jih prebira in kar bere, resno premišljuje ter neprenehoma v otročji priprostosti moli za milost, da bi mogel vedno prav pobožno živeti. Posebno všeč mu je knjiga, v kateri najde lepih molitev in češčenj Matere božje. Da bi ga v branju in premišljevanju nihče ne motil in da bi mogel Mater božjo častiti prav po željah svojega vnetega srca, se loči od družih pastirjev in goni svojo čedo k neki kapelici Matere božje.

Okrog te kapelice pa je bil slab pašnik, in še to malo, kar je ondod zrastle, so ovce hitro posmukale. Zato ga vpraša nekikrat mož, kateremu je ovce pasel, zakaj zmiraj na istem kraju pridržuje čedo; saj tam ni nikakoršne paše in ovce bodo vse sestradane. Paškal na to priprosto odgovori: »Blizo Matere božje ne bode ovcam ničesar manjkalo; kajti ona je dobra pastarica, ki pomaga v vsaki potrebi.« In res je bilo tako; Bog je otroku tako poplačal goreče češčenje Marije, da je

bil mož sam primoran spoznati, da so mu ovce dobro oskrbljene in tako debele, kakor bi se pasle po najboljših pašnikih.

Neki dan ga mati vpraša, ali bi ne hotel pasti tudi sosedovih koz. Paškal pa lepo prosi, naj mu nikar ne vелеvajo tega; kozé so tako nemirne živali; težko bi jih bilo varovati, da bi ne šla zdaj ta zdaj ona v škodo na tuje polje in travnike. Tako vesten je že bil deček Paškal.

Varoval se je na vso moč tudi najmanjšega greha; zakaj dostikrat je pomislil, da je Bog povsod pričujoč. Čeravno je pastirovanje že samo na sebi nekakšna pokora, si je vendar nakladal še posebna pokorila. Da bi milega Jezusa v revščini posnemal in se ložje obvaroval vsakega greha — je jel že v nežni mladosti bos hoditi in bosonog spremljevati svojo ubežno čedo po grmovju in trnju, čez skale in strmo pečevje.

Ko nekoliko odraste, zapusti dom svojih starišev in si gre drugam iskat boljše službe, da bi mogel ložje svojim ubožnim starišem pomagati, pa tudi še kaj re-vežem dati. Posreči se mu, da dobi prav dobrega, pobožnega gospodarja, ki ga sprejme za ovčarja; ime mu je bilo Martin Garzias. Temu se s svojo pridnostjo in zvestobo tako prikupi, da ga hoče za svojega sina sprejeti in ga deležnega storiti svojega obilnega premoženja. Kdo ne bi vsprejel te tako vabljive ponudbe? Toda vrli mladenič se mu lepo zahvali in ne mara za bogastvo. Ljubše mu je v revščini živeti »iz ljubezni do Boga«. Ostane tedaj ubog ovčar, da bi se pripravljal še za večjo revščino, katero si je namenil s slovesno obljubo izvoliti v kakem samostanu.

Kakor doma pri stariših, tako je bil tudi na ptujem pri drugih ljudeh pravi zgled krščanskih čednostij. Čim večji je bil, tem boljši je prihajal: ponižen, priprost, čist mladenič — je bil ljub Bogu in ljudem. Vsi, kateri so ga poznali, so mu rekli le »sveti ovčar«! — Nikdar ga niso slišali prepirati se ali kleti, nikdar ni prišla laž iz njegovih ust, praznih norčij in preširnega vedenja svojih mladostnih tovarišev se ni vdeleževal, marveč jih je le zavračeval k dobremu, kolikor je mogel. Čutilo za pravico mu je bilo tako globoko vkoreninjeno v blago srce, da je sam iz lastne težko zaslužene plače

poravnal vsako škodo, kojoj je katero njegova čeda po polju ali po travnikih storila, če tudi brez njegovega zadolženja. Bil je zanesljiv, res kakor »zlata tehtnica«. Nekoč mu veli višji ovčar, ki je bil hudo žejen, naj mu gre na ptuj vrt po grozdja. Paškal se brani, uni pa ga zmerja in mu žuga. Naravnost pa mu reče vestni mladenci: »Grozdje je tuja lastnina in raje se dam na kosce raztrgati, kakor pa najmanjšega kaj ukrasti, ker je to zoper božjo zapoved.« Jednako se je prizadeval za druge čednosti, zlasti za sveto čistost.

Da bi ne pozabil tudi najmanjše napake, ki se mu je katerikrat primerila vsled človeške slabosti, je Paškal naredil vselej voz na vrvi, ki jo je v ta namen pri sebi nosil, in potlej je prišel ves skesan k spovednici in se natanko obtožil vsega do zadnje mrvice. Njegovi tovariši so se le čudili in jim ni šlo v glavo, kaj more vendar pri spovedi tako dolgo pripovedovati, ker pri njem še nobenega malega greha niso zapazili. Toda Paškal je to drugače vedel. Sv. Duh mu je vnel srce z neizmerno ljubeznijo božjo, in ta goreča ljubezen ga je nagibala in učila vsako nepopolnost spoznati, objokovati in studiti.

Iz ločja si je umetno spletel molek in je z veliko pobožnostjo vsak dan po večkrat molil sv. rožni venec. Molil je najraje klečé, obrnjen proti imenitni romarski cerkvi, ki se je imenovala »Naša ljuba Gospa na gori«. Tacih molkov iz bičja je še več naredil in jih družim podaril ter jim razložil, da so spleteni iz belih in rudečih rož; češenamarije da so bele, čednosti najsvetejše Device; očenaši pa da so rudeče rože, svete rane božjega Zveličarja.

Tudi tak oltarček si je bil Paškal napravil, da ga je imel lahko zmiraj pri sebi: to je bila njegova pastirska palica! V palico si je namreč vdolbel podobo Matere Božje in na zgornjem koncu je križ naredil. To palico je zasadil v zemljo, najraje pod kakim lepim drevesom, potlej je pokleknil in molil s tako gorečo pobožnostjo, da so ga večkrat videli zamaknjenega. Zarad velike ponižnosti mu je bilo hudo, če ga je kdo opazoval.

Ta palica, ki jo je imel Paškal v svoji pastirski priprostosti za oltar, je bila Bogu kaj zelo všeč. Tega so se pastirji, njegovi tovariši, prepričali z lastnimi očmi.

Po širokih pašnikih na Španjskem pomanjkuje večkrat zdrave vode; če tudi so luže za živino, vendar morajo pastirji o poletni vročini mnogokrat hudo žejo trpeti. Zastran tega so se njegovi tovariši nekoč pritoževali in so bili žalostni. Paškal pa jim svetuje, naj le palice v zemljo zasadijo, pa bo voda pritekla. Pastirji storijo tako, pa vode ni zagledati. To se Paškalu zelo čudno zdi, — sedaj sam zasadi svojo palico v tla, in glejte! — precej začne izvirati bister studenček. Pastirji menijo, da mu je bilo že pred znano, da je tam kak studenec zasut; zato ga drugi dan peljejo drugam na močvirnat travnik in ga prosijo, naj jim tamkaj pripravi pitne vode. Paškal zasadi svojo palico v tla, — in spet priteče čista studenčnica iz močvirnatih tal. Pastirji so se temu zelo čudili, on pa kar nič; mora že tako biti božja volja, si je mislil v svoji ponižnosti.

Največje veselje njegovo je bilo, ako mu je gospodar dovolil, da sme tudi v delavnik iti k sv. maši. Ob taki priložnosti se skoro ni mogel ločiti iz svetišča božjega, toliko radost in srečo je našel v molitvi pred sv. rešnjim Telesom, in skoro se ni mogel potem dovolj zahvaliti gospodarju za tako milost.

Najlepše spričalo za slehernega človeka blagovitost je to, če iz ljubezni do Boga natančno spolnuje dolžnosti svojega stanu. Pastirski stan je sicer med najslabše štet, pa kako velik je bil ta sveti pastir pred Bogom! Že prej je bilo povedano, kako skrbno in vestno je varoval svojo čedo, da bi ne prizadejala kje kake škode. Neko noč je napravila njegova drobnica precejšno škodo. In Paškal ni imel miru, dokler je ni vestno poravnal. Precej dá škodo natanko preceniti in obljubi, da jo bo povrnil brž ko bo prejel svoj zaslužek. Čez nekaj časa res prinese povračilo za cenjeno škodo; pa dotični posestnik mu pravi, da ravno na tistem kosu, ki so ga bile ovce popasle, je še več pridelal, kakor po drugih njivah, tedaj ne more in ne sme sprejeti nikakoršne odškodnine.

Ob času žetve je Paškal vedno jemal srp s seboj na pašo in je pomagal pridno žeti na raznih njivah, da bi s tem popravil škodo, če so jo znabiti kje storile ovce brez njegove vednosti.

Vendar se mu je zdelo pastirsko življenje čedalje težavniše. Njegovo srce je bilo predobro, prežlahtno, prenedolžno za tako pastirsko družbo, v kateri so bili mnogi hudobni in sprijeni. Jedna sama nečista beseda, nespodobna šala — in brž se je s studom obrnil in žalosten proč bežal; raje bi se bil dal na drobne kosce razsekati, kakor da bi bil svoje ustnice onečastil s kako lažjo. »Resnično, tako je!« To je bila njegova največja prisega in mu je več veljala, kakor marsikomu slovesno prisezanje pred sodnijo. In ker je moral med pastirji tolikrat slišati kletve, rotnje (pridušanje), lažnjive in tudi nespodobne besede, krege in prepire, se mu je čedalje bolj tožilo in čedalje večje so mu bile želje, svet popolnoma zapustiti in v tihi samotnosti skrbeti le za svojo dušo. Po dolgi goreči molitvi je spoznal voljo božjo, ki ga kliče v red sv. Frančiška, ker tam bo lahko ves čas reven ostal, kakor je bil dosedaj, pa bo v družbi resnih mož, ki so se vsi zato svetu odpovedali, da bi zvestejše Bogu služili v čistosti, revščini, pokorščini in pobožnosti.

V tem redu je živel do konca svojega življenja, postal je velik svetnik, in Bog je delal po njem mnogo čudežev v življenju in po smrti. Najbolj priljubljena čednost mu je bila sveta ponižnost in krščanska priprostost, ki želi jedino le Bogu dopasti v vseh rečeh. V tem obziru je ostal vse svoje življenje otrok — dete, kakor hoče Jezus, da bi bili vsi kristijani, rekoč:

»Če ne boste taki, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo!«

15. Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Vrtnar, kateri je res po poklicu vrtnar, ima jednako veselje do dreves in rastlin, kakor dober pastir do svoje čede. Tak vrtnar se rad sprehaja po vrtu in veselo si ogleduje obilni sad, ki ga je že obrodilo delo

njegovih pridnih rok in ki ga ima še obroditi. Posebno rad se mudi med malimi drevesci in mladimi rastlinami. Tem najbolj priliva in najbolj streže; skrbno odrezuje nepotrebne izrastke, pridno jim vpravna krivine, podpira jih s kolčki, varuje mraza in vse si prizadene, da bi kakor sveča lepo rastle na kviško. Videti pravilno rast in obilne vsakoletne prirastke, radostno in ponosno prerokuje: »To lepo drevesce bo nekdanj prinašalo obilnega sadu.« Ako pa zapazi drevesce, ki noče na kviško, ki v rasti zaostaja ter je vse krevljasto in grčavo, ga nekaj časa žalostno in obupljivo pogleduje, potlej pa ga izkoplje in zavrže, češ, kaj bi drugim dobrim prostor jemalo.

Takemu pridnemu vrtnarju je podoben vestni odgojitelj malih dečkov in deklic. Milo se mu zdi in skoraj groza ga je, ako zapazi že med malimi kako sprieno otroče, kateremu jemljó grče zgodnjih strastij in krivine trmaste nepokorščine vso lepoto ter mu črv pohujšanja in sprijenosti zadržuje vspešno rast dušne lepote in popolnosti. Obupno in žalostno se poslovi od njega, rekoč: »Ta otrok bo skoraj gotovo šiba človeštva in časno in večno nesrečen.« — Kako pa mu je veselo srce, kadar vidi pridnega otroka, ki se natančno ravna po njegovih naukih in opominih, ki z veliko vnemo odpravlja svoje male napake in s krščanskimi čednostmi lepša svoje mlado srce ter od dné do dné postaja boljši in plemenitejši. S tolažbe polnim srcem lahko reče odgojitelj takega otroka kakor v preroškem duhu: »Ako bodo količkaj okoliščine ugodne, ta moj gojenec bode biser človeštva, veselje angeljem in kdaj presrečni družbenik svetnikom.«

Take misli so me navdajale, ko sem pričel opisovati mlada leta one svetnice, ki je dosegla toliko svetost in od zibeli do groba hodila po poti popolnosti, ki je ob koncu svojega življenja lahko rekla: »Zahvalim se ti, o Bog, da v svojem življenju nisem nikdar vedela, kaj je nespodobno dejanje, in ne spominjam se, da bi se bila nad čem drugim razveseljevala, kakor nad Bogom« in pa: »Ne spominjam se, da bi bila kdaj kaj storila zoper pokorščino.« Pač blagor starišem, ki so imeli tako hčerko, blagor učiteljicam, ki so pod-

učevale tako učenko, blagor duhovnu, ki so za prvo spoved in sveto obhajilo pripravljali takega angelja! Veselo so se lahko nadejali najboljše prihodnosti. — Le zvesto se ravnajte tudi vi po njenem prelepem zgledu in tudi vi boste že sedaj tolažba, za prihodnost pa sladko upanje svojim starišem in učenikom. Saj le vi mi morete pomagati, da te-le moje vrstice ne bodo zastonj.

a) Telesno in dušno usmiljenje.

Sv. Marija Magdalena je bila iz imenitne rodovine Paciške, rojena v Florenci dné 2. aprila l. 1566. Pri sv. krstu je dobila ime *Katarina*. Ker se nam je tukaj le ozirati na njena mlada leta, predno si je za stalno izvolila samostansko življenje, ter sprejela novo ime, jo hočemo tudi le po njenem krstnem imenu imenovati.

To preljubeznivo dete je kazalo že precej v prvih letih prelepe detinske čednosti, toliko milobo, pohlevnost in vdanost, da se nikdo ni mogel pritožiti zaradi nje, ampak vse je rado imelo in čislalo krotko, pobožno in modro deklico. Za otročje igrače in norčije se nič kaj ni zmenila, ampak že v tej nežni dobi je bila tako modrega govorjenja in vedenja, da so jo njene male vrstnice spoštljivo gledale in se je skoraj bale. Posebno pa so si vsi domači v srečo šteli, da so imeli v družini tako ljubeznivega angelja. Neizrečeno lahko jo je bilo odgojevati, ker je bila poslušna na prvo besedo.

Med družimi čednostmi pa se je odlikovala že prav zgodaj njena velika radodarnost in usmiljenost.

Še prav majhno so jeli pošiljati v šolo k »ubožnim nunam«. In ker skrbni stariši dobro vedó, da se otrokom takrat najbolje godi, če imajo kak grizljaj pri sebi, tudi Katarinki niso dajali samo šolskih rečij v torbico, ampak pridejali so tudi vselej kaj za njene mlade zobe. Toda dobra deklica se ni nikoli dotaknila sama teh jedil, ampak gredé memo mestne ječe, kjer so ubogi jetniki prosili miloščine, je iz ljubezni do Boga z velikim veseljem podarila vse, kar je imela v torbici. Tudi doma ji niso mogli storiti večjega veselja, kakor če so stariši dali nji v roko miloščino, da jo je delila, pa seveda

so bili tudi veseli, ko so zapazili pri hčerki že tako zgodaj tolikanj usmiljeno srce.

Z enakim veseljem je delila duhovno miloščino. To se je pa godilo tako-le:

Kjer se ji je prilika ponudila, učila je male otročiče moliti očenaš, češenamarijo, apostoljsko vero itd. Posebno vesela je bila vselej, kadar so jo stariši s seboj vzeli, ko so šli stanovat na deželo na svoje posestvo, kakor so v poletnem času sploh imeli navado bogatejši meščani v Florenci. In kaj menite, zakaj je bila tega tako zelo vesela? Mala učenka Katarinka je tu smela biti — učiteljica! Zbrala si je okrog sebe deset do dvajset malih vaških otročičev, dečkov in deklic, ter jih je poučevala v glavnih resnicah naše svete vere. Da bi se otroci rajše in vspešnejše učili, je z materinim dovoljenjem dajala ubožnim dečkom malo miloščino, deklicam pa nove predpasnike in rutice. Vsakdo se je čudil potrpežljivosti in vnemi, s katero je mala svetnica opravljala to preblago delo krščanskega usmiljenja.

Kadar je prišel čas, da se je morala preblaga Katarinka spet vrniti v mesto, se je začela milo jokati; in ko jo mati vpraša, zakaj se joka, miločutno odgovori: »Zato ker odslej ne bom mogla več ubožnih otrok v katekizmu poučevati.« Da se tudi v tej reči kolikor toliko utolaži, vzeli so dobri stariši s seboj v Florencio hčerko nekega dninarja, Ivanko, naj jo blaga Katinka še dalje poučuje. Ta bogoljubna deklica je ostala veliko let za deklo pri hiši in je vedela prelepe reči pripovedovati iz mladostnih let blagosrčne Katarinke.

Kadar pa so se prišli k nji mali otroci katekizma učiti, je močno ljubeznivo ravnala z njimi; in vprašana, zakaj jih ima tako zelo rada, je odgovorila: »Zato, ker me njih nedolžnost in čistost spominja na otročja leta Jezusova.« To blago čustvo je ohranila vse svoje življenje, da je otroke z velikim veseljem sprejemala in ljubeznivo z njimi kramljala, nele ker je pri tem mislila na božje dete Jezusa, marveč tudi zato, ker taki nedolžni Boga še niso nikoli razžalili, in želela je, da bi nikdar ne napravili ljube nedolžnosti.

b) *Vneta gorečnost za čast božjo.*

Tri božje čednosti, vera, upanje in ljubezen, so bile pri sv. krstu vlite v dušo slehernemu kristijanu. Potlej pa takorekoč spijo v njegovem srcu do tiste dôbe, ko se otroku toliko um razvije, da more umeti glavne resnice naše svete vere. Tedaj pa se začne že sam z Bogom pogovarjati in gostokrat misliti nanj: vera, upanje, ljubezen začne se v njem zbujati, in kolikor otrok sam pripomore k temu, pravimo, da tri božje čednosti obuduje. To se pa navadno veliko prej godi, predno še zna moliti ono trojno daljšo molitev, ki je zložena za obujenje teh čednostij. To se kaže posebno v veselju do molitve in svetih rečij in pa v sovraštvu do greha in hudobije.

Tako versko življenje se je bilo kaj zgodaj obudilo pri naši Katinki. Ni bila še sedem let stara in že je najrajše poslušala pogovore o božjih rečeh in o večnem življenju. Njena mati in teta, ki sta bili obe prav pobožni in sta gostokrat sprejemali sveto obhajilo, sta se večkrat pogovarjali o taci svetih rečeh, in Katinka se kar ni naveličala ju z vso pazljivostjo poslušati. Mati ji je večkrat rekla: »Dete, pojdi se malo sprehodit;« iz pokorščine je sicer precej vstala in šla, pa kmalu se je spet povrnila in sedla k njima, kakor bi se ne mogla ločiti od njiju, kadar sta bili v taci bogoljubnih pogovorih. — V poznejših letih je sama rekla, da jo je k takemu poslušanju nagibalo neko notranje veselje in tolažilno čustvo, čeravno zavoljo nežne mladosti ni še prav razumevala njunega govorjenja. Nasproti je pa mati tudi pripovedovala, da je že v prav zgodnjih letih vpraševala o tako vzvišenih verskih rečeh, da ji je bilo treba prepovedati o njih govoriti, ker so za tisti čas še močno presegale njen um.

Posebno veselje je imela za počesčevanje presvete Trojice. O tej največji skrivnosti naše sv. vere je kaj rada vpraševala. Ko je nekega dne pregledovala dnevne molitve presvete Device, je našla takozvano »vero svetega Atanazija«, v kateri je sicer obširno in natančno, toda zelo učeno razložen nauk o tej sveti skrivnosti. Mahoma se ji srce vname v goreči pobožnosti in z

nepopisljivim veseljem prebere vso vero, čeravno še ne razume njenega pomena. Potem jo nese z velikim veseljem še materi pokazat, kakor bi bila dragocen zaklad našla, ter želi, da bi jo brali še mati. Ali ni to jasen dokaz, da je bila Katinka res posebno izvoljeno dete Božje?

Sploh je bila molitev že v prvi dôbi njeno največje, skoro jedino veselje. Zato se je ogibala, kar je le mogla, šumnih veselic, in nad vse je ljubila samotnost in molčečnost, da bi bil njen duh bolj v Bogu zbran. Pobožni materi je bilo tako modro vedenje zelo všeč, imela je do svetega otroka ne le prisrčno ljubezen, marveč neko sveto spoštovanje.

Ker je bila hiša njenih starišev poleg očitnega trga, so prišle večkrat sorodnice in druge gospe z otroci, da so pri oknih gledali ljudske veselice in igre, ki so se očitno vršile na trgu v šumno razveseljevanje. Ob takih prilikah Katinke ni bilo moč pregovoriti, da bi šla tudi k oknu gledat; rajše se je skrila v najskrivniši kot in na samem je v zbrani molitvi odpirala svoje mlado srce Bogu, ki jo je obsipal s tolikimi milostmi. Posebno jo je nekega dne Bog obiskal z neizrekljivo tolažbo, ko je ves dan za vrati molila, ne da bi jo bil kdo zapazil. O drugi priliki so jo strežaji na materino povelje dolgo časa iskali; slednjič jo najdejo skrito za neko posteljo, tako vtopljeno v molitev, da ni ne slišala, ne videla in se ne ganila — bila je kakor zamaknjena.

Že v tej dôbi si je pridobila višjo stopinjo pobožne molitve: znala je že premišljevati. Ko so jo pozneje vprašali, kdo jo je k temu nagnil in kdo jo je naučil, je odgovorila, da je sama v srcu čutila nagnenje do notranje molitve in, ker ni vedela, kako bi jo opravila, je kar pokleknila s tem namenom, da bi Boga iskala jedino zato, da bi spolnovala njegovo sveto voljo. In pravo je zadela. Če katerikrat ni mogla svojih mislij zbrati in se ji ni pospeševalo tako, kakor bi si bila želela, se je ponižala in jokaje potožila, da je nevredna pričujočnosti božje. Tako ponižnost in skesanost jo je umirila in potolažila; in četudi je bila katerikrat pri taki molitvi mlačna in mrzla, je vendar ni opustila,

temuč se je popolnem vdala v voljo božjo in je bila slednjič potolažena in vsa zadovoljna.

Ko je bila od svojega dušnega vodnika še poučena, kako naj bolj praviloma premišluje, je imela toliko veselja za notranjo molitev, zlasti za premišljevanje bridkega trpljenja, da je zjutraj zgodaj vstajala in se ji je cela ura še prekratka zdelala za to pobožnost, ki jo je opravljala z nepopisljivo lahkoto in zbranostjo. Tudi zunaj na prostem se je gostokrat tako zamislila, da ni čutila ne dežja ne solnčne vročine. S tem pa še ni bila zadovoljna, da je sama tako rada molila, tudi posle je prigovarjala k temu, pomagala jim je pometati, postiljati i. dr., da so potlej utegnili z njo moliti.

Njena gorečnost za čast božjo je bila čudovita za tako zgodnja leta. Če je slišala koga zakleti ali grešno besedo spregovoriti, jo je tako zelo bolelo, da se ni mogla solz zdržati. Nekoč je slišala besede, ki so bile razžaljive za Boga in bližnjega; to jo je tako zelo vžalilo, da ni mogla očesa zatisniti in je vso noč pre jokala. — To se pravi v strahu božjem živeti in Boga ljubiti!

c) *Ostro zatajevanje.*

Pri vsakem važnem opravilu je treba posebne spretnosti in pripravnih pomočkov, da se hvalno dovrši. Mnogi imajo pa še posebne prihitljeje, da hitrejša in gotovše dosežejo svoj namen. Takih »prihitljejev« so nam več razložili sveti učeniki, da bi si mogli hitrejša in večjo krono v nebesih prislužiti.

V prvo vrsto mi je v tem obziru prištevati premagovanje in zatajevanje samega sebe. Kdor tega pomočka ne razume in ne mara, ne bo nikoli velik svetnik. Pri vseh bogoljubnih otrocih ste to lahko zapazili; v posebno veliki meri pa je bilo pri svetnici, katera je zdaj na vrsti.

Pred vsem si je prizadevala za pravo zmernost v jedi in pijači; sladkosnednosti, kateri so otroci sploh zelo vdani, ni poznala in sicer si je pri vsaki priliki pritrgovala. Pri mizi si je jemala komaj le najpotrebniše hrane; najboljših jedil, ki so ji najbolj dišala, se ni dotaknila, od družih pa je tako malo zavživala, da

je mati rekla, da pač ne vé, kako se hčerka pri življenju ohrani. Sadja, ki ga imajo otroci tem rajše, čem več pa večkrat ga dobijo, ni nobenkrat jedla, ne pri kosilu, ne med dnevom.

Taka pokorila pa si je nakladala sveta deklica zlasti zato, da bi bila bolj podobna Jezusu Kristusu, ki je toliko pretrpel za nas. Iz ljubezni do trpečega Jezusa je močno hrepenela kaj trpeti. Zato je prosila deklo, naj ji v zimskem mrazu nikar ne pogreva postelje, pa naj materi o tem ničesar ne pravi. Nekega dne si je iz trnovih vej naredila kronico in si jo je zvečer, predno je šla spat, tesno privezala okrog glave. Trnje jo je tako zbadalo, da ni mogla spati; pa iz ljubezni do Jezusa je z veseljem trpela hude bolečine, da bi bila le njemu bolj podobna. Še hujša pokorila si je nakladala, ter je posnemala Jezusa tudi v tem, ko je bil na Pilatovem dvorišču neusmiljeno bičan in pretepan. Pozneje je tudi mehko žimnico iz postelje odpravila in počivala na sami slamnici; včasih je pa še kar pred posteljo pokleknila in glavo na posteljo naslonila ter celo noč tako prebila. Le materina prepoved ji je mogla nekoliko olajšati take ostrosti.

Vem, da je treba za taka velika pokorila posebnega poklica in posebne milosti od zgoraj; zato vas ne priganjam k taki junaški spokornosti. Toliko bolj resno pa vas opominjam, da se tem pridniše in pogostniše premagujte v manjših rečeh, da bo število nekoliko nadomestovalo to, česar velikost ne doseže in ne zmore. Potrpite, če vam je kdaj prevroče ali premraz, če vam hrana ali obleka ni po želji, če slišite kako žalivno besedo, če morate dolgo čakati tega, kar bi radi hitro imeli, če vas delo teži itd. Prav gotovo se zmiraj premagujte v tacih rečeh, katere so grešne ali pa napeljujejo v greh; zatajujte se pa tudi radi in veliko v dovoljenih rečeh, da si s tem zgodaj utrdite voljo, da boste hudo premagali tudi v težavniših rečeh, kadar bo treba; saj se morajo tudi vojščaki dolgo pripravljati in vaditi, če hočejo zmagati v vojski. Nebeško kraljestvo silo trpi, tega svetniki niso nikoli pozabili; tudi vi ne pozabite.

č) *Prvo sveto obhajilo.*

Najlepša izmej vseh pobožnostij je pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, in najlepši dan v mladostnem življenju je dan prvega sv. obhajila. Tudi v tej obojni zadevi je bila Katinka vse hvale vredna.

Že prav zgodaj je hrepenela po sv. obhajilu, in čas, v katerem je morala čakati, zdel se ji je kakor tisoč let. Bog ji je že takrat dal spoznati, kako veličastno opravilo je sv. obhajilo. Kadar je bila mati pri sv. obhajilu, in to se je mnogokrat zgodilo, je hodila mala deklica vedno biti pri nji, vsedala se je blizu nje in ves dan se ni mogla ločiti od nje. Če jo je mati čudeč se vprašala, zakaj to dela, je odgovorila: »Po Jezusu imate duh!« Čutila je prijetno vonjavo presvetega Zakramenta, ki ga je bila zjutraj prejela mati.

Dalje se je njena nenavadna ljubezen do presvetega Rešnjega Telesa posebno pokazala v tem, da, ker ga že sama ni smela sprejeti, kakor si je želela, je vsaj hotela videti, kako so ga drugi sprejemali. Prosila je toraj mater, naj jo vzame o praznikih s saboj v jezuitovsko cerkev svetega Janeza, kjer je šla vsa družina k spovedi in k sv. obhajilu. Tam je ostala tri do štiri ure zapored, ker je čakala obhajancev ter ž njimi vsa utolažena šla domov.

Slednjič je prišel tako težko pričakovani, tako silno zaželeni čas. Katinka je bila stara deset let. V tem letu so ji njen spovednik P. Andrej Rosi že dovolili iti k sv. obhajilu; čeravno se takrat sploh ni dovoljevalo otrokom v tej dōbi prvo sv. obhajilo, nji se zaradi tolike svetosti, tolike razumnosti in tolikega hrepenenja ni moglo odreči in dalje odlašati. Veselje tega presrečnega otroka je bilo ravno tako nepopisljivo, kakor je bila nedopovedljivo velika njena hvaležnost do Boga za toliko dobroto. Mislila si je, da je ni zdaj srečniše stvari na svetu, in tisti dan, ko se je pripravljala za sv. obhajilo, ni ne mislila ne govorila o drugem, kakor o najsv. zakramentu. Pa ne le zadnji dan, ampak dolgo časa, takorekoč vse svoje življenje, odkar se je zavedala, se je pripravljala za to najsvetejše opravilo. Tako skrbno pripravljena je v praznik Marijinega oznanjenja

25. marcija l. 1576 preblaga deklica — angelj v človeški podobi! — prvikrat pristopila k mizi Gospodovi. Koliko srečo je takrat uživalo njeno bogoljubno srce, to le ona vé in Bog. Še pozneje je pravila, da še nikoli ni občutila tolikega veselja in tolike tolažbe, kakor tisti presrečni trenutek, ko je Jezus Kristus prvikrat prišel v njeno srce. In od tedaj je neizrečeno hrepenela gostokrat sprejemati ta nebeški kruh. Ker so njen spovednik poznali njeno biserno čistost in angeljsko pobožnost, so ustregli njeni koprneči želji ter dovolili, da sme vsak teden iti k sv. obhajilu. Ves teden je štela dneve in ure, tako težko je pričakovala blaženega trenutka sv. obhajila. In ko je slednjič prišel, se je jokala veselja.

Kmalu potlej, ko je ravno nastopila jednajsto leto in je v cerkvi sv. Janeza, kjer je bila prejela prvo sv. obhajilo, veliki četrtek premišljevala veliko ljubezen, ki nam jo je Jezus skazal v tem, da je postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, kar nagloma začuti v srcu goreče želje, da bi mu v zahvalo za preveliko ljubezen darovala kaj posebnega. Ker pa ni imela ničesar, kar bi bilo moglo biti Bogu bolj prijetno, kakor njena angeljska čistost in nedolžnost, zato je razsvitljena od zgoraj, obljubila, da jo bo brezmadežno ohranila vse dni svojega življenja. — To je bilo Jezusu všeč, in pozneje ji je v zamaknjenju razodel, da ji je bil tisti dan, ko je storila obljubo vednega devišтва, dal prstan na roko ter si jo izvolil za svojo nevesto.

d) Napredovanje v dobrem.

Prvo sv. obhajilo je nekakšen mejnik v dušnem življenju. Ravno taki nikoli ne ostanejo otroci, kakoršni so bili na dan prvega sv. obhajila: ako si v prid obračajo to nebeško milost, postajajo od dne do dne boljši in popolnši; ako pa ne, se pogrezujejo v čedalje večje hudobije in pregrehe.

Seveda je prištevati blagočutna Katinka med one srečne, ki si v prid obračajo milost prvega sv. obhajila, kolikor je le mogoče. Zato je tudi tako čudovito hitro napredovala v dobrem, čeravno je bila že takrat tako pridna in dobra, da bi človek skoraj mislil, da ne more

biti boljša in pridniša. Ali preblaga deklica je dobro vedela, da tukaj na zemlji ne more nihče reči, da je že dovolj svet, ampak vsakdo se mora ravnati po besedah sv. pisma, ki pravi: »Kdor je svet, naj bo še svetejši, kdor je pravičen, bodi še pravičniji!« In z vso močjo svoje mlade duše si je prizadevala za še večjo popolnost, da bi bila čedalje bolj podobna Jezusu, nebeškemu Ženinu.

Vsaka stvar božja, nebo, zemlja, polje, vse jo je spominjalo na Boga, vse ji je glasno oznanovalo njegovo neskončno dobroto. Tolika ljubezen in tolika hvaležnost do predobrotljivega Boga se je vnemala v njenem srcu, da je tudi na zunanje ni mogla prikrivati, marveč se je tudi razodevala v očeh, v besedah in v vsem vedenju.

Tako n. pr. se je nekega dne v svojem trinajstem letu z materjo sprehajala po lepem travniku. Po lepoti solnčnega dne, po krasoti jasnega neba, po širnem razgledu zelenih travnikov in logov so bile hipoma njene mladostne misli povzdignjene do tako vzvišenih nebeških želj in čustev, da ni mogla nič več prikrivati svoje preobilne ljubezni in hvaležnosti do Boga, — sapa in glas ji zastane! Mati meni, da je omedlela, in jo hitro odvede domov; toda kmalu spozna, da to ni bila telesna bolehnost ali slabost, ampak le njeno dušno življenje je tako vsplamtelo, da je za nekaj časa prejenjala telesna moč.

Zares, prav velik zaklad dobrih del in obilnega zaslužnja za nebesa si je nabrala v malo letih ta izvoljena deklica s svojo plamtečo gorečnostjo hrepeneč po pravi svetosti in popolnosti. V nekem zamaknjenju ji je Jezus novega leta dan 1590 pokazal, kako zelo všeč so mu bile njene mladostne molitve in bogoljubna opravila njenih otročjih let; in spoznati ji je dal, da je vse zanj v nebesih shranjeno. Mnogo tacega je sama razodela, n. pr.: za plačilo njene gorečnosti, s katero je, kakor je bilo že povedano, celo noč objokovala neko razžaljenje Boga in bližnjega, ji je bilo v nebesih shranjeno dragoceno živo rudeče oblačilo. V plačilo za pritrgovanje in zatajevanje, ker ni hotela jesti sadja in sladkarij, videla je srebrno mizo, pokrito z najbolj iz-

branimi in najboljšimi jedili. V plačilo za skrbno ohranitev deviške čistosti, ki jo je bila Bogu obljubila, ji je Jezus pokazal dve srebrni zapestnici z dragimi kamni krasno olupšani, katere bo prejela v nebesih. In tako je videla še brez števila družih plačil, ki so bila odložena za razna dobra dela.

Pri tem zamaknjenju se je silno čudila, da tako obilno Bog poplačuje dela, katera so se ji zdela tako majhna in neznatna. Iz tega se lahko učite, kako bogato Bog poplačuje vsako, tudi najmanjše delo, ki je opravite iz ljubezni do njega. Sto in stokrat na dan vam je prilika kaj dobrega storiti, z dobrim namenom pa se tudi vsa navadna opravila, razun grešnih, spremenijo v zaslužna dela; kolik zaklad si lahko pridobite v nebesih, ako le hočete. Tega vam sicer ne morem obljubiti, da bi ga vam Jezus pokazal že v tem življenju, kakor svoji ljubljenci Katarinici; ali zagledali ga boste ob zadnji uri, in v neizmernem veselju se boste začudili, kdaj se je moglo toliko nabrati! Toraj le odlašati ne; za vsak trenutek bi bilo škoda!

e) Na razpotju.

Ali veste, kaj je v krščanskem življenju najpotrebniše in najvažniše v zagotovljenje večnega zveličanja? — Ker bi se morebiti mladih bralcev kateri ne mogel dovolj hitro spomniti, bom kar sam brž povedal, kaj: **stanovitnost v dobrem!** Krščanska stanovitnost je najpotrebniša čednost in izmej vseh milostij božjih je največja in najpotrebniša ona milost, s katero moremo ostati do konca stanovitni. Za to milost je treba največkrat in najbolj goreče moliti, za to čednost si je treba največ prizadevati.

To je dobro spoznala tudi plemenita deklica, o kateri sem vam povedal že toliko lepega. Skrbelo jo je, kako bi to dušno lepoto, ki si jo je pridobila v otročjih letih, najlože ohranila in še spopolnila. Dobro je vedela, da bo ta važna naloga najbolj zastavljena na to, kakšen stan si bo izvolila. Bližala se je namreč, že tistemu osodepolnemu trenutju, ko se ob koncu

otročjih let mlademu človeku odpira več potov, ponuja več stanov, — ko pride »na razpotje.«

Pri izbiranju stanu je modra Katinka le na to gledala, kako bi mogla na podlagi dosedanjih pridobitev dovršiti še krasniše poslopje bogoljubnosti, — kako bi mogla najbolje obrniti odločeni čas zemeljskega potovanja. Hitro je prišla do prepričanja, da v samostanu bo najbolje zavarovan biser njene deviške nedolžnosti in da pripomočki rednega samostanskega življenja ji bodo najbolj zagotovili stanovitnost v dobrem.

Toda pri volitvi stanu je treba gledati na notranje nagnjenje — na poklic. In ravno to je bila pri nji najložja reč, kajti že od prve mladosti je želela postati nuna. Prav ginljivo je brati v popisu njenih otročjih let, kako sama zagotavlja, da je pri molitvi in premišljevanju ni motila nobena reč; le ta misel jo je nadlegovala, da bi rada stopila v kak red. Predno je začela moliti, se je rada (že pred desetim letom) napravila »za nuno«, in le veselje nad to obleko, pravi, jo je včasib motilo v molitvah, družega nič ne. Vendar tako hitro se ji ta srčna želja še ni imela spolniti.

Ko je bila 14 let stara, so se stariši zarad očetove službe preselili v Kortono, Katinko pa so oddali v nekem samostanu v daljno odgojo.

Zelo so bile nune vesele take gojenke in pač so si želele, da bi bilo več taci. Vsem tovarišicam je bila v zgled in spodbudo. Molitev in premišljevanje je bilo njeno največje veselje; po več ur je nerazmišljeno molila, in čem bolj so se razvijale njene dušne moči, tem popolniše je bilo to njeno sveto opravilo. Neizrečeno goreča je bila njena pobožnost in ljubezen do presvetega Rešnjega Telesa; od pogostega obhajila bi je ne bila mogla odvrniti nobena reč, še drugim je prigovarjala, naj se vendar pogosto vdeležé te nebeške sreče. Sicer pa je je bila ponižnost in pohlevnost sama; nosila se je prav priprosto, čeravno je bila iz imenitne hiše, vsaka nečimernost ji je bila zoperna. Tudi v krotkosti je posnemala Jezusa; nobenkrat ni bila jezna ali nevoljna, ali čmerna, marveč vedno jasnega in veselega obraza. Posebno je pa še zastran tega pohvaljena, da o svojem bližnjem ni hotela slabo govoriti, marveč je

one osebe, o katerih se je slabo govorilo, izgovarjala in se potegovala za njih dobro ime, kolikor je le mogla. In še to moram opomniti, da se je že zdaj kazalo pri nji tisto junaško zatajevanje in premagovanje, ki ji je pozneje dajalo moč in tolažbo v najhujših bolečinah, da si je še trpljenja želela ter veselo klicala: » O Bog, ne daj mi umreti, ampak trpeti! «

Sploh je v vseh zadevah kazala toliko popolnost, da so si nune zelo želele, naj bi vedno pri njih ostala. Ali njeno junaško srce si je želelo ostrejšega samostana in treba je bilo še privoljenja dobiti pri stariših, kar ni bilo tako lahko.

Čez petnajst mesecev so prišli namreč stariši spet v Florenco in Katinka se je morala posloviti v samostanu in doma ostati.

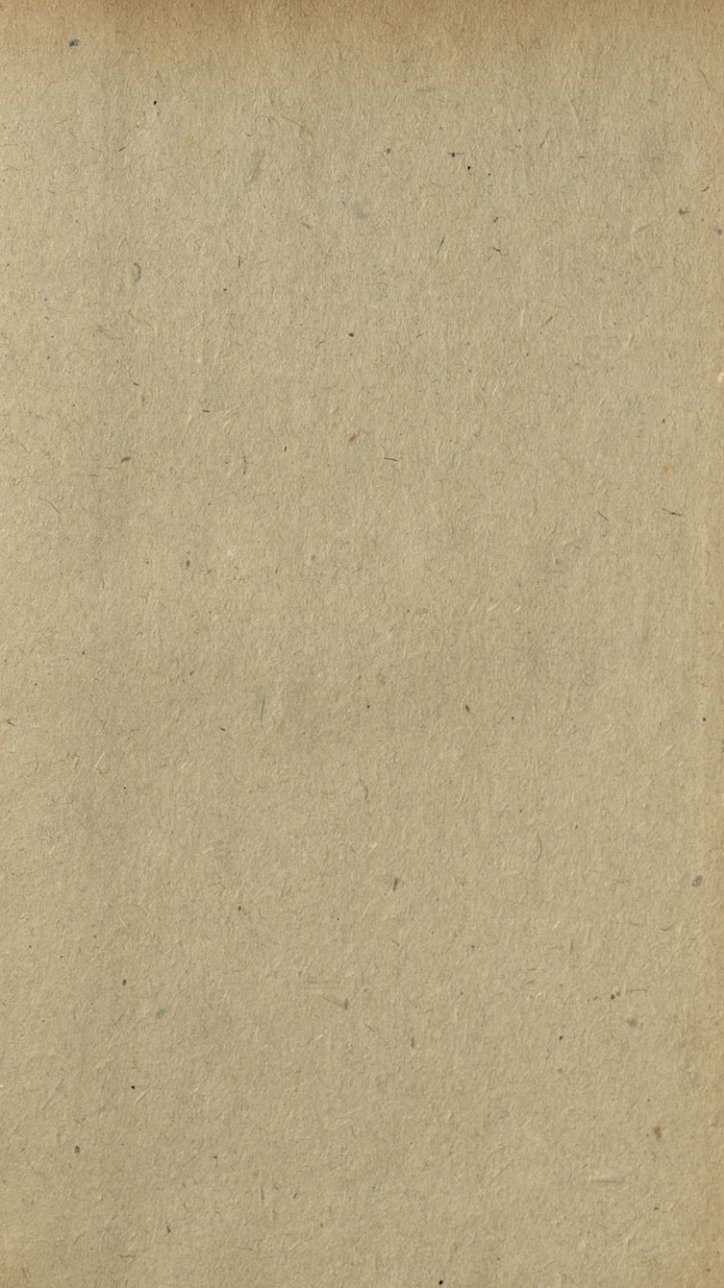
Dolgo si ni upala starišem razodeti, kar je že želela od prve mladosti, na kar je mislila noč in dan: namreč, da se je odločila za samostansko življenje. Slednjič se osrči in najpred očetu razodene svojo namero ter konča svojo prošnjo s temi odločnimi besedami: » Oče! rajše bi umrla, kakor pa odstopila od obljube, ki sem jo storila Jezusu, in od sklepa, s katerim sem se odločila za samostansko življenje! « Očeta je že prvokrat pridobila, a težje je bilo pri materi. Materi kar ni bilo mogoče misliti, da bi se kdaj mogla ločiti od predobre hčerke, katera je še nikdar ni razžalila, marveč ji ves čas toliko veselje delala s svojim ljubeznivim vedenjem. Mislila ji je mej svetom preskrbeti kaj imenitnega. V ta namen jo je silila, naj se lepše oblači in lišpa, kakor zahteva moda; pa jokala se je, če je morala obleči kaj lepšega in očitnega. Sploh se ji je nečimerna posvetnost zoperna zdela in, ker ni mogla privoljenja izprositi za stan, ki si ga je bila izvolila po božjem navdihnjenju in po lastnem nagnjenju, je njena žalost bila tako velika, da je začela vidno hirati in se je bilo bati za njeno zdravje. To je slednjič nagnilo mater, da dovoli. Prvo je bilo, da je Katinka pokleknila in se Bogu v solzah veselja prisrčno zahvalila za dobljeno »zmago«.

Izvolila si je ostri karmeličanski red, ter je v sedemnajstem letu stopila vanj in v osemnajstem bila

že preoblečena 30. januarija l. 1583 in dobila novo ime Marija Magdalena, s katerim je sklenjena tolika svetost. A njeno samostansko popolnost popisovati mi tukaj ni namen. Bodi dovolj, da sem vam pokazal prelepo pot njene angeljske nedolžnosti do »razpotja«. Oglejmo si še spominek, ki sta ji ga tu postavili dve prav pobožni gospe, ki sta jo bili spremili v samostan. Ko sta namreč sami s prednico, ji rečeta te-le tehtne besede: naj dobro pazijo na to deklico, kajti zdi se jima, da še ni nikoli storila nobenega greha!

O, da bi se mogel tudi vam takrat, ko se boste poslavljali od otročjih let — »na razpotju« — postaviti tak spominek z enakim napisom!

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS: 0

00000320651

